

E. R. Burroughs
A MARS ISTENEI

Tartalom

E. R. Burroughs.....	1
A MARS ISTENEI.....	1
Tartalom.....	2
Előszó.....	3
A NÖVÉNYEMBEREK.....	6
AZ ERDEI ÜTKÖZET.....	15
A REJTÉLYEK TERME.....	24
THUVIA.....	34
A VESZÉLY FOLYOSÓIN.....	43
BARSOOM FEKETE KALÓZAI.....	50
A SZÉPSÉGES ISTENNŐ.....	56
OMEAN MÉLYÉN.....	64
ISSUS, AZ ÖRÖKÉLET ISTENNŐJE.....	74
SHADOR BÖRTÖNSZIGETE.....	81
AMIKOR ELSZABADUL A POKOL.....	89
HALÁLRA ÍTÉLTEN.....	99
A SZÖKÉS.....	105
SZEMEK A SÖTÉTBEN.....	115
SZÖKÉS ÉS ÜLDÖZÉS.....	126
LETARTÓZTATÁSBAN.....	132
A HALÁLOS ÍTÉLET.....	139
SOLA TÖRTÉNETE.....	146
SÖTÉT REMÉNYTELENSÉG.....	152
A LÉGICSATA.....	162
ÖZÖNVÍZ ÉS LÁNGTENGER.....	172
DIADAL ÉS VERESÉG.....	178

Előszó

Tizenkét év telt el azóta, hogy nagybátyám, a virginiai John Carter kapitány maradványait a világ tekintete elől a richmondi régi temető különleges mauzóleumában elhelyeztem.

Gyakran tünődtem a nagybátyám által rám hagyott furcsa utasításokon, melyekkel óriási síremlékének építését meghatározta, s leginkább utasításainak azon pontjain, melyek úgy rendelkeztek, hogy tetemét nyitott koporsóban kell elhelyezni, s hogy az a masszív szerkezet, mely a kripta óriási ajtaját zárta, csakis belülről legyen hozzáférhető.

Tizenkét év telt el azóta, hogy elolvastam e figyelemre méltó férfiú figyelemre méltó kéziratát; a férfiút, aki nem emlékezett gyermekkorára, s akinek halvány elképzelése sem volt arról, hány éves lehet; aki mindig fiatal maradt annak ellenére, hogy már nagyapám ükapját is a térdén lovagoltatta; aki tíz évet töltött a Mars bolygón; aki éppúgy küzdött a Barsoom zöld embereiért, mint azok ellen, aki harcolt a vörös emberek oldalán, s ellenük; aki feleségül vehette a világszép Dejah Thorist, Hélium hercegnőjét; s aki csaknem tíz évig a héliumi jeddak, Tardos Mors házának hercege volt.

Tizenkét év telt el azóta, hogy tetemét a Hudson folyóra néző háza előtt, egy szirtfokon megtalálták, s a tizenkét hosszú év alatt gyakorta gondolkoztam azon, vajon John Carter meghalt-e, vagy talán ismét a haldokló bolygón, a halott tengerek fenekén bolyong. Eltünődtem, visszatér-e Barsoomra. hogy azt találja, még éppen időben nyitotta fel a hatalmas atmoszféerüzem kapuját ahhoz, hogy számtalan millió embert mentsen meg a fulladástól azon a régmúlt napon, mely kegyetlenül visszahajította őt negyvennyolc millió mérföld úron át a Földre. Gondolkoztam, vajon megtalálta-e a fekete hajú hercegnőt és karcsú fiát, akik álmaiban Tardos Mors királyi kertjeiben várják visszatérését.

Vagy talán azt találta, hogy elkésett, és a holt világban való élőhalott! állapothoz tért vissza? Vagy végül is valóban meghalt, hogy soha ne térhessen vissza a Földre, vagy az általa olyannyira szeretett Marsra?

Efféle hasztalan töprengésbe merültem egy tikkasztó augusztusi napon, amikor Ben, az öreg szolgám táviratot hozott nekem. Feltéptem és benne ezt olvastam:

“Találkozunk holnap a richmondi Raleigh szállóban

Másnap hajnalban az első vonattal elutaztam Richmondba és két óra múlva már be is vezettek John Carter szobájába.

Amint beléptem, John Carter felállt üdvözlésemre. Régi, szívélyes mosolya ragyogta be csinos arcát. Egy percet sem öregedett, éppen ellenkezőleg, még mindig a harmincas éveiben járó, egyenes tartású, formás végtagokkal rendelkező harcos volt. Metsző, szürke szemének ragyogása nem homályosodott el, arcán a ráncok – melyek mióta csak ismertem, immár harmincöt éve – acélos jellemét és eltökéltségét hangsúlyozták.

– Kedves rokon! – köszöntött. – Úgy nézel rám, mintha kísértetet látnál. Vagy talán túl sokat hörpöltél Ben bácsi szeszes frissítőiből?

– Bizonyára az utóbbi történést velem – feleltem –, mivel nagyon jól érzem magam, de az is lehet, hogy csupán az van ekkora hatással rám, hogy ismét láthatlak. Mondd csak, visszatértél a Marsra? Mi van Dejah Thoris hercegnővel? Él? Egészséges? Várt rád?

– Igen, jártam Barsoomon. és – de a történet túl hosszú ahhoz, hogy a távozásomig rendelkezésemre álló rövid idő alatt végigmondjam. Ismerem a titkot, mellyel akkor kelek át az úttalan úrron, bolygóról bolygóra, amikor csak akarok. De a szívem mindig is Barsoomon marad. S amíg ott van, és Mars hercegnője viseli gondját, addig nem hiszem, hogy valaha is ismét eljövök a haldokló világból.

Most azért jöttem, mert látni akartalak téged, mielőtt örökre átlépnél abba a másik életbe, melyet én sosem fogok megismerni, s melyet – bár már háromszor haltam meg, s ma este is meghalok abban a formában, ahogyan te ismered a halált – és éppoly kevésbé deríthetek fel, mint te.

Még Barsoom rejtélyes és bölcs thernjei is éppoly tudatlanok, mint mi magunk, pedig ősi kultuszukról ősidők óta azt tartják, hogy ők őrzik élet és halál titkát az Otz-hegység bevehetetlen fellegvárában. Mindezt bebizonyítottam, bár közben csaknem otthagytam a fogamat. De ezt elolvashatod jegyzeteimben, melyeket a Földön töltött három hónap során vettem papírra. – John Carter megpaskolta az asztalon fekvő vaskos irattáskát.

Tudom, téged érdekelni fog ez, s azt hiszed majd, hogy a világot is érdekli, jóllehet még évekig nem fogják elhinni. Igen, igen, évtizedekig nem hiszik el, mert nem értik. A földi emberek még nem jutottak el arra a pontra, amikor felfoghatnák, amit jegyzeteimben megírtam.

Átadhatsz nekik annyit, amennyit csak akarsz, amennyi nem sérti őket, de ne nagyon szomorkodj, ha kinevetnek.

Elkísértem John Cartert a temetőhöz. Síremléke bejáratánál megszorította a kezem.

– Isten áldjon – búcsúzott. – Lehet, hogy többé nem látlak, mert nem hiszem, hogy el tudnék válni feleségemtől és fiamtól, ugyanakkor Barsoomon gyakran megesik, hogy az emberek száz évig is élnek.

Ezzel belépett a síremlékbe. Az ajtó lassan bezárult, a masszív zárszerkezet kattanva ugrott helyére. Azóta nem láttam John Cartert.

Itt van azonban annak története, miként tért vissza a Marsra, ahogyan én ezt abból az óriási jegyzethalomból összeszededgettem, melyet a richmondi szállodai szobájának asztalán számomra hátrahagyott.

Sok részletet kihagytam, olyasmit, amit nem mertem elmondani. Ezt a történetet, melyben John Carter másodszor menti meg Hélium hercegnőjét, Dejah Thorist, az olvasó még érdekesebbnek fogja találni, mint az első kéziratot, melyet a közelmúltban nyújthattam át a hitetlenkedő világnak, s melyben a virginiai harcost a Mars holt tengereinek fenekén követhettük nyomon.

E. R. B.

A NÖVÉNYEMBEREK

1886 márciusának egy tiszta, hideg éjszakáján házam előtti szirtfokon álldogáltam. Alattam a fenséges Hudson, egy holt folyó szürke és néma kísérteteként folyt tova. S ekkor ismét érezni kezdtem a nagy hatalmú hadisten, szeretett Marsom különös, kényszerítő hatását. Tíz hosszú, magányos éven át könyörögtem kitért karokkal, hogy vigyen vissza elveszített szerelmemhez.

1866 márciusának éjszakája óta, mikor is az arizonai barlang előtt álltam, melyben élettelen testemet a földi halálhoz hasonló lepel burkolta, még sosem éreztem hivatásom istenének ellenállhatatlan vonzását.

A nagy csillag vörös korongja felé kiterjesztett karral imádkoztam, hogy visszazálljon belém az a hatalom, mely már kétszer repített keresztül az űrön. Fohászkodtam, miként várakozásom és reményem tíz éve alatt éjek ezrei során.

Hirtelen balsejtelmekkel terhes rosszullet tört rám, érzékeim elhagytak, térdem megroskadt, a szédítő sziklafok peremén elestem, fejjel előre.

Agyam azonnal kitisztult, emlékezetembe élénken visszatértek az arizonai barlang kísérteties rémségei. Tagjaim, miként azon a régmúlt éjszakán, megtagadták az engedelmisséget akaratomnak, és mintha még itt, a szelíd Hudson partján is hallottam volna annak a rémületes dolognak szörnyű sóhajait, suhogását, mely fenyegetően ólálkodott a barlang mélyén. Ugyanazt a hatalmas, már-már emberfeletti erőfeszítést tettem, hogy különös érzéktelenségem kötelékét elszakítsam, s a pattanásig feszült húr ismét elszakadt: mezítelenül és – szabadon álltam a meredt szemű, élettelen kupac mellett, melyben nemrég még John Carter meleg, vörös vére lüktetett.

Búcsúpillantásom után tekintetemet a Marsra vettem, kezemet felragyogó sugarai felé fordítottam, és vártam.

Nem kellett sokáig várnom, alig fordultam meg, s máris a gondolat sebességével szökelltem az előttem tátongó rettenetes űrbe. Egy pillanatra ugyanazt az elképzelhetetlen hideget és sötétséget érzékeltem, mint húsz évvel azelőtt. Legközelebb már az új világban nyitottam ki szemem, a hatalmas erdő kupolájának parányi nyiladékan keresztül áttűző nap perzselő sugarai alatt.

A látvány, mely szemem elé tárult, olyannyira nem volt jellemző a Marsra, hogy belémnyilalt a félelem: a kegyetlen sors talán idegen planétára vetett.

Miért is ne vethetett volna? Miféle vezetőm volt az úttalan bolygóközi úrron keresztül? Miféle biztosítékkal rendelkeztem, hogy nem vetődhetem valamely más naprendszer egy bolygójára éppúgy, mint a Marsra?

Vörös, rövidre vágott, füre emlékeztető pázsiton hevertem, köröttem érdekes, álomszép fákból álló liget terült el. A pazar, óriási virágokkal ellepett fákon fényes, hangtalan madarak tanyáztak. Madaraknak nevezem őket, mert szárnyuk volt, de hálандó pillantása még nem esett hozzájuk hasonlóan furcsa, földönkívüli lényekre.

A növényzet a nagy csatornánál lakó vörös marslakók pázsitját idézte, de a fák és a madarak nem hasonlítottak semmire, amit addig a Marson láttam. Aztán a fákon túl olyasmi tűnt fel, ami a lehető legkevésbé vallott a Marsra – a bronzszínű napfényben kékesen csillámló nyílt tenger látványa.

Amint felkeltem, hogy tovább vizsgálódjam, ugyanaz a mulatságos baleset történt meg, mint amelyet akkor éltem át, amikor először kíséreltem meg a Marson járni. A Földnél kisebb bolygó csekélyebb vonzása, valamint sokkalta ritkább atmoszférájának gyengébb légnyomása oly kevés ellenállást mutatott földi izmaimmal szemben, hogy pusztán a kiegyenesedés közben kifejtett erőtlől több méter magasra emelkedtem, majd arccal belefűrődtem e különös világ puha, fényes, fűvébe.

Ez az élmény azonban némiképp arról biztosított, hogy végül is a Marsnak egy általam kevéssé ismert szegletére keveredtem. Ez már csak azért is lehetséges volt, mert tízéves marsi tartózkodásom alatt a bolygó hatalmas térségeinek viszonylag parányi területét fedezhettem fel.

Ismét feltápázkodtam, kikacagva feledékenységet, s kisvártatva újra elsajátítottam annak csínját-bínját, miként igazíthatom földi izmaimat a megváltozott feltételekhez.

A tengerhez vezető, alig észrevehető lejtőn baktattam, s közben önkéntelenül is felfigyeltem arra, hogy a pázsit és a fák ápolt park látványát keltik. Oly rövidre volt vágva a fű, s oly szőnyegszerűen tömör volt, mint Angliában. A fákat gondos kezek egységesen négy-öt méter magasán megmetszették. Bármely irányba pillantottam is, az erdő magas, boltozatos terem benyomását keltette.

A gondos és rendszeres művelés bizonyítékai arról győztek meg, hogy másodszor is szerencsében volt részem, mert a Mars civilizált embereinek földjére kerültem; s ha majd megtalálom őket olyan udvariasságban és védelemben részesítenek, amilyen Tardos Mors házának hercegét megilleti.

Amint a tenger felé haladtam, megcsodáltam az erdő fáit. Némelyik fa törzsének átmérője harminc méter is lehetett, bizonyosággal bámulatos

magasságuknak, melyet csak megbecsülni tudtam, mivel pillantásom sehol nem tudott áthatolni a sűrű lombozaton úgy húszt méternél magasabbra. Amilyen magasra csak láttam, az, ágak felülete oly sima és fényes volt, mint a vadonatúj zongoráké. Egyes fák ébenfeketék voltak, mások fehéren ragyogtak az erdő szűrt fényében, akár a legfinomabb porcelán, és voltak, amelyek azúrkék, skarlátvörös, sárga, mélybíbor színekben pompáztak.

A lomb éppoly élénk és tarka volt, mint a fák törzse; a fűrtökben nyíló virágokat földi nyelv leírni nem képes, tán még az istenek nyelvét is komolyan próbára tennék.

Amint az erdő széléhez közeledtem, a liget és a nyílt tenger közötti sávban széles rétet láttam. Éppen kilépni készültem a fák árnyékából, amikor olyan látvány tárult elém, mely elűzte a különös táj szépségei által keltett romantikus és költői tűnődésemet.

Balra, ameddig csak szemem ellátott, a tenger kékllett, csupán egy halvány, keskenyülő vonal jelezte a távoli partszakaszt; jobbra egy széles, nyugodt és fenséges folyam hömpölygött, skarlátvörös partjai között a tenger felé.

A folyó mentén, kis távolságban óriási, meredek szirtfokok emelkedtek, melyeknek – úgy tűnt – talapzatából fakadt a nagy folyam.

De nem a Természet nagyszerűségének lelkesítő és fennkölt bizonyítékai vonták el figyelmemet az erdő szépségeitől, hanem az a mintegy húszt alak, akik a széles folyó partján, a mező sávjában lassan vonultak.

Furcsa, groteszk figurák voltak, tökéletesen különböztek mindentől, amit valaha is láttam a Marson, s a távolból mégis kifejezetten emberi külsővel rendelkeztek. A nagyobb példányok három-három és fél méter magasnak látszottak.

Törzsük és altestük arányai pontosan megfeleltek a földi ember arányainak.

Karjuk azonban roppant rövid volt, s ahonnan én figyeltem, elefántormányra emlékeztetett, mivel tekergőző, kígyószerű hullámmozgást végzett, mintha teljesen hiányozna belőle a csontozat, vagy ha mégis voltak csontok benne, akkor számtalan izülettel látszott tagoltnak.

Miközben egy faóriás mögül szemléltem őket, az egyik lény felém közeledett, elmerülve abban a foglalatosságban, mely alapvető tevékenységüknek tűnt. Ez abból állt, hogy furcsa alakú kezüket a pázsit felszínén huzigálták –, hogy mi okból, azt nem tudtam megállapítani.

Mikor már nagyon közel ért hozzám, pompásan megfigyelhettem, s bár később alaposabban is megismerkedhettem fajtájával, bizvást mondhatom,

a Természet eme rettenetes karikatúrájának egyetlen futó vizsgálata is bőven elég lett volna, ha szabad akaratomból cselekedhetem. A héliumi haditengerészet egyetlen pilótája sem röpíthetett volna elég messzire e förtelmes lénytől.

Szöretlen teste bizarr, kísérteties kék színben játszott, kivéve az egyetlen, düllelt szeme körüli vastag fehér karikát. Szeme: pupillája, szivárványhártyája, szembogara halotti fehérséget mutatott.

Kifejezéstelen arca közepén, az orra helyén rücskös, gyulladt, kör alakú bemélyedés látszott, mely leginkább friss, még nem vérző, golyóütötte sebre emlékeztetett.

E visszataszító nyílás alatt az arca üres volt, száját nem sikerült felfedeznem rajta.

Fejét, arca kivételével kusza, éjsötét, 15–20, cm hosszú haj borította. Minden egyes hajszál nagyobbacska kukac méretével bírt, s ahogy a lény a fejének izmait mozgatta, rettenetes fejfedője úgy tekergőzött és vonaglott a rémületes arc körül, mintha minden hajszál önálló életet élne.

Törzsét és lábát, amennyire a Természet erre képes volt, szimmetrikus, emberi testrésznek teremtette. Lábfeje, szörnyen eltúlzott méreteekkel, emberi formákat idézett. Talpa, sarkától; lábujjáig majd egy méter hosszú, tökéletesen lapos és széles.

Amikor a közelembbe került, felfedeztem, hogy furcsa mozdulatai – ahogy kezét a földön huzigálta – táplálkozásának sajátos módszere. A zsenge növényeket borotvaéles karmaival leszakította és tenyereiben lévő két száján át felszippantotta.

Mindeme vonások mellett még meg kell említenem a szörny masszív, közel hét méter hosszú farkát, mely a tövénél kerek volt ugyan, de lapos pengévé vékonyodott, s derékszögben súrolta a földet.

Am e figyelemre méltó lény leginkább figyelemreméltó vonása két parányi, tizenöt centis hasonmása volt, melyek két oldalán, a hóna alatt csüggték rajta. Két kicsiny kocmányon függtek, melyek pontosan a fejük Búbján csatolta őket a kifejlett lény testéhez. Nem tudtam eldönteni, hogy csecsemők voltak-e vagy netán a részekből álló lény darabjai.

Miközben ezt a különös szörnyet vizsgáltam, a csorda lassanként már a közelemben táplálkozott, s láttam, hogy bár közülük sokról csüggték alá hasonló kisebb példányok, mégsem mindegyikről. Megfigyelhettem azt is, hogy a kicsik mérete a parányi kibomlatlan, pár centiméteres bimbótól a fejlettség különböző fokozatain keresztül egészen a teljesen kifejlett, immár tökéletes alakú, harminc centiméteres nagyságú csecsemőig terjedt.

Bármennyire rémületesek voltak is az óriási felnőttek, nem tudtam, indokolt-e félni tőlük, mivel nem látszottak különösebben alkalmasnak a harcra. Már éppen azon voltam, hogy elhagyom búvóhelyemet és megmutatkozom nekik, hogy láthassam, milyen hatással van rájuk az ember látványa, amikor elhamarkodott döntésemet csirájában elfojtotta az a különös visítozás, mely jobbról, a szirti okok irányából hallatszott.

Mezítelenül és fegyvertelenül gyors és rettenetes véget ért volna életem, ha elhatározásomat megvalósítottam volna, de amint felhangzott a visítozás, a csorda minden tagja a zaj irányába fordul. Ugyanabban a pillanatban minden egyes kígyószerű hajszaluk felágaskodott, mintha érző lények lennének, melyek a visítozás forrását és eredetét kutatják. Később ez igaznak is bizonyult, mert a Barsoom növényembereinek koponyáján növő különös dolog nem más, mint ezernyi fül, melyekkel ezek a förtelmes lények, az Életfa különös leszármazottainak utolsó maradványai a zajokat érzékelték.

Minden szem azonnal a csorda egy tagja felé fordult, egy megtermett példány felé, aki nyilván a vezérük volt. Fura, mormogó hang hallatszott tenyerében lévő szájából, és a vezér rögvest a szirtfok- felé indult, nyomában az egész csordával.

Mozgásuk gyorsasága és módszere figyelmet érdemelt. Nyolc-kilenc méteres ugrásokkal haladtak előre, nagyjából úgy, mint a kenguruk. Gyorsan távoztak, amikor észbe kaptam, hogy magam is kövessem őket, s – ügyelve a széljárásra – nyomukba szegődtem a réten keresztül, olyan bakugrásokkal, melyek még az övékénél is látványosabbak voltak, mivel egy atlétikus földi ember izomzata a Mars kisebb vonzása és légnyomása mellett látványos eredményt hoz.

Ütjük egyenesen a folyam forrásához, a sziklák aljához vezetett, s amint én is közeledtem a helyhez, felfigyeltem arra, hogy a rétet nagyobb sziklatömbök tarkítják, melyeket nyilván az idő pusztító hatása mozdított el a felettük tornyosuló bércekről.

Ez volt az oka annak, hogy nagyon közel kerülhettem a zűrzavar helyéhez, anélkül, hogy tekintetemet a kialakult jelenetre vethettem volna. Amikor felkapaszkodtam egy nagy sziklatömb tetejére, azt láttam, hogy a növényemberek csordája körbefogta a barsoomi zöld férfiak és nők hat főből álló csoportját.

Immár semmi kétségem nem volt afelől, hogy valóban a Marson vagyok, mivel a vad hordák tagjait láttam, akik a haldokló bolygó néptelen városait és a holt tengerek fenekét népesítik be.

A férfiak lenyűgöző termetük minden fenségességével. toronyként álltak, csillogó fehér agyarak alsó állkapcsukból homlokuk közepéhez közelített, oldalt elhelyezkedő, düledt szemük előre, hátra és oldalt is tudott pillantani, anélkül, hogy fejüket elfordították volna; különös, csápszerű fülük homlokuk felett meredt, válluk és csípőjük között még két kar egészítette ki alkatukat.

Ragyogó zöld bőrük és a törzsükön lévő fémdíszek nélkül is azonnal felismertem volna őket, mert hol is másolták volna fajtájukat a világegyetemben.

A társaság két férfiből és négy nőből állt, s díszek különböző hordákra vallott. Ez végtelenül zavarba ejtett, mivel Barsoom zöld emberei örök, halálos harcban álltak egymással, és még sohasem láttam olyasmit, hogy a különböző hordák tagjai vérre menő csatákon kívül is kapcsolatba kerültek volna egymással, kivéve azt a történelmi pillanatot, amikor a tharki nagy Tars Tarkas százötvenezer zöld harcost gyűjtött össze, mikor a megpecsételt sorsú Zodanga városa ellen vonult, hogy kiszabadítsák Dejah Thorist, Hélium hercegnőjét Than Kosis rabságából.

Most azonban vállt vállhoz vetve, a döbbenettől tágra nyílt szemmel álltak szemben a közös ellenséggel. A férfiak és a nők egyaránt hosszú kardot és törököt tartottak kezükben. Lőfegyvereket, melyekkel rövid úton elbánhattak volna a rettentő barsoomi növényemberekkel, nem láttam náluk.

A növényemberek vezetője tüstént megrohanta a kis társaságot, s támadásának módszere érdekes és hatásos volt, különlegessége miatt kifejezetten pusztító. A zöld harcosok semmit sem tudtak szembeszegezni ezzel a sajátságos támadási taktikával, mely – mint ez hamarosan nyilvánvalóvá vált számomra – ismeretlen volt számukra, csakúgy, mint ellenfelük iszonyatossága.

A növényember öt-hat méternyire megközelítette a csoportot, majd a levegőbe szökkent, mintha egyenesen a fejük felett akarna elhaladni. Erőteljes farkát magasra emelte, s amikor közvetlenül föléjük ért, irtózatossággal lesújtott vele. A csapás erejétől a zöld harcos koponyája tojáshejként reccsent össze.

Az ijesztő csorda gyorsan, meghökkenítő sebességgel körözött az áldozatok kicsiny csapata körül. Az elképesztő szökkenések, a metsző visítások, titokzatos szájuk csikorgó morgása azt a célt szolgálta, hogy zavarba ejtse és félelemmel töltsse el a prédát. S valóban, amint két növényember szökkent a levegőbe átellenes oldalról, borzasztó farkuk

erőteljes csapása semmiféle ellenállásba nem ütközött, s további két zöld marslakó sorsa lett a nemtelen halál.

Már csak egy harcos és két nő maradt életben, s úgy tűnt, másodpercek kérdése, és ők is holtan nyúlnak el a skarlátszínű pázsiton.

Amint azonban két másik növényember lendült támadásba, a harcos, akit immár felkészítettek az utóbbi néhány percben szerzett tapasztalatai, magasba lendítette kardját és a nekirontó testet egyetlen védhetetlen vágással, torkától lágyékáig felhasította.

A másik növényember azonban kegyelmet nem ismerve, farkának egy csapásával leterítette mindkét nőt, akiknek összezúzott teste élettelenül zuhant a földre.

Mikor a zöld harcos ráeszmélt, hogy társai elhullottak mellőle, és látta, hogy a csorda egy emberként ront rá, szilaj ül előrelendült, kardjával rémisztő csapásokat osztogatva, amint ezt korábban oly gyakran láttam fajtájától, vad és szinte állandó beharcaik során.

Kardjának jobbra és balra mért csapásaival utat vágott magának az előrenyomuló növényemberek között, majd fejvesztett vágtaiba fogott az erdő irányába, abban a nyilvánvaló reményben, hogy ott menedéket lelhet.

Az erdőnek azt a szegletét vette célba, mely közvetlenül a sziklák mellett helyezkedett el. Ez-az örült versenyfutás az egész csoportot egyre messzebb vitte a rejtekhelyemül szolgáló kőtömbtől.

Miközben a nemes küzdelmet szemléltem, mellyel a nagy harcos szembeszegült az elsöprő túlerővel, lelkem iránta érzett csodálattal telt meg, és sokkal inkább felindulásból, mint józan megfontolások alapján, miként ezt természetem diktálta, felpattantam a védelmet nyújtó szikla mögül, és fűrge ugrásokkal közeledtem a zöld marslakók teteme felé, haditervem immár készen állt.

Néhány nagy ugrással a helyszínen termettem, s a következő másodpercben már sebesen üldöztem a förtelmes szörnyeket, akik egyre közelebb jutottak a menekülő harcshoz. De ekkor már egy óriási kardot markoltam, szívembe visszaköltözött a katonák ősi vérszomja s szemem előtt vörös köd lebegett. Éreztem, hogy ajkamra kiült valami mosoly.

Bármennyire vágattam, nem érkeztem elég korán, mivel a zöld harcos még a fele utat sem tehetette meg az erdőhöz, amikor befogták üldözői, s most hátát egy sziklának vetette. A csorda visszahökken, sziszegett és visítózott körötte.

A növényemberek egyetlen szeme fejük közepén volt, s mivel minden szem a prédára szegeződött, nem vehették észre zajtalan érkezésem, így

amikor közibük rontottam hatalmas kardommal, négyen nyúltak el holtan, mire észrevették új ellenfelüket.

Egy másodpercre visszavonultak rettenetes erejű támadásom elől, s ez a másodperc elegendő volt a zöld harcosnak arra, hogy az alkalmat kihasználva mellém szökelljen, míg közben jobbra és balra olyan körkörös, nyolcas alakot formáló vágásokat osztogatott, amihez hasonlót eddig csak egy harcostól láttam, s melyek meg nem szűntek mindaddig, amíg eleven ellenfél állt szembe vele. Metsző pengéje úgy hatolt keresztül húson, csonton és fémen, akár a levegőt kaszálná.

Mikor belekezdünk az öldöklésbe, magasan fejünk felett felhangzott a már egyszer hallott visítás, furcsa rikoltás, mely a csordát az áldozatok elleni harcba küldte. Újra és újra felhangzott, de minket annyira lekötöttek a vad és erős lények, hogy meg sem kíséreltük pillantásunkkal kikutatni a borzalmas dallam eredetét.

Köröttünk hatalmas farkak sújtottak le dühöngve, borotvaéles karmok marcangolták tagjainkat. Zöld, ragacsos lé szennyezett be minket tetőtől talpig, mivel kardunk minden egyes döfése és vágása sugárban ontotta ránk ezt az anyagot a növényemberek átmetszett ereiből, melyekben vér helyett ez a renyhe ragacs áramlik.

Egyszer csak az egyik szörny hatalmas súlyát éreztem hátamon, s amint a metsző karmok húsemba mélyedtek, borzalmas érzés árasztott el: nedves ajkak szívják életet adó véretem a sebből, melyet a karmok még mindig nem engedtek el.

Nagyon is el voltam foglalva egy vad lényel, aki előlről támadva a torkomhoz kívánt hozzáférni, s közben mindkét oldalamon alattomosan lesújtó farkak fenyegettek.

A zöld harcost épp eléggé lekötötte saját küzdelme, s éreztem, hogy az egyenlőtlen harc már csak pillanatokig tarthat, amikor a nagy marslakó rádöbbszent szorult helyzetemre, erőnek erejével kitepte magát az őt gyűrűbe fogó növényemberek közül, pengéjének egyetlen mozdulatával lesöpörte hátamról támadómat. Ekképpen megkönnyebbülve már magam is boldogultam a többiekkel.

Amikor ismét összekerültünk, hátunkat a sziklatömbnek vetettük. A növényemberek így képtelenek voltak arra, hogy a fejünk felett átlibbenve osztogassák halálos csapásaikat: Mivel a földön immár méltó ellenfeleik voltunk, jelentősen előrehaladtunk a maradék ellenség felszámolásában, amikor figyelmünket ismét megragadta a magasban elhangzó sivítózás.

Ekkor felpillantottam. A magasban, egy apró, természetes sziklakiszögellésen különös emberalak állt és sivító jelzéseit ismételte,

miközben egyik kezével a folyó torkolata felé integetett, mintha valakit hívogatna, másikkal pedig felénk mutogatott.

Egyetlen pillantás a torkolat irányába elegendő volt arra, hogy megbizonyosodjam szándékairól, de arra is, hogy balsejtelmekkel árásson el. A réten minden irányból, az erdőből, a folyón túli síkságról százas sorokban ugráltak felénk ugyanazok a vad lények, mint amelyekkel most küzdöttünk. Ám voltak köztük újabb szörnyek is, melyek roppant fürgén szaladtak, időnként felegyenesedve, időnként négy lábon.

– Halálunk nagyszabású lesz – mondtam társamnak – Nézd csak!

Társam gyors pillantást vetett abba az irányba, melyre figyelmét felhívtam, majd elmosolyodott.

– Legalább csata közben ér a halál, ahogyan – az nagy harcosokhoz illik, John Carter – felelte.

Éppen utolsó ellenfelünkkel végeztünk, amikor megszólalt. Nevem hallatán meglepetéssel teli csodálkozással fordultam felé. Döbrent szemem pillantása a legnagyobb barsoomi zöld emberre esett, a legbölcsebb államfőfira, a leghatalmasabb admirálisra, régi jó barátomra.

AZ ERDEI ÜTKÖZET

Amikor a nagy kőtömb előtt álltunk groteszk támadóink teteméitől körülvéve, nem jutott idő arra, hogy élményeinket megosszuk egymással, mivel a széles völgy minden irányából a rettentő lények vad áradata zúdult felénk, válaszul a felettünk elhelyezkedő különös alak furcsa jeleire.

– Gyerünk a sziklák felé – kiáltott Tars Tarkas. – Még átmenetileg is csak ott remélhetünk menekülést. Talán találunk egy barlangot vagy egy keskeny kiugrót, melyet ketten megvédhetünk e fegyvertelen hordával szemben.

Keresztülvágattunk a skarlátszínű pázsiton. Mérsékeltem sebességemet, nehogy leahagyjam nálam lassabb társamat. Mintegy háromszáz métert kellett megtennünk a kőtömb és a sziklák között, majd alkalmas helyet keresnünk, hogy szembeszegülhessünk a minket üldöző lényekkel.

Azok gyorsan felzárkóztak mögénk. Tars Tarkas rámkiáltott, hogy siessek előre, s kutassak fel valamilyen menedéket. Jó ötlet volt, mivel így sok értékes percet megtakaríthatunk. Földi izmaim teljes megfeszítésével, hatalmas ugrásokkal pillanatok alatt eljutottam a sziklákhoz.

A sziklák függőlegesen emelkedtek ki a völgy pázsitjából. Előttük nem láttam törmeléket, melyen több-kevesebb fáradsággal fel lehetett volna kapaszkodni, miként csaknem minden sziklára, mellyel eddig találkoztam. A szétszóródott kőtömböket – mint az egyetlen jelét annak, hogy a masszív, magasba nyúló sziklák valaha is málladoztak – részben már gyeppel borította. A sziklafal homlokzatának futó vizsgálata balsejtelmekkel töltött el, mivel a meredeken emelkedő falon sehol nem láttam talpalatnyi kiugró helyet sem, kivéve azt, amelyen a furcsa kobold még mindig sivító hívójelét ismételte.

Jobbra a sziklák az erdő lombosátorába veszték. Az erdő egészen a sziklák tövéig hatolt, pompás lombjával háromszáz méter magasba nyújtózkodott zord és fenyegető szomszédjával szemben.

Balra a sziklák megszakítatlan láncáron koronázta a széles völgyet, beleveszve a völgyet minden oldalról szegélyező hatalmas hegység kontúrjaiba.

Hozzávetőleg háromszáz méternyire tőlem vált el a folyam sziklatalapatától, s mivel arra a menekülés leghalványabb esélye sem mutatkozott, figyelmemet az erdő felé fordítottam. A sziklák több száz méterre tornyosultak a fejem felett, s mivel a nap nem sütötte őket, sárgás

színben derengtek. Itt-ott mélyvörös, sötétzöld és fehér kvarccsíkok szabdalták.

Mindent összevéve gyönyörűek voltak, de nem különösebben értékeltém őket eme első vizsgálódás alkalmával. Menedéket kutatva szemléltem őket, s amint tekintetem újra meg újra végigfutott hatalmas felületükön, hasadékot vagy bevágást keresve, hirtelen irtózni kezdtem tőlük, miként a fogoly irtózik tömlőce kegyetlen, áthatolhatatlan falaitól.

Tars Tarkas gyorsan közeledett, s még gyorsabban közeledett nyomában a herce.

Úgy tűnt, csak az erdő nyújthat menedéket, semmi más, s éppen azon voltam, hogy Tars Tarkast is abba az irányba vezetem, amikor a nap áthaladt a sziklák gerincén. Ahogy fénylő sugarai súrolták a sziklák durva felületét, a mélytüzű arany, a lángoló vörös, a bársonyos zöld és a vakító fehér millió sziporkája lobbant fel, melyhez hasonlóan pompás és lelkesítő látvány emberi szem elé még nem tárult.

A teljes sziklafalat, mint ezt a későbbi vizsgálódások igazolták, színarany erek szőtték át, melyet rubin-, smaragd- és gyémánttömbök tarkáltak – a lenyűgöző felület mögött rejtőző felmérhetetlen gazdagság halovány és csábító jeleként.

Amikor a nap sugarai ragyogással árasztották el a szikla felületét, figyelmemet leginkább az a néhány fekete folt ragadta meg, melyek most kirajzolódtak a pompás sziklafalon a fák csúcsa közelében, s melyeket nyilván részben elfedtek az ágak.

Csaknem azonnal rájöttem, hogy a foltok a sziklába vezető barlangok nyílásai, melyek átmeneti menedéket kínálnak –, ha el tudjuk érni őket.

Egyetlen egy út állt nyitva előttünk, s az a tőlünk jobbra álló hatalmas fákon át vezetett. Tökéletesen tisztában voltam azzal, hogy fel tudok rájuk kapaszkodni, a hatalmas testű, óriási súlyú Tars Tarkas viszont könnyen találhatja úgy, hogy ez a feladat meghaladja merészségét és ügyességét, mivel a marslakók nemigen tudnak fára vagy hegyre mászni. Az ősi bolygó felszínén eddig még sosem láttam olyan dombot vagy hegyet, melynek magassága meghaladta volna a holt tengerfenéktől számított ezer-ezerkétszáz métert, s mivel a csúcshoz vezető kaptató rendszerint fokozatosan emelkedett, kevés alkalmat kínáltak a hegymászás gyakorlására. De az is igaz, hogy ha ilyen lehetőség adódna, a marslakók nem ragadnák meg, mivel mindig találhatnak kerülő utat a csúcshoz, s ők ezeket kedvelték, szemben a rövidebb, de fáradtságosabb útvonalakkal.

Most azonban nem volt más választásunk, mint megkísérelni megmászni a sziklafal mellett álló fákat, hogy elérjük a barlang bejáratát.

A thark azonnal felfogta a terv lehetőségeit és nehézségeit, de mivel semmi mást nem tehattünk, gyorsan elindultunk a sziklához legközelebb álló fákhöz.

Fáradhatatlan üldözőink most már a sarkunkban voltak, és teljesen lehetetlennek tűnt, hogy a tharkok jeddakja előttük érjen az erdőbe. Tars Tarkas erőfeszítéseiből hiányzott is a meggyőződés, mivel Barsoom zöld emberei nem találnak élvezetet a menekülésben. Sohasem láttam még zöld embert megriadni a haláltól, bármilyen formában is jelentkezett az. Tars Tarkas a bátrak bátra volt, mint ezt már ezerszer bizonyította, tízezernyi, szörnyekkel és emberekkel vívott halálos ütközetben. Ezért aztán tudtam, hogy menekülését nem elsősorban a halálfélelem indokolta, mivel ő is tudta, hogy engem a büszkeségnél vagy becsületnél nagyobb erő készítet a vad gyilkosok előli menekülésre: a szerelem, melyet az isteni Dejah Thoris iránt éreztem. A thark hirtelen támadt életvágának okát nem tudtam kideríteni, mivel a különös, kegyetlen, szeretetlen, boldogtalan zöld emberek gyakrabban keresik a halált, mint az életet.

Végül nagy nehezen beértünk az erdő árnyékába, mögöttünk legfürgébb üldözőnk loholt – egy óriási növényember, mancsait kiterjesztve, hogy vérszívó szájait belénk mélyeszthesse. Mintegy száz méterrel előzte meg társait. Szóltam Tars Tarkasnak, hogy kapaszkodjon fel a sziklát súroló nagy fára, míg én elbánok a lényel, így adva alkalmat a kevésbé mozgékony tharknak arra, hogy elérje a magasabban elhelyezkedő ágakat, mielőtt még az egész horda a nyakunkba zúdulna és elvágna a menekülés minden lehetőségét.

Azonban rosszul mértem fel ellenfelem ravaszságát vagy talán gyorsaságát, mellyel a köztünk lévő távolságot megtette. Miközben felemeltem karomat, hogy halálos csapást mérjek a lényre, mozdulatom félbemaradt, kardom ártalmatlanul a levegőt kaszálta, mert a lény hatalmas farka a szürkemedve erejével sújtott le rám, s leterített a földre. A következő másodpercben a bestia már rám vetette magát, de megragadtam tekergőző, csápszerű karjait, mielőtt még mellkasomba és torkomba mélyíthette volna ocsmány szájait.

A növényember izmos, nehéz és erőteljes volt, de földi izmaim, nagyobb mozgékonyaságom és az a halálos szorítás, mellyel megragadtam, a végső diadallal kecsegtethetett volna, ha lett volna időnk zavartalanul összemérni erőnket. Miközben gyilkos ölelésben birkóztunk a fa körül, melyre Tars Tarkas elmondhatatlan nehézségek közepette felkapaszkodott, ellenfelem válla felett hirtelen megpillantottam az engem beért üldözők elképzelhetetlen rajzását.

Most végre bizonyosságot szerezhettem ama szörnyek természetéről, akik a növényemberek mellé szegődtek a sziklán örökdő ember különös hívőjelei nyomán. A marsi lények közül ők voltak a legrettenetesebbek: Barsoom nagy fehér majmai.

Korábbi marsi élményeim során alaposan megismerkedtem velük és módszereikkel, és elmondhatom, hogy e különös világ minden félelmetes és ijesztő, furcsa és groteszk lakosa közül leginkább a fehér majmok ismertettek meg a félelem érzésével. Azt hiszem, velük kapcsolatos furcsa érzésemnek az lehet az oka, hogy alakra jelentősen hasonlítanak a földi emberre, s ez, ha hozzátesszük hatalmas méretüket, hátborzongató emberi külsővel ruházza fel őket.

Négy és fél méter magasak, hátsó lábukon felegyenesedve járnak. Nekik is, miként a zöld marslakóknak, van közbülső kezük az alsó és felső végtagjuk között. Szemeik közel ülnek egymáshoz, de nem düllednek ki, mint a Mars zöld embereié. Fülük a fejük tetején található, de oldalabra, mint a zöld marslakóké, orruk és fogazatuk az afrikai gorillára emlékeztet. Hajuk nagy sörtepmacs.

Ellenfelem válla felett ilyen szemekbe és a rettenetes növényemberekre pillanthattam, majd kusza, vadul kapkodó, visító és acsarkodó düh vad hullámával borítottak el. Miközben letepertek, a hangok közül, melyek fületem ostromolták, a legocsmányabbnak a növényemberek rettenetes morgását találtam.

Tucatnyi, kegyelmet nem ismerő agyar és karom mélyedt húsomba; hideg, vérszívó ajkak tapadtak artériáimra. Kiszabadítottam magam, és jóllehet súlyos testek neheztedek rám, sikerült talpra verekednem magam, megragadtam kardomat a hegyéhez közel, és törként használva oly pusztítást vittem végbe köztük, hogy egy másodpercig szabadon állhattam.

Pillanatok alatt zajlott le mindez, aminek a leírása perceket vesz igénybe, de ezalatt Tars Tarkas észlelte szorult helyzetemet, s leugrott az alsó ágakról, melyekre végtelenül nehezen kapaszkodott fel, s miközben leürítettem utolsó közvetlen ellenségemet, a nagy thark mellém ugrott, s hátunkat ismét egymásénak vetve küzdöttünk, miként korábban már százszor is. A dühöngő majmok időről időre a közelünkbe ugrottak, s mi újra meg újra visszavertük őket kardunkkal. A növényemberek nagy farka iszonyatos erővel, különböző irányból, korbácsként csattogott körülöttünk, a lények a szelindekek fürgeségével repkedtek fejünk felett. De minden egyes támadást visszavert a csillogó pengét tartó kéz, melyet immár húsú éve a Mars legjobbjának tartanak; Tars Tarkas és John Carter oly nevek,

melyeket a harcosok világának emberei a lehető légszívesebben emlegetnek.

De még a harcosok világának két legjobb kard vívója sem megy sokra az olyan dühödt és vad bestiák hatalmas túlerejével szemben, melyek mindaddig nem ismerik a vereséget, míg a hideg vas el nem vágja életük fonalát. Lépésről lépésre szorítottak minket hátra, s lassan közeledtünk ahhoz az óriási fához, melyre felkapaszkodni szerettünk volna. Végül, a ránk mért csapások elől hátrálva, félig már a kolosszális fatörzs aljához szorultunk.

Tars Tarkas járt elől, s hirtelen apró diadalkiáltást hallatott.

– Íme, itt a menedék, legalábbis egy személy számára – mondta, s amikor odapillantottam, a fa tövénél három láb átmérőjű nyílást láttam.

– Befelé, Tars Tarkas – parancsoltam rá, de ő nem volt hajlandó, mondván, természetes teste túl nagy ahhoz, hogy akadálytalanul átjusson a kicsinyke nyiladékon, míg én könnyedén becsusszanhatnék.

– Mindketten elpusztulunk, ha kinn maradunk, íme, itt egy parányi lehetőség egyikünk számára. Fogadd el, hogy bosszút állhass értem. Megpróbálni is reménytelen ilyen kicsi nyíláson átfurakodnom, miközben minden oldalról a démonok hordája szorongat.

– Akkor együtt pusztulunk el – feleltem –, mert én ugyan nem megyek elsőként. Hadd védjem a nyílást én, míg te bemászol; az én kisebb termetem megengedi, hogy utánad csusszanjak, mielőtt még a vadak meggátolhatnának ebben.

Vadul csatáztunk, s közben elharapott mondatokkal társalogtunk, köröttünk rajzó ellenségünknek gonosz vágásokat és dőféseket osztogattunk.

Tars Tarkas végül beleegyezett, mert csak így menekülhetett meg egyikünk támadóink egyre növekvő seregétől, akik egyre gyülekeztek a völgy minden részéből.

– Mindig is így cselekedtél, a magad életére csak utoljára gondoltál, John Carter – mondotta Tars Tarkas –, de még inkább rád vall az, hogy mások életét és tetteit megszabod, még a Barsoomon uralkodó legnagyobb jeddakokéit is.

Szomorú mosoly ragyogta be kegyetlen, kemény arcát, amikor a legnagyobb jeddak nekilátott teljesíteni a más világból származó, feleakkora termetű ember parancsait.

– Ha kudarcot vallanál – szólt társam –, tudd, hogy a kegyetlen, szívtelen thark, akinek megtanítottad a barátság jelentését, visszajön, hogy melletted pusztuljon el.

– Legyen akaratod szerint, barátom – válaszoltam – –, de ne késlekedj tovább, fejedet dugd be először, én majd fedezem visszavonulásodat.

E szavak hallatán ismét habozni kezdett, mivel életében még sosem fordított hátat másnak, mint halott vagy megvert ellenségnek.

– Siess, Tars Tarkas – sürgettem –, vagy mindketten értelmetlen halállal halunk, egyedül nem tudom őket sokáig feltartóztatni.

Amikor a földre bukott, hogy erőnek erejével bejusson a fa belsejébe, a fertelmes ördögfajzatok bömbölő serege vetette magát rám. Vibráló pengém jobbra és balra repült, egyszer zöldes fényben játszott egy növényember ragacsos levétől, másszor vöröslött a nagy fehér majom bíbor vérétől, de mindvégig egyik támadótól a másikig szárnyalt, a másodperc töredékéig pihent csak meg valamely vad szív kellős közepén.

Harcoltam, mint még soha, oly hatalmas túlerővel szemben, hogy még most sem értem, emberi izmok miként voltak képesek szembeszegülni ekkora rohammal, a küzdelemben magukat vadul vető hústornyok tonnáival.

A lehetőség láttán, hogy esetleg elmenekülünk előlük, a lények megkettőzték legyűrősemre tett erőfeszítéseiket, s jóllehet köröttem már halmokban álltak halott és haldokló bajtársaik, végül sikerült leteperniük, s aznap már másodszor rogytam le alattuk, s másodszor éreztem vérszívó ajkukat húson.

De még alig értem földet, amikor azt éreztem, hogy erős karok ragadják meg bokámat, s a következő másodpercben ugyanezek a karok már berántottak a fa belsejébe. Tars Tarkas egy pillanatra huzakodni kényszerült egy megtermett növényemberrel, de sikerült kardom hegyét aláfeszítenem, és egyetlen erélyes dőfással átszúrtam nemes szerveit.

Zihálva, marcangoltan, vérezve nyúltam el a fa üregének földjén, míg Tars Tarkas a nyílást védte a kívülről támadó feldühödött csöcselékkal szemben.

Egy órán keresztül bömböltek a fa körül, de néhány kísérlet után feladták, hogy hatalmukba kerítsenek minket. Erőfeszítéseiket félelmet keltő visongatásra és rikoltozásra, a majmok iszonyú dörmögésre, a növényemberek ijesztő, leírhatatlan morgásra korlátozták.

Mintegy húsz támadót leszámítva, akiket nyilvánvalóan azért hagytak hátra, hogy menekülésünket meggátolják, a többiek eltávoztak, és úgy látszott, hogy kalandunknak vége ostrom lesz, miután kiéheztetésünkkel előcsalogatnak. Még ha sikerülne is a sötétedés beállta után kionsonnunk, hová is vezethetne menekülésünk útja az ismeretlen és ellenséges völgyben?

Mivel a támadások szüneteltek, és szemünk megszokta a félhomályt, megragadtam az alkalmat, hogy felderítsem menedékünket.

A fa ürege mintegy tizenöt méter átmérőjű volt, s kemény, lapos földjéből arra következtettem, hogy előttünk már mások is megszálltak itt. Amikor felpillantottam, hogy felmérjem az üreg magasságát, odafenn halvány derengést láttam.

Valahol fenn nyílás volt. Ha feljutnánk, akkor még mindig reménykedhetnénk abban, hogy elérünk a sziklabarlangok menedékébe. Szemem egyre jobban hozzászokott az üreg belsejének félhomályához. Vizsgálódásom közben kisvártatva durván összetákoltt létrára bukkantam az üreg túloldalán.

Habozás nélkül felmásztam rajta, s azt tapasztaltam, hogy teteje vízszintesen rögzített farudak aljához csatlakozik. A rudak felfelé vezettek a fa törzsébe vajt elkeskenyülő, aknaszerű járatban. Amilyen magasra csak elláttam, a rudak alig egy méternyire egymás felett helyezkedtek el, tökéletes létrát képezve.

Visszaugorva Tars Tarkashoz, elmondtam neki felfedezésemet, s ő azt javasolta, hogy derítsem fel a terepet, amennyire ezt biztonságosan meg lehet tenni, addig ő őrzi a bejáratot az esetleges támadásokkal szemben.

Sietősen felderítettem a különös aknát, s azt találtam, hogy a vízszintes rudakból álló létra felfelé vezetett, ameddig csak felláttam, s miközben felfelé másztam, a fény egyre erősebb lett.

Egyre csak másztam, százötven méternyi utat tettem meg, míg elértem a fa törzsének másik nyílását, melyen keresztül a fény beszűrődött. A nyílás átmérője hozzávetőleg ugyanakkora lehetett, mint a alsó bejáraté, és közvetlenül egy széles, lapos ág felett tátongott. Az ág csiszolt felszíne azt mutatta, hogy valamilyen lény már réges-rég használta.

Nem merészkedtem ki az ágra, mert attól tartottam, hogy felfedeznek, és visszavonulásunknak ezt az útját is elvágják, ehelyett inkább visszasiettem Tars Tarkashoz.

Hamarosan oda is értem, és rögvest mindketten megkezdtük a hosszú létrán való mászást a felső nyíláshoz. Tars Tarkas mászott elöl, s amikor elértem az első keresztrudat, magam mögött felhúztam a létrát és átnyújtottam Tars Tarkasnak, aki magával vitte harminc méterrel magasabbra, ahol beszorította egy keresztrud és az akna fala közé. Én is kiszedtem helyükről az alsó rudakat, amikor áthaladtam rajtuk, s így a fa belsejéből harmincméteres magasságig – eltávolítottuk a felkapaszkodás minden lehetséges eszközét, ezáltal akadályozva meg az üldözés és hátra támadás eshetőségét.

Később megtudtuk, hogy ez az elővigyázatossági intézkedés iszonyú kellemetlenségtől mentett meg minket, s végső soron ezért menekültünk meg.

Amikor elértük a felső nyílást, Tars Tarkas félrehúzódott, hogy kibújhassak és körülnézhessek, mivel kisebb súlyom és nagyobb mozgékonyágom miatt én voltam alkalmasabb arra, hogy lebegő, szédítő ösvényünk veszélyein elsőnek haladjak végig.

Az ág enyhén emelkedve haladt a szikla felé, s amikor elindultam rajta, úgy találtam, hogy alig egy méterrel egy keskeny kiugró fölé vezet, amely egy barlangnyílásnál ágazott ki a sziklából.

Amikor keskenyebbik végéhez közelítettem, az ág meghajolt súlyom alatt, míg végül – miközben én veszélyes helyzetben egyensúlyoztam – talán egy méterre ringatózott a kiugrótól.

Százötven méterre alattam terült el a völgy élénkvörös szőnyege, csaknem ezerötszáz méternyire fejem felett tornyosultak a pompás sziklák hatalmas, csillogó csúcsai.

Az előttem nyíló barlangot nem láttam a földről; amelyeket láttam, sokkal magasabban voltak, lehet, hogy háromszáz méterrel is. Amennyire meg tudtam ítélni, ez éppúgy megtette nekünk, mint bármelyik másik, ezért visszatértem Tars Tarkashoz.

Együtt kúsztunk végig a himbálózó ösvényen, de amikor a végére értünk, azt láttuk, hogy együttes súlyunk annyira lehajlította az ágot, hogy a barlang szája elérhetetlenül magasán volt fejünk felett.

Megállapodtunk abban, hogy Tars Tarkas visszamegy, de leghosszabb bőrszíját nálam hagyja, s amikor az ág felemelkedik, bemegyek a barlangba, leengedem neki a szíjat és felhúzóom őt a sziklaparkány biztonságába.

Így is tettünk, minden szerencsétlenség nélkül, s hamarosan a keskeny, szédítő kiugró szélén találtuk magunkat, ahonnan pompás látványt nyújtott az alattunk nyújtózkodó völgy.

A csodálatos erdő és a bíbor pázsit övezte a néma tengert, ameddig a szem ellátott, s köröskörül őrt álló szörnyetegekként meredtek a csillámló sziklafalak. Egyszer azt képzeltük, hogy a távolban ingó fák lombjai közt a napban megcsillanó minaretet látunk, de elhessegettük magunktól ezt a gondolatot, úgy vélvén, hogy csupán hallucináció, mely azért születhetett meg, mert nagyon erősen vágytunk arra, hogy civilizált emberi települést fedezzünk fel e gyönyörű, riasztó tájon.

Alattunk, a folyóparton a nagy fehér majmok Tars Tarkas korábbi kíséreeinek maradványaiból falatoztak, közben a növényemberek nagy

hordája egyre táguló körökben járta a gyepet, melyet a leggondosabban ápolt pázsithoz hasonlóan rövidre nyírtak.

Tudtuk, hogy a fa felől aligha támadhatnak meg minket. Elhatároztuk, hogy felderítjük a barlangot, melyről joggal feltételezhettük, hogy folytatása annak az útnak, melyet már megtettünk, s melyről csak az istenek tudták, hová vezet, de nyilvánvalóan eltávolodott a völgy ádáz kegyetlenségétől.

Előrehaladtunk a tömör sziklába vájt barlangban. Falai a másfél méter széles padlótól mintegy hat méter magasra emelkedtek. A barlang tetejét ívelt boltozat alkotta. Mivel nem tudtunk tüzet gyújtani, lassan tapogatózva kerestük az egyre sűrűsödő sötétbe vezető utat. Tars Tarkas ment az egyik fal mellett, én a másikat tapintottam ki, közben egymás kezét is fogtuk, nehogy szétágazó járatokba tévjünk, s ezáltal váljunk el egymástól, vagy veszítsük el egymást valamilyen kiismerhetetlen útvesztőben.

Milyen mélyen jártunk már a barlangban, nem tudom, de egyszer csak továbbhaladásunkat gátló akadályba botlottunk. Inkább tűnt válaszfalnak, mint a barlang végének, mivel nem sziklából volt. Hanem valami olyasmiből, amit tapintása alapján roppant kemény fának véltem.

Csendesen tapogatóztam a válaszfalon. Kutatásom jutalma az lett, hogy hamarosan egy gomb akadt a kezembe. Ez a tárgy a Marson ugyanúgy ajtót jelent, mint a Földön a kilincs.

Óvatosan megnyomtam a gombot, és elégtételt éreztem, amikor az ajtó lassanként megnyílt előttem, s a következő pillanatban egy tompa világítású szobába pillantottunk, mely –, amennyire ezt láttuk – üres volt.

Minden további teketória nélkül kitértam az ajtót, s nyomomban a megteremtett tharkkal, beléptem a terembe. A beállott csendben a termet szemléltük, amikor egy alig észlelhető zaj arra készítetett, hogy gyorsan megforduljak: döbenten láttam, hogy az ajtó éles kattanással bezáródott, mintha egy láthatatlan kéz csukta volna be.

Azonnal rávettem magam, hogy ismét felnyissam, mivel volt valami titokzatos az ajtó bezáródásában, s a terem feszült, szinte tapintható csendje mintha az Aranysziklák mélyének kötermében rejtőző Gonosz árnyékát vetítette volna előre.

Ujjaim hasztalan kapirgáltak a makacs ajtót, szemem hiába kutatta a bebocsátásunkat nyújtó gomb mását.

S ekkor, láthatatlan ajkak kegyetlen, gúnyos kacajának hangja zúgott végig az elhagyott termen.

A REJTÉLYEK TERME

Percekkel a hátborzongató kacaj elülte után is feszülten, várakozásteli csendben álltunk a sziklateremben. De más zaj már nem törte meg a csendet, látóterünkben semmi sem mozdult...

Végül Tars Tarkas lágyan felnevetett, különleges fajtájának azzal a nevetésével, melyet a rettentő és az iszonyú dolgok láttán hallatnak. Nevetésük nem hisztérikus, hanem az öröm őszinte megnyilvánulása, mely ugyanolyan dolgokból fakad, mint amilyenek a földi embereket undorra vagy könnyekre indítanak.

A zöld emberek pokoli ünnepe, a Nagy Játék során gyakran láttam őket a földön hemperegni a lebíráhatatlan jókedv tébolyodott rohamában, melyet nők és gyerekek haláltusája váltott ki belőlük.

Felpillantottam a tharkra, magam is mosolyogva, mivel itt valóban nagyobb szükség volt a mosolygós arcra, mint a reszkető ajkakra.

– Mit szólsz mindehhez? – kérdeztem. – És hol a pokolban vagyunk?

Meglepetten bámult rám.

– Hol vagyunk? – ismételte. – Azt mondd, John Carter, nem tudod, hol vagyunk?

– Csak annyit tudok, hogy valahol a Barsoomon vagyunk. De ha te és a nagy fehér majmok nem lennétek itt, még ezt sem tudnám, mivel mindaz, amit ma láttam, nem hasonlít arra, amit tíz hosszú évvel ezelőtt láttam a szeretett Barsoomon, sem arra, amit saját bolygómon láttam. Nem, Tars Tarkas, nem tudom, hol vagyunk.

– Hol voltál te, mióta kinyitottad a hatalmas atmoszféraüzem kapuit, miután a gondnok elhunyt és a gépek leálltak, s az egész Barsoomon mindenki, aki még nem halt meg, légszomjtól haldoklóit? Még testedet sem találtuk meg, jöllehet évekig keresték a bolygó férfiai: jöllehet Hélium jeddakja és unokája, a te hercegnőd oly mesés jutalmat tűzött ki, hogy még a királyi hercegek is részt vettek a kutatásban.

Miután a felkutatásodra tett minden erőfeszítésünk hiábavalónak bizonyult, csakis azt a következtetést vonhattuk le, hogy elindultál azon a hosszú, végső vándorúton, mely az Iss folyam mentén vezet, hogy Dor völgyében, Korus Elveszett Tengerének partján várd be hercegnődöt, a gyönyörű Dejah Thorist. Hogy miért is mentél el, senki nem tudta, mivel a hercegnő még élt.

– Istennek legyen hála – vágtam közbe. – Mind ez idáig nem mertem ezt megkérdezni, mert attól féltem, hogy már túl későn érkeztem ahhoz, hogy

őt megmentsem. Nagyon rossz színben volt, amikor Tardos Mors királyi kertjében hagytam őt, oly rossz színben, hogy alig reméltem, hogy eljuthatok az atmoszférazembe, mielőtt még drága lelke elszökne előlem mindörökre. Hát él még?

– Megnyugodhatsz, John Carter, a hercegnő él.

– De még mindig nem mondtad meg, hol vagyunk most – emlékeztettem barátomat.

– Azon a helyen vagyunk, melyről azt gondoltam, hogy ott rád és valaki másra fogok találni, John Carter. Évekkel ezelőtt hallottad annak a nőnek a történetét, aki megtanított egy különös érzésre, melynek gyűlöletére nevelik a zöld marslakókat. Tudsz arról a nőről, aki engem megtanított szeretni. Azt is tudod, milyen kegyetlen kínzásokat és szörnyű halált nyert neki szerelme a bestiális Tal Hajus kezétől. Úgy véltem, hogy ő is Korus Elveszett Tengerének partján vár rám.

Azt is tudod, hogy egy más világból érkezett férfinak, vagyis neked, John Carter, jutott osztályrészül megtanítani a kegyetlen tharkot a barátságra, és úgy véltem, hogy te is Dor völgyének gondot nem ismerő tájain barangolsz.

Úgy véltem, ketten is, akiknek társaságára leginkább vágytam, annak a nagy zarándoklatnak a végén várnak rám, melyet egy napon nekem is meg kell tennem. Letelt az idő, mely alatt Dejah Thorist az a remény éltette, hogy visszatérsz hozzá, mert ő mindig is hitt abban, hogy ideiglenesen saját bolygódon tartózkodsz. Végül már nem álltam ellent nagy vágyódásomnak, s egy hónappal ezelőtt megkezdtem az utazást, melynek végét magad is láhattad a mai napon. Érted már, hol vagy most, John Carter?

– Ez lett volna a Korus Elveszett Tengerébe ömlő Iss folyam és Dor völgye? – faggattam barátomat.

– E völgy a szeretet, béke és nyugalom helye, melyre Barsoom minden lakosa időtlen idők óta vágyik, ahová a gyűlölet, küzdés és vérontás évei után, életének végén eljutni kíván – felelte. – Ez maga a Mennyország.

Hangütésében hidegséget és iróniát érzékeltem, keserősége elszenvedett szörnyű csalódását tükrözte. Ily rettenetes kiábrándulás, a hosszú évek során dédelgetett remények és törekvések összeomlása, az ősök hagyományának megszakadása sokkal, sokkal erősebb megnyilvánulást is megbocsáthatóvá tett volna.

Kezemet vállára helyeztem.

– Együtt érzek veled – mondtam, mivel semmi más nem látszott helyénvalónak.

– Gondolj csak Barsoom lakosainak millióira, akik önként tették meg ezt az utat a folyamon az idők kezdete óta, csakis azért, hogy olyan szörnyű lények kezére kerüljenek, mint amilyenek minket ma megtámadtak.

Hallottam egy ősi legendát arról, hogy valaha egy ember visszatért Korus Elveszett Tengerének partjáról, visszatért Dor völgyéből, visszahajózott a rejtélyes Iss folyamon. A legenda szerint ez az ember istenkáromló történetet mesélt az imádnivaló völgyet lakó szörnyű bestiákról, melyek megrohanták és felfalták Barsoom lakosait abban a pillanatban, amikor az Elveszett Tenger partjára értek, ahol szeretetet, békét és boldogságot reméltek. Őseink megölték az istenkáromlásban vétkes embert, mert a hagyomány szerint ez a sors illeti a Rejtély folyójának kebeléről visszatérő személyeket.

Most már tudjuk, hogy nem istenkáromlás volt, hogy a legenda igaz, s hogy az ember valóban azt mesélte el, amit látott. De mi hasznunk származik ebből, John Carter? Még akkor is istenkáromlónak fognak minket tekinteni, ha netalán megmenekülnénk. A bizonyosság vad thoatja és a tények örült zítidarjai között hányódunk és egyiktől sem menekülhetünk.

– A Földön azt mondanánk, hogy két malomkő közt őrlődünk, Tars Tarkas – feleltem, de a dilemmát érzékelve önkéntelenül is elmosolyodtam.

– Semmi mást nem tehetünk, mint elébe megyünk annak, ami ránk vár. De legalább elégtételt adhat annak a tudata, hogy bárki is mérszároljon le minket, saját halottainak száma messze felülmúlja majd azt, amit ő felmutathat. Legyen az akár fehér majom, növényember, zöld, vagy vörös ember, aki a végső adót behajtja rajtunk, tudni fogja, hogy sokba kerül egyszerre megsemmisíteni John Cartert, Tardos Mors házának hercegét és Tars Tarkast, Thark jeddakját

Önkéntelenül is nevetnem kellett baljós humorán, s ő is csatlakozott hozzám azzal a ritkán látható nevetésével, mellyel a tharki vezér őszinte örömének adott hangot, s mely egyike azoknak a vonásoknak, melyek őt fajtájától megkülönböztették.

– De mi történt veled, John Carter – kiáltott fel végül barátom. – Hol voltál, ha nem itt, amíg nem láttunk, s hogyan lehetséges, hogy éppen ma találalak itt?

– A Földön voltam – feleltem. – Tíz hosszú földi éven át reménykedtem és imádkoztam azért, hogy egy napon visszatérhessek szomorú bolygókra, mely iránt, minden kegyetlen és szörnyű szokása ellenére, nagyobb rokonszenvet és szeretetet érzek, mint saját szülőbolygóm iránt.

Tíz éven át kellett az élőhalott állapotot elviselnem, s a kétséget, vajon életben maradt-e Dejah Thoris. Most, miután először találtam meghallgatásra, s, kétségeim eloszlottak, azt kell tapasztalnom, hogy a kegyetlen sors szeszélye Barsoomnak arra az egyetlen, parányi pontjára vetett, melyből láthatóan nincs menekvés. Ha mégis lenne, a menekvés ára az lenne, hogy végleg kioltaná a pislákoló remény utolsó sugarát is, melyet – hercegnőm viszontlátását – magamban dédelgettem. Ma pedig magad is láthattad, mily szánalmas hiábavalóság anyagi természetű túlvilágra vágyódni.

Csupán fél órával azelőtt, hogy a növényemberekkel láttalak csatázni, a holdfényben fürdő nagy folyam partján állottam, mely folyam a Föld legszentebb tájait mossa. Válaszoltam kérdésedre, barátom. Hiszel-e nekem?

– Hiszek – felelte Tars Tarkas –, bár nem értem.

Miközben beszélgettünk, a terem belsejét fürkésztem. Hossza hatvan méter lehetett, szélessége feleakkora. Az ajtóval szemben, melyen keresztül beléptünk, a tulsó fal közepén másik ajtó körvonalai látszottak.

A terem falait a szikla anyagából metszették, a halovány fényben, mellyel a tető közepén elhelyezett apró rádium világítótest sugározta be a nagy termet, a falak többnyire tompa, aranyos árnyalatot öltöttek. Itt-ott rubin-, smaragd- és gyémántfoltok tarkállták a fal és a mennyezet sima felszínének arányát. A padló más, kemény anyagból készült, a használat tükörsimára koptatta. A két ajtó kivételével más nyílás jelét nem láttam, s mivel tudtuk, hogy az egyik zárva van, a másikhoz közeledtünk.

Mikor kinyújtottam a karom, hogy a nyitógombot keressem, újra felhangzott a kegyetlen gúnykacaj, ezúttal oly közlelről, hogy akaratlanul is hátraléptem, s kezem erősebben szorította kardom markolatát.

A nagy terem tulsó sarkából tompán kongó, monoton hang szólalt meg:

– Nincs remény, nincs remény. A holtak nem térnek vissza, a holtak nem térnek vissza. Nincs feltámadás. Ne reménykedjete, mert nincs remény.

Bár tekintetünket azonnal abba az irányba fordítottuk, ahonnan a hang hallatszott, senkit sem láttunk, s bevallhatom, hogy a hideg kúszott végig gerincemen, hajam szála az égnek állt, miként az ebek nyakán, mikor éjjelente szemük azokat a baljós dolgokat pillantja meg, melyek az emberi tekintet előtt rejtve maradnak.

Gyorsan a gyászos hang felé indultam, de az elhallgatott, mire a tulsó falhoz értem; ekkor a terem másik sarkából szólalt meg egy sivítő, átható hang:

– Bolondok, bolondok – rikoltotta. – Csak nem azt képzelitek, hogy legyőzitek élet és halál örök törvényét? Kiforgatnátok járandóságából Issust, a Halál Istennőjét? Vajon nem az ő hatalmas hírnöke által, az ősi Iss folyamán, saját parancsolatokat alapján jutottatok-e Dor völgyébe?

Vagy azt gondoljátok, bolondok, hogy Issus lemond arról, ami az övé? Menekülnétek-e innen, honnan évezredek során egy árva lélek élve ki nem jutott?

Menjetez vissza, ahonnan jöttetek, az Életfa gyermekeinek irgalmas bendőjébe, vagy a nagy fehér majmok csillogó karmaihoz, mert ott a szenvedés gyors enyhülését lelhetitek; ha viszont hebehurgya módon az Otz-hegység Aranyszikláinak útvesztőiben kívánnátok eligazodni, ha a szent thernek bevehetetlen erődítményeinek bástyáira igyekeztek, akkor a Halál legrettenetesebb alakban ér utol benneteket, hogy még maguk a szent thernek, Élet és Halál Urai is elfordítják tekintetüket halálotok démoni alakjától, s fülüket bezárják az áldozatok ocsmány sikítása elől. Menjetez vissza, bolondok, ahonnan jöttetek!

S ismét felhangzott a terem másik részéből a hátborzongató kacaj.

– Ennek bizony a fele sem tréfa – mondtam Tars Tarkasnak.

– Mihez fogjunk? – kérdezte. – Nem harcolhatunk a levegő ellen. Csaknem kísértést érzek, hogy valóban visszamenjek, és olyan ellenfelekkel álljak szemben, akiknek húsába belemarhat pengém, s tudom, hogy nem adón magam olcsón, mielőtt lehanyaglanék az örök feledésbe. A feledés minden bizonnyal a legszebb és legkívánatosabb formája az örökkévalóságnak, melyre halandó ember joggal áhítozhat.

– Ha nem harcolhatunk a levegő ellen, miként mondd – válaszoltam –, akkor viszont a levegő sem küzdhet meg velünk. Én már izmos harcosok és dühöd pengék százaival szálltam szembe és küzdöttem meg, engem légmozgás vissza nem fordíthat, de téged sem, te thark.

– De a láthatatlan hangok olyan láthatatlan lényektől származhatnak, akik láthatatlan pengéket forgathatnak – felelt a zöld harcos.

– Badarság! – kiáltottam. – Ezek a hangok oly valós lényektől származnak, mint te vagy én. Ereikben vér folyik, melyet éppoly könnyedén ki lehet ontani, mint a mienket, s az a tény, hogy láthatatlanok maradtak, számomra a légfőbb bizonyítéka annak, hogy ők is halandók, s nem is valami bátor halandók. Avagy gondolod-e, Tars Tarkas, hogy John Carter menekülésre adja fejét egy olyan ellenség első rikoltására, aki még arra is gyáva, hogy pengénk elé, álljon?

Felemelt hangon beszéltem, hogy azok, akik megrettentésünkre pályáztak, hallhassák mondandómat, mert már kezdtem unni ezt az idegölő

kudarcot. Felötlött bennem az is, hogy mindez csupán azt a célt szolgálja, hogy minket rémülten kergessen vissza a halál völgyébe, ahonnan éppen megszabadultunk, hogy ott a vad lények könnyedén végezhesenek velünk.

Hosszú ideig csend volt, majd hirtelen puha, lopakodó zaj a hátam mögött arra készítetett, hogy azonnal hátraforduljak. Nagy, soklábú banthot pillantottam meg, aki ruganyosán lopakodott felém.

A vad, ragadozó banth az ősi Mars holt tengereit övező alacsony dombok között él szórtelen, mint csaknem minden marsi állat, csupán vaskos nyaka körül visel dús sörényt.

Hosszú, hajlékony testét tíz erőteljes láb hordozza, gigantikus állkapcsában, miként a calotéban vagy miként a marsi kutyákéban, a túhegyes agyarak több sorban helyezkedtek el, szája jóval apró fülén túl ér véget. Nagy, dülledt zöld szeme egészíti ki borzalmas alakját.

Erős farkával sárgás oldalát csapkodta, miközben felém kúszott, s amikor észrevette, hogy felfedezték, rémítő bömbölést hallatott, mellyel gyakran dermeszti áldozatát pillanatnyi bénultságba ugrása előtt.

Hatalmas tömegével rám vetette magát, de bömbölése nem bénított meg, s kitátott, kegyetlen állkapcsa a lágy hús helyett hideg vassal találta szembe magát. Egy másodperc műve volt az egész, s pengémet kihúztam a nagy barsoomi oroslán mozdulatlan szívéből. Tars Tarkas felé fordulva meglepve láttam, hogy ő is hasonló szörnyel áll szemben.

Alig végzett velem, amikor – mintha a tudatalattimban őrt álló ösztön rántott volna rajtam egyet – a Mars őshonos vadállományának újabb bős példányát láttam felém száguldani. Ettől kezdve csaknem egy órán keresztül újabb és újabb ocsmány szörnyet bocsátottak ránk, látszólag a semmiből. Tars Tarkas elégedett lehetett: végre valami megfogható, melyet hosszú pengéjével kedvére vágthatott és kaszabolhatott, míg én úgy véltem, hogy ez a kiterő határozott fejlődést jelent a láthatatlan ajkaktól elhangzott hajmeresztő szavakhoz képest.

Azt, hogy új ellenfeleinkben nem volt semmi természetfeletti, jól mutatta a düh és fájdalom ordítása, mikor az állatok az éles vasat, nemes szerveikben érezték, vagy az a nagyon is valós vér, mely átvágott ereikből kicsordult, miközben valódi halált haltak.

Gyötretésünk újabb formája köbben felfigyeltem arra, hogy a vadállatok csakis akkor jelentek meg, amikor háttal álltunk nekik, egyet sem láttunk levegőből összeállni: s egyetlen pillanatra sem veszítettem el értelmi képességeimet, s meg sem kísértett az a tévképzet, hogy az állatok nem valamilyen ügyesen álcázott és gondosan kitervelt rejtekajtón kerülnek a terembe.

Tars Tarkas bőrszíjai között, melyek – az esti hideg ellen védő selyemköpönyeg, selyem- és prémköntös mellett – a marslakók egyetlen ruházatát alkotják, akadt egy kis tükör is, hozzávetőleg akkora, mint egy női kézitükör. A tükör Tars Tarkas széles hátán, válla és csípője között függött.

Egyszer, amikor Tars Tarkas éppen egy elhullott ellenfelet szemlélt, tekintetem a tükörré esett, s fényes felületén valami olyasmit láttam, melynek hatására ezt suttoztam:

– Ne mocsanj, Tars Tarkas! Egyetlen izmod se mozdítsd.

Nem kérdezte, miért. Úgy állt, mint a cövek, miközben én a számunkra oly sokat jelentő dolgokat fürkésztem.

A tükörben a mögöttem lévő faldarab gyors elmozdulását vettem észre. Tengelyeken fordult el, s vele fordult az előtte lévő padló egy darabja is. Úgy festett, mintha egy vizitkártyát élére állítanánk egy, lapjával az asztalon nyugvó ezüstdolláron, úgy, hogy a kártya pontosán kettévágja az érmét.

A kártya jelenti a falnak azt a darabját, mely elfordult, és az ezüstdollár a padlót. Mindkettő oly jól illeszkedett a padló és a fal szomszédos részeihez, hogy a terem halvány világításában semmiféle hasadékot nem lehetett felfedezni.

Amikor a fal félig kör befordult, jókora szörny vált láthatóvá. Az állat a forgó padlónak azon a részén ült, mely a körbefordulás előtt a fal túlsó részén volt: miután a forgás befejeződött, a szörny a fal felénk eső részére került – mindez roppant egyszerű volt.

De a legérdekesebb az volt, amit a félig elfordult válaszfal kínált résen keresztül látni lehetett. A jól megvilágított nagy teremben számos, falhoz láncolt férfit és nőt pillantottam meg. Előttük, nyilvánvalóan a titkos ajtó működését irányítva, gonosz arcú férfi állt, aki sem a marsi vörös, sem a zöld emberek közé nem tartozott. Fehér volt, akár én magam, nagy, loboncos szőke hajkoronával.

Foglyai vörös emberek voltak. Mellettük több vadállat volt láncon, olyanok is, mint amelyeket már ránkszabadítottak, s éppolyan bőszekek.

Amikor megfordultam, hogy szembenézzek újabb ellenfelemmel, szívem már jelentősen megkönnyebbült.

– Figyeld a falat magad mögött, Tars Tarkas– figyelmeztettem barátomat. – Titkos ajtókon keresztül engedik ránk a bestiákat.

Nagyon közel álltam hozzá, és fojtott hangon súgtam neki, nehogy kínzóink tudomására jusson, hogy titkukat felfedtük.

Amíg a terem átellenes falait szemmel tartottuk, nem is ért újabb támadás bennünket, így az is világossá vált, hogy a válaszfalakba fúrt lyukakon keresztül cselekedeteinket figyelemmel kísérték.

Végül rájöttem, mit kell tennünk. Tars Tarkas közelébe hátráltam, és halkán feltártam neki tervemet, miközben tekintetemet a terem felém eső részére szegeztem. A nagy thark beleegyezően dűnnyögött javaslatom hallatán. Tervemmel összhangban ama fal felé hátrált, melyet én figyeltem, közben én lassan barátom előtt haladtam.

Amikor a titkos ajtótól három méter távolságra értünk, társamat arra intettem, hogy megállapodott jelünkig maradjon teljesen mozdulatlan. Lassan hátat fordítottam az ajtónak, melyei keresztül csaknem éreztem baljós, parázsló tekintetét azoknak, akik elveszejtésünkre törtek.

Szemem a tükröt kereste Tars Tarkas hátán, s egy másodperc múlva már a falnak azt a részét fürkésztem, mely a rettentő vadakat árasztotta.

Nem kellett sokáig várnunk, az aranyfényű falfelület gyors mozgásba kezdett. Alig kezdett el nyílgni, jelt adtam Tars Tarkasnak, s egyidejűleg a forgóajtó hátrafelé mozduló részéhez ugrottam. Tars Tarkas ugyanígy vetette rá magát az előrecsapódó részre.

Egyetlen szökelléssel bejutottam a szomszédos szobába, ahol szemtől szembe kerültem azzal az emberrel, akinek kegyetlen arcát már láttam. Hozzám hasonlóan magas, izmos volt, s minden külső vonása a földi embert idézte. Oldalán kard, szablya és tör, valamint egyike a Marson elterjedt, pusztító rádiumpisztolyoknak.

Az a tény, hogy az én fegyverzetemet csupán egy kard alkotta, s az, hogy a barsoomi csatatörvények és csataerkölcsök szerint csakis hasonló vagy kisebb fegyverrel lehet küzdelembe bocsátkozni, semmilyen hatást nem tett ellenségem morális érzékére, mivel alig ért földet lábam az ő oldalán, máris előrántotta pisztolyát, de kardom egy suhintásával kivertem kezéből, mielőtt még elsüthette volna.

Azonnal előrántotta kardját, s így, immár egyenlő fegyverzettel komolyan hozzáláhattunk életem egyik legkeményebb küzdelméhez.

Csodálatosan vívott, s nyilván edzésben állt, míg én utoljára tíz hosszú évvel azelőtt foghattam kezembe kardmarkolatot. De nem kellett hosszan vívnunk, hogy visszataláljak saját küzdőmodoromhoz, ellenfelem hamarosan érzékelní kezdte, hogy emberére talált.

Arca hamuszínűre váltott, amint rájött, hogy védelmem áthatolhatatlan, miközben ő már számos apróbb sebből vérzett arcán és testén.

– Ki vagy te, fehér férfi? – sziszegte. – Hogy nem Barsoom külső világából származol, az nyilvánvaló színedből. De közülünk sem származol.

Ez az állítás szinte kérdéssel ért fel.

– Mit szólnál, ha Issus Szentélyéből származnék? – kísérleteztem találomra.

– Jó sors, megóvj! – kiáltotta, s közben arca még jobban elsápadt a rárakódott vér alatt.

Nem tudtam, hogyan folytassam, de gondosan elraktároztam magamban ezt az ötletet, hogy később még felhasználjam, ha a körülmények megkövetelnék. Ellenfelem válasza azt jelezte, hogy tőle akár származhatnék Issus Szentélyéből is, s hogy a Szentélyben hozzám hasonló emberek élnek, akiktől ő bizony tartott, vagy legalábbis személyüket és hatalmukat oly rettegéssel vegyes tiszteletben tartotta, hogy reszketni kezdett, amikor elképzelte, miféle kár és megalázás érheti részükről őt.

De a dolog, mely éppen lekötött, nem olyan természetű volt, mely megengedi a hosszás, elvont okfejtést, hanem hogy kardomat minél előbb ellenségem bordái közé lökjem, amit a következő pár másodpercben sikerült is megtennem, a szükségesnél egy pillanattal sem korábban.

A láncra vért foglyok feszült csendben figyelték összecsapásunkat. Viaskodó pengéink csengésén, mezítelen lábunk puha surrogásán, az összeszorított fogsorunkon át halkán elsziszegett szavakon kívül más hang nem hallatszott a teremben, míg halálos párbajunkat vívtuk. Amint azonban ellenfelein teste élettelenül zuhant a földre, az egyik láncra vert nő figyelmeztető kiáltást hallatott:

– Fordulj meg! Vigyázz! – visította, s amint metsző kiáltásának első hangjaira visszaperdültem, ugyanannak a fajnak újabb emberével találtam magam szemben, mint amely faj egy példánya már lábaimnál hevert.

Új ellenfelem egy sötét folyosón lopakodott, s már csaknem közelemben ért felemelt kardjával, amikor észrevettem. Tars Tarkast sehol nem láttam, s a titkos elválasztófal, melyen keresztül bejutottam, zárva volt.

Bárcsak mellettem lett volna. Órák óta megállás nélkül küzdöttem, oly kalandokon mentem keresztül, melyek kiszívják a harcosok erejét, s mindezek tetejébe csaknem huszonnégy órája nem ettem, nem aludtam.

Kimerültem, Évek óta először gondoltam arra, hogy talán nem is leszek képes ellenfelemmel megbirkózni, mégsem tehettem semmi egyebet, mint rátámadtam ellenfelemre, amilyen gyorsan és vadul csak bírtam, mert csak attól remélhettem kiutat Szorult helyzetemből, ha szilaj rohammal elsodrom. Hosszas csatározás nem kecsegtetett sikerrel. ő azonban

láthatóan másképpen vélekedett, mert egyre csak hátrált, hárított, oldalazott és ismét hárított, míg végül csaknem tökéletesen kifulladtam, annyira megerőltettem magam, hogy mielőbb végezzek vele.

Ha lehet, még biztosabb kezű vívóra akadtam, mint az előző ellenfelem volt, s nem tagadom, alaposan megkergetett. Végül közel állt ahhoz, hogy belőlem szájalomra méltó, ráadásul halott bolondot csináljon.

Eheztem, hogy erőm fokozatosan elhagy, a tárgyak lassacskán elhomályosodtak előttem, félálomban támolyogtam és ügyetlenkedtem. Ekkor vetette be ellenem azt az ügyes húzást, mely csaknem életembe került.

Hátrálásra kényszerített, így holt társa teteme elé kerültem, s ekkor oly hirtelen rohant rám, hogy kénytelen voltam hátralepni. Amint sarkam megakadt a tetemben, a lendülettől hanyatt estem.

Fejem döngve csapódott a kőkemény padlóba, de életem ennek köszönhetem, mert ettől egy pillanatra kitisztult az agyam. A fájdalom annyira felkorbácsolta haragomat, hogy akár puszta kézzel is darabokra tudtam volna szaggatni ellenségemet, s bizvást állíthatom, meg is próbáltam volna ezt, ha közben jobb kezem nem tapintott volna egy hideg fémtárgyra.

A laikusok szeme hasonlatos a harcosok karjához, ha hivatásának eszközeivel kerül kapcsolatba, s így oda sem kellett néznom, sem gondolkodnom, hogy tudjam, a holt férfi revolvere került birtokomba, mely azóta hevert ott, mióta kezéből kiütöttem.

Nagy léptekkel közelített ellenfelem, kinek fortélyja oly sikeresen leverte lábamról. Csillogó pengéjének hegye szívemet vette célba, s közben ajkáról felhangzott az a kegyetlen gúnykacaj, melyet a Rejtélyek Termében hallottam, így is halt meg: keskeny ajka gyűlöletes, vicsorgó nevetésre húzódott, mikor szívében holt társának revolvergolyója robbant.

Teste, rohamának lendületétől sodortatva, rámzuhant. Kardjának markolata alighanem fejemhez vágódott, mert a tetemmel való ütközés közben elveszítettem eszméletem.

THUVIA

Ismét csatazaj ébresztett a való világra. Egy ideig nem tudtam, hol vagyok, s nem értettem, honnan származnak a zajok. Majd a falon túlról lábak surrogását, ádáz bestiák acsarkodását, fegyverek fémes csörgését és egy férfi ziháló légzését hallottam.

Amint felálltam, sietősen körbepillantottam a teremben, melyben épp az imént részesültem oly meleg fogadtatásban. A foglyok és a vadállatok elnyugodtak láncaikon a túlsó falnál, s közben a kíváncsiság, a düh, a meglepetés és a reménység arckifejezésével vizsgálgattak engem.

Félreérthetetlenül a remény sugárzott annak a vörös nőnek csinos és okos arcából, akinek kiáltása megmentett a haláltól. A nő tökéletesen testesítette meg gyönyörű fáját, melynek külső megjelenése azonos a földi emberével, leszámítva azt, hogy a marslakóknak ez a magasabbrendű faja halvány vörösesbronzos árnyalatú bőrszínűt mondhat magáénak. Mivel nem viselt semmiféle díszet, nem tudtam megállapítani, rangját, bár az nyilvánvaló volt, hogy a jelen körülmények között vagy rab vagy szolga volt.

Eltartott néhány másodpercig, míg a válaszfal túloldaláról jövő hangok arra kényszerítették lassan visszatérő érzékeimet, hogy jelentésüket felfogják. Egyszeriben megértettem, hogy a hangokat bizonyára Tars Tarkas vadállatokkal vagy ádáz emberekkel folytatott elkeseredett küzdelme okozza.

Bátorító kiáltással vettem magamat a titkos ajtónak, de ennyi erővel akár a sziklák elpörgetésével is kísérletezhettem volna. Lázasan kerestem a forgóajtó titkát, de mindhiába. Már éppen azon voltam, hogy kardommal rontok a rideg aranyfalnak, amikor a fogoly nő megszólított:

– Óvd kardodat, hatalmas harcos, mert szükséged lesz rá, amikor eredményesebben forgathatod. Ne karistold vele az érzéketlen fémet, mely engedni fog a titkát tudó kéz legenyhébb érintésére is.

– Ezek szerint te tudod a titkot? – kérdeztem.

– Igen. Szabadíts meg engem, s én bejuttatlak a rettenet másik termébe, ha úgy kívánod. Bilincseim kulcsát első ellenséged hordozta. De miért is térnél vissza, hogy ismét szembekerülj a bős banthokkal vagy más fenevadakkal, melyeket abban a rettenetes csapdában szabadjára engedtek?

– Mert a barátom egyedül küzd odaát – feleltem, miközben a rettenet baljós termének kulcsát sietősen kutattam a holt gondnok tetemén.

Sok kulcs fityegett az ovális kulcskarikán, de a szép marslakó gyorsan kiválasztotta közülük azt, mely a derekára helyezett nagy lakatot nyitotta, s ekképpen megszabadulva, a titkos ajtóhoz futott.

Ott ismét kiválasztott egy kulcsot. Ezúttal egy hosszú, vékony, türe emlékeztető eszközt, melyet a fal egy szinte láthatatlan nyílásába tett. Az ajtó azonnal elmozdult tengelyén, s a padlónak az a darabja, melyen álltam, átvitt abba a terembe, melyben Tars Tarkas küzdött.

A nagy thark hátát a fal egy beszögellésének vetette, szemben vele féltucatnyi megtermett szörnyeteg lapult félkörben, lesve az alkalmas pillanatot, Vértoltos fejük és válluk jelezte elővigyázatosságuk okát, s bizonyította a zöld harcos vívótudományát, akinek fényes bőre néma, s mégis ékesszóló tanú jelét adta az addig visszavert támadások vadságának.

Eles karmok és kegyetlen agyarak szalagokra szaggatták a harcos lábát, karját és mellkasát. A szüntelen erőfeszítéstől és a vérvesztéségtől már oly gyenge volt, hogy kétséges, vajon a fal támogatása nélkül is talpán tudott volna-e maradni. De fajtájának szívósságával és rettenthetetlen bátorságával még mindig szembeszegült kegyelmet nem ismerő ellenségeivel, megszemélyesítve törzse ősi mondását, amely szerint “ha egy tharknak meghagyod a fejét és az egyik karját, a végén még ő arathat diadalt”.

Amikor látta, hogy belépek a terembe, komor ajkain komor mosoly játszott, de nem tudhatom, hogy ez a mosoly megkönnyebbülését jelezte-e, vagy csupán azt, hogy mulattatta véres és zilált külsőm.

Már én is éppen a küzdelemben akartam vetni magam, mikor szelíd kéz érintését éreztem vállamon, s hátrafordulván, meglepődve láttam, hogy az ifjú nő követett a terembe.

– Várj – szólt –, bízd csak rám őket.

Teljesen védtelenül és fegyvertelenül közelített az acsarkodó banthokhoz. Amikor már nagyon közel ért hozzájuk, egyetlen egy szót suttogott halk, ám ellentmondást nem tűrő hangon. A szörnyek úgy pördültek meg, mint a villám, s én már szinte előre láttam, hogy darabokra tépik, mielőtt még közbeléphetnék, de az állatok fenyegetést váró kölyökkutyaként somfordáltak lábához.

Ismét mondott nekik valamit, de oly halkán, hogy egyetlen szót sem sikerült elkapnom. A hat megtermett szörnyeteggel nyomában elindult a szemközti fal felé. Egy titkos ajtón keresztül a szomszédos terembe küldte őket, s mikor az utolsó is elhagyta a termet, ahol mi elképedésünkben tágra meredt szemmel ámuldoztunk, megfordult, ránk mosolygott, majd ő is követte az állatokat.

Pár másodpercig egyikünk sem szólalt meg. Azután Tars Tarkas törte meg a csendet:

– Hallottam a küzdelmet a válaszfalon keresztül, de mindaddig nem aggódtam miattad, amíg a revolver dörrenését nem hallottam. Tudom, hogy Barsoomon senki emberfia nem élné túl, ha karddal szegülne szembe veled. A lövés viszont az utolsó reményt is elragadta tőlem, mert tudtam, hogy nincs nálad lőfegyver. Hogyan történt?

Elmeséltem neki, majd együtt kutattuk a titkát annak a válaszfalnak, melyen keresztül a terembe jutottam, éppen szemben azzal a titkos ajtóval, melyen át a lány és vad kísérői távoztak.

Csalódással tapasztaltuk, hogy a válaszfal minden próbálkozásunk ellenére nem árulta el titkát. Úgy éreztük, ha túljutnánk rajta, talán reménykedhetnénk abban, hogy a külvilágba vezető útra lelünk.

Maga az a tény, hogy a foglyokat láncon tartották, azzal kecsegtetett, hogy bizonyára létezik kiút a rettentő szörnyek által lakott elmondhatatlan helyről.

Egyik ajtótól a másikhoz mentünk, megpróbáltuk az aranszínű ajtót a terem végében és hasonmását a másik oldalon, de mindkettő egyaránt kiábrándító eredményt hozott számunkra.

Már éppen majdnem feladtuk reményünket, amikor az egyik válaszfal csendben elfordult, és az a fiatal nő állt előttünk, aki a banthokat elvitte.

– Kik vagytok? – kérdezte. – És miféle küldetésben jártok itt? Honnan veszitek a vakmerőséget, hogy elmeneküljete Dor völgyéből, a magatok választotta halál elől?

– Semmiféle halált nem választottam magamnak – feleltem. – Nem Barsoom szülötte vagyok, nem tettem önkéntes zarándokutat az Iss folyón. Barátom a tharkok jeddakja, s jóllehet még nem fejezte ki azt a vágyát, hogy visszatérjen az élők világába, nem hagyom itt őt áldozatául az eleven hazugságnak, mely őt erre a borzasztó helyre vonzotta. Én más világból érkeztem. John Carter, Hélium jeddakjának, Tardos Mors udvarának hercege vagyok. Esetleg a szóbeszéd elterjedhetett rólam pokoli lakhelyeden is.

– Valóban – mosolyodott el a nő –, mi mindenről tudunk, ami az általunk elhagyott külvilágban történik.

– Szólj arról is – kértem –, hogy te ki vagy, s miért vagy fogoly. S ha fogoly vagy, hogyan rendelkezhetsz oly hatalommal a vadállatok felett, ami foglyot vagy szolgát meghazudtoló jártasságról és tekintélyről tanúskodik?

– Rabszolga vagyok – válaszolt. – Immár tizenöt éve élek itt. Minthogy elégük lett belőlem, s aggódni kezdtek hatalmam és tudásom miatt, a közelmúltban halálra ítélték. Arra a halálra.

– Miféle halálra?

– A szentséges thernek emberei hússal táplálkoznak, de csakis olyannal, melyet a növényemberek vérszívó ajka ölt meg, olyan hússal, melyből az élet szennyes vére már eltávozott. Erre a brutális halálra ítélték. Néhány órát kaptam csak, már nem is élnék, ha érkezésetek nem borította volna fel terveiket.

– Ezek szerint egy szentséges thern érezte John Carter kezének súlyát? – kérdeztem.

– Ó, nem. Akiket levágtál, csak kisebb thernek voltak ugyanabból a könyörtelen, gyűlöletes fajtából. A szentséges thernek a komor hegyek külső lejtőin élnek, ahonnan arra a világra tekinthetnek, melyből áldozataik származnak. Útvesztő járatok kötik össze a barlangokat a thernek fényűző palotáival. Ezeken a folyosókon járnak e borongós világ mogorva lakói, a szolgálatban álló thernek, a rabszolgák és foglyok csapatai, valamint a vadállatok.

A kanyargós járatok kiterjedt hálózatában, számtalan termében vannak olyan férfiak, nők és állatok, akik e félhomályos, rémséges alvilágban születtek, és életükben sosem láthatják meg a napot. Azért tartják őket, hogy a thernek parancsait teljesítsék, hogy a thernek szükségleteit és szeszélyeit kielégítsék.

Időről időre némely szerencsétlen zarándok a hideg Iss folyamról kisodródván a néma tengerre, elkerüli a növényemberek és az Issus szentélyét őrző nagy fehér majmokat, vagy ami az én balszerencsém volt, a folyó feletti sziklaerkélyen örökdő szentséges thern vet rá szemet.

A hagyomány alapján mindenki, aki eljut Dor völgyébe, a növényemberek és a majmok jogos prédája lesz, fegyvereik és ékítményeik pedig a thernek tulajdonába kerülnek, ha viszont valakinek, akár pár órára is sikerül elmenekülnie a völgy őslakosai elől, akkor a thernek a magukénak követelhetik. Ha az éppen őrt álló thern szemet vet valakire, akkor gyakran megesisik, hogy megsérti a völgy oktalan lényeinek jogait, és ha szépszerével nem megy, hát alantas módon szerzi meg zsákmányát.

Állítólag a barsoomi babona által félrevezetett emberek néha elmenekülnek számtalan ellenségük elől, akik attól kezdve leselkednek rájuk, hogy előbukkannak az Iss folyam ezer kilométeres föld alatti medréből, és eljutnak Issus szentélyének falához. De azt, hogy ott milyen sors vár rájuk, még a szentséges thernek sem tudják, mert azok közül, akik

az arany falak közé beléptek, még soha senki nem tért vissza, hogy felfedje az idők kezdete óta létező misztériumokat.

Issus szentélye pontosan ugyanaz a thernek számára, mint Dor völgye a külvilág képzelete számára; a béke, a boldogság végső menedéke, ahol örökkévalóan a hús gyönyörei közepette élnek, ami a lehető legjobban vonzza a mentális óriások és morális törpék eme fáját.

– Issus szentélye tehát menny a mennyen belül – jegyeztem meg. – Reméljük, ott ugyanarra a sorsra jutnak, mint amilyen sorsra itt ők juttatnak másokat.

– Ki tudja? – dünnyögte a lány.

– Abból, amit elmondtál, úgy ítélem, a thernek nem kevésbé halandók, mint mi magunk, s mégis gyakran hallattam, hogy a barsoomiak félelemmel vegyes tisztelettel emlegették őket, mintha istenekről beszéltek volna.

– A thernek valóban halandók – felelte. – Ugyanazoktól a dolgoktól hálnak meg, mint te vagy én. Akik nem töltik ki a nekik kiosztott ezer esztendőt, mely után a hagyomány szerint boldogan haladhatnak végig az Issushoz vezető hosszú alagúton, azokról úgy tartják, hogy hátralévő idejüket növényember alakjában élük le. A thernek azért tekintik szentnek a növényembereket, mert úgy vélik, hogy korábban minden egyes fertelmes szörnyeteg thern volt.

– Mi történik, ha növényember hal meg?

– Ha a thern születése utáni ezer év letelte előtt halna meg, lelke akkor egy nagy fehér majomba költözik. De ha a majom is elpusztul az ezer év vége előtt, akkor a lélek mindörökre elvész, bezárul a nyálkás, félelmetes silian testébe, melyből ezernyi vergődik és vonaglik a száguldó hold alatti néma tengerekben, mikor a nap eltűnt az égről, s különös alakok járnak-kelnek Dor völgyében.

– Ma jó néhány szentséges thernt elküldtünk a silianok közé – mulatott Tars Tarkas.

– Annál rettentőbb lesz, mikor eljön a ti halálotok – válaszolta a lány. – S eljön, el nem kerülhetitek.

– Valaki már századokkal ezelőtt elmenekült – emlékeztettem a lányt, – Amit ő megtett, megtehetjük mi is.

– Megpróbálni is értelmetlen – felelte csüggedten.

– Mégis kísérletet teszünk – kiáltottam. – S ha kedved tartja, velünk jöhetsz.

– Hogy a saját népem ítéljen halálra, s hogy hírem megbecstelenítse családomat és nemzetemet? Ez a javaslat nem illik Tardos Mors udvarának hercegéhez.

Tars Tarkas hallgatásba mélyedt, de láttam, hogy rám függesztette tekintetét, s tudtam, hogy válaszomat úgy várja, mint aki az esküdtszék ítéletét hallgatja.

Az is megpecsételte volna sorsunkat, ha azt tesszük, amit a lánynak javasoltam, mivel ha engedelmeskedünk az ősrégi babonának, akkor nem hagyhatjuk el az iszony és kegyetlenség székhelyét, ahol rettentő formában leltük volna halálunkat.

– Jogunk van menekülni, ha tudunk – feleltem. – A mi erkölcsi felfogásunk nem szenved csorbát, ha sikerül, mert mi pontosan tudjuk, hogy a mesebeli szeretet és béke Dor áldott völgyében nem más, mint visszataszító, gonosz csalás. Tudjuk, hogy a völgy nem szent, tudjuk, hogy a szentséges thernek nem szentségesek, tudjuk, hogy könyörtelen, érzéketlen halandók, akik semmivel sem tudnak többet az elkövetkezendő élet valóságáról, mint mi magunk.

Nemcsak jogunk mindent megtenni szabadulásunk érdekében, hanem kötelességünk is, melytől nem húzódozhatunk, még akkor sem, ha tudjuk, hogy saját népünk fog minket ócsárolni, és kínozni, amikor visszatérünk. Csak így vihetjük el az igazságot, s noha csekély annak a valószínűsége, hogy történetünknek hitelt adnak, mivel a halandók ragaszkodnak lehetetlen babonáik örültségeihez, gyávák lennénk, ha leráznánk magunkról kötelességünket.

Van esély arra, hogy állításunk igazságát elfogadják, ha többen teszünk tanúbizonyságot, s legalább részsikert érhetünk el, ha vizsgálóbizottságot küldenek ki, hogy megvizsgálják ezt az undorító álmennyországot.

A lány és a zöld harcos percekig gondolkodtak. Végül a lány törte meg a csendet.

– Még sohasem vizsgáltam a dolgot ilyen fényben. Ezerszer is odaadnám az életem, ha csak egyetlen lelket is megkímélhetnék attól a szörnyű élettől, melyet nekem kellett letöltenem itt. Igazad van, és veled megyek, de nem hiszem, hogy megmenekülhetünk.

Kérdően néztem a tharkra.

– Issus kapujához, vagy a Korus fenekére – szólalt meg a zöld harcos –, észak havára, dél havára, Tars Tarkas követi John Carter nyomát. Szólottam.

– Gyerünk hát – rikoltottam. – Indulnunk kell, mert sehol nem lehetnénk messzebb a szabadulástól, mint ebben a halálkamrában.

– Gyerünk hát – mondta a lány is. – De ne áltasd magad azzal, hogy ennél nincs rosszabb hely a thernek birodalmában.

Ezzel elmozdította a válaszfalat, melyen keresztül abba a szobába léptünk, ahol korábban rátaláltam, s ahol a többi fogoly volt.

Összesen tíz vörös marslakót találtunk ott, s amikor röviden elmagyaráztuk nekik tervünket, elhatározták, hogy csatlakoznak hozzánk. Nyilvánvaló volt, hogy jókora balsejtelemmel adták fejüket arra, hogy megkísértsék az ősi babonát, még akkor is, ha gyötrő tapasztalataik révén tökéletesen tisztában voltak a csalás természetével.

Thuvia, a lány, akit először szabadítottam meg, eloldóznia a többi fogoly kötelékeit is. Tars Tarkas és én összeszedtük a két thern fegyvereit; kardokat, töröket és a két, vörös marslakók által gyártott revolvert is.

Fegyverzetünket, már amennyire – ez lehetséges volt, szétosztottuk követőink között, a lőfegyvereket a két nőnek adtuk, s így Thuvia is revolverhez jutott.

Thuvia vezette csoportunkat, amikor sebesen, ám óvatosan elindultunk a járatok útvesztőiben. Nagy, sziklából kihalászott termeken haladtunk keresztül, tekervényes folyosókon settenkedtünk, meredek kaptátokat másztunk meg, és időről időre sötét beugrókban húzódtunk meg közeledő léptek zajára.

Célunk, mint ezt Thuvia elmondta, az volt, hogy eljussunk egy távoli raktárba, ahol nagy mennyiségben tároltak fegyvert és lőszert. Azután Thuvia a sziklák csúcsára vezetett volna, ahonnan még jókora lelemény és vad küzdelem árán juthattunk volna el az erődítmény középpontján keresztül a külvilágba.

– De a thernek karja még akkor is messzire elér – jósolta Thuvia. – Elér Barsoom minden nemzetéhez. Titkos szentélyeik megtalálhatók minden közösség lakhelyén. Még ha elmenekülünk is innen, bárhová menjünk is, azt fogjuk tapasztalni, hogy jövetelünk híre megelőz minket, s hogy a halál vár ránk, ha a levegőt beszennyezzük istenkáromlásunkkal.

Körülbelül egy órát gyalogolhattunk jelentősebb megszakítás nélkül, s Thuvia súgva közölte velem, hogy első célpontunk közelébe jutottunk, amikor egy terembe lépve egy férfiba, nyilván egy thernbe botlottunk.

Bördíszein és ékszerein kívül homlokán kör alakú aranydísz viselt, melynek közepében nagy ékkövet láttam, egészen pontosan olyat, mint amelyet az a kis öregember hordott mellén, akivel az atmoszféraüzemben találkoztam, csaknem húsz évvel ezelőtt.

Az ékkő egyike volt Barsoom felbecsülhetetlen értékeinek. Csak kettő létezik belőlük, s az a két öregember viselheti őket rangjuk és státuszuk

jeleként, akik azoknak a gépeknek a működését irányítják, melyek mesterséges légkörrel látják el a bolygót. Az atmoszférazem hatalmas kapuja titkának birtokában már megmenthettem az egész világot a pusztulástól.

A velünk szemben álló thern ékköve hozzávetőleg ugyanakkora, három centiméter átmérőjű lehetett, mint a másik öregemberé. Kilenc különböző színben sziporkázott. A kilencből hét azonos a földi alapszínekkel, kettő viszont ismeretlen a Földön, de csodálatos szépségükre nem lehet szavakat találni.

Amikor a thern meglátott minket, szeme gonosz vonallá szűkült.

– Megállj! – parancsolta. – Mit jelentsen ez, Thuvia?

A lány válaszképpen felemelte revolverét és tüzelt. A thern hang nélkül, holtan rogyott a földre.

– A dög! – sziszegte Thuvia. – Végre bosszút állhattam!

Amikor a lány felém fordult, láthatóan azért, hogy magyarázatot adjon, hirtelen tágra nyitotta a szemét, s kis örömkialtással indult felém.

– Hercegem! – kiáltotta. – A sors valóban kegyes hozzánk. Ütünk nem lesz könnyű, de ez a hitvány tetem itt a padlón hozzá fog minket segíteni ahhoz, hogy kiszabaduljunk. Hát nem látja senki a thern és a herceg döbbenetes hasonlóságát?

A thern valóban pontosan ugyanakkora volt, mint én. Szeme és vonásai sem ütöttek el nagyon az enyéimtől, haja azonban, mint a két másik therné is, akiket megöltem, szőke fűrtökben omlott alá, míg az enyém rövid, fekete volt.

– Mit ér a hasonlóság? – kérdeztem Thuviát. – Talán azt akarod, hogy rövid, fekete hajammal próbáljam meg eljátszani a pokoli kultusz szőke papjának szerepét?

Thuvia csak mosolygott ezen, odament a leterített férfi teteméhez és letérdelt. Elvette a kör alakú aranydíszet, majd megrökönyödve láttam, hogy leemeli a halott hajkoronáját.

A lány felállt, a szőke parókát fejemre helyezte, és megkoronázott az ékkövel díszített aranyékszerrel.

– Most pedig – szólta Thuvia – öltsd fel a bőrdíszeket is, és a thernek birodalmában oda mégy, ahova csak akarsz, mert Sator Throg a tizedik ciklus szentséges thernje, fajtájának nagyhatalmú ura volt.

Amikor lehajoltam, hogy engedelmességek a lány felszólításának, észrevettem, hogy a holttest koponyáján egyetlen hajszál sem nőtt, oly tükörsima volt, akár egy tojáshéj.

– Születésüktől fogva ilyenek – magyarázta Thuvia, amikor észlelte meglepetésem. – A fajt, melyből származnak, egykor szőke hajzuhatag koronázta, de ezek itt már réges-rég teljesen kopaszok. A paróka azonban része lett ruházatuknak, s ráadásul oly fontos része, hogy egy thern számára a lehető legnagyobb szégyen, ha paróka nélkül jelenik meg a nyilvánosság előtt.

A következő pillanatban már a szentséges thern öltözékét viseltem. Thuvia javaslatára két volt fogolytársa vállára vette a holttestet, és folytattuk Utunkat a raktár felé, ahová minden további zavar nélkül el is jutottunk.

A kulcsok, melyeket Thuvia a börtön holt thernjeitől vett el, lehetővé tették, hogy késedelem nélkül bejussunk a raktárhelyiségbe, ahol felszereltük magunkat fegyverrel és lőtzerrel.

Ekkorra azonban annyira kimerültem, hogy egyetlen lépést sem tudtam tenni, elnyúltam a földön, felszólítottam Tars Tarkast, hogy kövesse példámat, és két vörös marslakót őrségbe állítottam.

A következő pillanatban már aludtam.

A VESZÉLY FOLYOSÓIN

Nem tudom, meddig alhattam a raktár padlóján, de bizonyosan órákig tartott. Kiáltások riasztottak álmomból. Még ki sem nyitottam szemem, még nem tudtam, hol is vagyok, amikor a föld alatti járatokban fülsiketítően visszhangzó tűzharc zaját hallottam.

Talpra ugrottam. Tucatnyi kisebb thern állt a raktár másik végében lévő bejáratnál. Társaimat, Tars Tarkas és Thuvia kivételével, akik szintén a padlón aludtak, s így életben maradtak, lekaszálta az első sortűz.

Mikor talpra álltam, a thernek leengedték fegyvereiket, arcukat a bosszúság, a megrökönyödés és a riadtság torzította el.

Azonnal megragadtam az alkalmat.

– Mit jelentsen ez? – kiáltottam vad haraggal. – Saját jobbágyai gyilkolják Sator Throgot?

– Könyörülj rajtunk, tizedik ciklus nagymestere! – szólalt meg az egyik thern, miközben többen is a kijárat felé oldalaztak, hogy szélesebben eltűnjenek a nagyúr szeme elől.

– Kérdezd meg, mi járatban vannak – súgta Thuvia.

– Mit kerestek itt? – kiáltottam rájuk.

– Két külvilági ember beszabadult a thernek birodalmába. A thernek atyja parancsolta meg felkutatásukat. Az egyik egy fekete hajú ember, a másik egy megtermett zöld harcos. – Gyanakvó pillantást vetett a thern Tars Tarkasra.

– A kettő közül az egyiket elfogtuk – mutatott Thuvia a tharkra. – S ha megnézitek az ajtó mellett lévő halottat, akkor felismerhetitek a másikat is. Sator Thrognak és szegény szolgáinak kellett elvégezni azt, amit az őrt álló thernek nem tudtak megtenni: az egyiket megöltük, a másikat elfogtuk. Sator Throg ezért felszabadított minisét. És jöttök ti, ostobaságból lemészároltok mindenkit, s kis híján leterítik magát Sator Throgot is.

A thernek félénken, ijedten álldogáltak.

– Vajon nem az lenne a leghelyesebb, ha lehajítanák a tetemetek a növényembereknek és visszatérnének szállásukra? – kérdezett engem Thuvia.

– Tegyétek, amit parancsol – bólintottam.

Miközben felszedték a tetemetek, észrevettem, hogy mennyire meglepődött az a thern, aki a néhai Sator Throg teteméhez hajolt le, amikor közelebbről is megvizsgálta a hulla arcát. A thern szeme sarkából alamuszi pillantást vetett rám.

Megesküdtem volna, hogy gyanította az igazságot, de hallgatása bizonyította, hogy mindez nem volt több, mint gyanú.

Miközben elvitték a tetemet a teremből, ismét gyors, kutató pillantást vetett rám, majd a halott kopasz, fényes koponyájára. Amikor utoljára láttam arcélét, ajkán diadalittas, ravasz mosoly játszott.

Csak Tars Tarkas, Thuvia és én maradtunk életben. A thernek célzótudománya társainkat megfosztotta a halvány reménytől is, hogy ismét a szabad külvilág veszélyeinek telessék ki magukat.

Amint az őrjárat utolsó tagja is elhagyta a termet, Thuvia azonnal sürgetni kezdett, hogy folytassuk menekülésünket. Ő is észlelte a Sator Throg tetemét elszállító thern gyanakvó viselkedését.

– Ez semmi jót nem jelent számunkra – mondta. – Mert jóllehet ez a thern nem mert megvádolni téged, lesznek feljebbvalói akik elegendő hatalommal rendelkeznek ahhoz, hogy alaposabb, vizsgálatot rendeljenek el, és az, hercegem, végzetes lesz számunkra.:

Vállat vontam. Úgy látszott, hogy szorult helyzetünknek csakis halál lehet a vége. Felfrissültem az alvástól, de még mindig gyengének éreztem magam a vérvesztés miatt. Sebeim sajogtak. Mennyire vágytam a marsi zöld nők balzsamainak és kenőcseinek csodálatos gyógyhatására; sebeim egy óra alatt behegedtek volna.

Bátorságom elhagyott. Veszélyhelyzetben még sosem borított el ennyire a hiábavalóság érzése. S ekkor a szentséges thern hosszú, lobogó szőke fűrtjei kerültek szemem elé.

Vajon nem lehet, hogy ezek hozzák meg a szabadulást? Nem lehet, hogy elmenekülünk, mielőtt még riadóztatnának mindenkit, ha gyorsan cselekszünk? Legalább meg kell kísérelnünk.

– Thuvia, vajon mit csinál a gyanakvó thern először? Mikor térnek vissza hozzánk?

– Először is elmegy a thernek atyjához, az öreg Matai Shanghoz. Lehet, hogy várnia kell a kihallgatásra, de mivel ő meglehetősen magas rangot visel a kisebb thernek között, sőt thorian, így Matai Shang nem fogja sokáig várakoztatni.

– Ha a thernek atyja hitelt ad történetének, akkor egy óra sem telik bele, s a járatokat termeket, udvarokat és kerteket kutatók fogják elárasztani.

– Így hát bármit tegyünk is, egy órán belül meg kell tennünk. Melyik a legjobb, legrövidebb út, mely kivezet ebből a mennyei Hadészből?

– Az, amelyik egyenesen a sziklák csúcsára visz – felelte Thuvia –, s onnan a kerteken keresztül a belső udvarokba. Utunk a thernek szentélyén és a külső udvarokon keresztül vezet majd, s onnan a bástyára. Hercegem,

mindez teljesen reménytelen. Tízezer harcos sem vághatna utat magának innen. A thernek az idők kezdete óta folyamatosan, kőről kőre erősítették erődjüket. Az Otz-hegység külső lejtőit áthatolhatatlan erődítések megszakítatlan vonala veszi körül. A bástyák mögötti szentélyekben milliónyi harcos áll örökös készültségben. Az udvarok és kertek telis-teli vannak rabszolgákkal, nőekkel, gyerekekkel. Egy követ sem lehet észrevétlenül elhajítani.

– Ha nincsen más kiút, Thuvia, akkor miért hangsúlyozzuk ennek a nehézségeit? Meg kell próbálnunk.

– Nem lenne jobb, ha sötétedés után kísérleteznénk? – kérdezte Tars Tarkas. – Nappal alig van esélyünk.

– Éjjel kicsit jobbak a lehetőségeink, de a bástyákat akkor is gondosan őrzik, még az is lehet, hogy alaposabban, mint nappal. Viszont az udvarokon és a kertekben kevesebben tartózkodnak – felelte Thuvia.

– Mennyi az idő most? – kérdeztem.

– Éjfélkor oldoztál el kötelékeimből – mondta Thuvia. – Két órával később értünk a raktárba. Tizennégy órát töltöttetek alvással. Most ismét alkony felé járhat. Menjünk el egy közeli ablakhoz és nézzük meg.

Thuvia mutatta az utat a kanyargós folyosókon, míg egyszer csak egy ablakhoz nem értünk, mely a Dor völgyére nézett.

Jobbra a lenyugvó nap óriási vörös gömbjét láttuk az Otz-hegység nyugati nyúlványai felett. Kicsivel alattunk, a sziklaerkélyen, az őrt álló szentséges thernt vettük észre. Skarlátvörös szolgálati köntösét szorosan maga köré csavarta, előre védekezvén a napnyugtát követő gyors lehülés ellen. A Mars légköre oly ritka, hogy a nap hőjéből csak keveset tud elnyelni. Nappal mindig rendkívül meleg van, éjjel fogvacogtató hideg. A vékony légkör nem is töri meg úgy a nap sugarait, ahogyan a Föld légköre. A Marson nem létezik alkonyi félhomály. Amikor a nap gömbje eltűnik a láthatár alatt, mintha hirtelen lekapcsolnák a lámpát. A vakító fényességet minden figyelmeztetés nélkül váltja fel a koromsötét. Majd felkelnek a holdak, a Mars alacsony pályán keringő, rejtélyes, mágikus holdjai.

A lehangyatló nap szemkápráztató fénybe öltöztette Korus keleti partját, a vörös pázsitot, az álomszép erdőt. A fák közt növényemberek csordái legelésztek. A kifejlett példányok lábukra és farkukra támaszkodva álltak, karmaikkal az elérhető ágakat és gallyakat metszették. Csak – akkor értettem meg, miért is gondoltam megérkezésemkor azt, hogy civilizált emberek parkjába csöppentem.

Tekintetünk a hömpölygő Issre esett, mely pontosan alattunk a Sziklák talpazatából fakadt. Éppen egy csónak bukkant elő, a külvilág elveszített lelkeivel.

80 A sziklaerkélyen őrködő thern velünk egy időben vette észre a szerencsétlenek csoportját. Felemelte fejét, messzire kihajolt a szédítő kiugrót övező alacsony korlát felett, és belekezdett abba a sívító jelzésbe, mely támadásba küldi a pokoli hely démonait. A bestiák füle meredten állt, majd otromba szökellésekkel zúdultak az erdőből a folyó partjára.

A csoport kikötött, és éppen a pázsitra lépett, amikor a dermesztő horda megjelent. Rövid, hasztalan védekezés következett, majd csend. A visszataszító alakok ellepték áldozataik testét, és sok mohó szívótorok kapaszkodott húsukba.

Hányingerrel küzdve fordultam el a jelenettől.

– A növényemberek már végeztek – mondta Thuvia. – A húst a nagy fehér majmok kapják, ha a növényemberek kiszívták már az artériákat. Nézd csak, már jönnek is.

Tucatnyi nagy fehér szörny futott keresztül a völgyön a folyó partja felé. A nap hirtelen lement, és csaknem tapintható sötétség burkolt be mindent.

Thuvia nem vesztegette az időt, és a kanyargó folyosó felé vezetett minket, mely a kiindulási helyünkhöz képest több száz méter magasban lévő teraszra vezet. Kétszer is nagy banthok állták el utunkat, de Thuvia egy-egy halk parancsszavára az acsarkodó szörnyek mogorván meghunyászkodtak.

– Ha minden akadályt oly könnyen el tudsz hárítani, ahogyan ezeket a vadállatokat fékezed meg, akkor semmi nem nehezítheti előrehaladásunkat – mondtam mosolyogva a lánynak.

– Hogyan csinálod?

– Nem egészen értem magam sem – nevetett és borzongott Thuvia. – Megérkezésemkor feldühítettem Sator Throgot, mert visszautasítottam őt. Megparancsolta, hogy vessenek a banthok közé. Hazámban parancsoláshoz szoktam. Volt valami a hangomban, magam sem tudom mi, ami megfélemlítette a rám ugró vadállatokat.

Ahelyett, hogy darabokra szaggattak volna; mint Sator Throg remélte, hízelkedően lábamhoz kuporodtak. Sator Throgot és barátait olyannyira mulattatta ez a látvány, hogy életben tartottak, s én foglalkoztam azontúl az állatokkal. Mindet névről ismerem. Közülük sokan az alsó régiókban barangolnak, ők a dögevők: a láncaikban elpusztult rabszolgákat falják fel, s megoldják a higiéniai problémákat, legalábbis ebből a szempontból. A kertekben és a szentélyekben lévő termekben tartják őket. A thernek félnek

tőlük. Éppen a banthok miatt mennek oly ritkán és csakis kötelességből az alsóbb régiókba.

Abból, amit Thuvia mondott, azonnal támadt egy ötletem.

– Ne vigyünk magunkkal néhány banthot azért, hogy fenn szabadon engedjük őket?

– Bizonyára elterelnék rólunk a figyelmet – nevetett Thuvia.

Halk, éneklő hangon, félig-meddig dorombolva hívni kezdte a banthokat. Egyre csak hívta barátait, amint a föld alatti tekervényes útvesztő járataiban és termeiben haladtunk.

Egyszer csak puha, párnás lábak zaját hallottuk magunk mögött, s amikor megfordultam, nagy zöld szemek parázlottak a sötétben. Egy járatból izmos, sárgásbarna alak lopakodott felénk.

Halk morgás, dühödt acsarkodás ütötte meg fülünket minden irányból, miközben utunkat folytattuk: vadállatok válaszoltak Thuvia hívására.

A lány minden állatnak egy szót mondott amikor az csatlakozott hozzánk. Idomított ölebi ként lépdeltek velünk a folyosókon, de önkéntelenül is észleltem habzó szájukat, éhes pillantásukat, mellyel Tars Tarkast és engem szemléltek.

Hamarosan ötven állat vett körül minket. Szorosan Thuvia mellett mentek, akár a testőrök. Sima oldaluk néha az én mezítelen lábszáramat súrolta. A mezítlásos ember és a párnás lábak zajtalan haladása különös élmény volt. Az arany falak ékkövei villóztak a halvány fényben, melyet az egymástól tekintélyes távolságra elhelyezett apró rádiumlámpák bocsátottak ki, a megtermett, sörényes vadállatok mindenütt halkán morogtak, a zöld harcos toronyként magasodott fölénk, én magam egy szentséges, thern felbecsülhetetlen értékű diadémmját viseltem, s a menetet egy gyönyörű lány, Thuvia vezette.

Nem könnyen feledhető látvány.

Hamarosan egy olyan teremhez értünk, mely a folyosóknál sokkal fényesebben meg volt világítva. Thuvia megállította a csoportot. Halkan a bejáratához lopakodott és belesett. Majd intett, hogy kövessük.

A szobában az alvilág különös lényei, különféle korcsok, a rabok leszármazottai tartózkodtak. A zöld és vörös marslakók, valamint a fehér thernek bőrét az állandó föld alatti lét furcsa pöttyökkel tarkálta. Sokkal inkább emlékeztettek holttestekre, mint eleven emberekre. Torz fonnák, csonka végtagok. Thuvia szerint közülük legtöbben világtalanok.

Ahogy ezek a szerencsétlenek egymás hegyén-hátán, helyenként kupacokban elnyúltak a padlón, Dante Poklának groteszk illusztrációit

idézték fel bennem. S vajon nem az igazi pokolban jártam? A pokolban, melyet elveszett, holt, minden reménytől megfosztott emberek laktak.

Óvatosan tekergőztünk a teremben előre, a banthok éhesen szimatolták az előttük szívfájdító bőségben, védtelenül elterülő prédát.

Többször is elhaladtunk hasonló termék bejárata előtt, kétszer át kellett mennénk ilyen szobákon. Más szobákban viszont megláncolt rabokat és szörnyeket láttunk.

– Miért nem látunk therneket? – kérdeztem Thuviát

– Éjszaka ritkán merészkednek ebbe az alvilágba, mert a banthok ilyenkor járják a félhomályos folyosókat, prédára lesve. A thernek félnek a könyörtelen, reménytelen világ lakóitól. Sőt, a rabok néha ellenük fordulnak. A thernek sosem tudhatják, mely sötét sarokból ugrik merénylő a hátukra.

Nappal mindez egészen másként fest. A folyosókon örök hemzsegek, százszámra jönnek rabszolgák a szentélyekből az élelmiszerraktárakba. Minden étellel teli. Nem láthattatok ezt, mert nem a gyakran használt útvonalakat követtük, hanem az alig ismert kerülő utakat. De nem zárható ki, hogy therannel találkozunk. Néha napszállta után is szükségesnek találják, hogy ide jöjjenek. Ez az oka annak, hogy oly óvatosan közlekedünk.

Feljutottunk a felső folyosóra, anélkül, hogy felfedeztek volna minket. Thuvia egy meredek kaptató előtt egy pillanatra megállt.

– Felettünk egy ajtó – mondta – a belső kertekbe nyílik. Eddig elhoztalak titeket, innen öt kilométeren át, egészen a külső bástyaig számtalan veszedelem kíséri majd utunkat. Az udvarokat, a szentélyeket, a kerteket őrzáratok védik. A bástyák minden pontját őrszemek vigyázzák.

Nem értettem, mi szükség van arra, hogy fegyveresek hada őrizze a babona és a rejtélyek által övezett helyet, melyet Barsoom lakosai még akkor sem közelítenének meg, ha tudnák hol keressék. Meg is kérdeztem Thuviát, miféle ellenféltől tartanak a thernek bevehetetlen erődeik mélyén.

Most értünk az ajtóhoz, Thuvia kinyitotta.

– A Barsoom fekete kalózeitől félnek – felelte –, kiktől őseink óvjanak minket.

Az ajtó kinyílt. Növények illata ütötte meg orromat, hideg éjszakai szél csapta meg arcomat. A banthok az ismeretlen szagokat ízlelgették, majd morogva elszöktek mellőlünk, a közeli hold kísérteties fényében benépesítették a kerteket.

Hirtelen kiáltás és riadó hangzott fel a szentély tetejéről. A figyelmeztetés gyorsan terjedt szentélyekben, az udvarokban és a bástyákon, míg végül halk visszhang lett a távolban.

A nagy thark kardja kirepült hüvelyéből, Thuvia borzongva lapult oldalához.

BARSOOM FEKETE KALÓZAI

– Mi ez? – kérdeztem a lányt.

Válaszképpen az égre mutatott. Felnéztem, s fenn, a fejünk felett, magasan a szentély, az udvar és a kert felett cikázó árnyakat láttam. Ugyanabban a pillanatban fények villantak fel a különös repülő tárgyakon. Ágyúdörej hangzott fel, majd hasonló fények és dőrejek feleltek a szentély és a bástya irányából.

– Ők Barsoom fekete kalózái – mondta Thuvia.

A martalócok hajói nagy köröket leírva egyre alacsonyabbra ereszkedtek a thernek védvonalaihoz.

Sortűz sortűz után záporozott a szentély védőire, sortűz sortűz után dörgött az égbe, célba véve a cikázó, tovatűnő gépeket. Amint a kalózkodok le-lecsaptak a földre, a thernek hadserege kiözönlött a szentélyekből a kertekbe és az udvarokba. A katonák megjelenése újabb repülőket vonzott minden irányból.

A thernek a puskájukhoz erősített pajzsok mögül tüzeltek a kalózkodokra, de egyre csak áradtak a komor, fekete repülők. Apró, többnyire két és háromüléses gépek voltak. Volt néhány nagyobb is, de ezek fenn maradtak a levegőben, és útegeikből bombákat szórtak a szentélyekre.

Végül, nyilvánvalóan valamilyen jelzésre, a kalózkodok egy összehangolt hadművelettel vakmerően leszálltak gépeikkel a thern hadsereg kellős közepén.

Alig értek földet a gépek, személyzetük a démonok dühével vetette rá magát a thernekre. Micsoda harc alakult ki! Ehhez hasonlót még sosem láttam. Mindaddig úgy gondoltam, hogy a zöld harcosok a világegyetem legádázabb katonái, de az a féktelenség, mellyel a fekete kar lózkodok ellenfeleikre rontottak, felülmúlt mindent, amit addig láttam.

Lenyűgöző jelenet alakult ki a Mars két ragyogó holdjának fényében. Az arany hajú, fehér bőrű thernek kétségbeesett bátorsággal vettek részt a kézitusában ébenfekete ellenségükkel szemben.

Emiatt a viaskodó katonák egy csoportja keresztülgázolt egy pompás pimaliaágyáson, amott egy fekete harcos görbe kardja döfte keresztül egy thern szívét, s a thern holtan roskadt le egy csodálatos rubinszobor talpazatához, még távolabb tucatnyi thern kergetett fel egy magányos kalózkod egy smaragdpadra, melynek szivárványos felületét gyémántintarzia díszítette.

Thuvia, a thark és én félrehúzódva álltunk. A harc sűrűje még nem ért el hozzánk, de a katonák időnként nagyon közel kerültek.

Engem lenyűgöztek a fekete kalózok. Hallottam már szóbeszédet, legendát róluk korábbi marsi tartózkodásom alatt, de még sosem láttam őket, s mindaddig nem is beszéltem olyan emberrel, aki már találkozott volna velük.

A közhit úgy tudta, hogy a kisebbik holdon laknak, s onnan ereszkednek le a Barsoomra hosszabb időközönként. Szörnyű dolgokat vittek végbe ott, ahol látogatást tettek, elrabolták a fegyvert és a lőszert, a lányokat pedig foglyul ejtették, s a szóbeszéd szerint feláldozták őket valamely rettenetes istenségnek, kannibalizmusban végződő orgiákon.

Csodálatos alkalmam adódott most arra, hogy közelről tanulmányozzam a kalózokat, amint a harc heve egyet-egyét a közelünkbe sodort. Megtermettek, több mint 180 centiméter magasak voltak. Vonásaik markánsak, s végtelenül csinosak voltak. Nagy, közel ülő szemük furfangos külsőt kölcsönözött nekik, szívárványhártyájuk, amennyire azt a holdfényben meg tudtam ítélni, hófehér alapon koromfeketén villogott. Testük felépítése tökéletesen megegyezett a thernek, a vörös emberek vagy a földiek felépítésével. Csak színükben különböztek, amely viszont – bár ez különösen fog hangozni egy délvidéki ember szájából – inkább hozzájárult szépségükhöz, mintsem elvett volna abból.

De ha a testük az isteneké is volt, szívük láthatóan nélkülözte az isteni vonásokat. Sosem láttam még olyan gonosz vérszomjat, mint amelyet a thernekkel folytatott öldöklő csatájukban a levegő démonai bemutattak..

A kertben mindenfelé a kalózok gépeit lehetett látni, melyeket a thernek valamely, akkor számomra érthetetlen okból érintetlenül hagytak. Közben egy-egy fekete harcos a közeli szentélyből fiatal lánnyal a vállán rohant gépe felé, a közelben lévő társai pedig fedezték menekülését.

A thernek azonnal ki akarták szabadítani a lányt, s rögvest kialakult a kiabáló, vadul vagdosó, testet öltő ördögök összecsapásának szédítő örvénye.

De úgy tűnt, hogy mindig a kalózok győzedelmeskedtek, és az összecsapást csodásán sértetlenül átvészelt lányt a gyors repülő elszállította a sötétbe.

Hasonló harc hallatszott az erődítmény minden részéből, s Thuvia azt állította, hogy a fekete kalózok egyidejűleg támadják meg a thernek szalagszerű, az Otz-hegység lejtőit behálózó védvonalait.

Amikor a harc egy pillanatra elcsendesedett köröttünk, Thuvia kérdően nézett rám.

– Érted-e már, herceg, miért őrzi éjjelnappal egymillió harcos a thernek birodalmát? Az a jelenet, melynek most tanúi vagyunk, csupán megismétli azt, amit már tucatszor láttam a fogolyként itt eltöltött tizenöt év során. A fekete kalózok időtlen idők óta zsákmányuknak tekintik a thernek birodalmát.

Hadjáratukat azonban sosem erőltetik annyira, hogy a thernek faja kipusztulással fenyegeessen, pedig képesek lennének erre. Mintha játéknak tekintenék a therneket, akikkel kielégítik vágyakozásukat az öldöklésre, s akiktől beszerzik az őket megillető adót fegyverben, lőszerben és foglyokban.

Miért nem pusztítják el a thernek a repülőket? Ez gyorsan véget vetne a támadásoknak, vagy legalábbis visszafogná a kalózok merészségét. Miért hagyhatják gépeiket teljesen őrizetlenül, mintha saját hangárjaikban pihennének? Mert nem merik. Évekkel ezelőtt egyszer megpróbálkoztak ezzel, de a következő éjjel, s egy álló hónapig azután ezernyi fekete harci repülő körözött az Otz-hegység felett, bombák tonnáit szórva a szentélyekre, kertekre, udvarokra, hogy végül azok a thernek, akik egyáltalán életben maradtak, a föld alatti járatokban kerestek menedéket. A thernek tudják, hogy ki vannak szolgáltatva a kalózok kényének-kedvének. Egyszer már közel álltak a kipusztuláshoz, s nem fognak újra kockáztatni.

Amikor a lány elhallgatott, új elem vegyült az összecsapásba. Erre sem a thernek, sem a kalózok nem számítottak. A szabadon engedett nagy banthokat először nyilván megriasztotta a csatazaj, a harcosok kiáltozása, a puskák lövései és a bombák robbanása.

Most azonban felbőszítette őket a szünni nem akaró zaj, felizgatta őket a vér szaga, mert a bozótból egyszer csak egy hatalmas árny vetette magát a viaskodó embertömegbe. A bestiális vadság rettentő kiáltása hangzott fel, amint a banth meleg húst érzett karmai között.

Bömbölése mintha jelzés lett volna a többiek számára, az összes állat a harcolók közé rohant. Pánik lett úrrá a küzdő feleken. Thernek és fekete kalózok egy emberként fordultak szembe a közös ellenséggel, mivel a banthok sem mutattak részrehajlást.

A bestiák száz embert is leterítettek tömegükkel, amint a harc sűrűjébe vetették magukat. Erőteljes lábukkal lekaszálták a harcosokat, agyaraikkal szétszaggatták őket.

Lenyűgöző volt a jelenet a maga vadságában. de hirtelen ráébredtem, hogy értékes pillanatokat vesztegetünk azzal, hogy az összecsapást figyeljük, mely menekülésünket jelentheti.

A therneket annyira elfoglalták támadóik, hogy a menekülés most viszonylag könnyűnek látszott. Rést kerestem a viaskodó csoportok között. Ha feljutunk a bástyákra, akkor lehet, hogy találunk olyan helyet, ahol a kalózok jobban megritkították az örök sorait, s közöttük kijuthatunk a szabadba.

Mikor tekintetem a kertet fürkészte, a százsámra őrizetlenül heverő repülők látványa eszembe juttatta a menekülés legegyszerűbb módját. Miért is nem gondoltam erre már korábban! Barsoom minden repülő szerkezetének mechanizmusát tökéletesen ismertem. Kilenc évig repültem és harcoltam a héliumi légiflottával. Vezettem az apró, együléses gépet, s voltam parancsnoka a haldokló Mars vékonyka légkörében szálló legnagyobb harci repülőnek is.

A gondolat számomra nem más, mint a tett. Karon ragadtam Thuviát, és azt súgtam Tars Tarkasnak, hogy kövessen. A következő pillanatban már a gép apró fedélzetén tolongtunk. Kezem az indítókart markolta. Hüvelykujjai benyomtam a taszításugarakat irányító gombot. A taszításugarak a marslakók felfedezése, mely lehetővé teszi számukra, hogy bolygójuk vékony légkörében oly hatalmas repülőekkel szálljanak, melyek mellett eltörpülnek földi légiflottáink csatarepülői.

A repülő billegett, de nem szállt fel. Figyelmeztető kiáltás ütötte meg fülünket. Tucatnyi fekete kalóz rohant felénk a csata színhelyéről. Felfedeztek. Bősz kiáltásokkal közeledtek felénk a démonok. Tombolva nyomkodtam a gombot, melynek a levegőbe kellett volna repítenie minket, de a gép meg sem moccant. Ekkor jöttem rá, miért nem fogunk felszállni.

Kétüléses repülő akadt utunkba. Sugártankjai csak annyi taszító energiával rendelkeztek, mely két átlagos súlyú embert volt képes felemelni. A thark hatalmas teste végzetes horgonynak bizonyult.

A feketék már csaknem odaértek hozzánk, úgyhogy egy másodpercet sem lehetett habozással elvesztegetni.

Mélyen benyomtam és rögzítettem a gombot. A sebességszabályzót maximumra állítottam. A feketék érkeztek leugrottam a gépről és kardommal fogadtam a rohamot.

A következő másodpercben a lány kiáltása hangzott fel mögöttem, s amikor a feketék rávetették magukat, a magasból halkan a következőt hallottam;

– Herceg, hercegem, szívesen haltam volna... –, de a többi elnyelte a támadóim által keltelt zaj.

Legalább azt tudtam, hogy fortélyom bevált, s hogy Thuvia és Tars Tarkas ideiglenesen biztonságban volt, s rendelkeztek a menekülés eszközével.

Egy időre úgy látszott, hogy nem tudok megbirkózni túlerőben lévő támadóimmal, de csakúgy, mint már számtalanszor, amikor harcosok és,; vadállatok számbeli fölényével kellett szembe szegülnöm, azt tapasztaltam, hogy földi erőm annyira meghaladta ellenségeimét, hogy az esélyek kiegyenlítődtek.

Pengém halálos védőhálót alakított ki körültem. A feketék közelebb nyomultak, hogy rövidebb kardjukkal elérhessenek, majd hátráltak, és arcukra íródott, hogy megtanulták tisztelni kardforgató karom ügyességét.

Ugyanakkor azt is tudtam, hogy perceken belül legyűr a túlerő, elsöprik védelmemet, s végül halálokat lelem. Megborzongtam arra a gondolatra, hogy ezen az iszonyú helyen adjam ki lelkem, anélkül, hogy Dejah Thoris értesülhetne halálomról, hogy névtelen feketék pusztítsanak el a könyörtelen thernek kertjében.

Régi lelkierőm visszatért, virginiai őseim forró, harcos vére árasztotta el ereimet. Vérszomj és csatagyönyör borított el. Ajkamra kiült a harci mosoly, mely már ezernyi ellenségemet döbbsentette meg. Elűztem magamtól a halál gondolatát, s oly bőszen rontottam ellenfeleimre, hogy arra halálukig emlékezni fognak azok, akik túléltek.

Tudtam, hogy újabbak fogják felváltani azokat, akikkel éppen szemben állok, s ezért harc közben is azon gondolkoztam, miként menekülhetnék el.

A menekülés lehetősége váratlan helyről, a hátam mögül, a sötét éjszakából jött. Éppen egy nagy fekete harcost fegyvereztem le, aki kétségbeesetten küzdött ellenem, s a többiek lélegzetvételnél szünetet tartottak.

Rosszindulatú dühvel szemlélték, ám viselkedésükbe csipetnyi tisztelet vegyült.

– Thorn – szólított meg egyikük –, úgy harcolsz, mint egy dator. Ocsmány szőke hajad és fehér bőröd ellenére, akár Barsoom elsősülöttje is lehetnél.

– Nem vagyok thern – mondtam, és éppen azt akartam elmagyarázni, hogy én egy másik világból származom, úgy vélvén, hogy ha fegyverszünetet kötök velük, s együtt harcolunk a thernek ellen, akkor segítségük előnyömre válhat szabadságom visszaszerzésében. Ebben a pillanatban azonban egy nehéz tárgy döngötte meg hátamat, s kis híján a földre döntött.

Hátrafordultam, hogy új ellenfelem szemébe nézzek. Egy tárgy haladt el a vállam felett, egyik támadóm arcába csapott és leterítette a pázsitra. Rögtön láttam, hogy az, ami mindkettőnket megütött, nem más, mint egy jókora légi járműről, valószínűleg egy tízszemélyes cirkálóból lelógó horgony.

A cirkáló lassan úszott el felettünk, mintegy százötven méter magasságban, a menekülés egyedüli módozatát kínálva. A jármű lassan emelkedett, s a horgony most néhány lábbal a velem szemben álló feketék feje felett lebegett. Szökellésem láttán döbbenetükben tágra meredt szemük. Magasan a fejük fölé ugrottam, s a következő ugrás már elég magas volt ahhoz, hogy elkapjam a gyorsan távolodó horgonyt.

Sikerült. Egyik karomon csüngtem, a kert magasabb növényeinek ágai alaposan megcibáltak, s közben egykori ellenségeim dühödten kiabáltak alattam.

A cirkáló előbb nyugat felé repült, majd kecsesen délnek fordult. A következő pillanatban túljutottunk az arany szirteken, Dor völgyén, ahol Korus elveszett tengere csillámlott a holdfényben.

Óvatosan átvetettem lábam a horgonyon és leültem. Azon tűnődtem, nem lehetséges, hogy a cirkáló üres. Reméltem, hogy így van. Vagy talán az is előfordulhat, hogy barátokat találok benne, akik véletlenül keveredtek a thernek és a kalózkodó csetepatéjába. Az a tény, hogy a hajó eltávolodott a csata színhelyéről, némi alapot látszott nyújtani feltevésemnek.

Elhatároztam, hogy bizonyosságot szerzek. A lehető legóvatosabban mászni kezdtem a horgony láncain a jármű fedélzete felé. Egyik kezem éppen megragadta a korlátot, amikor egy vad fekete arc hajolt át a peremen, és diadalittas, gyűlöletről tanúskodó szemek néztek szemembe.

A SZÉPSÉGES ISTENNŐ

Egy másodpercig mozdulatlanul néztünk egymás szemébe majd baljós mosoly ült ki a csinos ajkakra, s közben, lassan a kalóz ébenfekete keze is láthatóvá vált a fedélzet pereme felett.

Egy revolver hideg, üres torkolata kereste homlokom közepét.

Ezzel egyidejűleg én szabad kezemmel kinyúltam a kalóz torka felé, mely éppen karnyújtásnyira volt. Ébenfekete ujj szorult a revolver ravaszára. A kalóz sziszegését, “Pusztulj, átkozott thern”, félig belefojtotta légcsővét markoló ujjam. A revolver kakasa hiábavalóan csapott le az üres töltényűrre. Mielőtt újra tüzelhetett volna, nagyot rántottam rajta. Kénytelen volt elejteni lőfegyverét és két kézzel kapaszkodni a korlátba.

Azzal, hogy torkát szorítottam, megakadályoztam, hogy sikoltani tudjon, így birkóztunk csendben: ő azért, hogy kiszabadítsa magát, én pedig azért, hogy elveszejtsem.

Arca elszíneződött, szeme kimeredt. Nyilvánvaló volt, hogy hamarosan megfullad, ha nem tudja kiszabadítani magát az acélos ujjak fojtogató szorításából. Végső erőfeszítésében hátravetette magát, ugyanakkor elengedte a korlátot, s mindkét kezével kétségbeesetten igyekezett lefejtteni a torkát markoló ujjakat.

Erre a pillanatra vártam. Egyetlen óriási rántással leemeltem őt a fedélzetről. Hulló teste csaknem engem is lesodort a lánchról, melybe egyik kezemmel tudtam csak kapaszkodni, s majdnem én is vele zuhantam a tenger hullámsírijába. Mégsem lazítottam szorításomon, mivel tudtam, hogy egyetlen egy kiáltás is nyakamba zúdítaná bosszuért lihegő társait. Vadul fojtogattam, egyre fojtogattam, rángatózása egyre lejjebb sodort a horgonyláncon. Grimaszai és rángásai fokozatosan görcsössé váltak, majd lassacskán teljesen megszűntek. Ekkor engedtem el. Azonnal elnyelte tetemét a sötétség. Ismét felmásztam a korláthoz. Ezúttal sikerült átpillantanom a fedélzet pereme felett, és alaposan felderítettem a helyzetet.

Az egyik hold a láthatár alatt volt, a másik azonban tündöklő fényárban fűrésztötte a fedélzetet, és élesen kirajzolta a hat vagy nyolc álomba merült kalóz testének körvonalait.

A gyorstüzelő ágyú talapzatánál fiatal fehér lány volt gúzsba kötve. Tágra nyitott szeme már az eljövendő rémségeket látta. A lány pillantása azonnal rám szegeződött, amint fejem megjelent a fedélzet pereme felett. Elmondhatatlan megkönnyebbülés árasztotta el vonásait, amikor meglátta a

misztikus ékkövet, mely lopott fejdíszem közepén ragyogott. A lány egy szót sem szólt. Szeme a körötte alvó alakokra figyelmeztetett.

Hangtalanul felkapaszkodtam a fedélzetre. A lány biccentett, hogy menjek közel hozzá. Amikor lehajoltam, azt suttogta fülembé, hogy oldozzam el

– Segítségére lehetek – mondta. – S minden segítségre szükséged lesz, ha a kalózok felébrednek.

– Néhányan közülük már csak a tengerben ébrednek majd fel – feleltem mosolyogva.

A lány felfogta szavaim jelentését, és az ő mosolyának kegyetlensége döbbenettel töltött el. Az ember nem lepődik meg azon, ha ocsmány arcon látja a könyörtelenséget, de ha a brutalitás finom vonásokon jelenik meg, melyek sokkal inkább szolgálhatnának a szerelem és szépség modelljéül, akkor az ellentét kiábrándító.

Gyorsan eloldoztam kötelékeit.

– Adj nekem is egy revolvért – súgta. – Én viselem majd gondját azoknak, akiket kardod nem nemit el időben.

Átnyújtottam neki, amit kért. Azután hozzáláttam undorító munkámhoz. Nem volt idő lelkiismeret-furdalásra, sem lovagiasságra, melyet ezek a könyörtelen démonok sem nem értékelték, sem nem viszonzottak volna.

Lopva közelítettem meg az elsőt. Mikor felébredt, már úton volt a tenger mélye felé. Fülhasogató kiáltása, mely ébredését kísérte, már csak távolról érkezett el hozzánk az alattunk tátongó fekete úrból.

A második felriadt, amikor megérintettem, s bár sikerült őt letaszítanom a cirkálófedélzetéről, vad üvöltése talpra ugrasztotta a maradék kalózokat. Öten voltak.

Amint felemelkedtek, megszólalt a lány revolvere is, élesen, szaggatottan. Egy kalóz lerogyott a fedélzetre, hogy onnan soha többé ne keljen már fel. A többiek kardot rántottak és bőszen rám rohantak. A lány nem mert tüzelni, nyilván attól tartott, hogy engem sebez meg, de láttam, hogy macskamozdulatokkal támadóim oldala felé lopakodik. Ám ekkor már rajtam voltak.

Néhány percig a legvadabb ütközetet tapasztalhattam meg. A hely túl szűkös volt arra, hogy kitérhessek. Pozíciómat meg kellett védenem az adok-kapok során. Eleinte jóval többet kaptam, mint: adtam, de sikerült keresztül-hatolnom az egyik kalóz védelmén, és megelégedve láttam, hogy végigvágódik a fedélzeten.

A többiek megkettőzték erőfeszítéseiket. Kardjaink csattogása oly iszonyú hangzavart keltett, mely mérföldekre elhangozhatott a csendes

éjszakában. Szikrát hányt az acélt sújtó acél, majd marsi kardom éle tompa, émelyítő zajjal vágott ketté egy vállcsontot. Most hárman álltak velem szemben, de a lány azon munkálkodott, hogy legalább eggyel csökkenthesse ezt a számot. Ezután a dolgok oly gyorsan mentek végbe, hogy még most sem nagyon értem, hogyan is történhetett meg mindaz, ami a másodperc töredéke alatt ment végbe.

Mindhárman rám rohantak, azzal a nyilvánvaló szándékkal, hogy hátrálásra kényszerítsenek, s hogy a korláton átesve, a mélybe zuhanjak. A lány tüzelt, s kardom két mozdulatot tett. Az egyik férfi, golyóval fejében elvágódott. Egy kard zúgott végig csörömpölve a fedélzeten és tűnt el a jármű peremén, amikor lefegyvereztem másik támadómat, a harmadik pedig úgy esett el, hogy kardom a hátában maradt, s zuhanásával kiragadta kezemből a fegyvert.

Immár magam is fegyvertelenül néztem szembe az utolsó ellenfelemmel.

Ellenségem örömmel üdvözölte az új feltételeket, elégedett mosolya megmutatta tündöklő fogsorát, amikor rám rontott. Fényes fekete bőre alatt hullámzó daliás izmai bizonyára arról biztosították, hogy könnyű prédára akadt, melynek legyőzéséhez még törét sem kell előrántania.

Hagytam, hogy közel kerüljön. Kinyújtott karja alá buktam, jobbra elléptem. Bal lábamon visszafordulva jobb kézzel rettenetes ütést mértem állára. Letaglózott baromként zuhant a földre.

Halk, ezüstös nevetés csendült fel mögöttem.

– Hiszen te nem is thern vagy – szólított meg útitársnőm édes hangja. – Szőke fürtjeid és Sator Throg szíjai ellenére sem. Még senki nem harcolt úgy Barsoomon, mint ahogyan te küzdöttél ma éjjel. Ki vagy?

– John Carter vagyok, Hélium jeddakjának, Tardos Mors udvarának hercege – feleltem. – És vajon kinek a szolgálatára állhattam?

A lány habozott, mielőtt válaszolt volna. Végül ismét engem kérdezett:

– Ha nem vagy thern, akkor vajon ellensége vagy-e a therneknek?

– Másfél napot töltöttem a thernek területén. A másfél nap alatt életem állandó veszélyben forgott. Zaklattak és üldöztek. Fegyvereseket és vadállatokat küldtek rám. Eddig még sosem volt vitám a thernekkel, de csodálkozol-e azon, ha most kevés imádatot érzek irántuk? Szólottam.

Néhány percig meredten nézett, mielőtt válaszolt volna. Mintha kísérletet tett volna arra, hogy hosszú, kutató pillantásával lelkem legmélyére hatoljon, hogy felmérje jellememet és lovagiasságomat.

Amit talált, láthatóan kielégítette.

– Az én nevem Phaidor, apám Matai Shang, a szentséges thernek szentséges hekkadorja. a thernek atyja, élet és halál ura Barsoomon. az örök élet hercegnőjének, Issusnak fivére.

Észrevettem, hogy a fekete kalóz, akit öklömmel terítettem le, eszméletre térésének jeleit kezdte adni. Odaugrottam hozzá, letéptem róla szíjait és szorosan hátrakötöztem kezét, és miután lábát is rögzítettem, a szíjakkal odaerősítettem a kalózt az ágyú talapzatához.

– Miért nem az egyszerűbb módszert választod? – kérdezte Phaidor.

– Nem értem. Mi lenne az “egyszerűbb módszer”? – kérdeztem vissza.

Szépséges vallanak rándításával felelt és kézmozdulatokkal eljátszotta, hogy valakit áthajít a korlát felett.

– Nem vagyok gyilkos – mondtam. – Csakis önvédelemből ölök.

Kérdően meredt rám, majd összeráncolta isteni szemöldökét és megrázta fejét. Képtelen volt felfogni.

Az én Dejah Thorisom sem tudta megérteni azt, ami az ő szemében hebehurgya és veszélyes módja volt az ellenséggel való bánásnak. Barsoomon nem kérnék és nem adnak kegyelmet. Minden egyes hulla csupán annyit jelent, hogy a haldokló planéta csökkenő erőforrásait kevesebb túlélő között kell elosztani.

Volt mégis valami aprócska különbség aközött, ahogyan ez a lány tekintett az ellenség elpusztítására, és ahogyan az én melegszívű hercegnőm bánkódott a sors által előírt könyörtelen szükségszerűség miatt.

Azt hiszem, Phaidor csak azt a kellemes borzongást hiányolta, melyet a látvány benne előidézett volna, s nem amiatt szorongott, hogy eggyel több ellenségünk törhet életünkre.

A fekete kalóz már teljesen ésnél volt, és meredten figyelt minket onnan, ahol megkötözöttek feküdt. Jóképű, erőteljes, értelmes arcú fickó volt, finom metszésű vonásait Adonis is megirigyelhette volna.

Cirkálónk irányítás nélkül, lassan úszott a völgy felett. Eljött az ideje, gondoltam, hogy kezembe vegyem a kormányrudat. Csak nagyon határozatlan elképzeléseim voltak Dor völgyének helyéről. Az, hogy az egyenlítőnél messze délen helyezkedik el, nyilvánvaló volt a csillagok helyzetéből, de csillagászati ismereteim nem tették lehetővé számomra, hogy a pompás térképek és finom műszerek nélkül, melyekkel repülőtishti koromban a helymeghatározást végeztem, most bármi másra, mint durva becslésre vállalkozzam.

Tudtam, hogy az északi útirány visz leggyorsabban a bolygó civilizáltabb tájai felé, s ez határozta meg kormányzásomat. Kezem alatt a

repülő kecses ívet írt le. A taszító sugarakat irányító gomb hatására nekilódultunk az űrnek.

Maximumra állítottam sebességünket. Észak felé vágattunk, egyre magasabbra emelkedtünk a halál völgye fölé. Szédítő magasságban szálltunk el a thernek keskeny területe felett, ahol hangtalan fényfelvillanások jelezték a még mindig folyó küzdelem hevességét. A hangok nem juthattak el hozzánk, mivel ebben a magasságban már oly ritka az atmoszféra, hogy hanghullámok képtelenek áthatolni rajta, már sokkal korábban szertefoszlanak.

Dermesztő hideg lett. A légzés nehezzé vált. Phaidor és a fekete kalóz meredten nézett rám. Végül a lány szólalt meg.

– Az ember könnyen eszméletét veszti ebben a magasságban – mondta halkan. – Ha nem a halállal kacérkodik, akkor helyesebb lenne alacsonyabbra szállni, mégpedig gyorsan.

Hangjában nem volt félelem, mintha csak azt mondta volna: helyesebb lenne ernyőt vinni, mert esni fog.

Gyorsan csökkentettem magasságunkat, de mégsem elég gyorsan. A lány elalélt. A kalóz szintén eszméletét veszítette, míg én, gondolom, merőben az akaraterőm miatt, eszméletnél maradtam. Aki a felelősséget vállalja, a többiekénél többet tud elviselni.

Alacsonyabban lebegtünk Otz-hegység felett. Itt viszonylag meleg volt, és sajgó tüdők bőven kapott levegőt. Nem lepődtem meg, amikor a fekete kalóz kinyitotta a szemét, és egy pillanatra rá a lány is.

– Kevésen múltott – mondta Phaidor. –

– Két dolog azonban kiderült – válaszoltam.

– Mi?

– Hogy még Phaidor, az élet és halál urának lánya sem halhatatlan – mosolyogtam a lányra. – Csakis Issusban létezik halhatatlanság – mondta. – S Issus csakis a therneknek létezik. Ekképpen én is halhatatlan vagyok.

Elcsíptem a fekete kalóz vonásain átfutó mosolyt. Akkor nem értettem, miért mosolygott. Később én is, a lány is, a legszörnyűbb körülmények közepette értettük meg mosolyának okát.

– Ha a másik dolog – folytatta Phaidor –, mely szintén kiderült, ugyanilyen helytelen következtetésre vezetett, akkor tudásod alig gazdagodott valamit.

– A másik – feleltem – nem más, mint az, hogy sötét barátunk nem a holdról származik, mert ő is a halál küszöbén állt pár kilométerre a Barsoom fölött. Ha folytattuk volna a Thuria és a bolygó közötti nyolcezer kilométeres utat, akkor ő is csupán fagyott embermaradvány lenne.

Phaidor látható döbbenettel nézett a fekete kalózra.

– Ha nem Thuriáról származik, akkor honnan? – kérdezte.

A fekete megvonta vállát, szemét elfordította, de nem felelt. A lány ellentmondást nem tűrő módon toppantott lábával

– Matai Shang lánya nem szokott ahhoz, hogy kérdéseit meg kelljen ismételnie – mondta. – Az alacsonyabb születésűek számára megtiszteltetés, ha az örökéletet öröklő szentséges faj egy tagja figyelemre méltatja,

A fekete kalóz ismét gonosz, beavatott mosolyra húzta száját

– Xodar, a Barsoom elsőszülötteinek datorja ahhoz szokott, hogy ő osztogatja a parancsokat, nem pedig ahhoz, hogy ő kapja azokat – felelte, majd, felém fordult. – Mit tervezel velem?

– Mindkettőtöket elviszlek Héliumba – feleltem. – Semmi bántódásotok nem fog esni, Tapasztalni fogjátok, hogy a vörös emberek nagylelkű, emberséges fajta, de ha rám hallgatnak, soha többé senki nem tesz önkéntes zarándokutat az Iss folyón, és lehetetlen elképzeléseik, melyeket ősidők óta dédelgetnek, ezernyi darabra fognak hullani.

– Te is Héliumból származol? – kérdezte a kalóz.

– Én Hélium jeddakjának, Tardos Mors udvarának hercege vagyok, de nem Barsoomon születtem. Más világból érkeztem.

Xodar néhány másodpercekig meredten nézett rám.

– Nagyon is könnyű elhinni, hogy nem Barsoom szülötte vagy – mondta végül. – Senki barsoomi nem tudott volna nyolc elsőszülöttel elbánni. De hogyan lehet az, hogy egy szentséges thern szőke hajzatát és arany ékítményét viseled? – Gúnyos nyomatékot adott a “szentséges” szónak.

– Megfeledeztem róluk – mondtam. – Hadizsákmányok.

Ezzel lesöpörtem fejemről az álcázásul használt díszet és parókát.

Amikor a kalóz pillantása rövidre nyírt fekete hajamra esett, szeme tágra nyílt. Nyilván a thernek kopasz koponyáját várta a paróka alatt. “

– Valóban nem ebből a világból származol – mondta némi aggodalommal a hangjában. – Még Xodart sem becsteleníti meg, ha elismeri egy olyan ellenfél felsőbbrendűségét, aki a thernek fehér bőrével, az elsőszülöttek fekete hajával és egy tucat dator erejével rendelkezik.

– De Xodar sosem tehetné ezt, ha a Barsoomról származnál – tette hozzá.

– Túl gyorsan haladsz, barátom – szakítottam félbe. – Értem én, hogy Xodar a neved, de kik, könyörgöm, az elsőszülöttek, mi az, hogy dator, és miért nem adhatnád meg magad, ha én is barsoomi lennék?

– Barsoom elsőszülöttei – magyarázta – a feketék, akik között én dator, vagy mint ezt az alacsonyabbrendű barsoomiak mondják, herceg vagyok. Az én fajom a legrégebbi a bolygón. Leszármazásunkat egyenesen az Életfához vezetjük vissza, mely Dor völgyének közepén állott hárommillió évvel ezelőtt.

A fa gyümölcse lassú, fokozatos fejlődésen ment keresztül az idők során. Az igazi növényi formákból a növényi és állati élet kombinációja alakult ki. Az eső fázisban a fa gyümölcse csupán az önálló izommozgatás képességével rendelkezett, s közben szára nem vált el az anyanövénytől. Később létrejött a gyümölcs agya. A hosszú szárú, függeszkedő lények egyedekként gondolkoztak és mozogtak.

Az észlelés kialakulásával kifejlődtek az észleletek összehasonlítása. A lények ítéleteket hoztak, s azokat összevetették egymással; így született meg a gondolkodás képessége a Barsoomon.

Teltek-múltak a korszakok. Különböző életformák alakultak ki az Életfán, de szárán keresztül mindegyik az anyanövényhez kapcsolódott. Végül a fa parányi növény emberekből állt, ugyanolyanokból, mint amilyeneket óriási méretekben a Dor völgyében láthatunk, de ezek még mindig a fa ágain függtek fejük búbjából kiágazó száruknál fogva.

A rügy, melyből a növényemberek származnak, olyan nagy, harminc centiméter átmérőjű dióra emlékeztet, melyet kettős válaszfal négy részre oszt. Az egyik részben a növényember, a másikban a tizenhatlábú féreg, a harmadikban a fehér majom őse, s a negyedikben a fekete ember elődje élt.

Amikor a rügy kipattant, a növényembert fenntartotta a szára, de másik három rész a földre esett, ahol a fogva tartottak erőfeszítésétől szanaszét gurultak a darabkák. Az idő előrehaladtával az egész Barsoomot befedték ezek a fogva tartott lények, akik sokáig a kemény magon belül éltek le hosszú életüket, s így ugrándoztak a bolygó felszínén. Folyókba, tavakba, tengerekbe pottyantak, hogy még jobban elterjedjenek az új világban.

Számtalan elpusztult, mielőtt az első fekete ember áttörte volna magát a börtönfalon, ki a napvilágra. Kíváncsiságból más magvakat is feltört, s így kezdődött el a Barsoom benépesülése.

Az első fekete ember tiszta vérvonala azóta sem szennyeződött be más lényekkel való keveredéssel. Legalábbis abban a fajban nem, melynek én is tagja vagyok. A tizenhatlábú féreg, a fehér majom és renegát fekete emberek alakítottak ki minden más állati életformát a Barsoomon.

A thernek – kaján mosolyra húzódott a kalóz ajka – évezredes fejlődéssel származnak az ősi fehér majomból. És még mindig

alacsonyabbrendű életformát képviselnek. Barsoomon egyetlen igaz és halhatatlan emberfaj létezik, ezek a fekete emberek.

Az életfa már halott, de mielőtt kimúlt volna, a növényemberek megtanulták, hogyan válhatnak le róla, s azóta az első szülő más gyermekeivel együtt kóborolnak Barsoomon.

Kétneműségük lehetővé teszi számukra, hogy más növényekhez hasonlóan teremtsék újra magukat, de más szempontból nagyon keveset fejlődtek az idők során. Tevékenységüket nagyrészt az ösztönök határozzák meg, és legkevésbé sem az ész vezérli őket, mivel a növényember agya alig nagyobb kisujjunknál. Növényekkel és más állatok vérével táplálkoznak. Agyuk éppen csak akkora, hogy mozdulataikat az élelem irányába terelje, s hogy a hozzá a szemből és a fülből érkező táplálkozási ingereket mozdulatokká alakítsa. Az önfenntartási ösztönt nélkülözik, s így tökéletesen hiányzik belőlük a veszélyérzet. Ezért olyan rettentő harcosok a csatában.

Azon tűnődtem, hogy a fekete kalóz miért vette a fáradságot, hogy ellenségeinek ilyen részletesen elmagyarázza a barsoomi élet keletkezését. Az alkalom nem nagyon látszott megfelelőnek arra, hogy egy büszke faj büszke tagja csevegésbe kezdjen fogva tartóival. Különösen akkor, ha számításba vesszük azt is, hogy még mindig megkötözve hevert a fedélzeten.

Indítékai, melyek arra vezették őt, hogy figyelmemet érdekfeszítő történetével lekösse, akkor váltak világossá, amikor tekintete a másodperc tört részére a hátam mögé tévedt.

Kevéssel előttem, s a repülő kezelőszervei előtt hevert, így, miközben hozzám beszélt, a repülő tatja felé nézett. A nő vény emberről adott leírása végén vettem észre, hogy pillantása rövid időre valami olyasmit fürkészt, ami a hátam mögött lehetett. A sötét szembogarat hirtelen beragyogó diadal is félreérthetetlen volt.

Korábban már csökkentettem sebességünket, mivel messze magunk mögött hagytuk Dor völgyét, és én viszonylagos biztonságban éreztem magam. Nyugtalan pillantást vettem hátra, s a tekintetem elé táruló látvány derékba törte a szabadulás reményét, mely bennem éppenhogy kialakult.

Csendben, kivilágítatlanul, hatalmas csatahajó közeledett repülők tatjához a sötétben.

OMEAN MÉLYÉN

Ekkor már tudtam, miért kötötte le figyelmemet különös meséjével a fekete kalóz. Már mérföldek óta tudott a felmentő csapatokról, s ha eltévedt pillantása nem árulja őt el, akkor a következő másodpercben már a nyakunkon lett volna a csatahajó, és ugrásra kész harcosok, akik nyilván még ekkor is a fedélzetről leeresztett köteleken himbálóztak, elárasztották volna gépünket, gyorsan véget vetve bimbózó reményeimnek.

Túl jól ismerem a légi harc fortélyait ahhoz, hogy most zavarba kerüljek, és késlekedjek a megfelelő manőverrel. Hátramenetbe kapcsoltam a motorokat, és harminc méterrel csökkentettem a magasságunkat.

Fejem felett jól láttam a köteleiken himbálózó harcosokat, amikor a csatahajó elszárguldott fölöttünk. Élés szögben, maximális sebességgel emelkedni kezdtünk.

Mint a nyílvessző, szökellt előre pompás kis gépünk, és acélorrával – megcélozta a felettünk járó óriás zümmögő propellereit. Ha sikerül elkapnunk a propellereket, akkor a csatahajó órákra megbénul, s mi ismét elmenekülhetünk.

Ebben a pillanatban a nap is megjelent a láthatár felett, és a csatahajó peremén átkukucskáló, száz kísérteties, fekete arcot világított meg. Száz torokból szakadt fel a dühkitörés, amikor minket megpillantottak. Parancsok csattantak fel, de már túl késő volt ahhoz, hogy megmentsek az óriási légsavarokat. Nagy csattanással összeűztük őket. – Az ütközés megrázkódtatását érezve hátramenetbe kapcsoltam a motorokat, de hajónk orra belefűrődött a lyukba, melyet a csatahajó törzsében csinált. Csak egy másodpercig akadtunk össze, de ez bőven elég volt ahhoz, hogy fedélzetünket fekete ördögök áraszák el.

Küzdelemről szó sem lehetett. Hely sem volt a harchoz. Egyszerűen elsöpörtek minket. Már éppen egy kard közeledett baljósán felém, amikor Xodar parancsa lefogta a harcosok kezét.

– Kötözzétek meg – mondta –, de ne bántsátok őket.

Közben a kalózok eloldozták Xodart. Személyesen felügyelte lefegyverezésem, és arra is volt gondja, hogy alaposan megkötözzenek. Ő legalábbis azt hitte, hogy kötelékeim erősek voltak. Erősek is lettek volna, ha én marslakó lettem volna. Mosolyognom kellett a csuklómat szorító vékonyka zsinegen. Ha eljön az ideje, úgy fogom elszakítani, mintha gyapjúfonal lenne.

A lányt is megkötözték, majd kettőnket egymáshoz béklyóztak. Közben gépünket a bénult csatahajó mellé hozták, és kettőnket átszállítottak az utóbbi fedélzetére.

Ezer ember volt a nagy romboló fedélzetein, melyek, amennyire csak a fegyelem lehetővé tette, megteltek kíváncsiakkal, akik a foglyokat szerették volna megtekinteni.

A lány szépsége sok brutális megjegyzést és közönséges tréfát váltott ki belőlük. Nyilvánvaló volt, hogy a feketék, akik magukat felsőbbrendűnek képelték, kifinomultság és lovagiasság tekintetében sokkal alávalóbbak, mint Barsoom vörös emberei.

Rövid, fekete hajamra és fehér bőrszínemre is sok megjegyzést tettek. Amikor Xodar beszélt a nemeseknek harci képességeimről és származásomról, számtalan kérdéssel rohantak meg.

Az a tény, hogy egy olyan thern szíjait viseltem, akit egyik társam ölt meg, arról győz te meg őket, hogy én is harcoltam ősi ellenségeikkel, s ez kedvezőbb elbírálást biztosított számomra.

A feketék kivétel nélkül csinosak és szép testalkatúak voltak. Messziről meg lehetett különböztetni a tiszteket a többiektől káprázatos szíjait pompájáról. A Szíjakat gyakran annyira elborította az arany, platina, ezüst és drágakő, hogy teljesen elrejtette az alatta lévő bőrfelületet.

A parancsnokot gyémántok lepték el. Bőrének ébenfekete háttérben szemkáprázatóan villogtak az ékkövek. A csinos kalózok, a harci ruházat barbár pompája, a fedélzet csiszolt, fényes fája, a sorapusfülkék bonyolult, gyönyörű ékkő és nemesfém berakásai, a korlátok aranya, az ágyúk csillogó fénye – az egész látvány mélyen belém ivódott.

Phaidort és engem levittek a fedélzet alá, és még mindig megkötözöttek, egy apró, egyetlen ablakkal rendelkező kajütbe hajítottak. Amint kísérőnk eltávozott, az ajtót rudakkal erősítették meg.

Hallottuk, hogy a legénység a törött légcsavarak rendbehozatalán munkálkodott, és az ablakból láttuk, hogy a csatahajó lassacskán dél felé sodródott.

Egy ideig egyikünk sem szólalt meg. Mindkettőnket lekötötték gondolataink. Ami engem illet, én Tars Tarkas és Thuvia sorsán tűnődtem. Ha sikerült is elmenekülniük üldözőik elől, akkor vagy a vörös, vagy a zöld emberek kezére kerülnek, és mint a Dor völgyéből menekülők, nemigen számíthatnak másra, mint gyors, rettentő halálra.

Bárcsak velük mehettem volna. Úgy éreztem, hogy nekem sikerült volna meggyőzőnöm a Barsoom értelmes vörös embereit arról, hogy egy egyetlen és értelmetlen babona áldozatául estek. Tardos Mors hinne

nekem. Ez nem is kétséges. És az, ahogyan az ő jellemét ismertem, arról biztosított, hogy neki van bátorsága vállalni meggyőződését. Dejah Thoris is hinne nekem, ebben szintén nem kételkedtem. S lenne ezer vörös és zöld harcos, akik kedvemért akár az örök kárhozattal is szembeszállnának. Követnének engem, csakúgy, mint Tars Tarkas.

Ha elmenekülök a fekete kalóztól, az egyetlen veszélyt az jelentheti, hogy ellenséges vörös vagy zöld harcosok kezére kerülök. Ők kurtán elbánnának velem. Ettől azonban teljesen felesleges volt aggódnom, mivel roppant valószínűtlennek látszott, hogy ellenségek elmenekülhetnek a feketéktől.

A lányt és engem összekapcsoló kötél csak alig másfél méternyi mozgásszabadságot engedett nekünk. Belépésünk után az ablak alatti padra ültünk le. Ez a pad volt az egyetlen bútor a kajütben. A pad sorapusfából készült. A padló, a plafon és a falak carbondulum alumíniumból, a marsi hadihajókhoz gyakran használt könnyű, áthatolhatatlan anyagból voltak.

Miközben a jövőn tűnődtem, szemem a fejemmel egymagasságban lévő ablakot kémlelte. Hirtelen Phaidorra tekintettem. Különös arckifejezéssel nézett rám, melyet addig még nem láttam arcán. Csodaszép volt. Fehér szemhéja azonnal leereszkedett, s úgy láttam, hogy enyhe pír futott át orcáin. Nyilván zavarta, gondoltam, hogy azon kapták, egy alacsonyabbrendű lényt bámult.

– Érdekesnek találod az alacsonyabbrendű lények tanulmányozását? – kérdeztem nevetve.

Zavart, de megkönnyebbült kacajjal nézett ismét rám.

– Ó, nagyon is – mondta –, különösen akkor, ha ilyen pompás arcéllal rendelkeznek.

Most nekem kellett volna elpirulnom, de erre nem került sor. Úgy véltem, hogy viccelődik velem, és csodáltam bátor szívét, mely még a halálba vezető úton is képes humorizálni, s együtt heherészttem vele.

– Tudod, hogy hová megyünk? – kérdezte Phaidor.

– Oda, ahol majd megoldjuk az örök túlvilág rejtélyét, gondolom – válaszoltam.

– Az én. sorsom ennél is szörnyűbb lesz – mondta összerázkódva.

– Mire gondolsz?

– Csak találgatni tudok – felelte –, mivel az évezredek során a feketék portyái alkalmával elrabolt több millió fehér nőtől még soha senki nem tért vissza, hogy elmesélhesse kalandjait. Az a tény, hogy férfiakat sosem ejtenek fogságba, megerősíti azt az elképzelést, mely szerint a lányok sorsa rosszabb, mint maga a halál.

– Ez vajon nem viszonzás? – kérdeztem önkéntelenül.

– Mire gondolsz?

– Vajon a thernek nem ugyanígy járnak el azokkal a szerencsétlenekkel, akik önkéntes zarándokutat tesznek a rejtélyek folyóján? Vajon Thuvia nem játékszer és rabszolga volt tizenöt hosszú éven át? Vajon kevesebbet kell-e nektek elszenvetnetek, mint amennyi szenvedést ti okoztok másoknak?

– Te ezt nem értheted – csattant fel Phaidor. – Mi, thernek, szentséges faj vagyunk. Megtiszteltetés az alacsonyabbrendű lényeknek, ha minket szolgálhatnak. S ha nem mentenénk meg azok közül egyet-egyét, akik ostoba módon végighajóznak a folyón, az ismeretlen végzet felé, akkor mindannyian a növényemberek és a majmok prédái lennének.

– De vajon nem ti szorgalmaztátok-e minden rendelkezésekre álló eszközzel a babona terjedését? – feleltem a lánnyal. – Ez a ti leggonoszabb cselekedetetek. Miért adtok tápot ennek a könyörtelen csalásnak?

Phaidor vállat vont.

– Minden barsoomi életnek a thernek fájának javát kell szolgálnia. Ha a külvilág nem dolgozna értünk és nem táplálna minket, akkor hogyan is maradhatnánk fenn? Gondolod, hogy egy thern lealacsonyíthatja magát azzal, hogy dolgozik?

– Igaz-e az, hogy emberhúst esztek? – kérdeztem iszonyodva.

Phaidor szánakozva nézett rám tudatlanságom miatt.

– Valóban elfogyasztjuk az alacsonyabb rendű lények – húsát. Miért, ti tán nem?

– Állatok húsát, de nem emberekét. – Miként az emberek megehetik az állat húsát, úgy az istenek megehetik az emberekét. Barsoom istenei a szentségéé thernek.

Undort éreztem, s ez valószínűleg meg is látszott rajtam.

– Nem hiszel nekem – folytatta kedvesen –, de ha oly szerencsések lennének, hogy elmenekülünk a fekete kalózok karmaiból, és visszatérünk Matai Shang udvarába, akkor olyan érvekkel állunk majd elő, melyek meggyőznek majd tévelygésedről, És – elbizonytalanodott egy pillanatra – talán arra is módot találunk, hogy téged velünk egyenrangúként az udvarban tartsunk.

Ekkor ismét lesütötte szemét, s arca ismét enyhe pírt mutatott. Nem értettem mire célozgat, s még sokáig ebben a tudatlan állapotban maradtam. Dejah Thoris gyakorta mondta, hogy hogy bizonyos dolgokban végtelenül együgyű vagyok, és gyanítom, hogy igaza van.

– Attól tartok, hogy nem szolgálnék rá atyádnak vendégszeretetére– feleltem. – Mivel ha én thern lennék, az első dolgom az lenne, hogy fegyveres őrseget állítsák fel az Iss folyó torkolatánál, és a szerencsétlen megtévesztett zarándokokat visszakisértetném oda, ahonnan jöttek. Ráadásul kiirtanám az ocsmány növényembereket és a fehér majmokat. Most Phaidoron volt a megdöbbenés sora.

– Ne mondj ilyen szentségtörő dolgokat, s ne is gondolj ilyesmit. Ha netán hazatérnék a thernek szentélyébe és ők rájönnek arra, hogy ilyen gondolatokkal foglalkozol, akkor a legszörnyűbb halált mérnék rád. Még az én, még az én... – Ismét elpirult. – Még én sem tudnálak megmenteni.

Nem beszéltem többet. Nyilvánvalóan hiábavaló volt minden. A lány sokkal mélyebben hitt a babonában mint a többi marslakó fajta tagjai. Azok azt a gyönyörű reménységet imádták, hogy a túlvilágon szeretetben, boldogságban és békében élhetnek. A thernek viszont az ocsmány növényembereket és a majmokat, mint saját halottjaik lelkének lakhelyét imádták vagy legalábbis tisztelték.

Ekkor kinyílt börtönünk ajtaja és Xodar lépett be. Kedvesen mosolygott, és amikor mosolygott, arckifejezése szívélyes volt – mindenesetre nem kegyetlen vagy bosszúálló.

– Mivel semmiképpen sem lehetséges, hogy megszökjeteK – mondta –, nem látom szükségét annak, hogy itt alant tartsunk fogva. Elvágom kötelékeiteket és feljöhetek a fedélzetre. Valami nagyon érdekesnek lehettek a tanúi, s mivel már soha többé nem térhettek vissza, semmi kárunk nem származhat abból, ha ti is látjátok. Látni fogjátok, hogy csakis az elsőszülöttek és rabszolgáik tudnak a szentföld, Barsoom valódi mennyországa föld alatti bejáratának létéről.

– Kiváló lecke ez a thernek lánya számára is– tette hozzá –, mert láthatja majd Issus szentélyét, s lehet, hogy maga Issus öleli meg őt.

Phaidor felszegte fejet.

– Miféle istenkáromlás ez, te kalózkutyá? – kiáltotta. – Issus elsőpörné fajtádat, ha az ő szentélyének közelébe merészkednél.

– Sokat kell még tanulnod; thernfajzat – felelte Xodar sátáni mosollyal –, s nem irigylem tőled, ahogyan leckédet majd megtanulod.

Amikor felértünk a fedélzetre, meglepetten láttam, hogy hajónk hó és jégmezők felett jár. Mindenütt hó és jég, ameddig csak a szem ellát.

A rejtélynek csakis egy megoldása lehetett; a délsarki jégsapka felett voltunk. A Marson csak az északi és déli sarkon található hó vagy jég. Alattunk semmi jelét nem láttuk az életnek. Nyilván már oly messzi délen

jártunk, ameddig már a marsi vadászok által kedvelt prémes állatok sem jutnak el.

Xodar állt mellettem, amikor a korlát fölött a tájat szemléltem.

– Mi az útirányunk? – kérdeztem.

– Kevéssel nyugatra déltől – felelte. – Látni fogjuk Otz völgyét. Pár száz mérföldre haladunk el mellette.

– Otz völgyét! – kiáltottam fel. – Hiszen ott van a thernek birodalma, ahonnan éppen most menekültem el.

– Igen – mondta Xodar. – Tegnap éjjel átkeltél ezen a jégmezőn a hosszú menekülés során. Otz völgye egy óriási bemélyedésben helyezkedik el a déli sark közelében. Otz völgye olyan, mint egy hatalmas, kerek teknő, több száz méterrel a környező vidék szintje alatt. A völgy északi határától százötven kilométerre található az Otz-hegység, mely a belső Dor-völgyet fogja közre, melynek kellős közepén viszont Korus elveszett tengere ring. E tenger partján, az elsősülöttek földjén áll Issus arany szentélye. Oda megyünk.

Miközben a tájat fürkésztem, kezdtem már megérteni, hogy miért csak egyetlenegy ember menekült meg a történelem során Dor völgyéből. Immár azon csodálkoztam, hogy ő miként menekülhetett meg. Lehetetlennek tűnt az, hogy valaki egyedül, gyalog átkeljen ezen a fagyos, széljárta jégsivatagon.

– Csakis légi úton tehetta meg az utat – fejeztem be hangosan. – Így esett meg, hogy valaki elmenekült a thernek földjéről az ősidőkben.

– Az elsősülöttektől még soha senki nem menekült el – mondta Xodar, némi büszkeséggel a hangjában.

Elértük a nagy jégmező déli határát. A jégsapka hirtelen több száz méter magas falban végződött, s a fal lábánál terült el a hullámozó dombokkal, erdősávokkal, patakokkal tarkított völgy. A patakok a jégfal oladásaiból eredtek.

Egyszer egy mély, kanyonszerű hasadék felett haladtunk el, mely a jégfaltól húzódott délre a völgyön keresztül, egészen a szemhatárig.

–Ez az Iss folyó medre – mutatott rá Xodar. – Mélyen a jégmező és Otz völgye alatt fut, de itt a kanyonja nyitott.

Eszrevettem valamit, amit a távolból falunak néztem. Megkérdeztem Xodart, mi az.

– Az elveszett lelkek faluja – felelte Xodar nevetve. – A jégfal és a hegység közötti sávot semleges területnek tekintik. Egyesek megszakítja zarándoklatukat itt, felmásznak a kanyon meredek falán, és, letelepednek a völgyben. A thernektől nagy ritkán elszökött rabszolgák is ide kerülnek. A

thernek nem kutatják fel őket, mivel a külső völgyből nincs menekvés. Valójában tartanak az elszülöttek őrzőjétől is, s így nem nagyon dugják ki orrukat erődeikből.

A külső völgy szerencsétlen teremtményeit mi sem nagyon molesztáljuk, mivel semmijük sincs, amire vágnánk, és nincsenek annyian, hogy érdekes lenne velük a harc. Így hát békén hagyjuk őket.

Most északnyugati irányba fordultunk, és magunk mögött hagytuk az elveszett lelkek völgyét. Jobbra, a kietlen jégmezőből kiemelkedő fekete hegy tűnt fel. Nem volt nagyon magas, teteje laposnak látszott.

Xodar otthagyt minket, mert valami dolga támadt a hajó körül. Phaidor és én egyedül álltunk a korlát mellett. A lány nem szólalt meg azóta, hogy feljöttünk a fedélzetre.

– Igaz-e az, amit Xodar mondott? – kérdeztem Phaidort.

– Igen, de csak egy része – mondta a lány. – Igaz az, amit a külső völgyről mondott. De nem igaz, amit Issus szentélyének helyéről állít. Ha ez igaz lenne... – elbizonytalanodott –, de nem, egyszerűen nem lehet igaz. Mert, ha igaz lenne, akkor népem ősidők óta a könyörtelen ellenségétől szenvedett volna el kínzatást és nemtelen halált az örökélet helyett, melyről azt tanultuk, hogy Issus számunkra tartogatja.

– Miként ti csábítjátok a külső világ alacsonyabb rendű lakóit Dor iszonyú völgyébe, akként lehetséges, hogy az elszülöttek a therneket hasonlóan szörnyű halálba csábítják – morfondíroztam. – Szigorú és borzasztó megtorlás lenne, de nem igazságtalan.

– Nem tudom elhinni – mondta Phaidor.

– Majd meglátjuk – válaszoltam. Újra elhallgattunk, mivel gyorsan közeledtünk a fekete hegy felé, mely úgy tűnt, valamilyen meghatározatlan módon kapcsolatban áll problémánkkal.

Amikor közelebb jutottunk a hatalmas csonka gúlához, a hajó sebessége egyre csökkent, míg végül már alig haladtunk. Átlibegtünk a hegy koronája felett. Alattunk nagy, kör alakú kútnyílás tátongott, s a kút feneke koromsötétbe vészett. A nyílás átmérője háromszáz méter lehetett, sima fala fekete bazaltsziklából volt.

A hajó mozdulatlanul lebegett a nyílás közepe felett, majd lassan ereszkedni kezdett a fekete hasadékba. Egyre alacsonyabbra süllyedtünk, s míg végül a sötétség teljesen elborított, a hajó fényei ide-oda verődtek kisugárzásának fényudvarában. A csatahajószörny mélyebbre és mélyebbre merült Barsoom gyomrában.

Fél óráig ereszkedtünk, az akna ekkor hirtelen hatalmas föld alatti kupolában végződött. Alattunk az eltemetett tenger hajjai fodrozódtak.

Foszforeszkáló sugárzás világította be a kupolát. Ezernyi repülő ringatózott az óceánon. Imitt-amott kis szigetek törték meg e különös világ különös és szintelen monotoníáját.

Hajónk lassan, fenséges kecsességgel ereszkedett a vízre. Alászállásunk közben már bevonták nagy légcavarjait, és helyükbe kisebb, de erőteljesebb vízi propellereket vettek. Amint ezek elkezdtek forogni, a hajó folytatta útját. Az új közeget éppoly könnyedén és biztosan uralta, mint a levegőt.

Phaidor és én dermedten álltunk. Egyikünk sem hallott, de még csak nem is álmodott arról, hogy ilyen világ létezhet Barsoom felszíne alatt.

Köröttünk csaknem minden jármű hadihajó volt. Akadt ugyan néhány dereglye és bárka, de nem láttunk olyan nagy kereskedelmi hajókat, melyek a külvilág városait kötik össze egymással.

– Íme, ez az elsőszülöttek hadiflottájának kikötője – mondta egy hang a hátunk mögött. Amikor megfordultunk, azt láttuk, hogy Xodar derült arckifejezéssel figyel minket.

– Ez a tenger – folytatta – nagyobb, mint Korus. A fölötte lévő kisebb tengertől kapja vizét. Négy nagy szivattyú akadályozza meg, hogy szintje egy bizonyos magasságot meghaladjon. A szivattyúk a vízfelesleget azokba a nagy északi víztárolókba töltik, melyekből a vörös emberek öntözik megművelt területeiket.

Xodar magyarázata valamit megértetett velem. A vörös emberek mindig is csodának tartották, hogy víztárolóik sziklafalából vastag sugárban ömlő víz egyre növeli készleteiket abból az értékes folyadékból, mely oly ritka a Marson. Tudósaik sohasem fejtették meg a hatalmas vízmennyiség forrásának titkát. Az idők során egyszerűen tényként kezdték kezelni ezt, s többé már nem firtatták a víz eredetét.

Szigetek mellett úszott el hajónk. A szigeteken furcsa, kör alaprajzú, láthatóan tető nélküli építményeket láttunk, melyeket középtájon apró, sűrű ráccsal fedett ablakok szeltek át. Már messziről lerítt róluk, hogy börtönök, Ezt igazolta a fegyveres örök jelenléte is, akik a börtön előtti padon kuporogtak, vagy a kicsiny partot járták.

Egy holdnál nagyobb sziget nemigen volt közöttük, de ekkor egy sokkal nagyobb szigetet vettünk észre előttünk. Ide jöttünk. A nagy hajó hamarosan kikötött a meredek parton.

Xodar intett, hogy kövessük. Fél tucat tiszt és katona társaságában elhagytuk a hajót, és egy jókora, ovális alakú szerkezethez közelítettünk, mely harminc méterre állt a parttól.

– Hamarosan látni fogod Issust – mondta Xodar, Phaidornak. – Mindig bemutatjuk neki azt a néhány foglyot, akit magunkkal hozunk. Néha közülük választja ki szolgálóit, hogy kiegészítse megfogyatkozó személyzetét. Senki nem szolgálja őt egy évnél tovább.

Xodar baljós mosolya kegyetlen, komor jelentéssel ruházta fel egyszerű állítását.

Phaidort, bár vonakodott elhinni, hogy Issus efféle lényekkel állhat kapcsolatban, lassacskán kételyek és félelmek kezdtek gyötörni. Szorosan hozzám tapadt, s immár nem a barsoomi élet és halál urának büszke leánya volt, hanem ifjú és megfélemlített leányzó a könyörületet nem ismerő ellenség hatalmában.

Az épületnek, melybe beléptünk, nem volt teteje. Közepén, a padló szintjénél alacsonyabban, vízmedence volt, akár egy uszodában. A medence szélénél különös külsejű fekete tárgy úszott a vízen. Nem tudtam eldönteni, vajon az eltemetett tenger szörnye volt-e, vagy valamilyen bizarr tutaj.

Hamarosan megtudtuk. Amint a medencéhez értünk, pontosan a tárggyal egymagasságban, Xodar néhány szót kiáltott valamilyen idegen nyelven. A tárgy tetején felnyílt egy nyílásfedél, és egy fekete tengerész ugrott ki a furcsa jármű belsejéből.

Xodar megszólította a tengerészt.

– Vidd el parancsnokodnak Xodar dator utasítását. Mondd meg neki, Xodar dator tisztekkel és katonákkal Issusnak az Aranyszentély melletti kertjébe utazik.

– Áldott legyen első ősőd csontburka, nemes Xodar – válaszolt a tengerész. – Úgy lesz, ahogy parancsolod.

Mindkét kezét feje fölé emelte, tenyerét kifordította. Barsoomon minden fajnál ez az üdvözlési forma járja. Azután a tengerész ismét eltűnt a hajó mélyében.

Néhány másodperc múlva a rangjának megfelelő pompás díszekkel felszerelt tiszt jelent meg a hajó fedélzetén. Üdvözölte Xodart, akinek nyomában mi is beszálltunk a hajóba.

A fülke, melybe beléptünk, kiterjedt az egész hajóra, mindkét oldalon ablakok sorakoztak a vízvonaltól alatta. Parancsok hangoztak el, szorosan lecsukták a nyílásfedeleket, és a jármű finoman vibrálni kezdett a motorok ritmikus morgása közepette.

– Hová mehetünk egy ilyen apró medencében? – kérdezte Phaidor.

– Bizonyosan nem felfelé – feleltem –, mivel észrevettem, hogy bár nem volt teteje az épületnek, erős rácsozat fedte.

– Akkor hát hová? – kérdezte ismét.

– A jármű külsejéből ítélve, azt hiszem, lefelé készülünk.

Phaidor összerázkódott. Barsoom tengereinek mély vizét a hagyomány mindig is oly dolognak tekintette, melytől, miként mindenki a bolygón, még a thernek leánya is rettegett, aki pedig a Mars egyetlen megmaradt tengerének közvetlen közelében élt.

Éreztük, hogy gyors ütemben süllyedünk. – Hallottuk az ablakoknál tovatűnő víz surrogását, és az ablakokon kiszűrődő halvány fényben jól látszottak a kavargó, örvények.

Phaidor megragadta kezemet.

– Ments meg – suttogta. – Ments meg s minden kívánságod teljesülni fog. Minden, ami csak a thernek hatalmában áll, a tiéd lesz. Phaidor–elakadt a hangja egy pillanatra, majd halkán folytatta –, Phaidor máris a tied.

Szegény lányt nagyon megsajnáltam. Kezemet kezére helyeztem. Felteszem, hogy félreértette indítékaimat, mert miután gyorsan körbenézett a teremben, s meggyőződött arról, hogy egyedül vagyunk, karjait nyakam köré fonta, és arcomat arcához vonta.

ISSUS, AZ ÖRÖKÉLET ISTENNŐJE

A szerelmi vallomás, melyet a rettegés váltott ki a lányból, nagyon mélyen érintett, de némiképp meg is szégyenített, mivel úgy éreztem, hogy valamilyen figyelmetlen szóval vagy gesztussal okot adhattam arra, hogy Phaidor azt higgye, én is viszonzom érzelmeit.

Sosem voltam jártas a nőhódítás tudományában, sokkal inkább a háborúskodás és az azzal összefüggő dolgok kötötték le érdeklődésemet. Ezekről úgy véltem, jobban illenek a férfihoz, mint az enyémnél négy számmal kisebb kesztyű feletti ábrándozás, vagy egy olyan holt virág csókolgatása, melynek illata már a káposztáéra kezd hasonlítani, így hát teljes zavarban voltam, s nem tudtam, mihez is kezdjek. Ezerszer inkább szembeszállnék a holt tengerfenék vad hordáival, mint hogy egyszer ítz ifjú, gyönyörű leány szemébe nézsek, s meg kelljen neki mondanom azt, amit sehogy nem kerülhettem el.

Mégsem tehettem semmi mást, így hát megtettem. Félek, hogy nagyon otromba módon. Óvatosan lefejtettem kezét a nyakamról, s miközben még mindig kezemben tartottam kezét, beszámoltam neki Dejah Thoris iránt érzett szerelmemről. Arról, hogy az összes nő közül, akit hosszú életem során valaha is ismertem és csodáltam, egyedül Dejah Thorist szerettem.

Történetem nem volt kedvére való. Tigrisként, zihálva pattant fel. Gyönyörű arcát iszonyatos gonoszság torzította el. Szeme tüzelt.

– Dög! – sziszegte. – Istenkáromló dög! Azt hiszed, Phaidor, Matai Shang lánya talán esedezni fog? Hát nem! Ő parancsol! Mit gondolsz, mi az ő számára a te sekélyes, valamely hitvány külvilági teremtmény iránt érzett szenvedélyed?

Phaidor felmagasztalt téged szerelmével, s te gorombán visszautasítottad őt! Tízezer, elképzelhetetlenül kegyetlen halállal sem vezekelhethéd le ezt a sértést. S az a valaki, akit te Dejah Thorisnak nevezel, a legborzasztóbb körülmények között pusztul majd el. Megpecsételted halálos ítéletét.

Te pedig a leghitványabb rabszolgaként fogod szolgálni az istennőt, akit megkíséreltél megalázni. Kínzás és gyalázat lesz a sorsod mindaddig, amíg térden csúszva nem könyörögsz a halál jótéteményéért. Nagylelkűségemben végül engedni fogok, s az aranyszirtek erkélyéről fogom végignézni, ahogyan a nagy fehér majmok darabokra tépnek.

Szépen kigondolta az imádnivaló programot, elejétől végig! Hitetlenkedve tűnődtem azon, hogyan lehet valaki ilyen istenien gyönyörű,

s ugyanakkor ördögien bosszúálló. Eszembe jutott azonban, hogy Phaidor elmulasztott figyelembe venni egy aprócska tényezőt. Amikor rámutattam az ablakra, nem újabb bosszúságot akartam okozni neki, hanem alkalmat kívántam adni, hogy gondolatait gyakorlatiasabb elvek alapján rendezze újra.

Láthatóan teljesen megfélekedezett környezetéről, jelen körülményeiről, mivel amint a sötét, kavargó vízre esett pillantása, ismét összeomlott, és lerogyott a padra. Arcát a kezébe temette, és a legkevésbé sem úgy viselkedett, mint egy büszke, mindenható istennő, hanem úgy zokogott, mint egy boldogtalan bakfis.

Közben egyre csak süllyedtünk, míg az ablakok érezhetően fel nem melegedtek a víz hőjétől. Nyilván nagyon mélyen a Mars felszíne alatt járhattunk. De nem ereszkedtünk már mélyebbre. Hallottam, hogy beindultak a hajó tatján elhelyezett propellerek, melyek nagy sebességgel taszították előre a hajót. Szuroksötét volt lenni, de az ablakokból kiszivárgó, és a hajó orrán lévő, nyilván roppant erős reflektorokból visszavert fény azt mutatta, hogy egy keskeny, csőszerű sziklajáratban haladunk előre.

Néhány perc múlva leálltak a propellerek. A hajó megállt, majd gyorsan emelkedni kezdett. A beszűrődő fény erősebb lett, s ismét megálltunk.

Xodar lépett be a fülkébe emberei kíséretében.

– Jöjjetek – mondta.

Követtük őt a tengerészek által kinyitott fedélnyíláson.

Apró, föld alatti barlangban találtuk magunkat. A barlang közepén lévő medencében lebegett a tengeralattjáró, pontosan ugyanúgy, csak a hátát mutatva, mint amikor először láttuk.

A medence szélét kikötőnek alakították ki. A barlang falai alig egymásfél méter magasságig függőlegesen emelkedtek, majd az alacsony mennyezet középpontja felé íveltek. Félhomályos alagutakba vezető bejáratok nyíltak több helyen is.

Az egyik ilyen bejárat felé vezettek fogva tartóink. Rövid séta után egy acélketrechez jutottunk, mely egy beláthatatlanul magas akna mélyén nyugodott. Ez a ketrec a Barsoomon elterjedt felvonók egyikének bizonyult. Ezeket az akna tetején felfüggesztett hatalmas mágnesek működtetik. A – felvonó sebessége a mágnesesség erejét szabályozó elektromos készüléktől függ.

Hosszú egyenes szakaszokon nyaktörő sebességgel száguld, különösen felfelé, mivel a Mars csekély tömegvonzása csak kevésbé akadályozza a fentről ható óriási erőt. Felemelkedésünk oly gyors volt a mély aknában,

hogy alig csukódott be az, ajtó mögöttünk, s a felvonó máris lassítani kezdett a felső állomáshoz közeledve.

Amikor kiléptünk a parányi épületből, mely a felvonó felső állomását rejtí magában, gyönyörű szép tündérorszámban találtuk magunkat. Az összes földi nyelv együttvéve sem tudja méltóképpen leírni az ott látott tündérhont.

Beszélhetek a skarlátvörös pázsitról, a fák elefántcsontszínű törzséről, melyeket bíbor virágok leptek el, a kanyargó ösvényekről, melyeket rubinnal, smaragddal, türkizzel és bizony gyémánttal köveztek ki, a fenséges aranszentélyekről, melyeket kézzel vésett ábrák díszítettek, de hol vannak azok a szavak, melyekkel jellemezni lehetne a földi szemeknek ismeretlen színek káprázatos ragyogását. S hol van az az elme és képzelet, mely felfoghatná Barsoom ezernyi névtelen drágakövének sosem látott villódzását!

Még az én szememet is lenyűgözte a jelenet, pedig én már évek óta hozzászoktam a barbár fényűzéshez a marsi jeddak udvarában.

Phaidor szeme tágra nyílt.

– Issus szentélye! – sutogta félig magában.

Xodar megszokott, baljós mosolyával szemlélt minket, melyben káröröm és derű vegyült egymással.

A kertben fényesen öltözött fekete férfiak és nők nyüzsögtek. Fehér és vörös nők lesték, minden kívánságukat. A külvilág minden zugából, a thernek szentélyeiből ide hurcolták a hercegnöket, istennöket, hogy a feketék ne nélkülözzék a rabszolgákat.

Közben a szentély felé haladtunk. A főbejáratnál fegyveres örök tartóztattak fel. Xodar néhány szót szolt a tiszthez, aki elénk lépett. Együtt léptek be a szentélybe, s pár percig bent is maradtak.

Amikor visszatérték, bejelentették, hogy Issus látni kívánja Matai Shang leányát, és azt a különös, más világból származó lényt, aki valaha Hélium hercege volt.

Lassan haladtunk keresztül az elmondhatatlanul szép folyosók, nagyvonalú lakosztályok, fenséges termek végtelen útvesztőjében. Végül a szentély közepén, egy tágas teremben álltunk meg. Az egyik tiszt, aki odáig kísért minket, a terem végében lévő ajtó felé ment.

Nyilván valami jelt adhatott, mert az ajtó azonnal kinyílt, és egy újabb, díszesen öltözött udvaronc került elő.

Az ajtóhoz vezettek. Háttal az ajtónak, négykézlábra kellett ereszkednünk. Az ajtó feltárult. Figyelmeztettek, hogy azonnali halált halunk, ha megfordulunk, majd beengedtek Issus színe elé.

Életemben még soha ennyire meg nem aláztak. Csakis Dejah Thoris iránt érzett szerelmem, s a remény, hogy még láthatom őt, bírt rá arra, hogy ne forduljak szembe az elsőszülöttek istennőjével, hogy ne haljak úriemberhez méltó halált, hogy ne támadjak rá elleneimre.

Ötven-hatvan méteres távolságot kellett ebben az ocsmány testhelyzetben kúsznunk, amíg kísérőink egyszer csak meg nem állítottak.

– Állítsátok fel őket – szólott egy vékony, reszketeg, s mégis hosszú évek óta parancsoláshoz szokott hang mögöttünk.

– Felállni! – mondta kísérőnk. – De ne forduljatok Issus felé.

– A nő kedvemre való – mondta a vékony, reszketeg hang pár perc szünet után. – Szolgálatomra lesz a kijelölt ideig. A férfit vigyétek Shador szigetére, az Omean-tenger északi partjához. A nő megfordulhat és pillantását Issusra emelheti, de közben tudnia kell, hogy Issus sugárzó szépségű arcának megtekintését az alacsonyabb rendű lények csak egy évvel élhetik túl.

A szemem sarkából figyeltem Phaidort. Kísértetiesen elsápadt. Lassan, roppant lassan fordult meg, mintha valamilyen láthatatlan, ám ellenállhatatlan erő mozgatná. Oly közel állt hozzám, hogy mezítelen karja megérintette az enyémet, amikor – végül szembekerült az örökélet istennőjével.

A lány arcát nem láttam, amikor először tekintette meg Mars legfőbb istenségét, de kezemen éreztem a testén átfutó borzongást.

Minden bizonnal szemképráztató Issus szépsége – mondtam magamban –, ha Phaidorból, Matai Shang szemképráztatóan szép leányából ekkora hatást vált ki.

– A nő itt marad. Vigyék a férfit. Mozgás – imígyen szólott Issus. Egy kéz nehezedett vállamra. Az utasításnak megfelelően ismét négykézlábra ereszkedtem, és kimásztam az istenség színe elől. Ez volt az első kihallgatásom, de bevallhatom, nem nagyon nyugőzött le – hacsak nem számítjuk a nevetséges csúszásmászást.

Amint kiértünk és becsukódott az ajtó mögöttünk, szóltak, hogy álljak fel. Xodar lépett mellém, s együtt mentünk vissza a kertbe.

– Megkönnyörültél rajtam, amikor pedig könnyedén megölhettél volna – mondta kis szünet után. – Most rajtam a segítség sora, ha megtehetem. Könnyíthetek sorsodon, de végzeted elkerülhetetlen. Ne reménykedj, hogy valaha is visszatérhetsz a külső világba.

– Mi lesz sorsom? – kérdeztem.

– Ez nagyrészt Issustól függ. Amíg nem küldet érted, és nem mutatja meg arcát neked, addig, akár évekig is, a szolgaságnak oly könnyen elviselhető formájában fogsz élni, amelyet csak el tudok intézni neked.

– Miért küldetne értem?

– Az istennő gyakorta használja az alacsonyabb rendű férfiakat szórakoztatásra. Az olyan gladiátor, mint te, jó szórakoztatást nyújt a havi rítusokon. Embereket és állatokat eresztenek egymás ellen, Issus épülésére és éléstára pótlására.

– Issus emberhúst eszik? – kérdeztem, mivel a thernek körében szerzett tudásom már sok mindenre felkészített. Ebben a kevésbé hozzáférhető mennyben, ahol egy személy mindenható hatalma diktált mindent, a fanatizmus és az önimádat korszakai eltöröltek minden emberséges ösztönt, mellyel ez a faj hajdanában talán rendelkezhetett.

A hatalom és siker az agyukra ment, úgy tekintettek a Mars többi lakosára, mint ahogyan mi tekintünk az erdők és a mezők vadjaira. Miért is ne ennék az alacsonyabb rendű lények húsát? Hiszen életüket és jellemüket éppoly kevésbé érték, mint mi az általunk lemészárolt és felszolgált állatok gondolatait és érzelmi rezdüléseit.

– Issus csakis a legelőkelőbb születésű thernek és vörös emberek húsát eszi. A többi emberhús a mi asztalunkra kerül. A szolgák eszik az állatokat. Issus más finomságokat is fogyaszt.

Ekkor még nem fogtam fel, hogy különleges jelentése van a finomságokra való utalásnak. Azt hittem, hogy a borzalmak listája véget ért Issus érendjének felsorolásával. Sokat kellett még tanulnom, hogy megismerjem, milyen mélységes kíméletlenséghez és bestialitáshoz vezet el birtokosát a mindenható hatalom.

A kertbe vezető utolsó szobához és folyosóhoz, értünk, amikor egy tiszt ért utol minket.

– Issus ismét pillantást vet erre a férfira – mondta. – A lány beszámolt neki szépségéről, és vitézségéről, hogy egymaga hét elsőszülöttet küldött a halálba, s hogy pusztá kézzel fogságba ejtette és saját szíjaival kötözte meg Xodart.

Xodar feszengett. Nem nagyon volt ínyére, hogy Issus tudomására jutott dicstelen veresége.

Szó nélkül sarkon fordult, és követtük a tisztet, míg meg nem érkeztünk az örökélet istennője, Issus fogadószobájának zárt ajtajához.

Megisméltődött a belépés ceremóniája. Issus ismét felállásra szólított. Percekig síri csend volt a teremben. Az istenség szeme vizsgálgatott. A vékony, reszketeg hang törte meg a csendet, s éneklő hanghordozással

elismételte a szavakat, melyek már számtalan áldozat életét pecsételték meg.

– A férfi megfordulhat és pillantását Issusra emelheti, de közben tudnia kell, hogy Issus sugárzó szépségű arcának megtekintését az alacsonyabb rendű lények csak egy évvel élhetik túl.

Megfordultam. Halandó tekintetem az isteni glória feltárulásának ritka élményét várta. Köztem és az emelvényen elhelyezett, sorapusfából faragott trónus között fegyveres katonai alakulatok álltak. A trónuson vénséges vén, fekete nő kuporgott. Ráncos koponyáján egyetlen hajszál sem látszott. Két sárgás agyara kivételével minden foga hiányzott. Keskeny, horgas orra két oldalán, rettentően besüppedt szemgödréből parázslottak szemei. Arcát millió gyűrődés és vaját barázdálta. Teste éppoly ráncos és undorító volt, mint arca.

“Issus sugárzó szépségét” aszott végtagok egészítették ki, melyek eltorzult altestnek tűnő törzséhez csatlakoztak.

Rabszolgánők vették körül, köztük a sápadt, reszkető Phaidorral.

– Ez az a férfi, aki egymaga hét elsőszülöttet küldött a halálba, s aki pusztá kézzel fogságba ejtette és saját szíjaival kötözte meg Xodart? – kérdezte Issus.

– Ő az, legfényesebb isteni szeretetreméltóságod – felelte a mellettem álló tiszt.

– Vezessék elém Xodar datort – parancsolta Issus.

Behozták Xodart a szomszédos szobából. Issus vésztióslóan vetette ocsmány pillantását Xodarra.

– Hogyan lehet az olyan, mint te, dator, az elsőszülöttek közt? – visította Issus. – A legalacsonyabb alatti sorba kerülsz azért a gyalázatért, melyet a halhatatlan fajra hoztál. Immár nem dator vagy, hanem a rabszolgák rabszolgája. Te cipekedsz majd Issus kertjeinek rabszolgái számára. Tépjétek le róla szíjait. A gyávák és a rabszolgák ilyesmit nem viselhetnek.

Xodar sziklaként állt. Egyetlen izma sem mozdult, meg sem rándult, amikor egy őr durván leszaggatta a pompás szíjakat óriás testéről.

– El vele! – hörgött a felbőszített vénasszony. – El vele! De Issus kertjének fényei helyett szolgálj Shador szigetén a rabszolga mellett, aki téged legyőzött. Vigyék isteni tekintetem elől.

A büszke Xodar lassan, magasra emelt fejjel távozott a teremből. Issus is felemelkedett, hogy egy másik kijáraton át távozzon. Nekem pedig ezt mondta:

– Shador szigetére mész, Issus később meg fogja szemlélni, hogyan is harcolsz. Menj.

Ezzel eltűnt, s kísérete követte. Csak Phaidor maradt hátra, s amikor elindultam az öröm után, Phaidor felém futott.

– Ne hagyj itt, ezen a rettenetes helyen – könyörgött. – Felejtsd el, amit neked mondtam, hercegem. Nem gondoltam komolyan, csak ne hagyj itt. Hadd menjek veled Shadorra.

Oly gyorsan beszélt, hogy szavai összefüggéstelen gondolatfoszlányok voltak.

– Nem értted, micsoda megtiszteltetésben részesítettelek, A thernek között nem létezik házasság, nem ismerik el a házasságot, mint a külső világ lakosai. Szerelemben és boldogságban élhettünk volna. Mindketten láttuk Issust, és egy év múlva meghalunk. Legalább ezt az évet töltsük annyi gyönyör közepette, amennyi két halálraítéltnek kijut.

– Nagyon nehezen értettelek meg Phaidor – feleltem. – De vajon te nem tudod megérteni, hogy neked is nehéz felfogni azokat az indítékokat, szokásokat és társadalmi törvényeket, melyek engem vezérelnek? Nem akarlak megbántani. Nem akarom lebecsülni azt a megtiszteltetést, melyben részesítettél, de nem jöhet létre, amire vágysz. A külső világ lakói vagy a szentséges thernek vagy az ében elsőszülöttek ostoba nézeteitől függetlenül, még nem haltam meg. S amíg élek, szívem egyetlenegy nőért, a senkihez sem hasonlítható Dejah Thorisért dobog. Majd ha lesújt a halál, szívem megszűnik verni. De hogy akkor mi következik el, nem tudom. S ebben pontosan annyit tudok, mint Matai Shang, az élet és halál nagymestere vagy Issus, az örökélet istennője.

Phaidor dermedten állt. Csak a reménytelen bánat fájdalmas kifejezése látszott tekintetében, harag nem.

– Nem értem – mondta, és lassan az ajtó felé botorkált, ahol – Issus és kísérete eltűnt. A következő pillanatban ő is eltűnt tekintetem elől.

SHADOR BÖRTÖNSZIGETE

A külső kertben, ahová az őr vitt, Xodart fekete nemesek tömege vette – körül. Szidalmak áradatával árasztották el, pofozták. Egy nő leköpte.

Amikor megjelentem, érdeklődésük felém fordult.

– Íme – mondta egyikük –, ez az a lény, aki pusztá kézzel győzte le a nagy Xodart. Lássuk, hogyan csinálta.

– Kötözze meg Thuridot – mondta nevetve egy gyönyörű nő. – Thurid valóban nemes dator. Mutassa meg ennek a kutyának, milyen az, ha férfival kerül szembe.

– Thurid, Thurid! – kiáltotta tucatnyi hang.

– Épp itt jön – kiáltott valaki. Amikor én is arra fordultam, megtermett fekete férfit láttam, aki ragyogó díszével és fegyvereivel, méltóságteljesen közelített felénk.

– Nos – kérdezte –, mit kívántok Thuridtól?

Tucatnyi hang kezdett bele a magyarázatba. Thurid Xodar felé fordult, szemei résnyire szűkültek.

– Calot – sziszegte. – Mindig is tudtam, hogy lelked olyan, mint a soraké. Gyakran legyőztél Issus titkos tanácskozásain, de most, a harcmezőn, ahol a férfiak megméretnek, koszos lelked minden fekélye napvilágra került. Calot, rúgást érdemelsz!

S máris lendítette lábát.

– Fejembe szállt a vér. Már percek óta forrongtam amiatt, hogy milyen gyáván bántak egykor hatalmas társukkal a nemesek, pusztán azért, mert kihullott Issus kegyeiből. Nem szerettem Xodart, de nem tudom elviselni a gyáva igazságtalanságot és a zaklatást. Ilyenkor mindig mintha vérfüggönyön keresztül látnám a világot, pillanatnyi felindultságomban olyasmit teszek, amit kiérlelt megfontolás után sohasem tennék.

Közvetlenül Xodar mellett álltak, amikor Thurid a gyáva, rúgásra lendítette lábát. A szidalmazott dator peckesen, mozdulatlanul állt, akár egy szobor. Felkészült arra, hogy elviselje mindazt, amit egykori társai sértések és szidalmak útján akartak vele tenni. Kész volt férfiasan és sztoikusán viselkedni.

Thurid lábával egyidejűleg lendült az enyém is. Fájdalmas rúgást helyeztem el sípcsontján. Ez megmentette Xodart a további megaláztatástól. Dermedt esend támadt, majd Thurid ádáz kiáltással vetette magát torkomra. Pontosan úgy, mint Xodar a cirkáló fedélzetén. Az

eredmény is azonos volt: lehajoltam karjai közt, majd amikor ütése elszállt mellettem, iszonyú erővel vágtam állón.

A jókora legény úgy perdült meg, mint a bűgőcsiga, térde megroggyant, és lábam elé zuhant a földre.

A feketék döbbenten álltak. Meghökkenésüket először az ösvény vörös porában heverő büszke dator okozta, azután én; mintha képtelenek lettek volna felfogni, hogy ilyesmi is megeshet.

– Azt kértétek, kötözsem meg Thuridot! – kiáltottam. – Tessék!

Lehajoltam a kinyúlt datorhoz, letéptem róla szíjait, és szorosan megkötöztem kezét-lábát.

– Azt tegyétek Thuriddal is, amit Xodarral tettetek. Vigyétek saját szíjaival megkötve, Issus színe elé, hogy ő is saját szemével láthassa, van közöttetek valaki, aki hatalmasabb, mint az elsőszülöttek. I

– Ki vagy te? – suttogta ugyanaz a nő, aki azt javasolta, hogy Thuridot próbáljam meg megkötözni.

– Két világ polgára vagyok. A virginiai John Carter kapitány és Tardos Mors udvarának hercege. Vigyétek ezt az embert istennőtök elé, miként már mondtam, s azt is mondjátok meg neki, hogy ugyanazt, amit Xodarral és Thuriddal tettem, megtehetem legerősebb datorjával is. Pusztá kézzel, karddal vagy szablyával megvívott párbajra hívom harcosainak színevirágját.

– Gyerünk – mondta a tiszt, akinek Shador szigetére kellett minket vinnie. – A parancsok, melyeket kaptam, világosak. Ne késlekedjünk. Xodar, te is jössz.

Amikor az őr hozzám és Xodarhoz szólt, hangjában most már kevés tiszteletlenséget lehetett felfedezni. Nyilván csökkent a korábbi dator iránt érzett megvetése ezután, hogy látta, milyen könnyedén bántam el az erős Thuriddal.

Azt, hogy az irántam érzett tisztelete több volt, mint amennyit egy szolga kap, jól mutatta az a tény, hogy a visszaúton mindig mögöttem tartózkodott, kihúzott karddal.

Visszatérésünk az Omean-tengerhez eseménytelenül zajlott. Ugyanabban a liftben szálltunk alá az aknában, mint amelyik felhozott minket. Beszálltunk a tengeralattjáróba, mely mélyen a felső világ alatti alagútba” vitt minket, majd felemelkedtünk a medencéhez, ahonnan utunk indult.

A tengeralattjáró szigetéről kis cirkáló vitt minket a messzi Shador-szigetre. A szigeten kis börtönt és fél tucat fekete börtönört találtunk. Bebörtönzésünk nélkülözött minden ceremóniát. Az egyik fekete foglár

kinyitotta a börtön ajtaját egy hatalmas kulccsal, mi besétáltunk, az ajtó bezáródott, kattant a zár nyelve, s újra végigsöpört rajtam a reménytelenség érzése, melyet már az aranysziklák rejtélyes termében, a szentséges thernek kertjei alatt is éreztem.

Akkor Tars Tarkas velem volt, most viszont barát nélkül, teljesen egyedül voltam. A nagy thark és a gyönyörű lány, Thuvia sorsán tűnődtem. Ha valamilyen csoda folytán menedéket találtak is egy barátságos nemzetnél, s megkímélték életüket, remélhettem-e, hogy segítségemre sietnek, noha biztos voltam abban, hogy – ha tehetnék – nem késlekednének.

Nem állt módjukban megtudni tartózkodási helyemet, sorsomat, mivel Barsoomon senki sem álmodott volna erről a helyről. De még az sem szolgálta volna javamat, ha pontosan tudták volna, hol raboskodom, mivel – az elsősülöttek óriási flottájának ismeretében – ki remélhetné, hogy behatol az eltemetett tenger vidékére. Számomra nem volt már remény.

De akkor sem adom magam olcsón, gondoltam, s felemelkedve félresöpörtem a kétségbeesést, mely már csaknem hatalmába kerített. Körülnéztem, hogy felderítsem börtönömet. Xodar lehajtott fejjel ült a szoba közepén lévő alacsony kőpadon. Mióta Issus lefokozta, egyetlen szót sem szólt.

Az épületnek nem volt teteje. A falak mintegy kilenc-tíz méter magasak voltak. A fal felénél néhány apró, erős rácsozattal ellátott ablak helyezkedett el. Az épületet hat méter magas válaszfalak osztották szobákra. Rajtunk kívül senki más nem volt a szobában, a két ajtó viszont, melyek más szobákba vezettek, nyitva volt. Beléptem az egyik szobába, de üres volt. Több szobát is bejártam, míg végül az utolsóban egy fiatal vörös marslakót találtam, aki éppen szobájának egyetlen bútorán, a kőpadlón aludt.

Ő volt egyetlen fogoly társunk. Lehajoltam és megszemléltem. Volt valami furcsa, ismerős az arcában, de nem tudtam, hová is tegyem őt. Vonásai szabályosak, és pontosan úgy, mint kecses végtagjai és törzse, végtelenül szépek voltak. Vörös ember létére nagyon világos színe volt, de minden más szempontból gyönyörű fajának szép példányát ismertem meg benne.

Nem ébresztettem fel, mivel a börtönben az alvás olyan felbecsülhetetlen jótétemény, hogy láttam már rabokat dühöngő vadállatokká átváltozni, mikor társaik megfosztották őket az alvás néhány értékes percétől.

Amikor visszatértem cellánkba, Xodar még mindig ugyanabban a testhelyzetben volt, mint amikor távoztam.

– Xodar! – emeltem fel hangom –, semmi hasznod nem származik abból, ha búslakodsz. Nem megaláztatás, ha John Carter győz le. Láttad, milyen könnyedén bántam el Thuriddal is. De már korábban is tudtad, amikor a cirkáló fedélzetén három társadat tettem el az útból.

– Velem is ugyanazt kellett volna tenned – mondta.

– Badarság! – kiáltottam. – Van még remény. Még egyikünk sem halott. Nem akármilyen harcosok vagyunk. Miért is ne küzdenénk meg szabadságunkért?

Csodálkozva nézett rám.

– Nem tudod, miről beszélsz – mondta, – Issus mindenható. Issus mindent tud. Hallotta ezeket a szavakat is. Ismeri gondolataidat. Már az is szentségtörés, ha arról álmodozol, hogy megszeged parancsait.

– Marhaság – vettem oda, kifogyván türelmemből.

Rémülten ugrott talpra.

– Issus átka fog lesújtani rád! Máris lecsap, s te pokoli, halálos agóniában vergődsz.

– Te ezt elhiszed? – kérdeztem.

– Természetesen, de ki is merne kételkedni?

– Én bizony kételkedem. Sőt, határozottan tagadom – feleltem. – Azt mondod, Issus még a gondolataimat is ismeri. A vörös emberek már régóta képesek gondolatolvasásra. És rendelkeznek azzal a képességgel is, hogy elméjüket lezárják úgy, hogy senki ne ismerhesse meg gondolataikat. Az első titkot már évek óta én is ismerem, a másikat pedig meg sem kellett ismernem, mivel Barsoomon senki nem létezik, aki meg tudná mondani, mi megy végbe agyam titkos kamráiban.

Az istennőd nem tudja elolvasni az én gondolatomat, de ha nem akarod, a tiedét sem, ha látótávolságon kívül vagy. Ha olvasni tudna gondolataimban, büszkesége súlyos csapást szenvedett volna akkor, amikor parancsára megfordultam, “hogy Issus sugárzó szépségű arcát megtekintsem”.

– Mit akarsz ezzel mondani? – suttogta ijedt hangon, s oly halkán, hogy alig hallottam.

– Azt, hogy úgy láttam, ő a legtaszítóbb és legfertelmesebb lény, aki valaha is szemem elékerült.

A rémült döbbenet ismét lesújtott Xodarra.

– Istenkáromló! – kiáltotta a következő pillanatban és rám vetette magát.

Nem akartam ismét megütni, de nem is kellett, mert fegyvertelen, s így teljesen ártalmatlan volt. Amikor közelített, bal kézzel megragadtam bal csuklóját, jobb kézzel átnyúltam bal válla felett, könyökhajlásba kaptam fejét, és térdel megemeltem.

Egy pillanatig gyámoltalanul kapálózott, és tehetetlen dühvel nézett rám.

– Xodar – mondtam –, legyünk barátok. Lehet, hogy egy évig is együtt kell élnünk ebben a parányi szobában. Sajnálom, ha megbántottalak, de nem hittem volna, hogy az, akit ilyen kegyetlen igazságtalanság ért Issus részéről, még mindig hisz Issus istenségében.

Mondok még pár dolgot, de nem azzal a szándékkal, hogy érzéseidet még jobban megbántsam, hanem azért, hogy eltűnődhess rajta: amíg élünk, mi magunk határozzuk meg sorsunkat, sokkal inkább, mint bármilyen istenség. Issus, mint láthatod, nem pusztított el engem, s nem is menti meg hűséges Xodarját egy hitetlen markaiból, aki megrágalmazta szépségét. Lásd be, hogy Issus is halandó vénasszony. Nem árthat neked, ha nem vagy a hatalmában.

Azzal a tudással, mellyel te rendelkezzel erről a különös országról, meg azzal, mellyel én a külső világról, olyan harcosok, mint mi ketten, biztos, hogy ki tudunk szabadulni fogságunkból. De ha meghalunk is a kísérletünk során, így vajon nem jobb emlékezetet hagyunk magunk után, mintha attól rettegnénk betegesen, hogy lemészároltat minket egy kegyetlen, igazságtalan zsarnok, nevezzük őt akár istennek, akár halandónak?

Amikor befejeztem, talpra állítottam és elengedtem Xodart. Nem támadott meg újra, de nem is szólalt meg. A padhoz botorkált, leereszkedett rá, és órák hosszat gondolataiba mélyedt.

Jóval később halk hangot hallottam az egyik ajtó irányából. Felpillantva az ifjú vörös marslakót láttam meg, aki feszülten figyelt minket.

– Kaor – mondtam a vörös marslakók köszöntését.

– Kaor – felelt ő is. – Hogy kerültetek ide?

– A halálomat várom – mondtam fanyar mosollyal.

Az ifjú arca bátor, kedves mosolyra húzódott.

– Én is. Az enyém hamarosan el is érkezik. Csaknem egy évvel ezelőtt tekintettem meg Issus sugárzó szépségét. Azóta is egyre csak azon csodálkozom, hogy miért nem ott helyben, ocsmány vonásainak megpillantásakor haltam meg. S az a pocak! Őseimre mondom, soha ilyen groteszk figura még nem létezett a világegyetemben. De az már teljesen meghaladja értelmemet, hogy lehet egy ilyen valakit az örökélet

istennőjének, a halál istennőjének, a közeli hold anyjának, s ötven más hasonlóan képtelen névvel nevezni.

– Te hogyan kerültél ide? – kérdeztem.

– Roppant egyszerű volt. Együlékes felderítőgépet vezettem déli irányba, amikor az a nagyszerű gondolatom támadt, hogy felkutassam a hagyomány által délre, a sarok közelébe helyezett Korus elveszett tengerét. Az apámtól vad kalandvágyat örökölhettem, s egy üreget ott, ahol a félelemnek kellene lakoznia lelkemben.

Eljutottam az örök jég birodalmába, amikor a bal légcsavaram elakadt. Leszálltam, hogy kijavítsam. Mielőtt még feleszmélhettem volna, az ég elsötétült a repülőktől, s legalább száz elsősülött ördög potyogott le köröttem. Kivont karddal rohantak rám, de mielőtt még legázolhattak volna, megkóstolták apám kardjának vasát, s oly eredményt értem el, hogy tudom, apám büszke lenne rám, ha ezt megélhette volna.

– Apád ezek szerint halott? – kérdeztem.

– Meghalt, mielőtt még megszülettem volna ebbe a világba, mely oly jó volt hozzám. Életem boldogan telt, leszámítva azt a fájdalmat, hogy nem ismerhettem apámat. Most pedig az okozza egyetlen fájdalmamat, hogy anyám nyilván ugyanúgy gyászol engem is, mint tíz hosszú éven át gyászolta apámat.

– Ki volt az apád? – kérdeztem.

Éppen válaszolni készült, amikor nyílt börtönünk külső ajtaja, s egy tagbaszakadt börtönőr lépett be. A börtönőr bekísérte az ifjút saját cellájába, s be is zárta mögötte az ajtót, miután az ifjú belépett oda.

– Issus parancsa úgy szól, hogy ti ketten ugyanabban a cellában legyetek elzárva – mondta a foglár, mikor visszatért. – A rabszolgák gyáva rabszolgája pedig a te kívánságaidat lesi – fordult felém, kezével Xodarra bökve. – Ha nem így lenne, akkor addig verheted, amíg be nem hódol neked. Issus azt is megkívánja, hogy zúdíts rá minden elképzelhető megszegyenítést és megaláztatást.

E szavakat kimondván, az ör távozott. Xodar még mindig tenyerébe rejtette arcát. Melléléptem és vállára tettem kezem.

– Xodar – szólítottam meg –, hallottad Issus parancsait, de nem kell attól tartanod, hogy végre is fogom hajtani őket. Bátor férfi vagy. Rád tartozik, ha üldöztetést és megaláztatást kívánsz magadnak, de ha én lennék a te helyedben, akkor összeszedném férfiasságomat és dacolnék ellenségeimmel.

– Gondolkoztam – mondta –, mélyen elgondolkoztam azokon az új eszméken, melyeket az imént közöltél velem. Apránként összeraktam,

amiket mondtál, s amik akkor istenkáromlónak hangzottak számomra, s hozzátettem ezekhez azokat a dolgokat is, melyeket eddig életemben láttam, de melyeken nem mertem elgondolkozni,, mert attól félttem, hogy Issus haragját vonnák fejemre.

Most már én is azt hiszem, hogy Issus csaló. Semmivel sem inkább isteni természetű, mint te vagy én. Sőt azt is elfogadom, hogy az elsőszülöttek egy hajszállal sem szentségesebbek, mint a szentséges thernek, de a thernek sem szentségesebbek a vörös embereknél. Az egész vallásunk hazugságokban való babonás hiten nyugszik, melyeket a felettünk állók kényszerítettek ránk, akiknek személyes hasznát és gyarapodását szolgálta az, hogy rávegyenek minket az általuk előírt dolgok hitére.

Kész vagyok arra, hogy elszakítsam kötelékeimet. Kész vagyok dacolni akár az istennővel is, de mit hozhat ez nekünk? Akár istenek, akár halandók az elsőszülöttek, az biztos, hogy hatalmuk óriási. Markukban vagyunk, mintha máris holtak lennénk. Nincs menekvés.

– Elmenekültem én már szorultabb helyzetből is – feleltem. – Amíg még élek, nem fogok lemondani arról, hogy kiszabaduljak Shador szigetéről.

– Hiszen még börtönünk négy fala közül sem jutunk ki – erősködött Xodar. – Nézd csak ezt a kemény anyagot! – Rácsapott a minket körülvevő falra. – S nézd meg a márványsima felszínt! Lehetetlen felkapaszkodni rajta.

Mosolyogtam csupán.

– Ez legyen a legkisebb gondunk – feleltem. – Megígérhetem neked, hogy felmászok rajta, s téged is magammal viszlek, ha segítesz eligazodni az itteni szokásokban, hogy a lehető legalkalmasabb időpontot válasszuk ki menekülésünkhöz, s ha elvezetsz az aknához, melyen keresztül ki lehet jutni ebből a feneketlen csarnokból Isten tiszta levegőjére.

– Az éjszaka kínálja az egyetlen, soványka lehetőséget a menekülésre, mert ilyenkor az emberek lefekszenek aludni, s csak egyetlen bóbiskoló őrszem van a csatahajókon. A cirkálókon és a kisebb járműveken senki nem áll őrt; ezekre a nagyobb hajók őrei vigyáznak. Most éppen éjszaka van.

– Hiszen nincs sötét – kiáltottam. – Hogyan lehetne most éjszaka?

Most ő mosolygott.

– Elfelejtetd, hogy mélyen a föld felszíne alatt vagyunk. A nap fénye soha nem jut ide. Az Omeanban nem tükröződnek a holdak és a csillagok. A foszforeszkáló fény, mely bevilágítja ezt a nagy föld alatti csarnokot, a

kupolát alkotó sziklából árad. Itt mindig ilyen világos van, miként az Omean habjai is mindig egyformán ringatóznak a szelet nem ismerő tengerben. Amikor a felső világban beáll az éjszaka, nyugovóra térnek azok is, akiket kötelességük ide szólít, de a fény sosem változik.

– Ez megnehezíti majd szökésünket – mondtam, majd vállat vontam; végül is mi élvezet abban, ha olyasmit csinálunk, ami túl könnyű?

– Aludjunk erre egyet – mondta Xodar. – Reggelre kelve talán valami tervet is kiötlünk.

Lefeküdtünk börtönünk kemény padlójára, és a fáradt emberek álmát aludtuk.

AMIKOR ELSZABADUL A POKOL

Már kora reggel nekiálltunk Xodarral, hogy megtervezzük szökésünket. Először is egy olyan pontos térképet rajzoltattam vele cellánk kőpadlójára a bolygó déli övezeteiről, amilyen csak a birtokunkban lévő durva eszközökkel – szíjam csatjával, Sator Throg csodás ékkövének éles peremével – egyáltalán lehetséges volt.

Ebből kiszámoltam Hélium irányát, s azt, hogy milyen messzire volt Hélium az Omeanba vezető nyílástól. Azután Omean térképét rajzoltattam meg vele, pontosan feltüntetve Shador helyzetét és a kupolának a külső világba vezető nyílását.

Mindezt addig tanulmányoztam, míg kitörölhetetlenül emlékezetembe nem vésődött. Xodartól megtudtam, milyen kötelességeik és szokásaik vannak a Shadort őrző foglároknak. Úgy tűnt, hogy alvásidőben egyszerre csakis egy ember volt szolgálatban, s hozzávetőleg harminc méter távolságban járta körül a börtönt.

Mint Xodar elmondta, az örök nagyon lassan haladtak, csaknem tíz percebe telt egy kört megtenniük. Ez azt jelentette, hogy a börtön minden oldala gyakorlatilag öt percig teljesen őrizetlenül maradt, amíg a csigalassúsággal lépkedő foglár a börtön másik oldalán tartózkodott.

– Mindaz, amit tudni akarsz – mondta Xodar –, nagyon hasznos lesz, ha már kijutottunk innen, de semmit nem kérdeztél az első és legfontosabb problémánkról.

– Könnyedén kijutunk innen – feleltem nevetve. – Bízd csak rám.

– Mikor próbáljuk meg? – kérdezte Xodar.

– Az első éjszaka, amikor egy kis gép horgonyoz Shador partjai előtt.

– De honnan fogjuk tudni, hogy mi horgonyoz Shador partjainál? Az ablakok túl magasan vannak.

– Ugyan, ugyan! Nézd csak!

Egy szökelléssel a velünk szemben lévő ablak rácsainál termettem, és gyorsan áttekintettem a terepet. Több kisebb repülő és két nagy csatahajó látszott Shador körzetében.

– Még ma éjjel – gondoltam, s már éppen közölni is akartam döntésemet Xodarral, amikor minden figyelmeztetés nélkül egyszer csak nyílt az ajtó, és belépett a foglár.

Ha engem ott észrevett volna, szökési esélyeink azonnal szertefoszlanak, mert tudtam, hogy amennyiben a leghalványabban is

megsejtik csodálatos rugalmasságomat, melyet földi izmaim biztosítottak számomra, akkor azonnal bilincsbe vernek.

A foglár belépett, nekem háttal, arccal a cella közepe felé állt. Másfél méterrel fejem felett volt az elválasztófal teteje.

Csak egyetlen esélyem volt arra, hogy elkerüljem a lebukást. Ha az őr megfordul, elvesztem. Leugrani sem tudtam észrevétlenül, mert éppen alattam volt, s leugrás közben biztosan őt is meglöktem volna.

– Hol a fehér férfi? – kérdezte az őr Xodartól. – Issus hívatja.

S az őr megfordulni készült, hogy láthassa, nem tartózkodom-e a cella másik részében.

Gyorsan felkapaszkodtam az ablak rácsozatán, míg egyik lábam biztos támpontot nem talált az ablakpárkányon. Ekkor elengedtem a rácsot, és a válaszfal felé ugrottam.

– Mi volt ez? – hallottam a fekete foglár mély hangját, amikor átmászás közben fémdíszeim megcsikordultak a falon. Óvatosan a másik szoba padlójára ereszkedtem.

– Hol a fehér rabszolga? – kiáltotta ismét a foglár.

– Nem – tudom – felelt Xodar. – Itt volt, amikor beléptél. Nem én vagyok őrizője. Menj és keresd meg.

A fekete dűnnyögött valamit, amit nem értettem, azután hallottam, hogy a többi cellát nyitogatta. Feszülten figyelve meghallottam, amikor az ajtó becsukódott mögötte. Ekkor ismét felugrottam a válaszfal tetejére, majd onnan leereszkedtem saját cellámba, a csodálkozó Xodar mellé.

– Látod már, hogyan fogunk megszökni? – kérdeztem suttogva.

– Látom, te hogyan szökhetsz meg – felelte –, de semmivel sem lettem okosabb abban, hogy én miként jutok át ezeken a falakon. Az mindenesetre bizonyos, hogy én nem tudok átugrani rajtuk.

Hallottuk, hogy az őr celláról cellára járt, s végül visszatért a miénkbe. Amikor meglátott, szeme kidülledt.

– Őseim csontpáncélja! – bömbölte. – Hol voltál?

– Börtönben vagyok, mióta csak behoztatok – feleltem. – Itt voltam, mikor beléptél. Csak nincs valami baja a szemednek?

A düh és a megkönnyebbülés keveredett tekintetében.

– Gyere! – mondta. – Issus hívat.

Kivezetett a börtönből. A cella előtt börtönőrök és az ifjú marslakó várt ránk.

Megisméltődött az Issus szentélyéhez vezető út, melyet előző nap már megtettem. Az örök elkülönítettek engem és az ifjút, így nem volt alkalmunk folytatni a beszélgetést, mely előző éjjel megszakadt. Az ifjú

arca nagyon emlékeztetett valakire. Hol láthattam őt korábban? Volt valami különös ismerős a vonásaiban, testtartásában, beszédmódjában, gesztusaiban. Megesküdtem volna, hogy ismerem őt, bár azt is tudtam, hogy még sohasem láttam.

Amikor Issus szentélyéhez értünk, nem mentünk be. Utunk másfelé vezetett: búbajos kerteken keresztül egy harmincnegyven méter magas falhoz. Megerősített kapukon keresztül egy síkságra jutottunk, melyet ugyanolyan pompás erdők öveztek, mint amelyet az aranyszirtek tövében láttam.

Feketék tömegei vonultak ugyanabba az irányba, mint amerre minket vezettek őreink.

A feketék közé régi barátaim, a növényemberek és a nagy fehér majmok vegyültek. A brutális bestiák úgy mozogtak a tömegben, mintha ölebek lettek volna. Ha útban voltak, a feketék durván félretaszították őket, vagy kardlappal püfölték őket, s az állatok megrettenten húzták össze magukat.

Hamarosan megérkeztünk a síkság túlsó oldalán, mintegy kilométerre a kerítésen túl lévő nagy amfiteátrumhoz.

A feketék egy óriási, boltíves kapun keresztül özönlöttek be, hogy elfoglalják helyüket, minket őreink egy kisebb, az épület végében lévő bejáratához vezettek. Beléptünk a lelátók alatti terembe, ahol már számos foglyot őriztek. Egyes rabok bilincsben voltak, többnyire azonban kellőképpen megfélemlítette őket fogláraik jelenléte ahhoz, hogy ne kezdjenek szökési kísérletbe.

Utunk során nem volt alkalmam arra, hogy beszélgessek rabtársammal, de most, hogy rácsokkal elkerített helyen tudtak minket őreink, csökkent az elővigyázatosságuk, s így közelébe férközhettem annak az ifjú marslakónak, aki iránt különös rokonszenvet éreztem.

– Miért gyűjtöttek itt össze minket? – kérdeztem tőle. – Egymás ellen fogunk harcolni az elsősülöttek mulattatására, vagy valami ennél. is rosszabbat várjak?

– Az, amiben most részt veszünk, Issus havi rítusainak egyike – felelte. – A feketék ilyenkor tisztítják meg lelküket a bűnöktől, a külső világok lakóinak vérével. Ha netán egy fekete is elesnék, akkor ezt bizonyítéknak tekintik, hogy hiányzott belőle az Issus iránti hűség, ami már önmagában is megbocsáthatatlan bűn. Ha a fekete túléli a harcot, akkor felmentik a vád alól, mely a rituális ítélezésben való részvételre kényszerítette.

A harcnak különböző formái vannak. Lehet, hogy néhányunknak ugyanannyi vagy kétszer annyi feketével kell szembeállnunk, de az is lehet, hogy valaki vadállatokkal vagy egy híres fekete harccal küzd meg.

– És ha győzünk – kérdeztem –, akkor mi történik, szabadon engednek?
– Még hogy szabadon! A mi szabadságunk a halál lesz. Az elsőszülöttektől még soha senki nem távozott élve. Ha ügyesen küzdünk, akkor gyakran küzdhetünk. Ha pedig nem, előbb vagy utóbb az arénában halunk meg.

– Te gyakran harcolsz?

– Nagyon gyakran. Ez egyetlen örömem. Csaknem egy év alatt, Issus rítusain pár száz fekete ördögöt már eltettem az útból. Anyám büszke lenne arra, hogy folytatam apám vitézségét.

– Apád kitűnő harcos lehetett! – mondtam. – Annak idején csaknem minden harcost ismertem a Barsoomon, bizonyára őt is. Ki volt ő?

– Az én apám...

– Gyerünk, mozgás, calotok! – szólt egy goromba hang. – Indulás a méyszárszékbe!

Durván a meredek lejtő felé tereltek minket. A lejtő alján lévő teremből léptünk ki az arénába.

Ez az amfiteátrum is, mint az összes, melyet Barsoomon láttam, egy óriási mélyedésben épült. Csak a legmagasabban lévő ülőhelyek érték el a föld szintjét. Maga a küzdőtér mélyen a föld szintje alatt helyezkedett el.

A legalacsonyabban lévő ülőhelyek alatt, a küzdőtérrel egy szinten, rácsos ketrecek voltak. Ezekbe tereltek minket. Ifjú barátom, sajnos, nem került velem egy ketrecre.

Pontosan az én ketreccemmel szemben volt Issus trónszéke. Ebben kuporgott a hatalmas lény, száz, ékkövekkel díszített rabszolganőjétől körülvéve. Tarka, mintás kelmék borították a padokat, melyeken a rabszolganők heverték.

A trónszéket négy oldalról, tömött sorokban, állig felfegyverzett katonák vették körül. A katonák előtt az álmennyország kiválóságai, drágakövekkel felcícomázott feketék álldogáltak. Homlokukon aranykörök jelezték rangjukat.

Sűrű embertömeg lepte el az amfiteátrumot a trónszék mindkét oldalán. Nők és férfiak egyforma számban voltak jelen. A csodálatos öltözékek pontosan jelezték mindenki társadalmi állását és nemzetségét. A feketék egy, két vagy három thern vagy külső világi rabszolgával jelentek meg. Minden fekete “nemes” volt. Az elsőszülöttek társadalmában nincsenek parasztok, a legalacsonyabb rangú katona is isten, akit saját rabszolgái kísérnek.

Az elsőszülöttek nem dolgoznak. A férfiak szent kiváltságukat és kötelességüket végzik: harcolnak és meghalnak Issusért, a nők pedig

végképp nem csinálnak semmit. Rabszolgák mosdatják, rabszolgák öltöztetik, rabszolgák etetik őket. Még olyanok is vannak, akik azért tartanak rabszolgát, hogy helyettük azok beszéljenek, sőt, a rítus alatt láttam egy nőt, aki szemét lehunyta, és egy rabszolga mondta el neki az arénában végbemenő eseményeket.

Az első műsorszám, a hálaadás Issusnak, a végét jelentette azoknak a szerencsétleneknek, akik az istennő mennyei ragyogását egy évvel azelőtt tekintették meg. Tízen voltak. Csodálatos szépségek a hatalmas jeddakok udvarából és a thernek szentélyeiből. Egy évig szolgáltak Issus kíséretében, s ma az életükkel kellett fizetniük ezért a kiváltságért, holnap az udvari méltóságok asztalát fogják ékesíteni.

Nagydarab fekete kísérte be a nőket az arénába. Alaposan megvizsgálta őket, megtapogatta végtagjaikat, oldalba bökdöste őket. Kiválasztott közülük egyet, s Issus trónszéke elé vezette. Megszólította az istennőt, de nem hallottam, mit mondott. Issus bólintott. A fekete tisztelgésre emelte kezét, csuklón ragadta a lányt, és a trónszék alatti kis ajtón kirángatta őt az arénából.

– Issus ma lakmározni fog – mondta egy rab mellettem.

– Hogyhogy? – kérdeztem.

– Az öreg Thabis Issus vacsoráját vitte most a konyhába. Nem láttad, milyen gondosan választotta ki a legkövérebb és legpuhább húsú lányt?

Átkokat sziszegtem a velünk szemben, pompás trónszékén ülő szörnyeteg felé.

– Ne bosszankodj – figyelmeztetett társam –, ennél még sokkal rosszabbat is láthatsz, ha egy hónapig az elsőszülöttek között élsz.

Éppen időben fordultam meg, hogy lássam, amint a mellettünk lévő ketrec ajtaja kinyílt, és három szörnyű fehér majom ugrott az arénába. A lányok ijedten húzódtak egymáshoz a küzdőtér közepén.

Egyikük térdre borult és kezét könyörögve nyújtotta ki Issus felé, de a fertelmes istenség csupán előrehajolt, és izgatottan várta a folytatást. A majmok észrevették a lányok megrettent csoportját, és a tébolyult vadság démoni kiáltozásával vetették magukat rájuk.

Örjögő harag hulláma borított el, amikor ezt láttam. Bátorságomat és haragomat végsőkéig felkorbácsolta a hatalomittas bestia kegyelmet nem ismerő gyávasága, a komisz elme, mely a kínzásnak ilyen borzalmas formáit agyalta ki. Az őseim halálát jelentő vérvörös gőz lebegett szemem előtt.

A mi ketrecünk előtt, melyet nem reteszelték be, egyetlen egy őr álldogált. Mi szükség is lett volna reteszre, miért is akartak volna szegény

áldozatok berohanni a küzdőtérre, melyet az istenek parancsa haláluk helyeként jelölt meg?

Egyetlen csapással földre terítettem az őrt. Kardját elragadtam és beugrottam a küzdőtérre. A majmok már majdnem elérték a lányokat, de földi izmaimmal csupán néhány szökellésre volt szükségem, hogy a homokkal felhintett aréna közepére érjek.

Csend lett úrrá a nagy amfiteátrumban, majd vad kiáltozás tört ki a sorsuk betelje esed eset várók ketreceiben. Kardom suhogva szelte át a levegőt, s egy majom fej nélkül bukott az ájuldozó lányok lába elé.

A másik két majom most ellenem fordult. Amikor szembefordultam velük, a közönség baljós felhördülése felelt a ketrecekből felhangzó üdvrivalgásra. Szemem sarkából láttam, hogy a csillogó homokon örök rohannak felém. Ekkor egy újabb ember szabadult ki az örök mögötti ketrecből; az ifjú volt, akinek személyisége olyannyira megragadott.

Felemelt kardjával egy pillanatra megállt a ketrecek előtt.

– Gyertek ti, külső világ férfiai! – kiáltotta. – Tegyük emlékezetessé halálunkat! Az ismeretlen harcos mellett küzdve változtassuk a mai hálaadást a bosszú orgiájává, mely mindig is emlékezetes marad, és sápadásra készíti majd a feketéket Issus rítusain. Gyerünk! A ketrecek előtti állványok tele vannak kardokkal.

Anélkül, hogy megvárta volna, milyen eredményt ért el felhívása, megfordult, és felém szökellt. Buzdító szavaira válaszul mennydörgő csatakiáltások hangzottak fel a ketrecekbe zárt vörös emberektől. Az arénában lévő öröket letaposta a felhevült, ölni vágyó, bömbölő áradat, mely kizúdult a ketrecekből.

Az állványokról letépték a kardokat, melyeket a foglyok a programban szereplő küzdelmükhöz kaptak volna meg. Elszánt harcosok csapatai siettek segítségünkre.

A négy, négy és fél méter magas majmokat már akkor lekaszálta kardom, amikor a rohamozó örök még nem értek közelünkbe. Közvetlenül az örök mögött robogott az ifjú. Hátam mögött álltak a lányok, s mivel az, ő érdekükben kezdtem meg a harcot, ott is maradtam, hogy szembenézzek az elkerülhetetlen halállal, de azzal a elhatározással lelkemben, hogy ezt a napot még sokáig megemlegetik majd az elsőszülöttek országában.

Feltűnt az ifjú csodálatos gyorsasága, mellyel az öröket üldözte. Soha ilyen gyors marslakót még nem láttam. Ugrásai, szökellései alig voltak kisebbek azoknál, melyekkel oly nagy tiszteletet és megbecsülést vívtam ki magamnak a zöld marslakók között, amikor hajdanában, első Marsra érkezésemkor kezük közé kerültem.

Még nem is értek el hozzám az örök, amikor hátulról rájuk vetette magát, és – amikor megfordultak, mert a támadás erejéből arra következtettek, hogy egy tucat ember rontott rájuk: – én is megrohmoztam őket.

Az ekkor bekövetkezett villámgyors csatában nemigen volt lehetőségem másra is figyelni, mint közvetlen ellenfeleim mozdulataira, de néha-néha futó pillantást vehettem a süvítő kardra, az acélos izmú, könnyedén cikázó alakra, s közben szívem különös vonzalommal és nagy, megmagyarázhatatlan büszkeséggel telt meg.

Komor mosoly játszott a fiú csinos arcán, s újra meg újra gúnyos kötekedéssel hívta ki ellenfeleit. Ebben és még másképpen is, harcmódja arra emlékeztetett, ahogyan én viselkedtem a harcmezőn. Talán ez a halvány hasonlóság szeretettette meg velem a fiút, míg az a pusztítás, melyet kardja vitt végbe a feketék között, lelkemet csodálattal töltötte el.

Ami engem illet, én pontosan úgy harcoltam, mint már ezerszer, félreugrottam a gonosz dőfés elől, előrelépve kardomat megmártottam ellenfelem szívében, majd társának torkában.

Egész jól elszórakoztunk mi ketten, míg Issus saját testőreinek tömegét nem vezényelték az arénába. Vad üvöltéssel vetették magukat harcba, s minden oldalról fegyveres rabok támadtak rájuk.

Fél óráig úgy tűnt, hogy elszabadult a pokol. A küzdőtér falai között kibogozhatatlan tömeg harcolt üvöltözve, átkozódva, véres démonokként, de az ifjú kardja mindig mellettem villogott.

Lassanként, többszöri parancsra, sikerült egy durva alakzatot kialakítanom a rabokból, így végül körkörösén álltunk fel, s a kör középpontjában a megpecsételt sorsú lányok voltak.

Mindkét oldalon sokan estek el, de messze a legnagyobb pusztítást Issus testőrségének soraiban vittük végbe. Láttam, hogy küldöncök szaladgáltak a nézők között. Ahol elhaladtak, a nemesek kivonták kardjukat, s az arénába ugrottak. Nyilvánvaló volt, hogy számbeli fölényüket kihasználva akartak megsemmisíteni minket.

Megláttam, hogy Issus messzire előrehajolt trónszékén, arcvonásait a gyűlölet és a harag ocsmány grimasszá torzította, melyben, – úgy véltem, még a félelem kifejezése is látható volt. Ez az arckifejezés sugalmazta következő tetteimet. Elrendeltem, hogy ötven rab maradjon hátra, és alkosson egy újabb védőkört a lányok körül.

– Maradjatok itt, és védjétek őket, míg vissza nem térek – parancsoltam nekik. Majd azokhoz fordultam, akik a külső körben álltak, és így

kiáltottam: – Vessen Issus! Kövesselek trónszékéhez! Ott állunk bosszút, ahol a bosszút megszolgálták.

A mellettem álló ifjú visszhangozta először a “Vessen Issus!” kiáltást, majd először a hátam mögül, végül minden irányból felhangzott az érdes csataüvöltés: “A trónszékhez! A trónszékhez!”

Egy emberként, ellenállhatatlan harcoló tömegként indultunk meg. keresztülgáztunk a halott és haldokló ellenségeinken egyenesen a Mars istennőjének pompás trónszékéhez. Az elsőszülöttek legvitézebb katonái özönltek a közönségből, hogy elállják utunkat. Úgy kaszáltuk őket, mintha papirosból lettek volna.

– Néhányan a nézőtérre! – ordítottam, amikor a küzdőtér falához értünk. – A trónszékhez tízen is eljutunk! – Láttam, hogy Issus testőrségének legnagyobb része már bekapcsolódott a küzdőtéren folyó ütközetbe.

A foglyok jobbról és balról támadtak a lelátókra. Átugrottak az alacsony falat, vértől csöpögő kardjuk az áldozatok tömegére, áhítozott. Az amfiteátrumot a következő pillanatban már a haldoklók és sebesültek jajveszékélése töltötte be, melybe a fegyvercsattogás és a győztesek diadalüvöltése vegyült.

A vörös ifjú és én, tucatnyi más fogollyal együtt a trónszék közelébe küzdöttük magunkat. A maradék testőrök, a segítségükre siető főméltóságokkal és nemesekkel, közénk és Issus közé helyezkedtek. Issus mélyen előrehajolva faragott sorapus trónszékén hol fejhargon rikácsolta parancsait embereinek, hol szitkokkal gyalázta azokat, akik istenségük megszenteltetésére törtek.

Tágra meredt szemmel, reszketve várták sorsukat a körötte lévő rabszolgák, s nem tudták, győzelmünkért vagy vereségünkért imádkozzanak-e. Közülük többen is, nyilván Barsoom legnemesebb harcosainak büszke leányai, kiragadták a kardot az elesettek kezéből, s Issus testőreire vetették magukat, de – a reménytelen ügy csodálatos mártírjaiként – hamarosan legyűrték őket.

Embereink jól harcoltak, de azóta, hogy Tars Tarkas és én vállt vállhoz vetve küzdöttünk a holt tengerfenéken Warhoon hordái ellen, két férfi még nem csatázott ilyen igaz cél érdekében, és ilyen legyűrhetetlen vadsággal, mint a vörös ifjú és én, a halál és az örökélet istennőjének, Issusnak trónszéke előtt.

Pengénk egymás után kaszabolta le a feketéket, akik közénk és a faragott sorapus trónszék közé álltak. Helyükre újabbak érkeztek, de lépésről lépésre közelítettünk célunkhoz.

Újabb kiáltás hangzott fel a lelátó egy közeli pontjáról:

– Lázadjatok, rabszolgák! Lázadjatok, rabszolgák!

Újra és újra elhangzott, s végül annyira felerősödött, hogy megreszkettette az egész amfiteátrumot. Mintha összebeszéltünk volna, egy pillanatra abbahagytuk a harcot, hogy kiderítsük a kiáltozás értelmét, de máris folytathattuk, mert világossá vált, mi történik. A rabszolganők az épület minden pontján uraik ellen fordultak, mindent, ami csak a kezükbe akadt, fegyverként használva. Egy szép fogolynő úrnője ruházatából kiragadott törrel hadonászott. A tör villogó pengéjét volt tulajdonosának vére festette pirosra. A szép asszonyok a halottaktól elvett kardokkal, a husángként használható dísztárgyakkal élték ki régóta gyülemelő bosszú, szomjukat, de ez persze csak részlegesen kárpótolhatta őket az elmondhatatlan megaláztatásokért és kegyetlenségekért, melyekkel fekete uraik sanyargatták őket. Akik semmi más fegyverhez nem jutottak, erős ujjukat és csillogó fogaikat vetették be.

Erre a látványra az ember megborzongott, s ugyanakkor felvidult, de a következő pillanatban már ismét saját küzdelmünk kötött le minket, s csak a nők elfojthatatlan csatakiáltása “Lázadjatok, rabszolgák!” emlékeztetett arra, hogy ők is harcolnak.

A feketék már csak keskeny sorban álltak köztünk és Issus között. Issus arca elkékült rémületében, szája habzott, a rettegés megbénította tagjait. Már csak az ifjú és én harcoltunk, a többiek mind elestek, s elestem volna én is egy kardcsapástól, ha egy kar nem nyúlt volna ki ellenfelem háta mögül, s nem ragadja meg könyökét, mielőtt a penge lesújtott. Az ifjú mellém ugrott, és kardjával átdöfte ellenségem, mielőtt még az újra támadhatott volna.

Még az ifjú segítsége ellenére is meghaltam volna, mert kardom kihúzhatatlanul beleragadt az elsőszülöttek egy vitéz datorjának mellcsontjába. Amikor a dator lehanyatlott, elragadtam tőle kardját, és az elterült test felett belenéztem a szempárba, melynek tulajdonosa megmentett a dator kardjának első csapásától. Phaidor, Matai Shang leánya mentette meg életem.

– Menekülj, hercegem! – kiáltotta. – Értelmetlen lenne tovább harcolni. Itt már mindenki halott. A trónszék felé támadók is meghaltak, csak te és ez az ifjú éltek még. Már csak a lelátón vannak foglyok, de őket és a rabszolganőket hamarosan lemészárolják. Figyelj csak, már alig hallani a nők csatakiáltását, mert már ők is, majdnem mindannyian halottak. Minden fogolyra tízezer fekete katona jut az elsőszülöttek birodalmában. Menekülj! Menekülj Korus tengere felé. Vitéz kardod eljuttathat az arany szirtekhez és a thernek kertjeihez, szentélyeihez. Ott elmondhatod történetedet

apámnak, Matai Shangnak. Ő majd megoltalmaz téged, és együtt megtaláljátok a módját, hogyan szabadítsatok ki engem is. Menekülj, amíg van még esély a menekülésre!

De az én feladatomban most nem a menekülés volt. A szentséges thernek vendégszeretete pedig semmivel jobban nem vonzott, mint az elsőszülötteké.

– Vesszen Issus! – kiáltottam, s az ifjúval együtt újrakezdtém a csatát. Két fekete nyúlt el, szívükben kardunkkal, s végre szemtől szembe álltunk az istennővel. Mikor kardom felemelkedett, hogy bevégezze Issus undorító életét, a bénultság elhagyta, s fülsiketítő kiáltással menekülni kezdett. Közvetlenül mögötte hirtelen egy fekete szakadék nyílt meg az emelvény padlójában. Issus a nyílás felé ugrott, az ifjú és én követtük. A szétszórt testőrség Issus kiáltására megrohmozott minket. Csapás érte az ifjú fejét. Megtántorodott, és el is esett volna, de – éppen akkor, amikor Issus eltűnt az alattam tátongó fekete úrban – bal kézzel megragadtam őt, és visszafordultam, hogy szembeszálljak a fanatikusok dühödt tömegével, akiket meg vadított az istennőjüket ért támadás.

HALÁLRA ÍTÉLTEN

Egy pillanatra még ott álltam, mielőtt ránk vetették volna magukat, de első rohamuk arra kényszerített, hogy egy-két lépést hátralépjek. Lábam a padlót kereste, de csak levegőt talált. Az üreg szélén billegtem. Azután hanyatt belezuhantam a fekete mélységbe, de a fiút még mindig szorosan tartottam karomban.

Sima csúszdára estünk, a fejünk feletti nyílás ugyanolyan rejtélyes módon zárult be, mint ahogyan kinyílt. Minden baj nélkül lesiklottunk egy félhomályos terembe, mélyen a küzdőtér alá.

Amikor felálltam, először Issus rosszindulatú ábrázatát láttam meg. Az istennő a terem túlsó végéből, sűrű vasráccsal megerősített ajtó mögül nézett rám.

– Ostoba halandó! – rikácsolta. – Most azután ebben a titkos cellában bűnhődsz meg istenkáromlásodért. Egyedül hemperegsz majd a sötétben. Bűntársad teteme melletted bűzölög majd, mindaddig, amíg a magány és az éhség rávesz arra, hogy egyél a hullából előmászó tekergőző kukacokból.

Mást nem mondott. A következő pillanatban már el is tűnt, és a termet betöltő félhomályt vaksötétség váltotta fel.

– Az édes, idős hölgy – mondta egy hang mellettem.

– Ki beszél? – kérdeztem.

– Én, a társad, aki ma abban a megtiszteltetésben részesült, hogy Barsoom legnagyobb harcosa oldalán csatázhatott.

– Hála legyen Istennek, hogy nem haltál meg – mondtam. – Nagyon aggasztott a fejedet ért vágás.

– Csupán karcolás – felelt –, de azért megszedültem tőle.

– Talán jobb is lenne, ha halálos csapás ért volna – mondtam. – Szép kis kalamajkában vagyunk, és jó kilátásaink vannak arra, hogy éhen és szomján haljunk.

– Hol vagyunk?

– A küzdőtér alatt – feleltem. – Belezuhanjunk az aknába, mely Issust is elnyelte éppen akkor, amikor már majdnem kezünk közé került.

Elégedetten és megkönnyebbülten kuncogott, majd a koromsötétben kinyúlt, megkereste vállamat, és a fülembe súgta:

– Jól alakulnak a dolgok. Issus titkai között olyan titkok is akadnak, melyekről még Issus sem tud.

– Mit jelent ez?

– Más rabszolgákkal együtt, egy éve én is részt vettem a föld alatti járatok és termek felújításában, s akkor felfedeztünk egy ősi folyosórendszert ez alatt, melyet már réges-rég nem használnak. Amikor a munkánkat felügyelő feketék feltárták a járatokat, többünket magukkal vittek, hogy mi végezzük el az út közben adódó munkákat. Tökéletesen ismerem a rendszert.

A folyosók mérföldekre nyúlnak, kiterjednek a kertek és a szentély alá, s van egy olyan járat is, melyen keresztül az Omeanhoz vezető aknához lehet jutni. Ha észrevétlenül elérjük a tengeralattjárót, akkor kijuthatunk a tengerre, melyen olyan szigetek is vannak, ahová a feketék soha nem teszik lábukat. Ott meghúzódhatunk egy ideig, s ki tudja, még az is lehet, hogy valahogyan megmenekülünk.

Mindezt suttogva mondta, nyilvánvalóan hallgatózó fülektől tartva még itt is. Én is halkán feleltem neki.

– Vezess vissza Shadorra – suttogtam. – Ott van Xodar, a fekete. Úgy volt, hogy együtt menekülünk, nem hagyhatom őt sorsára.

– Helyes – mondta a fiú. – Barátainkat nem hagyhatjuk el. Még akkor sem, ha elfognának minket.

Tapogatózni kezdett a sötét terem padlóján, a csapóajtót keresgélve, mely az alattunk lévő folyosórendszerbe vezetett. Végül halk sziszegéssel hívott magához. Amikor hangja után kúsztam, és mellé értem, a csapóajtó szélén térdelt.

– Hozzávetőleg három méter mélyre kell leugrani – suttogta. – Függeszkedj a kezeden, puha homokra fogsz esni.

A fenti koromsötét cellából halkán ereszkedtem le az alsó koromsötét cellába. Oly sötét volt, hogy még akkor sem láttuk kezünket, ha közvetlenül orrunk elé emeltük. A fény olyan tökéletes hiányával, mint amelyet Issus pincéiben tapasztaltam, még soha nem találkoztam.

Egy pillanatig a levegőben lógtam. Különös, nagyon nehezen leírható érzések kapcsolódnak az ilyen élményekhez. Ha a lábunk a levegőben kapálózik, s alattunk sötétség van, akkor a pánikhoz hasonló érzés lesz úrrá rajtunk, ha arra gondolunk, hogy el kell engednünk azt, amibe kapaszkodunk, és le kell ugranunk az ismeretlen mélységbe.

Jóllehet a fiú megmondta, hogy az alsó szint csupán tízlábnyira van a felsőtől, ugyanaz a riadalom futott át rajtam, mintha feneketlen kút felett lógnék. Azután leugrottam a puha homokpárnák közé.

A fiú utánam ugrott.

– Emelj a válladra – mondta. – Bezárom a csapóajtót.

Azután kézen fogott, és nagyon lassan vezetni kezdett. Sokszor megállt, és tapogatóznia kellett, hogy megbizonyosodjon arról, nem tévedünk el a sötétben.

Meredek lejtőn ereszkedtünk le.

– Hamarosan világosabb lesz – mondta az ifjú. – Mélyebben majd ugyanazzal a foszforeszkáló sziklaréteggel találkozunk, mint amelyik bevilágítja Omeant.

Soha nem felejtettem el az Issus föld alatti járataiban tett utazást. Bár hiányoztak a jelentős események, utunkat mégis az izgalom és a kaland különös, bájos légköre lengte be, melyet főképpen az elfeledett folyosók felmérhetetlen régisége okozott. Az alvilági sötétség által elfedett dolgok félig sem lehettek oly csodások, mint azok, melyeket képzeletem alkotott. Elképzeltem a haldokló világ hajdanvolt lakosainak munkáit, ármányait, misztériumait és kegyetlenségét, mellyel nekitámadtak a holt tengerfenekék nyüzsgő hordáinak, akik lépésről lépésre visszaszorították őket világuk utolsó hegyormaira, ahol most a babona áthatolhatatlan korlátai mögé sáncolták el magukat.

A zöld emberek mellett három faj élt Barsoomon: a feketék, a fehérek és a sárgák. Amikor a vizek kiapadtak, s a tengerek kiszáradtak, a bolygó élelmiszer készletei is megcsappantak, s az élet a túlélésért folytatott állandó harccá alakult.

Azóta a fajok egymással háborúztak, és a három magasabb rendű típus könnyedén űzte el a zöld vadembereket a vizek közeléből, de a kiapadó tengerek arra kényszerítették a győzteseket, hogy újra meg újra elhagyják megerősített városaikat, és többé-kevésbé nomád életformát vegyenek fel. A kisebb vándorló csoportok viszont a zöld emberek vad hordáinak prédái lettek. Mindennek eredményeképpen összekeveredtek egymással a feketék, fehérek és sárgák, így alakult ki a vörös emberek csodálatos faja.

Korábban mindig azt gondoltam, hogy az eredeti fajok minden maradványa kipusztult a Marson, de az utóbbi négy napban hatalmas tömegben találkoztam fehérekkel és feketékkel. Lehetséges, hogy a bolygó egy eldugott sarkában még mindig éltek a sárgák ősi fajának leszármazottai?

Tűnődéseimet a fiú halk kiáltása szakította félbe.

– Végre világosban mehetünk tovább!

A távolban halvány derengést pillantottam meg, amikor felnéztem.

Egyre világosabb lett, míg végül egy világos járatba jutottunk. Előrehaladásunk meggyorsult. Hirtelen elérkeztünk a folyosó végéhez, éppen a tengeralattjáró medencéjének partjára.

A hajó lehorgonyozva, nyitott csapóajtóval várakozott. Az ifjú szájához emelte egyik ujját, jelentőségteljesen csapott kardjára, és hangtalanul kúszott a hajó felé. Szorosan nyomában voltam.

Csendben leugrottunk az elhagyatott fedélzetre, négykézláb másztunk a csapóajtó felé. Fürkésző pillantásunkkal nem fedeztünk fel öröket. Macskaként, gyorsan és hangtalanul ugrottunk be a tengeralattjáró kabinjába. Életjelt itt sem láttunk. Becsuktuk és rögzítettük a csapóajtót.

A fiú belépett az irányítófülkébe. Megérintett egy gombot, mire a hajó süllyedni kezdett a kavargó habokban. De még ekkor sem hallottuk – pedig vártuk – futó lábak dobogását. A fiú az irányítófülkében maradt, én pedig fülkéről fülkére jártam, és hiábavalóan kerestem a személyzet tagjait. A hajón nem volt senki. Jószerencsénk csaknem hihetetlennek látszott.

Amikor visszatértem az irányítófülkébe, a fiú egy cédulát nyújtott át nekem.

– Ez megmagyarázhatja a személyzet eltűnését – mondta.

Rádiótávirat volt a hajó parancsnokának: “A rabszolgák fellázadtak. Hozza minden emberét, és mindenkit, akivel útközben találkozik. Nincs idő arra, hogy az Omeanból hozzunk segítséget. A rabszolgák az amfiteátrumban öldökölnek. Issus veszélyben. Siessen. Zithad.”

– Zithad Issus testőrségének datorja – mondta a fiú. – Alaposan megijeszthettük őt. Ezt nem fogja egyhamar elfelejteni.

– Reméljük, hogy ez Issus végének kezdete – feleltem.

– Csakis őseink tudhatják – mondta a fiú.

Minden baj nélkül értünk az omeani tengeralattjáró-kikötőhöz. Ott megvitattuk azt, vajon ne süllyesszük-e el a hajót, de végül arra jutottunk, hogy ez semmivel sem növelné menekülési esélyeinket. Éppen elég fekete tartózkodott Omean tájain ahhoz, hogy terveinket elgáncsolják, ha minket elkapnak, s bármennyi fekete jöjjön is még Issus kertjeiből és szentélyéből, esélyeinket nem ronthatják.

Zavarban voltunk, mert nem tudtuk, hogyan közelíthetnénk meg az öröket, akik a tengeralattjáró szigetét vigyázták. Végül nekem jutott eszembe egy terv.

– Mi a neve vagy rangja annak a tisztnek, aki az itteni örök parancsnoka? – kérdeztem a fiútól.

– Reggel, amikor jöttünk, egy Torith nevű tiszt volt szolgálatban – felelt a fiú.

– Helyes. És hogy hívják a tengeralattjáró parancsnokát?

– Yerstednek.

Találtam egy úrlapot a fülkében, melyre a következőket írtam: “Torith datornak. Vigye ezeket a foglyokat vissza Shador szigetére. Yersted.”

– Így lesz a legegyszerűbb visszatérni – mondtam a fiúnak, amikor átadtam neki a hamisított parancsot. – Nézzük meg, beválik-e.

– De a kardunk! – kiáltott fel. – Hogyan magyarázzuk meg a kardokat?

– Mivel nem tudjuk megmagyarázni, itt kell hagynunk őket.

– De vajon nem lenne ostobaság magunkat fegyvertelenül ismét az elsőszülöttek kezére adni?

– Nincs más lehetőség – feleltem. – Bízhatok bennem, hogy kihozlak a shadori börtönből, s azt hiszem, ha onnan kijutunk, nem okoz majd gondot fegyvert találni egy olyan országban, mely bővelkedik a katonákban.

– Legyen, ahogy mondd – felelte az ifjú. – Nincs még egy olyan vezér, akiben jobban bíznék. Gyerünk, próbáljuk ki fortélyodat.

Kardunkat hátrahagyva bátran kiszálltunk a tengeralattjáróból, és a főbejárathoz sétáltunk, melyen keresztül az őrszemhez és az örök datorjához lehetett jutni.

Láttunkra az örök felugrottak és lövésre emelt fegyverrel megállítottak. Egyiküknek felmutattam az üzenetet. Elvette, megnézte, kinek szól, megfordult, és átnyújtotta Torithnak, aki éppen akkor jött elő irodájából, hogy megtudja a felfordulás okát.

A fekete elolvasta az üzenetet, majd nyilvánvaló gyanúval méregetett minket.

– Hol van Yersted dator? – kérdezte. Átkoztam ostobaságomat, amiért nem sülyesztettük el a tengeralattjárót, hogy így igazoljuk a hazugságot, melyet mondani készültem.

– Azt a parancsot kapta, hogy azonnal térjen vissza a szentély kikötőjéhez – feleltem.

Torith fél lépést tett a medence bejárata felé, hogy ellenőrizze történetemet. Ekkor minden bizonytalan volt, mert ha valóban ellenőrzi, és az üres tengeralattjárót találja a kikötőben, akkor az általunk kiagyalt terv összeomlott volna, s minket is maga alá temet. Torith azonban nyilván nem gondolt arra, hogy az üzenet hamisítvány, igaz nem is volt oka feltételezni ezt, mivel akkor teljesen hihetetlen lett volna, hogy két rabszolga önként feladja magát. A terv éppen a merészsége miatt lett sikeres.

– Ott voltak a rabszolgák lázadásánál? – kérdezte Torith. – Éppen most kaptunk rövid hírt egy ilyen eseményről.

– Mindenki ott volt – feleltem. – De gyorsan vége lett. Az örök hamarosan legyűrtek minket, és majdnem mindenkit megölték közülünk.

Torith elégedettnek látszott válaszómmal.

– Vigyétek őket Shadorra – adta ki a parancsot egyik alárendeltjének.

Felszálltunk a sziget mellett horgonyzó kis hajóra. Néhány perc múlva Shadoron szálltunk ki. Ott saját cellánkba vittek minket. Én ismét Xodarral voltam, a fiú pedig egyedül. A zárt ajtók mögött ismét az elsőszülöttek foglyai lettünk.

A SZÖKÉS

Xodar hitetlenkedve, döbbsen hallgatta az arénában végbement eseményekről adott beszámolómat. Jóllehet már kifejezte kételyeit Issus isteni voltát illetően, mégis alig tudta elképzelni, hogy valaki karddal a kezében fenyegetse Issust, s közben ne szaggassa ezer darabra az isteni harag.

– Ez volt a végső bizonyíték – mondta. – Nem is kell már semmi más, hogy Issus istenségébe vetett hitem utolsó maradványa is megsemmisüljön. Issus csak egy gonosz vénasszony, aki hatalmát cselszövésssel rosszra használja, s ezzel saját népét és az egész Barsoomot vallásos tudatlanságban tartja.

– Ennek ellenére Issus még mindig mindenható errefelé – feleltem. – Ezért azután az első adandó alkalommal távoznunk kell.

– Remélem, hogy találsz majd alkalmas pillanatot – nevette el magát Xodar –, mert az biztos, hogy én még soha nem láttam alkalmas pillanatot arra, hogy valaki elszökjön az elsőszülöttek fogságából.

– Ma éjjel éppen alkalmas lesz – feleltem.

– Hamarosan itt az éjszaka – mondta Xodar. – Miképpen tudok én segíteni?

– Tudsz úszni?

– A Korus mélyében élő síkos silian sem úszik olyan fürgén, mint én – felelte.

– Helyes – mondtam. – A vörös fiú valószínűleg nem tud úszni, mivel birodalmukban arra sincs elég víz, hogy akár a legkisebb hajót a hátára vegye, így egyikünknek majd őt kell segíteni a vízben, amikor megközelítjük a hajót. Azt reméltem, hogy a távot víz alatt tesszük meg, de attól tartok, hogy a fiú erre nem lenne képes. A vörösök között a bátrak legbátrabbika is megriad a mély víz gondolatától, mivel őseik már réges-rég nem találkoztak tóval, folyóval vagy tengerrel.

– Ezek szerint a vörös is velünk jön?

– Igen.

– Jó, jöjjön. Három kard többet ér, mint kettő. Különösen akkor, ha a harmadik oly kiváló, mint ezé a fiúé. Sokszor láttam már őt Issus rítusain vívni. Amíg téged harcolni nem láttalak, esélytelen ember ilyen legyőzhetetlennek még nem látszott. Az ember azt gondolná, hogy ti ketten mester és tanítvány, vagy apa és fia vagytok. Ahogy felidézem az arcát, még hasonlóak is vagytok. A hasonlóság különösen erős, amikor

harcoltok: ugyanaz a baljós mosoly, az ellenség őrijító megvetése minden testmozdulatban, minden arckifejezésben.

– Bárhogy is van, a fiú nagy harcos. Azt hiszem, a mi hármunkat nehéz lesz legyőzni. S ha velünk lenne barátom, Tars Tarkas, a tharkok jeddakja, akkor a Barsoom egyik végétől a másikig vívhatnánk magunkat akkor is, ha az egész világgal kellene szembe szállnunk.

– Ez be is fog következni – mondta Xodar –, amikor megtudják, honnan térsz vissza. Ez egyike azoknak a babonáknak, melyeket Issus a hiszékeny emberiségre tukmált. A szentséges thernek révén fejt ki tevékenységét, akik éppoly kevésbé sejtik valódi kivoltát, mint a külső világ lakosai. A thernekhez eljutnak Issus vérrel pergamenre írott parancsolatai. Szegény megtévesztett bolondok azt képzelik, hogy az istennő kinyilatkozásait valamely természetfeletti erő közvetíti nekik, mivel ezeket az üzeneteket azokon a gondosan őrzött oltárokon találják, melyeket senki nem közelíthet meg a leleplezés veszélye nélkül. Évekig én magam szállítottam Issus üzeneteit. Issus szentélyéről hosszú alagút vezet Matai Shang szentélyéhez. Ezt az alagutat az elsőszülöttek rabszolgái vájták ki, oly titokban, hogy a thernek soha nem sejtették létét.

A thernek szentélyei pedig behálózzák az egész civilizált világot. A rejtélyes Iss folyó, a Dor völgy és Korus elveszeit tengerének tanait ezekben a szentélyekben közlik a papok szegény megtévesztett lelkekkel, hogy rábeszéljék őket az önkéntes zarándokúira, mely a thernek gazdagságát, rabszolgáik számát gyarapítja.

A gazdagság és munkaerő összegyűjtésének elsődleges eszközei a thernek, s az elsőszülöttek tőlük ezeket akkor ragadják el, ha szükségük van rájuk. Néha az elsőszülöttek is rajtaütnek a külső világon. Ilyen alkalmakkor ejtik foglyul a vörös emberek királyi családjáiból a nőket, rabolják el a legújabb csatahajókat, és a csatahajókat építő mesterembereket, hogy lemásolhassák mindazt, amit ők megalkotni nem tudnak.

A mi fajunk nem termel semmit, sőt még büszkék is vagyunk erre. Bűncselekménynek számít kitalálni vagy megalkotni valamit. Ez az alacsonyabbrendű fajokra tartozik, akik csupán azért élnek, hogy az elsőszülöttek hosszú élete fényűzésben és tétlenségben teljen. Nekünk csakis a harc számít, s ha nem így lenne, jóval több elsőszülött élne, mint amennyit Barsoom lakosai eltartani képesek, mivel amennyire én tudom, közülünk soha senki nem hal meg természetes halállal. Asszonyaink örökké élnének, de megunjuk és eltávolítjuk őket, hogy másoknak

csináljunk helyet. Csak Issus élvez védelmet a hálái ellen. Ő már időtlen idők óta él.

– Nem lehet, hogy Barsoom minden lakosa örökké élne, ha nem hinnének az önkéntes zarándoklat hittételében, mely őket százéves koruk előtt Iss öléhez vonzza? – kérdeztem.

– Most úgy vélem, kétségtelen, hogy ők is pontosan ugyanabba az emberi fajba tartoznak, mint az elsőszülöttek, s remélem, hogy életben maradok, és vezeklésképpen az ő oldalukon harcolhatok majd. Remélem, jóvátéhetem az ellenük elkövetett bűneimet, melyek az emberöltőkön át kirtató hamis tanításból, tudatlanságból eredtek.

Amikor befejezte mondandóját, furcsa kiáltás szelte át Omean vizeit. Előző este is ugyanebben az időben hallottam, s tudtam, hogy a nap végét jelzi, amikor a tengerészek kiterítik selymeiket a hadihajók és cirkálók fedélzetén, s fejüket a Mars álomtalan álmára hajtják.

Belépett a cellába az örünk, hogy végrehajtsa a napkelte előtti utolsó ellenőrzést. Feladatával gyorsan végzett, s a börtön nehéz ajtaja bezárult mögötte, – egyedül maradtunk éjszakára.

Hagytam időt, hogy visszatérjen szállására. Xodar szerint erre készült. Azután felugrottam a rácsos ablakhoz és megtekintettem a közeli tengerszakaszt. Kis távolságra, alig négyszáz méterre, hatalmas csatahajó horgonyzott. A hajó és a part között számos cirkáló és együlékes járőrhajó pihent. Csak a csatahajón volt őr. Tisztán láttam, hogy kiteríti hálóselymeit parányi őrhelyén. Hamarosan teljes hosszában végigheveredett fekhelyén. Az omeani fegyelem meglehetősen laza volt. De ezen nem lehet csodálkozni, mivel nem létezett olyan ellenség Barsoomon, mely feltételezte volna a flotta, az elsőszülöttek vagy az omeani tenger létét. Miért is örködnének?

Leugrottam a padlóra, és Xodarral beszéltem. Leírtam neki a hajókat.

– Van köztük egy – mondta –, mely az én személyes tulajdonom. Őt személy szállítására alkalmas. Leggyorsabbnál is gyorsabb. Ha feljutunk rá, szökési kísérletünk legalább emlékezetes lesz.

Xodar leírta hajója felszerelését, motorjait, s mindazt, ami hajóját oly csodássá tette.

Magyarázatából felismertem azt a gyorsító berendezést, melynek használatára Kantos Kan tanított, amikor álnéven repültünk a zodangai haditengerészet kötelékében, Sab Than herceg parancsnoksága alatt. Rájöttem, hogy az elsőszülöttek ellopták a berendezést a héliumi hajókról, mivel csakis ezek rendelkeztek a gyorsítóval. Azt is tudtam, hogy Xodar

igazat mondott, amikor kis hajója sebességét magasztalta, mert a Mars ritka légkörét semmi sem szeli a héliumi hajókhoz fogható gyorsasággal.

Elhatároztuk, hogy legalább egy órát várunk, hogy addig az összes csellengő nyugovóra hajtsa fejét. Közben át kellett hoznom a vörös ifjút a mi cellánkba, hogy felkészülten és együtt várhassuk szabadulási kísérletünk kezdetét.

Felugrottam az elválasztófalra, és felhúztam magam. A fal teteje harminc centi láb széles volt, ezen a felületen sétáltam, míg el nem jutottam ahhoz a cellához, amelyben megláttam a padon ücsörgő fiút. A falnak támaszkodva nézett felfelé, Omean sugárzó kupolájára, s amikor meglátta, hogy a fal tetején egyensúlyozok, szeme tágra nyílt a meglepetéstől. Majd a megértés és a megbecsülés széles mosolya áradt szét vonásain.

Amikor leguggoltam, hogy mellé ugorjak, intett, hogy várjak. Odajött, pontosan álam, és suttogni kezdett.

– Kapd el a kezem! Már én is majdnem fel tudok ugrani a fal tetejére. Sokszor próbáltam, s minden nap egyre magasabbra jutok. Egy napon fel tudtam volna ugrani.

Hasra feküdtem a fal tetején, és kezemet felé nyújtottam. A szoba közepe felől kicsit nekifutott, és felugrott. Elkaptam a kezét, és felhúztam őt is mellém, a fal tetejére.

– Barsoom vörös emberei között te vagy első, aki ugrani képes.

A fiú elmosolyodott.

– Semmi különös nincs ebben. Ha több időnk lesz, elmondom, hogy miért.

Együtt tértünk vissza Xodar cellájába, leereszkedtünk a fal tetejéről, hogy beszéljünk, míg a hátralévő egy óra el nem telik.

Kialakítottuk tervünket a közeljövőre, ünnepélyes esküvel köteleztük magunkat, hogy mindhalálig harcolunk egymásért, bármilyen ellenség kerüljön szembe velünk, mert tudtuk, hogy még ha elszökünk is az elsősülöttektől, lehet, hogy az egész világgal szembe kell néznünk – óriási a vallásos babona hatalma.

Megegyeztünk abban, hogy én fogom irányítani a hajót, ha elérünk odáig, s abban, hogy ha biztonságban kijutunk a külső világba, megállás nélkül Hélium felé vesszük utunkat.

– Miért éppen Hélium felé? – kérdsz te a vörös ifjú.

– Hélium hercege vagyok – feleltem.

Különös pillantást vetett rám, de nem mondott semmi mást. Elgondolkoztam azon, mi lehet arckifejezésének jelentése, de sürgős

teendőink miatt gyorsan el is feledkeztem erről, s hosszú ideig nem volt alkalmam arra, hogy ezen tűnődjek.

– Gyerünk! – mondtam. – Itt az idő. Fogjunk hozzá.

A következő pillanatban már a fal tetején álltam, a fiú pedig mellettem. Kikapcsoltam szíjaimat, s egyetlen hosszú köteléket formáltam belőlük, melyet leeresztettem az alatt várakozó Xodarhoz. Ő megragadta a végét, s hamarosan mellettünk ült.

– Milyen egyszerű! – elnevette magát.

– Az egyensúlyozás még ennél is egyszerűbb – feleltem.

Felemelkedtem a börtön külső falához, hogy a fal felett kikukucskálhassak, és láthassam a börtön körül elhaladó őrszemet. Őt percig kellett várni, míg végre csigalassúsággal előkerült.

Vártam, míg bekanyarodott az épület mögé, s a börtönnek arra az oldalára került, ahonnan szökésünket nem láthatta. Amint ez megtörtént, megragadtam Xodart, és felhúztam a fal tetejére. A bőrszík egyik végét kezébe adtam, és gyorsan leeresztettem őt a földre. Azután a fiú fogta meg a szíjat, s csúszott le Xodar mellé.

Tervünkkel összhangban nem vártak rám, hanem gyorsan a százméternyi távolságban lévő tengerpart felé siettek. Ütjük az alsó örökkel teli őrszoba mellett vitt el.

Alig tehettek néhány tucat lépést, amikor én is leugrottam, és kényelmes tempóban követtem őket a part felé. Amint az őrszoba előtt haladtam el, a gondolat, hogy odabenn pengék hevernek, megállásra készítetett, mert ha valaha valakinek fegyverre volt szüksége, akkor azok a veszélyes útra vállalkozó társaim és én voltunk.

Xodar és a fiú után néztem. Láttam, hogy a dokk szélénél becsúsztak a vízbe. Tervünk szerint azokba a fémkarikákba kapaszkodva kellett várakozniuk, melyek a dokk betonra emlékeztető anyagát szegélyezték. Amíg én nem csatlakozom hozzájuk, csak orrukat és szájukat emelhatték a víz színe fölé. Az őrszobán lévő fegyverek erősen csábítottak. Habozva álltam, már-már hajlottam arra, hogy megkockáztassam a számunkra oly fontos fegyverek megszerzését. Ekkor eszembe jutott, hogy igaz az aforizma, mely szerint elvész, aki habozik, s a következő pillanatban már az őrszoba ajtaja felé lopakodtam.

Puhán, résnyire nyitottam az ajtót. Ez elég volt arra, hogy tucatnyi, hálóselymeiken elnyúlt, mélyen alvó feketét fedezzek fel. Aszóba túlsó végében lévő állványon voltak kardjaik és lőfegyvereik. Óvatosan meglöktem az ajtót, hogy a nyíláson beférjek. A sarokvas panaszosán nyikorgóit. Az egyik ör mocorogni kezdett, s szívem csaknem megállt.

Átkoztam bolondságomat, hogy kockára tettem szökésünk sikerét, de ekkor már semmi mást nem tehettem, mint folytattam kalandos vállalkozásomat.

A tigris hangtalan és fürge szökellésével termettem a mocorgó őr mellett. Kezem toroka körül lebegett, várva a pillanatot, mikor szeme kinyílik. Elcsigázott idegeim számára örökkévalóságnak látszott, míg készenlétben álltam, az őr azonban oldalára fordult, és folytatta a mély alváásra jellemző egyenletes légzést.

Óvatosan lépdeltem az örök között és fölött, míg el nem jutottam a szoba túlsó, végében lévő állványig. Ott visszafordultam, hogy megnézhessem – az alvó embereket. Mindannyian csendben aludtak; szabályos szuszogásuk megnyugtató ritmusa édes zeneként hatott rám.

A lehető legegővagyatosabban húztam ki egy kardot az állványból. A kardhüvely végigkaristolta az állványt, mikor kivettem belőle. Mintha öntöttvasat reszeltem volna. Már azt vártam, hogy a szoba rögtön felriadt, támadásba lendülő örökkel telik meg. De senki sem mozdult.

A második kardot hangtalanul húztam ki, de a harmadik rettenetesen csörömpölt hüvelyében. Tudtam, hogy erre a zajra többen is fel fognak ébredni, s már azon voltam, hogy támadásukat megelőzve sebesen az ajtó felé rontok, amikor meglepetésemre most sem mozdult senki. Vagy mindannyian nagyon mélyen aludtak, vagy sokkal kisebb zajt okoztam valójában, mint gondoltam.

Éppen otthagyni készültem az állványt, mikor figyelmemet megragadták a revolverek. Tudtam, hogy csak egyet tudok magammal vinni, mert már így is túl sok terhet vittem ahhoz, hogy csendben, biztonságosan és gyorsan mozoghassak. Amikor levettem egy revolvért az akasztóról, tekintetem először esett az állvány melletti nyitott ablakra. Milyen pompás útja a menekülésnek! Az ablak a dokkra nézett, s hatvan méterre sem volt a parttól.

Éppen gratuláltam magamnak, amikor hallottam, hogy nyílik a szemközti ajtó. Az őrparancsnok állt az ajtóban, s tekintete rám szegeződött. Nyilván egyetlen pillantással felmérte a helyzetet, s éppoly gyorsan ítélte súlyosnak, mint én, mert revolverünk teljesen egyszerre emelkedett, s a két lövés teljesen egybeolvadt, amikor meghúztuk a ravaszt.

Lövedékének szele megcsapta a fülemet, amint elsüvített mellettem, s láttam, hogy a tiszt a földre rogyott. Nem tudom, hol találtam el, azt sem, hogy vajon megöltem-e, mert akkor én már az ablakban voltam, amikor ő megtántorodott. A következő pillanatban Omean hullámai csaptak össze

fejem felett, és mindhárman a kis repülő felé úsztunk, mely száz méterre horgonyzott.

Xodar a fiút segítette, nekem a három karddal kellett megbirkóznom. Bár eldobtam a revolvert, s mind én, mind Xodar kiválóan úsztunk, úgy tűnt, hogy nagyon lassan haladunk előre a vízben. Én a víz alatt úsztam, de Xodarnak gyakran fel kellett emelkednie a víz felszínére, hogy az ifjú levegőt vehessen. Csoda, hogy sokkal korábban fel nem fedeztek minket.

Elértük a gépet, és már felkapaszzkodtunk fedélzetére, amikor a csatahajón posztoló őrszem, akit a lövések felriasztottak, észrevett minket. Ekkor felhangzott a csatahajó orrán elhelyezett riasztóágyú döreje, mely fülsiketítőén visszhangzóit az omeani sziklakupolában.

Ezer és ezer alvó ember ugrott azonnal talpra. A sok ezer hajószörnyeteg fedélzetén harcosok sűrögtek-forogtak, mert csak ritkán fordul elő riadó Omeanban.

Elindultunk mag az első lövés robajának elülte előtt, s a következő pillanatban meredeken felemelkedtünk a tengerről. Végighevertem a fedélzeten. Az irányítókarok és gombok előtttem voltak, mögöttem hasra feküdt Xodar és a fiú, hogy légellenállásunk a lehető legkisebb legyen.

– Emeld magasra a gépet – súgta Xodar. – A nagy ágyúkkal nem mernek a kupola irányába tüzelni. A repeszek saját hajóikra potyognának vissza. Ha elég magasra leszünk, fenéklemezeink megóvnak majd a puskalövésektől.

Így is tettem. Láttuk, hogy alattunk százával ugrottak az emberek a vízbe. A nagy hajók mellett horgonyzó kisebb cirkálók és együlékes gépek felé igyekeztek. Elindultak a nagyobb gépek is, gyorsan követtek minket, de még nem szálltak fel a vízről.

– Kicsit jobbra – kiáltott Xodar, mivel Omeanban nincsenek égtájak, itt minden irány északi.

Az alattunk kitört felfordulás fülsiketítő lármával járt. Puskák dörögtek, tiszték harsogtak parancsokat, az emberek utasításokat adtak egymásnak a vízből és a több tízezer hajó fedélzetéről, az alapzajt pedig a vizet és levegőt szántó számtalan légecsavar berregése adta.

Nem mertem maximális sebességgel haladni, mert attól tartottam, hogy túlszaladunk az Omeanból a külső világba vezető akna bejáratán, de még így is olyan iramban haladtunk, melyet aligha szárnyaltak túl valaha is a szelet nem ismerő tenger vidékén.

A kisebb gépek éppen felemelkedtek, amikor Xodar felüvöltött:

– Az akna! Ott az akna! Pontosan előttünk!

Ekkor én is megláttam az alvilági csillogó kupola feketén tatóngó nyílását.

Egy tizszemélyes cirkáló repült elénk, hogy elvágja a menekülésünk útját. Csak ez a hajó állhatott utunkba, de látszott, hogy az a sebesség, mellyel haladt, bőven elég lesz arra, hogy hajónk és a kijárat közé kerülve megghiúsítsa terveinket.

Negyvenöt fokos szögben repült fölénk, azzal a nyilvánvaló szándékkal, hogy alacsonyan felettünk szállva horgokkal fogjanak be minket.

Egyetlen halvány reménysugarunk volt, s én ezt ragadtam meg. Értelmetlen lett volna azzal kísérletezni, hogy a hajó fölött próbáljunk meg elhaladni, mert akkor nekiszoríthatott volna a sziklakupolának, s mi már így is túl közel voltunk a sziklához. Ha alatta próbálunk meg elhaladni, akkor kiszolgáltattuk volna magunkat nekik, s ők pontosan ezt akarták. Minden oldalról száz más gép vett minkét üldözőbe. Az egyetlen lehetőség kockázatos, tulajdonképpen vakmerő volt, de a siker halvány reményével kecsegtetett.

Amikor a cirkáló közelébe értem, feljebb emelkedtem, mintha fölötte akarnék elhaladni.

Növeltem a magasságot, s ezzel arra készítettem, hogy meredeken emelkedve még feljebb kényszerítsen minket, amit meg is tett. Amikor már csaknem összeütköztünk, kiáltottam társaimnak, hogy kapaszkodjanak erősen, s ugyanakkor maximális sebességre kapcsolva, lejjebb eresztettem hajónk orrát, míg végül vízszintesen, irtózatossal sebességgel száguldottunk a cirkáló feneké felé.

A cirkáló parancsnoka érzékelhette szándékaimat, de már túl késő volt. Majdnem az ütközés pillanatában ismét felemeltem hajónk orrát, majd a két hajó hatalmas erővel egymásnak vágódott. Bekövetkezett, amit reméltem: e veszélyes szögben emelkedő cirkáló felborult a kisebb hajóval való ütközés következtében. Kapálózó, kiabáló legénysége a mélyen alattunk levő tengerbe zuhant. A cirkáló, vadul pörgő légszárnyjaival, orrát előreszegve robogott utánuk az Omean fenekére.

Az ütközés elgörcsítette hajónk acélórát, s minden erőfeszítésünk dacára csaknem mi is lerepültünk a fedélzetről. Vadul kapkodó gomolyagban találtuk magunkat a hajó peremén, ahol Xodarnak és nekem sikerült megragadnunk a korlátot, de a fiú lesodródott volna a fedélzetről, ha szerencsésen nem sikerül elkapnom bokáját, mikor már félig eltűnt a mélyben.

Irányítás nélkül maradt hajónk vadul száguldott, s egyre inkább megközelítette a sziklabiltozatot. Egy másodperc alatt újra kezembe

vettem az irányítókarokat, s mikor a kupola már alig százötven méterre volt felettünk, a hajót ismét vízszintesbe kormányoztam, és az akna fekete nyílása felé irányítottam.

Az ütközés lelassította haladásunkat, s ekkorra már száz fűrge járőr közelített meg minket. Xodar azt mondta, hogy az aknában való felszállás közben üldözőinknek jó alkalma lesz arra, hogy utolérjenek, kissé sérült légcavarjaink miatt, s üldözőink közül sokan jóval gyorsabban képesek felemelkedni nálunk. A gyors gépeket ritkán szerelik f ér nagy felhajtóerővel rendelkező tartályokkal, mivel azok tömege lassítaná a hajó sebességét. Mivel már sok hajó került közel hozzánk, elkerülhetetlennek látszott, hogy az aknában utolérjenek, fogságba ejtsenek vagy rövid úton végezzenek velünk.

Számomra azonban mindig lehetséges az akadály kikerülése. Ha nem lehet elmenni mellette, fölötte vagy alatta, akkor csak egy dolog marad hátra: keresztülmenni rajta. Most nem tudtam elmenni a tény mellett, hogy nagyobb felhajtóereje miatt a többi hajó gyorsabban emelkedik, mint a miénk, de ettől még nem csökkent eltökéltségem, hogy előttük jussak ki a külső világba, vagy kudarc esetén a magam választotta halállal haljak.

– Hátra! – üvöltötte Xodar a hátam mögött. – Őseim szerelmére! Hátra! Itt vagyunk az aknában.

– Kapaszkodj! – üvöltöttem vissza. – Fogd meg a fiút és kapaszkodj! Bemegyünk az aknába.

Alig mondtam ki ezeket a szavakat, amikor elsöpörtünk a koromfekete nyílás alatt. Erősen megemeltem a hajó orrát és maximumra állítottam sebességünket. Egyik kezemmel a támpillért, másikkal a kormánykereket markoltam, komor halálként lógtam, lelkemet teremtőjének ajánlottam.

Xodar apró, meglepett kiáltását hallottam, melyet ádáz nevetés követett. A fiú is nevetett, és mondott valamit, amit nem hallottam az iszonyatos száguldás keltette süvítő szél miatt.

Felnéztem, remélve, hogy meglátom a csillagok hunyorgó fényét, s hogy ahhoz igazodva tudom majd irányítani száguldó hajónkat az akna közepén. Ilyen sebességnél a falhoz verődni azonnali halált jelentett volna mindannyiunk számára. De csillagok nem mutatkoztak felettünk – csak az áthatolhatatlan szuroksötétség.

Azután visszanéztem. Alattunk gyorsan kisebbedő fénykarikát láttam: az Omean foszforeszkáló ragyogása feletti nyílást. Ehhez igazodva kormányoztam, arra törekedve, hogy a fénykarika mindig pontosan alattam legyen. Ez a vékonyka szál tartott vissza minket a pusztulástól, s azt

hiszem, hogy sokkal inkább a megérzés és a vakhit alapján kormányoztam, mint a jártasság vagy az ésszerűség alapján.

Nem sokáig tartózkodtunk az aknában, s könnyen lehet, hogy iszonyatos sebességünk mentette meg életünket, mivel a nyilvánvalóan helyes irányba kezdtük meg utunkat, s oly hamar kijutottunk, hogy nem is volt idő arra, hogy változtassunk útvonalunkon. Omean talán három kilométerrel a Mars felszíni kérge alatt feket. Sebességünk megközelíthette az óránkénti háromezrézt kilométert, mivel a marsi repülőek igen fürgék, így nem több, mint negyven másodpercig voltunk az aknában.

Egy ideje már a szabadban jártunk, mikor észrevettem, hogy végrehajtottuk a lehetetlent. Köröttünk minden koromsötétbe burkolózott. Sem a holdakat, sem csillagokat nem lehetett látni. Ilyesmit még soha nem tapasztaltam a Marson, egy pillanatig tanácstalanul maradtam. Majd eszembe jutott a magyarázat: nyár volt, s mi pedig a Mars déli pólusánál jártunk. Olvadozott a bolygó jégsapkája, és a Mars legnagyobb részén ismeretlen légköri jelenség, a felhők takarták el az égbolt fényét.

Ez is része volt szerencsénknek. Nem is tartott sokáig, hogy megragadjam az alkalmat a menekülésre, melyet ez a körülmény kínált nekünk. Meredek szögben tartva a hajó orrát száguldottunk az áthatolhatatlan függöny irányába, melyet a Természet feszített ki a haldokló világ fölé, hogy eltakarjon minket üldözőink elől.

Sebességünk csökkentése nélkül vágtattunk keresztül a hideg, nyirkos ködön, s egy másodperc múlva kiértünk a két hold és a millió csillag ragyogó fényébe. Vízszintesbe és északi irányba állítottam hajónkat. Ellenségeink legalább fél órával maradtak le mögöttünk anélkül, hogy tudták volna útirányunkat. Csoda történt és ép bőrrel úsztunk meg ezer veszélyt – elszöktünk az elsősülöttek országából! Barsoom történetében ez még soha egyetlen fogolynak sem sikerült, s most, amikor visszagondoltam, az egész nem is tűnt oly nehéznek.

A vállam fölött ezt elmondtam Xodarnak is.

– Bárhog van is, csodálatos, hogy így történt – felelte. – Senki más, csak John Carter hajthatta ezt végre.

A név hallatán a fiú talpra ugrott.

– John Carter! – kiáltott fel. – John Carter! Hiszen John Carter, Hélium hercege már évek óta halott! Én az ő fia vagyok!

SZEMEK A SÖTÉTBEN

Az én fiam! Nem akartam hinni a fülemnek. Lassan felálltam, és szembefordultam a jóképű ifjúval Most, hogy alaposan megszemléltem, kezdtem megérteni, hogy miért találtam arcát és személyiségét oly vonzónak. Tiszta vonásaiban sokat őrzött anyja páratlan szépségéből, de mindez merőben férfias szépség volt. Szürke szeme és arckifejezése az enyém volt. A fiú is felém fordult, szemében reménykedő, ugyanakkor bizonytalan pillantással. – Mesélj anyádról – mondtam. – Mondj el mindent azokról az évekről; melyeket, az engesztelhetetlen sors elrabolt tőlem, melyek alatt nem lehettem mellette.

Fiam kitörő örömmel ugrott felém, kezét nyakam köré fonta. Egy rövid pillanatig könnyek szöktek szemembe, s közel álltam ahhoz, hogy érzelmős bolond módjára fulladozzam – de nem bánom, nem szégyellem. A hosszú élet arra tanított, hogy a férfi gyengének látszhat ugyan, ha nőkről és gyerekekről van szó, de ez a legkevésbé sem jelenti azt, hogy gyenge báb lenne az élet szigorúbb területein.

– Tartásod, modorod, ádáz vívótudásod – mondta a fiú – pontosan olyanok, mint amilyeneknek anyám ezerszer is leírta, de még az efféle bizonyítékokat szemlélve sem tudtam hinni abban, ami oly valószínűtlennek látszott, bármennyire szerettem is volna igaznak tudni. De tudod-e, mi volt az, ami minden másnál jobban meggyőzött?

– Mi volt az, fiam? – kérdeztem.

– Az, hogy első hozzám intézett szavaiddal anyám felől kérdeztél. Csakis az a férfi gondolhatott azonnal őrá, aki annyira szereti őt, mint ahogyan ezt ő nekem apámról mesélte.

– Hosszú évek teltek el, fiam, de nemigen tudok olyan pillanatra emlékezni, amikor sugárzó arca ne lett volna előttem. Mesélj róla.

– Akik legrégebben ismerik őt, azt mondják, nem változott semmit, hacsak szebb nem lett, ha ilyesmi egyáltalán lehetséges lenne. A baj csak az, hogy amikor azt hiszi, nem látom őt, az arca szomorú és bánatosan vágódó lesz. Csak rád gondol, apám, s vele gyászol Hélium. A nagypapja emberei szeretik őt. Téged is szerettek, és csaknem vallásosan imádják emlékedet, Barsoom megmentőjének emlékét.

Minden évben azon a napon; amikor keresztülvágtattál a már halódó világon, hogy megfejtsd ama kapu titkát, mely mögött számtalan millió ember élete feletti hatalom rejtőzött, szóval ezen a napon nagy ünnepséget tartanak tiszteletedre, de a hálaadásba mindig vegyülnek könnyek is, a

bánat könnyei. Mert a boldogság előidézője nem lehet velük, hogy megossa velük azt az életörömöt, melyért meghalt. Barsoomon nincs nagyobb név John Carterénél.

– S neked, fiam, milyen nevet adott anyád? – kérdeztem.

– Hélium népe azt kérte, hogy apám nevét kapjam, de anyám nemet mondott erre, mert te és ő már nevet választottatok nekem, s mert a te kívánságodat kell mindenekelőtt tiszteletben tartani, így anyám azt a nevet adta nekem, melyre te is vágytál, mely ötvözi az ő nevét és a te nevedet: Carthoris.

Xodar állt a kormányznál, míg én fiammal beszéltem, s most megszólított.

– A hajó csúnyán lógatja az orrát – mondta. – Amíg meredeken emelkedtünk, nem volt érzékelhető, de most, hogy vízszintesen próbálom tartani, a helyzet megváltozott. Az orrsérüléskor felnyílt az egyik elülső sugártartály.

Xodarnak igaza volt. Mikor megvizsgáltam a sérülést, sokkal súlyosabbnak ítéltém, mint vártam. Az a szög, melyben a hajó orrát emelni kellett, hogy vízszintesen haladjunk, egyrészt lassította haladásunkat, másrészt viszont ha abban az ütemben folytatódik a taszításugar, rak távozása az elülső tartályból, ahogyan eddig, akkor hozzávetőleg egy óra múlva tattal felfelé, kormányozhatatlanul fogunk lebegni.

Előzőleg a biztonság kedvéért kissé csökken tettük sebességünket, de most ismét megragadtam a kormányrudat, és hajónk csodás kis motorját felpörgetve rettentő gyorsasággal száguldottam észak felé. Időközben Carthoris és Xodar szerszámokkal a kézben babráltak a hajó orrán ütött nagy résen, hiábavalóan erőlködve, hogy gátat vessenek a kiözönlő sugaraknak.

Sötét volt, amikor elhaladtunk a jégsapka és a felhők északi határa felett. Alattunk a tipikus marsi tájat láttuk: a régóta halott tengerek hullámzó, okkersárga fenekét, alacsony, partmenti dombokat, helyenként a halott múlt komor, csendes városait, óriási építmények halmait, melybe az egykor hatalmas faj emléke és Barsoom nagy fehér majmai költöztek.

Egyre nehezebb volt vízszintesen tartani kis hajónkat. Az orr mind lejjebb ereszkedett. Végül le kellett állítani a motort, nehogy repülésünknek az vessen véget, hogy orral fúródunk a földbe.

Amikor felkelt a nap, és fénye elsöpörte az éjszaka sötétjét, hajónk görcsös bukdácsolásba kezdett. Félig oldalra fordult, a fedélzet már-már kicsúszott talpuk alól. A hajó lassan körözve himbálózott, orra egyre mélyebben bukkott tatja alá.

A koralátba és a kormányba kapaszkodtunk. Amikor láttuk, hogy hajónk már a végét járja, szíjainkat az oldalán lévő karikákhoz csatoltuk. A következő pillanatban a fedélzet függőleges helyzetbe került, mi pedig ezer méterre a föld felett kapálóztunk lábunkkal.

Én az irányítókar közelében lógtam szíjaimon, s így elértem a taszításugarakat irányító kart. A hajó engedelmeskedett. Lassan, puhán süllyedni kezdtünk.

Fél óra telt el, míg földet értünk. Északra magas hegyvonulatot láttunk. Elhatároztuk, hogy arra vesszük az irányt, mivel a hegyekben jobban el lehet rejtőzni az üldözők elől, akik – ebben biztosak voltunk – erre is el fognak vetődni.

Egy órával később már a hegy vízmosásaiban jártunk, melyeket az idő gömbölydedre koptatott. Álomszép, virágzó növényeket láttunk, melyek bőven teremnek Barsoom kiszáradt sivatagjain. Nagy, tejszerű folyadékot tartalmazó növényekre is bukkantunk, melyek a zöld emberek vad hordáinak fő tápláléka. Ez igen nagy szerencse volt számunkra, mert már kopogott a szemünk az éhségtől.

A növények tökéletes rejtekhelyet nyújtottak a portyázó járőrök tekintete elől. Lefeküdtünk aludni – hosszú idő óta először. Ez volt az ötödik napom Barsoomon azóta, hogy a Hudson partján álló házam elől hirtelen a Dor völgyébe, a gyönyörű-ocsmány völgybe repültem. Az öt nap alatt csak kétszer alhattam, igaz egyszer egy teljes napot a thernek raktárában.

Délután ébredtem fel. Valaki megragadta a kezemet, és csókokkal borította el. Riadtan nyitottam ki szemem. Thuvia gyönyörű arcát láttam magam előtt.

– Hercegem! Hercegem! – kiáltozta boldog magánkívületében. – Téged gyászolnak, halottnak gondoltalak. De őseim kegyesek hozzám! Nem éltem hiába.

A lány hangja felébresztette Xodart és Carthorist is. A fiú meglepetten nézett a nőre, de Thuvia mintha észre sem vette volna őket. Kezét nyakam köré fonta és vég nélkül simogatott volna, ha gyengéden, de határozottan ki nem szabadítom magam.

– Jól van, jól van – nyugtatgattam Thuviát. – Kiborítottak a veszélyek és viszontagságok, melyeket átéltél. Megfeledkezel magadról, és megfeledkezel arról, hogy én Hélium hercegnőjének férje vagyok.

– Nem feledkeztem meg semmiről, hercegem – felelte Thuvia. – Egyetlen szerelmes szót sem szóltál hozzám, s nem is remélhetem, hogy valaha fogsz, de engem semmi sem akadályozhat meg abban, hogy

szeresselek. Nem akarok Dejah Thoris helyébe lépni. Az egyetlen vágyam az, hogy téged, hercegem, szolgálhassalak, mindörökké, rabszolgaként. Ennél nagyobb jótéteményt nem kérhetek, nagyobb megtiszteltetésért nem esedezhetem, nagyobb boldogságot nem remélhetek.

Mint már korábban is mondtam, nemigen szoktam a nők szoknyája körül sürgölődni, s be kell vallanom, ritkán éreztem akkora zavarban, oly kényelmetlenül magam, mint ekkor. Miközben jól ismertem azt a marsi szokást, mely női rabszolgákat engedélyez azoknak a marsi férfiaknak, akiknek lovagi erkölcsé kellő védelmet nyújt udvartartása minden asszonyszemélye számára, én magam még sohasem választottam szolgálómat mást, mint férfit.

– Ha valaha visszatérek Héliumba, kedves Thuvia – mondtam –, akkor mellettem élhetsz, de nem szolgaként, hanem velem egyenlőként. Számptalan csinos ifjú nemes akad majd, akik Issus haragjával is szembeszállnának egy mosolyodért, és hamarosan kiházásítunk majd a legjobbkat egyikének. Felejtsd el a hálából származó ostoba elvakultságodat, melyet ártatlanságod összetéveszt a szerelemmel. A barátságod, Thuvia, nekem sokkal inkább kedves.

– Te vagy az én uram, úgy lesz, ahogy parancsolod – felelte egyszerűen, szomorkás hangütéssel.

– Hogy kerülsz ide? – kérdeztem. – És hol van Tars Tarkas?

– Attól tartok, a nagy thark meghalt – válaszolt még szomorúbban. – Nagy harcos volt, de egy másik horda zöld harcosainak tömege legyűrte őt. Amikor utoljára láttam, sebesülten és véresen hurcolták el őt az elhagyott városba, melyből kicsaptak ránk.

– Tehát nem vagy biztos abban, hogy meghalt? Hol van az a város, melyről beszélsz?

– A hegyeken túl. A hajó kormányozása, melybe te oly nemesen nem szálltál be, hogy mi elmenekülhessünk, meghaladta csekélyke hajóztudásunkat, s így két napig bolyongtunk benne céltalanul. Akkor azután elhatároztuk, hogy kiszállunk, és gyalog indulunk el a legközelebbi folyóhoz. Tegnap keltünk át a hegyen, és elértünk a halott városba. Az utcákon sétáltunk, a középponti részhez igyekeztünk, amikor egy keresztutcánál zöld harcosokat láttunk közeledni.

Tars Tarkas járt előttem, és csak őt vették észre. A thark visszaugrott hozzám, és belékölt egy kapu alá. Azt mondta, hogy maradjak ott elrejtőzve, mindaddig, amíg el nem menekülhetek, ha lehetséges, akkor Héliumba. “Számomra nincs menekvés”, mondta Tars Tarkas. “Ezek itt a déli warhoonok. Halálos küzdelem lesz, ha észreveszik fémdíszjeimet.”

Ekkor előlépett, hogy fogadhassa őket. Micsoda küzdelem volt, hercegem. Egy álló óra hosszát hemzsegték körötte, már halmokban álltak a hullák. Végül azonban legyűrték őt. Hátról addig lökdözték az első sorban állókat, míg végül annyi hely sem maradt, hogy kardját felemelje. Megbotlott, elesett, s egyetlen nagy hullámként csaptak össze a feje felett ellenségei. Amikor a város közepe felé elvitték, már halott volt, gondolom, mert nem láttam őt mozdulni.

– Meg kell bizonyosodnom, mielőtt továbbmennék – mondtam. – Nem hagyhatom Tars Tarkast élve a warhoonok keze között. Ma éjjel bemegyek a városba, és bizonyoságot szerzek.

– És én pedig veled megyek – szolt Carthoris.

– Én is – mondta Xodar.

– Egyikőtök sem jöhet – válaszoltam. – Ez olyasmi, amihez lapulásra és tervre van szükség; nem fizikai erőre. Egyvalaki sikerrel járhat ott, ahol többen csak kudarcot vallának. Egyedül megyek. Ha segítségre lesz szükségem, visszajövök értetek.

Nem nagyon tetszett nekik, de mindketten jó katonák voltak, s eldöntött dolog volt, hogy én vagyok a parancsnok. A nap már alacsonyan járt, nem kellett sokáig várni arra, hogy a barsoomi sötétség betakarjon minket

Búcsúszavaimmal arról szoltam Xodarnak és Carthorisnak, mit tegyenek, ha nem térnek vissza, majd istenhozzádot mondtam nekik, s gyors vágtaiba fogtam.

Amikor előbukkantam a hegyek közül, a közelebbi hold vad röptének lehettem tanúja. A hold ragyogó sugarai ezüst fénybe öltöztették az ősi metropolisz barbár pompáját. A város a hegyek lábánál lévő kisebb halmokra épült. A távoli, ködös múltban a lejtő itt futott a tengerbe. Ez volt az oka annak, hogy könnyedén bejuthattam a városba anélkül, hogy felfedeztek volna.

Az elhagyott városokba beköltöző zöld hordák többnyire csak a központi teret környező utcákat foglalják el, s mivel a városokat mindig a holt tengerfenék felől közelítik meg, rendszerint viszonylag könnyű bejutni a hegyoldalról.

Mikor már az utcákon jártam, a falak sötét árnyékába húzódtam. A kereszteződéseknél vártam egy percet, hogy megbizonyosodjam arról, senki sem látható, mielőtt fűgén átugrottam volna a szemközi fal árnyékába, így folytattam utamat egészen a főtérig anélkül, hogy bárki meglátott volna. Amint a város lakott részei felé haladtam, thoatok és zitidarok visítása, morgása hívta fel figyelmemet harcosok lakhelyének

közelségére. Az állatokat a teret körülvevő épületek melletti üres karámokban tartották.

A marsi zöld emberekre oly jellemző, ismerős hangok örömteli bizsergéssel árasztották el tagjaimat, mint amikor valaki hosszú távollét után hazatér. Ilyen hangok közepette udvaroltam a páratlan Dejah Thorisnak, Korad halott városának márványcsarnokaiban annak idején.

Amint az első, zöld harcosok által lakott tér távol eső sarkán, az árnyékban álltam, arra lettem figyelmes, hogy több épületből is harcosok lépnek a térre. Mindannyian ugyanabba az irányba, a tér közepén álló nagy épület felé tartottak. A zöld harcosok szokásainak ismeretében arra következtettem, hogy ez az épület vagy a törzsfő lakhelye, vagy a tanácskozó csarnok színtere, melyben a jeddak ül össze a jedekkel és a kisebb törzsfőkkel. Bárhoggy is volt, nyilvánvalónak látszott, hogy valami olyasmi történik, ami összefüggésben állhatott a nemrégiben fogságba ejtett Tars Tarkassal.

Ahhoz, hogy eljussak az épülethez, amit most múlhatatlanul fontosnak éreztem, át kellett kelnem a téren, egy széles utcán és a főter egy részén. Köröttem minden udvarból hallottam az állatok zaját, s ebből tudtam hogy az épületben rengeteg zöld harcos van – valószínűleg a déli warhoonok nagy hordájának több közösségéből is.

Önmagában már az is nehéz feladat volt, hogy észrevétlenül átjussak a harcosok között, de ha meg akartam találni és menteni a nagy tharkot, akkor még ennél is sokkal komolyabb akadályokat várhattam. Dél felől léptem be a városba, és most annak az utcának a sarkán álltam, melyen az imént keltem át. A tér déli részén a házak lakatlannak látszottak, mivel az ablakokban nem láttam fényt. Elhatároztam, hogy az egyik házon keresztül bejutok a belső udvarra.

Semmi nem gátolta utamat az elhagyatott házon keresztül, és észrevétlenül jutottam a belső udvarra, a keleti épületek hátsó falának tövébe. Az udvarban nagy csorda thoat és zitidar nyüzsgött, a Mars minden parlagon hagyott területét elborító mohaszerű növényt legelve. A szél északnyugatról fúj, így nem fenyegetett az a veszély, hogy az állatok megszimatolnak. Ha akkor mégis megérik a szagomat, visításuk és morgásuk annyira felerősödött volna, hogy az épületben tartózkodó harcosok figyelme rám terelődik.

A keleti fal tövében, a második emeleti erkélyek alatti sűrű árnyékban kúsztam végig az udvaron míg az északon álló épületekhez érkeztem. Az épületek ablakaiban, egészen a harmadik emeletig világosságot láttam, a harmadik emelettől felfelé viszont minden sötét volt.

Szóba sem jöhetett, hogy átmenjek a kivilágított termeken, mivel ezekben zöld férfiak és nők hemzsegetek. Utam csakis a felsőbb szinteken keresztül vezethetett, s hogy oda eljussak, fel kellett másznom a falon. Gyerekjáték volt feljutni a második emeleti erkélyre. Egyetlen erőteljes ugrás, s máris elkaptam a kökorlátot, aztán felhúztam magam az erkélyre.

Itt, a nyitott ablakokon keresztül hálóselymeiken és szörméken guggoló zöld embereket láttam. Időről időre egytagú szavakat vetettek oda egymásnak, mely – csodálatos telepaticus képességeik miatt – bőven kielégíti társalgási szükségleteiket. Amikor közelebb húzódtam, hogy elcsípjem szavaikat, egy harcos lépett be az előszobából.

– Gyere velem, Tan Gama – kiáltotta. – Kab Kadja elé kell vezetnünk a tharkot. Hozz még valakit magaddal.

A harcos, akinek mindez szólt, felállt, és biccentett egy közelben ülő társának, majd hárman elhagyták a lakást. Ha követhetném őket, akkor esetleg arra is lenne lehetőség, hogy kiszabadítsam Tars Tarkast. De legalább tudnám, hol raboskodik.

Tőlem jobbra egy ajtót láttam, mely egy kivilágítatlan terem végében állt. Gondolkodás nélkül beléptem a terembe. A széles terem az épület homlokzatáig nyúlt, s két oldalán lakásajtók nyíltak.

Alig léptem be a folyosóra, s máris megláttam túlsó végében a három harcost, akik éppen most távoztak a lakásból. Jobbra fordultak, és eltűntek szemem elől. Követve őket, gyorsan végigszaladtam a folyosón. Vakmerőén rohantam, de úgy éreztem, a Sors kegyesen megajándékozott a lehetőséggel és nem engedhetem meg magamnak, hogy kiengedjem markomból.

A folyosó túlsó végén felfelé és lefelé vivő csigalépcsőt találtam. A három harcos nyilván a csigalépcsőn távozott az emeletről. Bizonyos voltam abban, hogy nem felfelé, hanem lefelé mentek, mert ismertem ezeket az ősi házakat, és ismertem a warhoonok módszereit. Egyszer már én is voltam foglya az északi warhoonok kegyetlen hordáinak, és még élénken emlékeztem föld alatti börtönömrre, így hát teljesen biztos voltam abban, hogy Tars Tarkas egy közeli ház sötét pincéjében raboskodik, s hogy ebben az irányban fogom megtalálni a cellájához igyekvő három harcost.

Nem is tévedtem. A lépcső alján, vagyis az alsó szint pihenőjénél láttam, hogy a lépcsőház nem ér véget, hanem folytatódik a pincék felé, s amikor lenéztem, egy pislákoló fáklya fényénél megláttam a három harcost, akiket követtem.

Lementek az épület alatti pincébe. Biztos távolságból követtem pislákoló fáklyájukat. Az út sötét folyosók útvesztőjén keresztül vezetett, az egyedüli fényt a harcosok fáklyája adta. Száz métert tehettünk meg, amikor egy ajtónál hirtelen jobbra fordultak. Oly gyorsan szedtem lábam, ahogyan csak tudtam a sötétben, míg én is el nem értem odáig, ahol elhagyták a folyosót. Ott, a nyitott ajtón keresztül láttam, hogy leveszik a láncokat, melyek a nagy tharkot, Tars Tarkast a falhoz erősítették.

Tars Tarkast durván lökdösve azonnal a kijárat felé indultak, s oly gyorsan, hogy csaknem engem is észrevettek. De sikerült előrerohannom a folyosón. Nem visszafelé igyekeztem, hanem tovább előre. Elég messzire jutottam, s így kikerültem fáklyájuk fényköréből, amikor kiléptek a cellából.

Természetesen azt feltételeztem, hogy ugyanarra távoznak, mint amerről jöttek, de – bosszúságomra – éppen felém indultak el. Csak azt tettem, hogy elsiettem előlük, és megpróbáltam fáklyájuk fény körén kívül maradni. Nem mertem megállni a keresztfolyosók sötétjében, mert nem tudtam, merre fognak menni. Annak is volt esélye, hogy ugyanazt a folyosót választom, mint ők, és az ellenkezőjének is.

A legkevésbé sem volt megnyugtató a gyors haladás a sötét folyosókon. Nem tudhattam, melyik pillanatban zuhanok bele fejjel egy rettenetes kútba, vagy találok szembe magam egy hátborzongató szörnyvel azok közül, melyek a haldokló Mars halott városainak alsó régióiban tanyáznak. Az utánam jövő emberek fáklyájának halovány fénye csak arra volt elég, hogy megakadályozzon abban, hogy beleütközzem a falba a fordulónál.

Ekkor olyan helyre érkeztem, ahonnan öt irányba ágaztak szét a folyosók. Az egyikben előresiettem, amikor a fáklyák gyenge fénye eltűnt a szemem elől. Megálltam, hogy meghalljam a mögöttem haladó emberek zaját, de csupán a síri csendet éreztem.

Azonnal rájöttem, hogy a harcosok egy másik folyosót választottak, így hát visszasiettem az elágazáshoz, és nagyon megkönnyebbültem, hogy végre én követhetem őket, ami sokkalta biztonságosabb és kívánatosabb. Visszatérni azonban sokkal lassabb volt, mint idáig eljutni, mert most a sötétség is oly teljessé vált, mint a csend.

Végig a falat tapogatva kellett visszamennem, nehogy túlmenjek az elágazáson. Örökkévalóságnak látszó idő után jutottam vissza. A folyosók bejáratát végigtapogatva megállapítottam, hogy ötféle ágaztak el, de egyikben sem láttam fényt.

Feszülten figyeltem, de a zöld harcosok mezítelen lába nem adott semmiféle zajt, jóllehet egy pillanatban azt gondoltam, hogy az egyik

folyosó mélyéről falhoz verődő oldalfegyverek csörömpölését észleltem. Előresiettem ezen a folyosón, s közben a fényt kutattam, időnként pedig megálltam, a csörömpölés ismétlődését várva. Hamarosan azonban be kellett ismernem, hogy vakvágányra jutottam.

Ismét visszamentem az elágazáshoz. Egyszer csak meglepetten tapasztaltam, hogy egy helyen háromfelé ágaztak szét a folyosók, s közülük bármelyik lehetett az, amelyikben a hamis nyomot követve loholtam. Micsoda csávába kerültem! Ha az ötös elágazásnál lennék, nyugodtabban várhatnék arra, hogy Tars Tarkas és kísérői visszatérjenek. Szokásaik ismeretében nem látszott elképzelhetetlennek az, hogy Tars Tarkast a tanácskozó csarnokba vitték, és ott mondanak ítéletet felette. A legcsekélyebb kétségem sem volt afelől, hogy az olyan vitéz harcos, mint Tars Tarkas életét megkímélik, hogy majd a nagy játékokon szórakozzanak el vele.

De ha nem találok vissza az elágazáshoz, akkor minden esélyem megvolt arra, hogy napokig kószáljak a sötétben, míg le nem teper az éhség és szomjúság, és meghalok, vagy – de mi volt ez?

Halk csoszogást hallottam hátulról, s amint gyorsan hátranéztem, a vér megfagyott ereimben attól, amit ott láttam. Nem is annyira a jelen veszedelemtől, hanem a szörnyűséges emlékektől, melyeket ez – az élmény bennem felidézett azokról az időkről, amikor a warhoonok tömlőcében csaknem megbolondultam az általam megölt ember hullájától, s amikor tüzes szemek jöttek elő a sötét mélyéről, és kiragadták markomból az ember maradványait. Hallottam, hogy végighúzták a börtön kövén, hogy szörnyű lakomájuk fénypontja legyen.

És most, ismét a warhoonok sötét pincéiben, újra azokba a tüzet okádó szemekbe néztem, melyek a sötétben lángolva engem figyeltek, s közben semmiféle állatot nem láttam a szemek mögött. Azt hiszem, e szörnyű lények legfélelmetesebb vonása zajtalanságuk és az a tény, hogy sosem lehet okét látni. Az ember csak a vészujjoló, a sötét úrból meredten bámuló szemeket látja.

Erősen megmarkoltam kardomat, és hátrálni kezdtem az engem figyelő szemek elől, de ahogyan visszavonultam, a szemek követtek. Zaj nem hallatszott, még légzés sem, kivéve az elhalt végtag vonszolására emlékeztető csoszogást, mely a figyelmemet felkeltette.

Mentem, egyre csak mentem, de nem szökhettem el komor üldözőm elől. Hirtelen jobbról is meghallottam a csoszogó zajt. Amikor oda pillantottam, ott is egy szempárt láttam meg, mely nyilván a keresztfolyosóból került elő. Folytattam volna lassú hátrálásomat, amikor

mögöttem is meghallottam a zajt, s mielőtt még megfordulhattam volna, balról is.

Körbevettek! Körbefogtak egy kereszteződésnél. Minden irányban elválták menekülésem útját. Csak azt tehettem, hogy rátámadok valamelyikre. Abban viszont nem kételkedtem, hogy akkor a többiek a hátamra vétik magukat. Sejtelmem sem volt a bizarr lények nagyságáról vagy természetéről. Abból, hogy szemük az enyémmel egymagasan volt, arra következtettem, hogy jókorák lehetnek.

Miért van az, hogy a sötétség felnagyítja a veszélyt? Nappal, ha szükségesnek gondolom, akár a nagy banthra is rátámadok, a pincék sötétjében viszont megszeppentem egy szempártól.

Láttam, hogy a dolog hamarosan kikerül az irányításom alól, mivel a jobb oldalon lévő szemek, csakúgy, mint a bal oldaliak, az előttem és mögöttem lévők, most lassacskán közelítettek hozzám. Fokozatosan szűkítették a kört – de az őrijtó csend nem ért véget.

A szemek egyre közelebb jöttek, óráknak tűnő másodperceken keresztül, s én úgy éreztem, megbolondulok a félelemtől. Ide-oda fordultam, hogy megakadályozzam a hirtelen támadást, míg végül ki nem merültem. Nem bírtam már tovább, megmarkoltam kardomat, megfordultam, és hirtelen megrohantam egyik kinzómat.

Már csaknem elértem, amikor a lény meghátrált előttem. A hátam mögül jövő hangra visszaperdültem, és azt láttam, hogy három szempár száguldott felém. Haragos üvöltéssel szálltam szembe a gyáva szörnyekkel, de közeledtemre ők is éppúgy visszavonultak, mint társuk. A vállam fölött visszanézve felfedeztem, hogy az első szempár ismét felém sompolyog. Ismét támadtam, a szemek távolodtak, a tompa zaj a hátam mögött újra hallatszott.

Ez így ment, végül a szemek mindig kicsit közelebb kerültek, s azt gondoltam, hogy meg fogok bolondulni a megpróbáltatás okozta idegkimerültségtől. Nyilvánvaló volt, a szörnyek arra várnak, hogy a hátamra vethessék magukat, s az is biztos, hogy ez hamarosan be fog következni, mert nem lehet vég nélkül elviselni a támadás és ellentámadás fáradtságát. Éreztem, hogy elgyengülök a kiállt testi-lelki gyötrelmekről.

A szemem sarkából láttam, hogy a hátam mögött lévő szempár hirtelen megtámad. Visszafordultam, hogy fogadjam a rohamot. A másik három is azonnal meglódult, de elhatároztam, hogy az egyedül lévő szempárt üldözöm, hogy legalább az egyik lényt elintézzem, s így megszabaduljak attól a feszültségtől, hogy minden irányból támadással kell számolnom.

Saját zihálásomon kívül más zaj nem hallatszott a folyosón, s mégis tudtam, hogy a három rejtélyes szörny már csaknem utolért. Az előttem lévő szemek visszavonulása lelassult. Már majdnem kardtávolságra voltak. Felemeltem kardomat, hogy lesújtva végezzek a szörnnyel, amikor egy nehéz testet éreztem a hátamon. Egy hideg, nyirkos, ragacsos dolog ragadta meg torkomat. Megbotlottam és elvágódtam.

SZÖKÉS ÉS ÜLDÖZÉS

Néhány másodpercig lehettem csak eszméletlen, de tudom, hogy elveszítettem eszméletem, mert a következő dolog, melyet érzékelttem, a folyosót megvilágító, egyre erősödő fény volt. A szemek eltűntek.

Sértetlen voltam, leszámítva a homlokomon lévő zúzódást, mert esés közben bevertem a fejem.

Talpra ugrottam, hogy megtudjam, honnan származik a fény; a folyosón gyorsan felém közelítő négy zöld harcos egyikének kezében lévő fáklyából származott. Még nem láttak meg, azonnal elbújtam az első adandó keresztfolyosóban. Most azonban nem távolodtam el annyira a főfolyosótól, mint akkor, amikor elveszítettem Tars Tarkast és őreit.

Gyorsan jöttek az elágazás felé, melyben a falhoz lapultam. Amikor elhaladtak, megkönnyebbülten sóhajtottam. Nem fedeztek fel, s ami mindennél fontosabb volt, ugyanazok voltak, mint akiket korábban is követtem a pincében: Tars Tarkas és a három őr.

Nyomukba szegődtem, s kisvártatva visszaértünk a cellához, melyben a nagy tharkot leláncolva őrizték. Két harcos a cella előtt maradt, míg az, akinél a kulcsok voltak, belépett a nagy tharkkal együtt, hogy bilincseit ismét felrakja. A két harcos lassan elindult a csigalépcső felé, a következő pillanatban már el is tűntek szemem előtt a folyosó egy hajlatában.

A fáklyát egy üregbe helyezték az ajtó mellett, sugarai megvilágították a folyosót és a cél-, lát. Amikor a két harcos eltűnt, a cella bejáratához közelítettem, s közben már ki is gondoltam a menekülés tervét.

Jóllehet egyáltalán nem volt ínyemre a kiforralt tervem végrehajtása, de nem volt más választásom, ha Tars Tarkas társaságában akartam visszatérni a hegyre. Közel az ajtóhoz, a fal mellé álltam. Kardomat két kézzel fejem fölé emeltem, hogy amikor az őr kilép a cellából, lesújthassak vele a koponyájára.

Nehezemre esne részletezni azt, ami azután történt, hogy meghallottam az ajtóhoz közeledő őr lépteit. Legyen elég annyi, hogy egy vagy két perc múlva a warhoon törzsfőnök fémdíszét viselve, a warhoon harcos fáklyájával világítva útját, Tars Tarkas sietett a csigalépcső felé, kicsivel mögötte lépkedett John Carter, Hélium hercege.

A Tars Tarkas egykori cellájában heverő őr két társa éppen akkor kezdett felmászni a lépcsőn, amikor a thark megjelent.

– Mi tartott ilyen sokáig, Tan Gama? – kérdezte az egyik.

– Baj volt a zárral – felelte Tars Tarkas –, s most látom, hogy ottfelj tettem szablyámat a thark cellájában. Visszamegyek érte.

– Menj csak, Tan Gama – felelte az, aki előbb is beszélt –, majd fenn találkozunk.

– Jó – mondta Tars Tarkas, és megfordult, mintha visszamenne a cellába. Valójában csak addig várt, míg a két harcos el nem tűnt a felső szinten. Ekkor én is csatlakoztam hozzá, eloltottuk a fáklyát, és együtt lopakodtunk a ház felső szintjeire vezető csigalépcsőhöz.

Az első emeleten azt tapasztaltuk, hogy a terem csak az épület feléig ért, és így keresztül kellett volna mennünk a hátsó, zöld emberekkel teli szobán is. Néni maradt más választásunk, mint az, hogy felmenjünk a második emeletre és átmenjünk azon a termen, melyen idefelé jöttem.

Óvatosan mentünk felfelé. Hallottuk a felső szobából kiszűrődő beszélgetést, de a teremben még mindig nem volt világítás, és nem is láttunk senkit, amikor felértünk. Észrevétlenül végigosontunk a termen és kiléptünk az udvarra néző erkélyre.

Jobbra volt a szoba, melyben korábban megpillantottam Tan Gamát és társait, amikor elindultak Tars Tarkas cellájába. Társai már visszatértek, és így kihallgathattuk beszélgetésüket.

– Hol van Tan Gama ilyen sokáig? – kérdezte valaki.

– Nem létezik, hogy ennyi idő alatt ne hozhatta volna vissza szablyáját a thark cellájából – mondta valaki más.

– A szablyáját? – kérdezte egy nő. – Ezt hogy érted?

– A thark cellájában felejtette – mondta az elsőként megszólaló férfi. – A lépcsőről visszafordult érte.

– Tan Gama ma este nem vitte magával szablyáját – mondta a nő. – Eltört a tharkkal folytatott harc során. Tan Gama ideadta nekem, hogy javítsam meg. Látod, itt van.

És miközben beszélt, előhúzta a szablyát a hálóselymek és szőrmék alól. A harcosok talpra ugrottak.

– Valami itt nincs, rendben – kiáltotta egyikük.

– Pontosan ugyanezt gondoltam én is a lépcsőnél, amikor Tan Gama visszafordult – mondta a másik. – A hangja valahogy különösen csengett.

– Gyerünk, gyorsan a pincébe.

Nem vártunk tovább. Szíjaimat egyetlen hosszú kötéllel hurkoltam, és leeresztettem Tars Tarkast az udvarra, majd magam is mellé ugrottam.

– Mostanra már – mondta Tars Tarkas – meg kellett volna tanulnom, hogy nem szabad csodálkozni azon, ha John Carter véghez visz valamit.

Ez volt minden. Nem is kellett mondania, mennyire értékeli barátságunkat, mely engem arra készítetett, hogy életem kockáztatásával próbáljam megmenteni őt, s azt sem kellett mondania, mennyire boldog volt, hogy ismét találkoztunk.

Ez a vad zöld harcos üdvözölt elsőként húsz éve, amikor először léptem a Marsra. Szívében gyűlölettel, dőfésre emelt lándzsával fogadott. Hatalmas thoatjáról mélyen lehajolva támadt rám, amint hordájának keltetője mellett álldogáltam a holt tengerfenéken. S most, két világ lakosai közül senkit sem tekintettem jobb barátomnak, mint Tars Tarkast, a tharkok jeddakját.

Az udvarra érve az erkély alatt, az árnyékban állva. beszéltük meg a továbbiakat.

– Öten vagyunk, Tars Tarkas – mondtam. – Thuvia, Xodar, Carthoris és mi ketten, öt thoatra lesz szükségünk.

– Carthoris! – kiáltott fel Tars Tarkas. – A fiad?

– Igen. A shadori börtönben, az Omean-tengeren, az elsőszülöttek birodalmában találtam rá.

– Egyik helyet sem ismerem. Barsoomon vannak?

– Igen, Barsoomon, vagyis Barsoom alatt. De várj, amíg el nem menekülünk innen, és a lehető legkülönösebb történetet fogod meghallgatni, olyat, amelyet a külső világ lakója mag nem hallhatott. Kössünk el most thoatokat magunknak, s vágtassunk északra, mielőtt még ezek a fickók felfedeznék, hogyan csaptuk be őket.

Biztosan értünk el az udvar túlsó végén lévő kapuhoz. A thoatokat a kapun keresztül kellett kivezetnünk az utcára. Nem könnyű elbánni öt ilyen nagy, féktelen állattal, melyeknek természete éppolyan vad, mint gazdáiké. Csakis kegyetlenséggel és nyers erővel lehet őket leigázva tartani.

Közeledésünkkor megéreztek ismeretlen szagunkat, és haragos visítózással köröztek körülöttünk. Hosszú, erőteljes nyakuk magasan fejünk fölé emelte nagy, tátott szájukat. A legjobb esetben is félelmetes vadállatok, de amikor feldühítik őket, pontosan olyan veszélyesek, mint amilyen veszélyesnek látszanak. A thoat vállmagassága három méter körül van. Bőre csillogó, szőrtelen. Háta és oldala sötétszürke, mely nyolc nagy, vaskos, körömtelen lábán élénksárgára vált, hasa fehér. Széles, lapos, vége felé vastagodó farka egészíti ki a zöld emberek vad hátaslovának képét. A thoat tökéletes csataállat háborúzó gazdáik számára.

Mivel a thoatokat csak telepátikus úton lehet irányítani, kantárra vagy gyepelőre nincs szükség. Célunk most az volt, hogy találjunk kettőt, mely engedelmeskedik kimondatlan parancsainknak. Amikor felénk rohantak,

sikerült annyira úrrá lenni rajtuk, hogy megakadályozhattuk az összehangolt támadást, de biztosnak látszott, hogy ha nem hagyják abba a visítást, harcosokat fog vonzani az udvarba.

Végül sikerült megérintenem egy állat oldalát, s mire az feleszmélhetett volna, hogy mire készülök, már biztosan ültem csillogó hátán. Egy pillanattal később Tars Tarkas felpattant egy másik állat hátára. További háromnegy thoatot tereltünk a kapu felé.

Tars Tarkas vágtatott előre. Lehajolt, kinyitotta a kaput, míg én visszatartottam a befogott állatokat attól, hogy visszatérjenek a többiekhez. Azután együtt robogtunk ki az utcára lopott thoatjainkkal, s a kapu bezárása nélkül vágtattunk a város déli pereme felé.

Eddig csodával határos módon sikerült szökésünk, s jószerencsénk nem hagyott el, mert az üldözés leghalványabb jele nélkül jutottunk ki a holt város külső részeiről, és értünk el táborunkba.

Megbeszélt jelünkkel, halk füttyel hoztam társaink tudomására, hogy visszatértem. Mindhárman a túlradó öröm megnyilvánulásaival halmoztak el minket.

Kevés időt vesztegettünk kalandjaink elmesélésére. Tars Tarkas és Carthoris üdvözölték egymást – méltóságteljesen és kimérten, ahogyan ez a Marson szokás, de megéreztem, hogy a tharknak őszintén megtetszett fiam, s hogy Carthoris is így érzett a thark iránt.

Xodar és a zöld jeddak is bemutatkoztak egymásnak. Azután Thuviát felemeltük a legkevesbé ingerlékeny thoat hátára, Xodar és Carthoris is felmászott két másikra, s gyors tempóban elvágtattunk kelet felé. A város túlsó végénél északra kanyarodtunk, s a két hold ragyogó fényénél zajtalanul száguldottunk a holt tenger fenekén. Menekültünk a warhoonoktól, az elsőszülöttektől, de hogy milyen újabb veszélyek és kalandok várnak ránk, nem tudtuk.

Másnap dél tájban megálltunk, hogy pihenőt adjunk állatainknak és magunknak. A thoatokra béklyót raktunk, hogy lassan azért mozoghassanak és legelhessék az okkersárga mohaszerű növényzetet, mely ételük és italuk a vándorlás során. Thuvia jelentkezett, hogy őrt áll, míg a többiek aludtak egy órát.

Alig hunytam be a szemem, mikor Thuvia kezét éreztem vállamon, s azt hallottam, hogy lágy hangja újabb veszélyre figyelmeztet.

– Kelj fel, herceg – suttogta. – Van valami a nyomunkban, ami nagy csapat üldözőnek látszik.

A lány abba az irányba mutatott, amerről jöttünk. Amikor felkeltem és odanéztem, én is úgy véltem, hogy egy sötét, keskeny vonalat látok a

horizont szélén. Felkeltettem a többieket. Tars Tarkas látott a legmesszebbre, aki óriásként magasodott fölénk.

– Gyorsan mozgó nagy csapat – mondta.

Nem volt vesztegetni való időnk. Megbéklyóztott állatainkhoz siettünk, kiszabadítottuk őket, és felpattantunk rájuk. Északi irányba fordultunk, és ismét leglassúbb állatunk legnagyobb sebességével menekültünk.

A nap hátralévő részében, majd egész éjjel a sárga pusztaságon vágattunk. Üldözőink egyre közelebb kerültek hozzánk. Lassan, de biztosan csökkentették hátrányukat. A sötétedés beállta előtt, eléggé megközelítettek ahhoz, hogy világosan ki tudjuk venni: zöld marslakók voltak. Egész éjjel jól hallottuk hadi felszerelésük csörgését a hátunk mögött.

A második napon, napkeltekor, az üldöző horda már alig egy kilométerre volt lemaradva mögöttünk. Amikor megláttak, pokoli diadalkiáltásban törtek ki.

Néhány kilométerrel előttünk hegyvonulat húzódott, az átszelt holt tenger másik partja. Ha elérjük a hegyeket, menekülési esélyeink nagyban növekednének. Thuvia thoatja azonban a kimerültség jeleit kezdte mutatni, bár rajta volt a legkisebb teher. Thuvia mellett haladtam, amikor láttam, hogy thoatja megtántorodik, és az enyém felé dől. Thuvia zuhanni kezdett, de mielőtt még a földre esett volna, leemeltem a lányt a thoat hátáról, és magam mögé helyeztem. Karjával belém kapaszkodott.

A kettős teher hamar túl nehéznek bizonyult a már így is túlzottan igénybe vett thoat számára. Sebességünk ijesztően csökkent, mivel a többiek nem voltak hajlandók gyorsabban haladni, mint én. Kis csapatunkban senki nem hagyta volna magára a másikat, pedig különböző országokból származtunk, különböző színűnk volt, különböző fajok tagjai voltunk, különböző vallásunk – s ráadásul egyikünk más világból jött.

Már nagyon közel jártunk a hegyekhez, de a warhoonok gyorsan csökkentették hátrányukat, és feladtuk a reményt, hogy még időben elérünk oda. Thuvia és én haladtunk leghátul, mivel thoatunk már alig bírta terhét. Egyszer csak azt éreztem, hogy a lány forró ajka csókot lehel vállamra.

– Érted teszem, hercegem – rebegette fülembé Karja lecsúszott derekamról, s a lány eltűnt. Megfordultam. A lány szántsándékkal ereszkedett a földre, a minket üldöző könyörtelen démonok útjába, azt gondolván, hogy ha könnyít thoatom terhén, akkor így az már képes lesz arra, hogy elvigyen engem a biztonságot adó hegyekbe. Szegény gyermek! Nem ismerte John Cartert.

Visszafordítottam thoatomat, és a lány felé sarkalltam, remélve, hogy ismét felemelhetem őt, és folytathatjuk reménytelen menekülésünket. Carthoris bizonyára ugyanakkor nézett hátra, és azonnal felfogta a helyzetet, mert mire én odaértem Thuvia mellé, már ő is ott volt, Leugrott a thoat hátáról, feldobta oda lányt, az állat fejét a hegyek felé fordította, kardlappal nagyot csapott farára. Majd megpróbálta ugyanezt tenni az én thoatommal is.

A fiú lovagias önfeláldozása büszkeséggel töltött el. Fittyet sem hánytam arra, hogy ez megfosztott minket a menekülés utolsó reménysugarától is. A warhoonok már csaknem elértek hozzánk. Tars Tarkas és Xodar is felfedezték, hogy lemaradtunk, s most segítségünkre siettek. Minden jel arra mutatott, hogy második barsoomi utam véget ér. Gyűlöltem a gondolatot, hogy anélkül kell elmennem, hogy láttam volna isteni hercegnőmet, vagy hogy ismét karomba zárhattam volna. De ha a Sors könyvében így volt megírva, akkor legalább mindent megteszek, hogy mielőtt még átköltöznék az ismeretlen jövőbe, legyen miről beszélnie a déli warhoonok következő húsz nemzedékének.

Mivel Carthoris thoat nélkül maradt, én is lecsúsztam az állatom hátáról, és Carthoris mellé álltam, hogy így fogadjuk a rikoltozó ördögök rohamát. A következő pillanatban Tars Tarkas és Xodar sorakozott fel mellettünk kétoldalt. Thoatjaikat szabadon engedték, hogy ők is gyalogosan vegyék fel a harcot.

A warhoonok száz méterre lehettek, amikor mögöttünk, a magasban hangos robbanás hallatszott, s csaknem ugyanabban a pillanatban gránát vágódott a warhoonok sorai közé. Óriási kavarodás támadt, legalább száz harcos zuhant a földre. Gazdájukat vesztett thoatok ugráltak a holtak és haldoklók között. A levetett harcosokat halálra taposták a tülekedésben, s a rend minden látszata megszűnt. Amikor a zöld harcosok felnéztek a magasba, a váratlan támadás eredetét kutatva, a kavarodás visszavonulássá változott, a visszavonulás pedig fejvesztett pánikká. S máris oly gyorsan távolodtak tőlünk, mint amilyen gyorsan rohamoztak.

Mi is megfordultunk, hogy abba az irányba tekintsünk, ahonnan a lövés felhangzott. A közeli hegy felett megjelenő, a levegőben fenségesen himbálózó, nagy csatahajót pillantottunk meg. Orrágyúja ismét megszólalt, és újabb gránát robbant a menekülő warhoonok soraiban.

Amint a hajó közelebb ért hozzánk, nem tudtam elfojtani egy vad diadalkiáltást, mivel orrán felfedeztem Hélium jelképét.

LETARTÓZTATÁSBAN

Miközben Carthoris, Tars Tarkas és én lenyűgözve néztük a csodás hajót, mely oly sokat jelentett mindannyiunknak, még egy, majd egy harmadik is megjelent a hegyek felett, és kecsesen siklottak testvérhajójuk után.

Jó néhány együlékes járórhajó szállt fel az első hajó felső fedélzeteiről, és a következő pillanatban már le is ereszkedtek körénk.

Fegyveres matrózok vetek körül, majd egy tiszt lépett elé, hogy megszólítson minket, amikor tekintete Carthorisra esett, örömteli meglepetéssel kiáltott fel, fürgén előrelépett, kezét a fiú vállára helyezte, és nevéen szólította.

– Carthoris, hercegem! – kiáltotta. – Kaor! Kaor! Hor Vastus üdvözli Dejah Thoris és John Carter fiát. Hol jártál, hercegem? Egész Hélium bánatba merült. Szörnyű megpróbáltatások sújtották dédapád nagy nemzetét, mióta elhagytál minket.

– Ne búslakodj, jó Hor Vastusom! – kiáltotta Carthoris –, mivel, nemcsak én egyedül térek vissza, hogy felderítsem anyámat és szeretett népemet, hanem valaki olyan is, akit Barsoom kiváltképp szeret, Barsoom legnagyobb harcosa, megmentője, John Carter.

Hor Vastus a Carthoris által mutatott irányba fordult, s amikor pillantása rám esett, kis híján összeesett a meglepetéstől.

– John Carter! – kiáltotta, majd arckifejezése azonnal zavarról áruklodott. – Hercegem, hol...

Nem folytatta, de én tudtam, hogy mit nem mert megkérdezni. A hűséges katona nem akart vallomást kicsikarni belőlem arról, hogy a rejtélyek folyójától, az Iss kebeléről, Dor völgyéből, Korus elveszett tengerének partjáról tértem vissza.

– Ó, hercegem – folytatta, mintha üdvözlését nem szakította volna meg semmiféle gondolat –, éppen elég nekem, hogy visszatértél, s örömömre szolgálna az a megtiszteltetés, ha én helyezhetném először kardomat a lábad elé.

E szavakkal lecsatolta kardját és elé, a földre ejtette. Aki ismeri a vörös marslakók szokásait és jellemét, az érzékelné, hogy ez az egyszerű cselekedet milyen sokat jelentett számomra és azok számára, akik a jelenet tanúi voltak. Ez a tett egyenértékű volt azzal, mintha azt mondta volna: “Kardom, testem, életem, lelkem mind a tiéd. Tegyéél velük belátásod szerint. Halálomig, sőt, azon túl is, csak a te tekintélyed lesz

cselekedeteim vezérlő csillaga. Akár tévedsz, akár igazad van, szavaid lesznek egyedüli igazságaim. Bárki emelje is kezét rád, számoljon az én kardommal.”

Hűségeskü ez, melyet az emberek olyan jeddak előtt tesznek le nagy ritkán, akinek jelleme és lovaglás cselekedetei kivívták követőinek elragadtatott szeretetét. Tudomásom szerint kisebb halandó még sohasem kapta meg ezt a hűségesküt. Csak egyféleképpen lehetett erre válaszolni. Lehajoltam, felvettem a kardot, markolatát ajkamhoz emeltem, majd Hor Vastushoz léptem, és a fegyvert saját kezemmel csatoltam rá vissza.

– Hor Vastus – mondtam, kezemet vállára téve –, te tudod a legjobban, szíved mire kötelez téged. Nem kételkedem abban, hogy kardodra szükségem lesz, de fogadd el John Cartertől szent esküvését, mely szerint kardodat mindig az igazság, az igazságosság és a becsület ügyének érdekében veszi igénybe.

– Ezt már akkor is tudtam – felelte Hor Vastus –, mikor kardomat lábad elé dobtam.

Miközben egymással beszélünk, a hajók ide-oda jártak a föld és a csatahajó között. Egy nagyobb, tucatnyi férőhellyel rendelkező csónak is felszállt, majd puhán leereszkedett mellettünk a földre. Egy tiszt ugrott ki belőle, és tisztelgett Hor Vastusnak.

– Kantos Kan kívánsága, hogy azonnal vigyük a Xavarian fedélzetére a megmentett csapatot – mondta.

A csónakhoz közeledve végignéztem csapatunk tagjain, és most először tűnt fel, hogy Thuvia nem volt közöttünk. Kérdezősködésemmre kiderült, hogy senki nem látta őt, mióta Carthoris ütése nyomán a thoat vad vágtaiba fogott a hegyek felé.

Hor Vastus tucatnyi járőrt küldött ki minden irányba, hogy felkutassák a lányt. Nem mehetett messzire, mióta utoljára láttuk. Közben mi az értünk küldött csónak fedélzetére léptünk, s kisvártatva a Xavarianon voltunk.

Maga Kantos Kan üdvözölt minket először. Régi barátom a héliumi flotta legmagasabb posztját kapta, de még mindig ugyanaz a vitéz katona maradt, aki megosztotta velem a nélkülözéseket a warhoonok tömlöcében, s akivel együtt kutattam Dejah Thoris után Zodanga ellenséges városában.

Akkor még ismeretlen vándor voltam a különös bolygón, ő pedig egy egyszerű padwar a héliumi flottában. Ma ő parancsolt Hélium valamennyi repülő szörnyének, én pedig Hélium jeddakja, Tardos Mors udvarának hercege voltam.

Nem kérdezte, merre jártam. Akárcsak Hor Vastus, ő is rettegett az igazságtól, és ő sem akart vallomást kicsikarni belőlem. Tudta jól, hogy

ennek valamikor úgyis be kell következnie, de amíg ez meg nem történik, addig boldog volt azzal, hogy ismét vele lehetek. Carthorist és Tars Tarkast is örömmel üdvözölte, de egyiküktől sem kérdezte meg, hol voltak. Carthoristól alig tudott elszakadni.

– Fogalmad sincs arról – fordult hozzám –, hogy mi, Hélium népe, menyire szeretjük fiadat. Mintha ő kapná meg az összes szeretetet, melyet apja és szegény anyja iránt érzünk. Amikor kiderült, hogy elveszítettük őt, tízmillió ember zokogott.

– Mit jelent az, hogy “szegény anyja?” – kérdeztem, mivel a szavak baljósán csengtek, de jelentésüket nem értettem.

Kantos Kan félrevont a többiektől.

– Egy éve már – mondta –, hogy Carthoris eltűnt. Dejah Thoris meggyászolta fiát. Az évekkel ezelőtti csapást, amikor nem tért vissza az atmoszférazüemből, némiképp feledtették anyai kötelességei, mert fiad pontosan azon az éjszakán született meg.

Egész Hélium tudta, mily nagyon szenvedett Dejah Thoris, mert egész Hélium vele együtt szenvedett férjének elvesztése miatt. De amikor a fiú is eltűnt, semmije nem maradt. Az egyik expedíció a másik után tért vissza azzal a reménytelen beszámolóval, hogy a fiú tartózkodási helye ismeretlen. Szeretett hercegnőnk egyre inkább megroppant, míg végül akik látták; úgy érezték, hogy napokon belül csatlakozik szeretteihez a Dor völgyének vidékén.

Végso próbálkozásként apja, Mors Kajak és nagyapja, Tardos Mors két hatalmas expedíciót vezetett. Egy hónappal ezelőtt repültek el, hogy minden talpalatnyi helyet felkutassanak Barsoom északi féltekéjén. Két hétig nem kaptunk hírt róluk, de azt híresztelték, hogy katasztrófa sújtott le rájuk, s hogy mindannyian meghaltak.

Zat Arras ezt az alkalmat használta fel arra, hogy Dejah Thorist házassági ajánlatokkal háborgassa. Egyfolytában ezzel zaklatta őt, mióta eltűntél. Dejah Thoris undorodott és félt tőle, de amikor apja és nagyapja is eltűnt, Zat Arras nagy hatalomra tett szert, mert még mindig ő Zodanga jedje, mely tisztségre, mint emlékszel, Tardos Mors nevezte ki őt, miután te visszautasítottad a megtszítettést. ,

Zat Arras titokban találkozott a hercegnővel hat nappal. ezelőtt, de senki nem tudja, mi történt. Másnap Dejah Thoris tucatnyi szolgájával és testőrével együtt eltűnt. Nyoma veszett Solának, a zöld nőnek, Tars Tarkas lányának is. Nem hagytak hátra üzenetet terveikről, de mindig ez a helyzet azokkal, akik az önkéntes zarándoklat útjára lépnek, ahonnan nincs

visszatérés. Semmi másra nem gondolhatunk, mint arra, hogy Iss jeges kebelét választotta Dejah Thoris, s hogy szerető szolgálai követték őt.

Zat Arras Héliumon volt, amikor a hercegnő eltűnt. Ő a hercegnő felkutatására indult flottának is a parancsnoka. Semmilyen nyomot nem találtunk, s attól tartok, a kutatásunk hiábavaló.

Miközben beszélt, Hor Vastus járőrei visszatértek a Xavarianra. Senki nem találta meg Thuviát. Mélyen lesújtott Dejah Thoris eltűnésének híre, s ezt tetézte most a Thuvia sorsa falett érzett aggodalom. Felelősséget éreztem a lányért. Azt gondoltam, hogy valamely büszke barsoomi család leszármazottja, és szándékomban állt mindent megtenni azért, hogy őt visszajuttassam családjához.

Már éppen azon voltam, hogy megkérem Kantos Kant, hogy folytassák a kutatást, amikor küldönc érkezett a flotta zászlóshajójáról a Xavarianhoz. Arras küldött üzenetet Kantos Kannak. Barátom elolvasta az üzenetet, majd hozzám fordult.

– Zat Arras azt parancsolja, hogy vigyük elé “foglyainkat”. Semmi mást nem tehetünk. Ő Hélium főparancsnoka. Valahogy mégis lovagiasabb és izlésebb lenne, ha ő jönne ide, és üdvözlőné Barsoom megmentőjét a neki kijáró tisztelettel.

– Jól tudod, barátom – mosolyogtam –, hogy Zat Arrasnak jó oka van arra, hogy gyűlöljön. Nyilván akkor lenne a legboldogabb, ha megalázhatna és azután megölhetne. Lássuk csak, lesz-e bátorsága megragadni az alkalmat most, amikor ilyen pompás ürügye van.

Hívtuk Cartiiorist, Tars Tarkast, Xodart, és Kantos Kánnal, valamint Zat Arras tisztjével együtt felszálltunk a csónakra, hogy a következő pillanatban már Zat Arras zászlóshajójának fedélzetére érkezzünk.

Amikor közeledtünk, Zodanga jedjének arcán nem láttuk jelét annak, hogy üdvözlőne, de még annak sem, hogy felismert minket, sőt, még Carthorishoz sem volt egyetlen egy barátságos szava sem. Hidegen, dölyfösen és engesztelhetetlenül viselkedett.

– Kaor, Zat Arras – köszöntöttem, de ő nem felelt.

– Miért nem fegyverezték le a foglyokat? – kérdezte Kantos Kantól.

– Nem foglyok – felelte Kantos Kan. – Ketten közülük Hélium legnemesebb családjaiból származnak. Tars Tarkas a tharkok jeddakja, Tardos Mors legkedvesebb szövetségese. A másik pedig Hélium hercegének társa és barátja – nem is akarok ennél többet tudni.

– De én igen – csattant fel Zat Arras. – Azokról, akik zarándokútra indultak, a nevüknél többet kell tudnom. Hol jártál, John Carter?

– Dor völgyéből, és az elsőszülöttek országából jövök – feleltem.

– Hát úgy – kiáltotta nyilvánvaló elégedettséggel Zat Arras. – Nem tagadod? Visszatértél Iss kebeléről?

– Visszatértem a hamis remény földjéről, a kínzás és a halál országából. Társaimmal együtt elmenekültem a hazug démonok ocsmány karmaiból. Visszajöttem Barsoomra, melyet megmentettem a fájdalomtalan haláltól, hogy ismét megmentsem, de ezúttal a halál legborzalmasabb formájától.

– Elég, ne tovább, istenkáromló! – süvöltötte Zat Arras. – Ne reméld, hogy hitvány testedet ocsmány hazugságokkal...

Nem jutott ennél tovább. Nem lehet büntetlenül John Carter fejéhez vágni a “hitvány” és a “hazug” szavakat, s Zat Arrasnak tudni kellett volna ezt. Mellé pattantam, és megragadtam torkát, mielőtt még felemelhette volna kezét, hogy megállítson.

– Lefogni! – kiáltotta Zat Arras, s tucatnyi tiszt ugrott segítségére.

Kantos Kan lépett mellém, és fülembe súgott:

– Hagyd, könyörgöm, hagyd. Mindannyiunkat bajba keversz, mert abban a pillanatban segítségedre fogok sietni, amint kezét emelnek rád. Tiszteim, legénységem hozzám fog csatlakozni, fellázadnak, ami forradalomhoz vezethet. Tardos Mors és Hélium kedvéért, hagyd.

Szavaira elengedtem Zat Arrast, hátat fordítottam neki, és elindultam a hajó korlátja felé.

– Gyerünk, Kantos Kan – mondtam. – Hélium hercege visszatér a Xavianarra.

Senki nem avatkozott közbe. Zat Arras sápadtan, remegve állt tisztjei között. Egyesek megvetően néztek rá, és felém húztak, míg valaki, aki régóta Tardos Mors szolgálatában állt és bizalmát bírta, halkán így szólt, mikor elmentem mellette:

– Számíthatsz kardomra, John Carter.

Megköszöntem neki, és továbbmentem. Csendben távoztunk, és hamarosan ismét a Xavianar fedélzetére léptünk. Tizenöt perc múlva parancsot kaptunk a zászlóshajóról, hogy menjünk Héliumra.

Utunk eseménytelenül zajlott. Carthorist és engem a legsötétebb gondolatok gyötörtek. Kantos Kan is komoran merengett azon, miféle további kellemetlenségek származnak abból, ha Zat Arras megkísérli követni az ősi precedenst, mely halállal sújtotta a Dor völgyéből menekülőket. Egyedül Xodar volt gondtalan – szökevényként és törvényen kívüliként Héliumban sem bánhattak vele rosszabbul, mint bárhol máshol.

– Reménykedjünk, hogy legalább pirosuló vérral kardunkon megyünk el – mondta.

Egyszerű kívánsága minden bizonnyal meghallgatásra fog találni.

Mielőtt még Héliumra értünk, úgy láttam, hogy a Xavarian tisztjei csoportokra oszlottak. Voltak olyanok, akik minden adandó alkalommal Carthoris és körém gyűltek, körülbelül ugyanennyien viszont távol tartották magukat tőlünk. A lehető legudvariasabban bántak velünk, de láthatóan fogva tartotta őket a Dorba, Issbe és Kórusba vetett babonás hitük. Nem nehezteltem rájuk, mert tudtam, milyen erős lehet a hit hatalma az egyébként értelmes emberek felett, legyen az bármennyire nevetséges is.

Szentségtörést követtünk el azzal, hogy visszatértünk Dor völgyéből. Azáltal, hogy elmondtuk a tényeket, ahogyan azok megtörténtek, megsértettük apáik vallását. Istenkáromlók, hazug eretnekek voltunk. Akik ragaszkodtak hozzánk, s hűségesek voltak, mert szerettek minket, még ők is annak ellenére maradtak a mi oldalunkon, hogy lelkük mélyén kétségbe vonták igazmondásunkat. Nagyon nehéz új vallást elfogadni a régi helyett, függetlenül attól, mennyire csábító az új, de nem lehet nehezebbet kérni annál, hogy a régit hazugságként vessük el, és. helyébe nem kínálunk semmit.

Kantos Kan nem volt hajlandó arra, hogy a thernek és az elsőszülöttek között szerzett élményeinkről beszélgesse velünk.

– Az is bőven elég – mondta –, hogy kockára teszem életemet és a túlvilági életemet azzal, hogy egyáltalán megtűrlek titeket. Ne kérjétek tőlem, hogy tetézzem bűneimet, és még meg is hallgassam az égbekiáltó eretnkségeket.

Tudtam, hogy előbb-utóbb eljön az idő, amikor barátainknak és ellenségeinknek nyilvánosan kell majd állást foglalniuk. Ha eljutunk Héliumba, akkor nem kerülhető el a beszámoló utunkról, s ha Tardos Mors nem térne vissza, akkor Zat Arras gyűlölködése sokat nyomhat a latba ellenünk, mivel ő képviseli Hélium kormányát. Nyilvánvalóan árulásnak számítana, ha vele szemben lépnénk fel. A legtöbb katona kétségkívül parancsnokát követné, s tudtam, hogy a szárazföldi és légvédelmi csapatok legmagasabb rangú és legtöbb hatalommal rendelkező tisztjei John Carter oldalára állnának, legyen az ellenség akár isten, akár ember, akár ördög.

Másrészt a lakosság többsége kétségkívül megköveteli, hogy vezekeljünk az általunk elkövetett szentségtörésért. Bárhogyan szemlétem is, kilátásaink nem voltak rózsásak, de elmémet annyira meggyötörte az, hogy Dejah Thorisra gondoltam, hogy – most már látom – akkor alig szenteltem figyelmet Hélium szorult helyzetének.

Éjjel és nappal lidércnyomásként nyomasztottak azok a borzasztó jelenetek, melyeket talán éppen akkor élt át hercegöm a rettenetes

növényemberek és a könyörtelen fehér majmok között. Időről időre eltakartam arcomat, hiábavalóan reménykedve abban, hogy kezemmel elűzhetem elméből a rettenetes képeket. Délelőtt érkezünk a másfél kilométer magas, skarlátvörös torony fölé, mely a nagyobb Héliumot ikervárosától megkülönbözteti. Amikor nagy köröket leírva ereszkedtünk a flotta dokkjai felé, hatalmas tömeg nyüzsgött az utcákon. Rádiótáviratban értesítették Héliumot érkezésünkről.

A Xavarian fedélzetéről négyünket, Carthorist, Tars Tarkast, Xodart és engem egy kisebb hajóval átszállítottak a Jutalmazás szentélyéhez. Héliumban itt szolgáltatnak igazságot jöttetekért, és gaszágokért; a hőst itt tüntetik ki, a gonosztevőt itt marasztalják el. A tetőn kialakított leszállóhelyről vezettek a szentélybe, úgyhogy nem haladtunk el az emberek sorfala között, mint ezt a szokás diktálta volna. A megbélyegzett foglyok és a kiemelkedő vándorok korábban mindig a jeddakok kapujától vonultak végig az ősök utcáján, csúfolkodó vagy lelkendező polgárok tömegében a Jutalmazás szentélyébe.

Tudtam, hogy Zat Arras nem merte közelünkbe engedni a népet, mert attól félt, hogy Carthoris és irántam érzett szeretetük tüntetéssé alakulhat, mely elsöpörhethé babonás rettegésüket attól a büntől, mellyel minket vádoltak. Csak találgatni tudtam, mik lehettek Zat Arras tervei, de az, hogy nem sok jót ígértek, nyilvánvaló volt, mert csakis a bizalmát leginkább élvező szolgálai kísérték minket a szentélyhez vezető hajóúton.

A szentély déli részén szállásoltak el minket. Szobánk az ősök útjára nézett. Elláttunk a jeddakok kapujáig, körülbelül nyolc kilométerre tőlünk. A szentély előtti teret, a környező utcákat zsúfolásig megtöltötték az emberek. Fegyelmetlenül viselkedtek, sem tetszésnyilvánítás, sem ellenézés nem nyilvánult meg. Amikor megláttak minket az ablakban, sokan kezükbe rejtették az arcukat és sírtak.

Késő délután, küldönc érkezett Zat Arrastól. Arról értesített, hogy pártatlan nemesek tárgyalják ügyünket a szentély nagycsarnokában a következő nap első zodusában, mely földi idő szerint 8 óra 40 percrek felel meg.*

* Mindenütt, ahol John Carter kapitány a marsi mértékegységekben adta meg az időre, távolságra, súlyra vonatkozó adatokat, a lehető legpontosabban átszámítottam ezeket a földi értékekre. Jegyzetei sok marsi táblázatot tartalmaznak, nagy tömegű tudományos adatot. Mivel jelenleg a Nemzetközi Asztronómiai Társaság foglalkozik az értékes adatok eme hatalmas tárházának osztályozásával, vizsgálatával és ellenőrzésével, az adatok semmivel nem járulnának hozzá Carter kapitány történetének érdekességéhez vagy az emberi tudás összességéhez, ha ilyen dolgokban szigorúan ragaszkodnék az eredeti kéziratához. Ellenben fennállna a veszélye annak, hogy az eredetiben szereplő adatok megzavarnák az olvasót, és elvonnák a történet érdekességét. Az

A HALÁLOS ÍTÉLET

Pár perccel a megjelölt időpont előtt Zat Arras tisztjeiből álló erős őrség jelent meg szállásunkon, hogy a szentély nagycsarnokába vezessen.

Kettesével léptünk be a terembe, s haladtunk a padsorok közötti széles járaton, melyet a Reménység folyosójának neveznek. Előttünk és mögöttünk fegyveres örök vonultak, a bejáratától egészen az emelvényig; a folyosó két oldalán, három tömött sorban zodangai katonák álltak.

Amikor az emelvényhez értünk, megláttam bíráinkat. Barsoomi szokás szerint harmincegyen voltak, s feltehetőleg a nemesség soraiból választották ki őket, mivel a per nemesek ellen folyt. Megdöbbenésemre azonban egyetlen baráti arcot sem láttam közöttük. Gyakorlatilag mindannyian zodangaiak voltak, s Zodanga nekem köszönhette vereségét a zöld hordáktól, majd alávetettségét Héliumnak, ők nemigen tesznek igazságot John Carter és fia vagy a nagy thark ügyében, aki annak a vad törzsnek volt parancsnoka, mely Zodanga széles utcáit fosztogatva, gyújtogatva és gyilkolva özönlötte el.

A nagy kör alakú csarnok zsúfolásig megtelt emberekkel. Minden réteg, korcsoport és nem képviselői jelen voltak. Belépésünkkel elhalkult a beszéd moraja, s amikor felléptünk az emelvényre, az Igazság trónusára, már halálos csend burkolta be a tízezer jelenlévőt.

A bírák a kör alakú emelvény szélén ültek. Kijelölték a mi helyünket is, háttal a kisebb emelvénynek, mely a nagyobb középpontjában állt. Erre a kisebb emelvényre kellett felmennie annak, akinek éppen az ügyét tárgyalták.

Zat Arras az elnöklő előljáró aranszékében ült. Amikor leültünk és őrünk visszavonultak az emelvényhez vezető lépcső aljához, Zat Arras felállt, és engem szólított.

– John Carter – kiáltotta –, foglald el helyedet az Igazság talapzatán, hogy tetteidnek megfelelően, pártatlanul ítéletet mondjunk ügyedben, s hogy megtudd, mit érdemelsz.

érdeklődők számára elmondhatom, hogy a marsi nap valamivel több, mint 24 óra 37 perc földi idő szerint. Ezt az időtartamot a Marson tíz egyenlő részre osztják. A nap reggel 6kor kezdődik, földi idő szerint. A zodusokat 50 részre osztják, melyek mindegyike 200 kisebb részből áll. Ez utóbbiak nagyjából egy földi másodperc megfelelői. Az itt közölt barsoomi időszámítási táblázat csupán része a teljes táblázatnak, mely majd Carter kapitány jegyzeteivel együtt jelenik meg.

Időszámítási táblázat

200 tal.....1 xat

50 xat.....1 zodus

10 zodus.....1 tengely körüli forgása a Marsnak

A hallgatóság előtt forogva előadta a tetteket, melyek értékétől függött megítélésem.

– Mindannyian tudjátok, bírák és Hélium népe – kezdte –, hogy John Carter, Hélium egykori hercege, saját állítása szerint visszatért Dor völgyéből, sőt Issus szentélyéből. Tudjátok, hogy sok ember jelenlétében istenkáromlást követett el szent Iss, Dor völgye, Korus elveszett tengere, a szentséges thernek, sőt még Issus, a halál és az örökélet istennője ellen is. Saját szemetekkel láthatjátok, mivel itt ül az igazság talapzatán, hogy valóban visszatért ezekről a szent helyekről, megsértve ősi szokásainkat, elrúgva ősi vallásunk szentségét.

Nem élhet, aki már meghalt. Mindörökre el kell venni az életet attól, aki mégis élni próbál. Bírák, kötelességek nyilvánvaló. Semmiféle tanúskodás nem mondhat ellent az igazságnak. Milyen ítéletet szabtok ki John Carterre az általa elkövetett cselekedetekért?

– Halált – kiáltotta az egyik bíró.

A közönség soraiban talpra ugrott valaki, kezét a magasba emelte, és felkiáltott:

– Igazságot! Igazságot! Igazságot!

Kantos Kan volt az. Minden szem rá szegeződött, amikor a zodangai harcosok mellett felugrott az emelvényre.

– Miféle igazságszolgáltatás ez? – kiáltott rá Zat Arrasra. – A vádlott nem kapott szót, nem volt alkalma arra, hogy másokat megkérjen, álljanak ki mellette. A héliumi nép nevében tisztességes és részrehajlás nélküli tárgyalást követelek Hélium hercege számára.

A közönség is elkezdett kiáltozni.

– Igazságot! Igazságot!

Zat Arras nem mert szembe szállni velük.

– Beszélj – vicsorogta felém. – De ne káromold a Barsoomon szentnek tekintett dolgokat.

– Hélium népe! – A közönséghez fordultam, a bírák feje felett. – Hogyan is várhatna John Carter igazságot zodangai emberektől? Nem várhat, de nem is kéri őket erre. Hélium népe elé viszi ügyét. Nem kér kegyelmet senkitől. Nem saját ügyében kér szót, hanem a ti ügyetekben. Asszonyaitok és lányaitok ügyében, a még meg nem született asszonyok és lányok ügyében. Céлом az, hogy megmentsem őket attól az elképzelhetetlenül gyalázatos megaláztatástól, melyet – saját szememmel láttam – az Issus szentélyének nevezett helyen szenvednek el Barsoom szép asszonyai. Céлом az, hogy megmentsem őket a növényemberek vérszívó ölelésétől, a dóri fehér majmok agyaraitól, a thernek könyörtelen

gerjedelmétől, egyszóval mindattól, ami a hideg Issen hajózva, otthonuktól, a szeretettől és boldogságtól eltávozva, rájuk vár.

Senki nincs itt, aki ne ismerné John Carter történetét. Azt, ahogyan egy másik világból eljött hozzátok, ahogyan kínzatást és üldöztetést szenvedve kiemelkedett a zöld emberek foglyai közül, hogy Barsoom magas rangú emberei között töltsön be magas tisztséget. Jól tudjátok, John Carter sosem hazudna saját érdekében, sosem mondana olyasmit, amivel árthatna Barsoom népének, s azt is, sosem beszélne alapos indokok nélkül arról a különös vallásról, amelyet tisztelt, de amelyet meg nem értett.

Senki nincs itt, s egész Barsoomon, aki életét ne egy tettemnek köszönhetné, mellyel maga mát és hercegnőm boldogságát áldoztam fel, csak azért, hogy ti élhessetek, így hát, Hélium férfiai, úgy vélem, jogom van annak követelésére, hogy meghallgassatok, higgyetek nekem, megengedjétek, hogy szolgálhassalak, megmentselek titeket Dor és Issus hamis túlvilágától, mint ahogyan az igazi haláltól is megmentettelek.

Hélium népéhez szólok most. Ha befejeztem, tegyenek a zodangaiak velem kedvük szerint. Zat Arras elvette kardomat, így a zodangaiaknak nem kell félniük tőlem. Meghallgattok?

–Beszélj, John Carter, Hélium hercege! – kiáltott egy nemes a teremben, és a sokaság megismételte az engedélyt, s az épületet majd szétvetette demonstrációjuk zaja.

Zat Arras bölcsőbb volt annál, semhogy szembeszegült volna a Jutalom szentélyében akkor megnyilvánult érzelmekkel, s így két óra hosszat beszélhettem Hélium népéhez. De amikor befejeztem, Zat Arras felállt, és halkán így szólt a bírákhoz:

– Nemes uraim, hallhattátok John Carter védekezését. Minden lehetőséget megkapott arra, hogy bizonyítsa ártatlanságát. A lehetőséget ehelyett arra használta, hogy további istenkáromlást kövessen el. Mi, uraim, az ítéletek?

– Halál az istenkáromlóra! – kiáltott az egyik, és talpra ugrott. A következő pillanatban mind a harmincegy bíró talpon volt, magasba emelt karjuk jelezte az egyhangú ítéletüket.

Ha az emberek nem is hallhatták Zat Arras vádját, bizonyosan hallották a bíróság ítéletét. A zsúfolt csarnokban hallható nyomott pusmogás egyre erősödött, míg végül Kantos Kan, aki nem hagyta el az emelvényt, mióta mellém állt, felemelte kezét, és csendet kért. Amikor csend lett, hideg, nyugodt hangon szólt az emberekhez.

– Hallottátok, milyen sorsot szabtak ki a zodangai férfiak Hélium legnemesebb hőisére. Lehet, hogy Hélium népének az a kötelessége, hogy

az ítéletet végérvényesnek elfogadja. Tegyen mindenki a szíve szerint, íme, Kantos Kan, Hélium flottájának parancsnoka így válaszol Zat Arrasnak és bíráltnak.

Ezzel lecsatolta kardját, és lábam elé dobta. A következő pillanatban katonák és civilek, tiszték és nemesek nyüzsögtek a zodangai katonák körül, és igyekeztek az igazságosság trónja felé. Száz ember tolongott az emelvényen, száz penge csörgött lábamnál. Zat Arras és tisztjei majd szétrobbantak a dühtől, de semmit sem tehettek. A kardokat egyenként ajkamhoz emeltem és felcsatoltam tulajdonosukra.

– Gyerünk – mondta Kantos Kan –, kísérvük el John Cartert és társait palotájukba.

Körbefogtak minket, és elindultak a Reménység folyosója felé.

– Megállj – kiáltott Zat Arras. – Héliumi katonák! Ne engedjétek, hogy a foglyok elhagyják az Igazságosság trónját!

A zodangai katonák alkottak az egyetlen szervezett katonai csoportot a teremben, így Zat Arras abban bízott, hogy parancsait végre fogják hajtani. Nem hiszem, hogy számított volna arra az ellenállásra, mellyel a trón felé közelítő katonáknak kellett szembenézniük.

Kardok villantak meg a csarnok minden pontján, a férfiak fenyegetően közeledtek a zodangaiak irányába. Valaki felkiáltott:

– Meghalt Tardos Mors, száz évig éljen John Carter, Hélium jeddakja!

Amikor láttam és hallottam, hogyan léptek fel a héliumiak Zat Arras katonáival szemben, tudtam, hogy csak a csoda akadályozhatja meg a polgárháborúval fenyegető összecsapást.

– Várjatok! – kiáltottam, és ismét felugrottam az Igazság talapzatára. – Senki ne mozduljon, míg be nem fejezem. Egyetlen dőfés keserű és véres háborúba boríthatja Héliumot, s a háború kimenetelét senki nem láthatja előre. Testvér harcol majd testvér ellen, apa fiú ellen. Senki életét nem szabad feláldozni. Inkább alávetem magam Zat Arras elfogult ítéletének, mintsem polgárháború kirobbantója legyek. Mindenki engedjen egy ponton a másíknak. Hagyjuk nyugton ezt az ügyet, míg Tardos Mors, vagy fia, Mors Kajak vissza nem tér. Ha az év végéig nem térnének vissza, újabb tárgyalást lehet tartani. Van erre példa Hélium történetében.

Majd Zat Arrashoz fordulva, halkán ezt mondtam:

– Ha nem vagy ostobább, mint amilyennek gondollak, megragadod ezt az alkalmat, melyet neked kínálok, mielőtt még túl késő nem lesz. Ha ez a karderdő itt katonáidra támad, akkor Barsoomon senki, még Tardos Mors sem lehet képes arra, hogy elhárítsa a következményeket. Mit szólsz ehhez? Beszélj gyorosan!

A zodangai Hélium jedje felemelt hangon szólt a dühös tengerhez.

– Engedjétek le kardotokat, héliumi férfiak – kiáltotta haragtól remegő hangon. – Kimondatott a bíróság ítélete. A végrehajtás napját azonban nem jelöltük meg. Én, Zat Arras, mérlegelve a fogoly királyi kapcsolatait, múltbéli érdemeit és szolgálatait, a végrehajtást egy évre, vagy Tardos Mors visszatértéig felfüggesztem. Oszoljatok szét csendben, és térjetek haza.

Senki nem mozdult. Feszült csendben álltak, szemük rám szegeződött, mintha tőlem várnák a jelet a támadásra.

– Tisztítsd még a szentélyt ezektől – adta ki a parancsot Zat Arras halkán egyik tisztjének.

A parancs végrehajtásának eredményétől, tartva az emelvény szélére léptem, és a kijárat felé mutattam. Kérésemre egy emberként fordultak meg, némán, fenyegetően haladtak el Zat Arras, Zodanga jedjének katonái előtt. Zat Arras mogorván állt tehetetlen haragjában.

Kantos Kan és mások, akik hűségesküt tettek nekem, még mindig az Igazságosság trónján álltak.

– Induljunk! – mondta Kantos Kan. – Elkísérünk palotádba, hercegem.

Kantos Kan Zat Arrasnak szánt dölyfös, megvető mosollyal csinos ábrázatán elfordult, lement a lépcsőn. Mi, négyen, s száz hűséges emberünk, követtük őt. Senki nem emelt kezét ránk, jöllehet diadalmenetünket villogó szemek kísérték.

Az utcákon hatalmas tömeg tolongott, de nekünk utat nyitottak. Számptalan kardot hajítottak lábamhoz, míg átkeltünk a városon, és eljutottunk városszéli palotámhoz, öreg szolgálaim térdre borultak előttem, kezemet csókolgatták, mikor köszöntöttem őket. Ők nem törődtek azzal, hol jártam. Nekik elég volt, hogy visszatértem.

– Ó, gazdánk – sóhajtott az egyik –, micsoda nap lenne ez, ha isteni hercegnőnk is itt lehetne!

Könnyek szöktek a szemembe. El kellett fordulnom, hogy elrejthessem megindultságomat. Carthoris nem is leplezte könnyeit, amikor a szolgálak körötte sűrögtek, és hangot adtak elragadtatottságuknak és közös bánatuknak. Tars Tarkas csak most tudta meg, hogy lánya, Sola, követte Dejah Thorist végső zarándokútján. Eddig nem volt szívem közölni vele, amit Kantos Kan nekem mondott. A zöld marslakók sztoicizmusával fogadta a hírt, s nem mutatta, hogy szenved, de én tudtam, hogy a fájdalom éppúgy mardosta őt is, mint engem. Fajtájával éles ellentétben, Tars Tarkasban szépen kifejlődtek az olyan emberi érzések, mint a szeretet, a barátság és az irgalom.

Komor és szomorú társaság ült le a megérkezést ünneplő étkezéshez Hélium hercegének palotájában. Százan lehettünk, ha nem számoljuk kis udvarom tagjait, mivel Dejah Thoris és én rangunknak megfelelő házat vittünk.

Az asztal, a marsi szokások szerint háromszög alakú volt, mivel családunk három tagból állt. Carthoris és én ültünk egy-egy oldal középpontjában. A harmadik oldal közepén Dejah Thoris magas, faragott széke üresen maradt, természetesen a székre terített pompás nászkárpittal és az ékkövekkel. A szék mögött ott állt a szolga, mintha úrnője parancsait lesné, mint azokban a napokban, amikor még ő is helyet foglalt az asztalnál. Barsoomon így volt szokás, ezért nekem is el kellett viselnem a gyötrelmeket, melyek a néma szék láttán szívembe markoltak. E székben kellene ülnie nevető, vidám hercegnőmnek, akinek jókedve betölti az egész termet.

Jobbra tőlem Kantos Kan foglalt helyet. Dejah Thoris üres székétől jobbra Tars Tarkas ült hatalmas székében, a megemelt asztaldarab előtt, melyet évekkel ezelőtt készítettem neki, hogy megfeleljen óriás természetének. Minden marsi asztalnál a díszhely az úrnő jobbján van, s amikor a nagy thark Héliumban tartózkodott, ezt a helyet Dejah Thoris mindig Tars Tarkas számára tartotta fenn.

Hor Vastus a Carthoris melletti díszhelyen, ült. Kevés szó hangzott el. A társaság csendben szomorkodott. Dejah Thoris elvesztése még elevenen élt mindenki emlékezetében, s ehhez hozzájárult a Tardos Mors és Mors Kajak iránt érzett aggodalom, valamint a Hélium sorsa feletti kétség és bizonytalanság, ha igaznak bizonyul, hogy mindörökre eltűnt nagy jeddakja.

Figyelmünket hirtelen távoli kiabálás ragadta meg, mintha nagyon sokan egyszerre emelnék fel hangjukat, de azt nem tudtuk eldönteni, hogy örömben vagy haragjukban. A zaj egyre közeledett. Egy szolga rontott be a terembe, és azt kiáltotta, hogy nagy tömeg árad be a palota kapuin. Egy másik szolga csaknem feldöntötte az elsőt, s örülként nevetett és zokogott felváltva.

– Megtalálták Dejah Thorist! – üvöltötte. – Itt van Dejah Thoris küldönce!

Több se kellett nekem. A terem nagy ablakai a kapuhoz vezető útra néztek az asztal túlsó oldalán. Nem vesztegettem arra az időt, hogy megkerüljem a nagy asztalt, egyetlen ugrással átrepültem felette és a lakmározók feje felett, ki az erkélyre. A skarlátvörös pázsit alig tíz méterre volt alattam. A pázsiton túl a tömeg egy thoatot állt körül, melynek lovása

a palota felé tartott. Leugrottam a földre, és a közeledő embercsoport felé szaladtam.

Amikor a közelükbe értem, észrevettem, hogy Sola ült a thoaton.

– Hol van Hélium hercegnője? – kiáltottam.

A lány lecsúszott a hatalmas thoat hátáról, és felém szaladt.

– Ó, hercegem! Hercegem! – zokogta. – Mindörökre elveszett. Fogoly a kisebbik holdon. Elrabolták Barsoom fekete kalózzai.

SOLA TÖRTÉNETE

Beérve a palotába. Solát az ebédlőcsarnokba vezettem. Sola a zöld emberek kimért módján üdvözölte apját, és elmesélte Dejah Thoris zarándokútjának és fogságba esésének történetét.

– Hét nappal ezelőtt, a Zat Arrasszal folytatott titkos találkozó után, késő éjjel, Dejah Thoris megpróbált elszökni a palotából. Jóllehet nem hallottam, beszélgetésük során milyen eredményre jutott Dejah Thoris és Zat Arras, tudtam, hogy valami olyasmi történt, ami óriási lelki szenvedést okozott a hercegnőnek, s amikor megtudtam, hogy elszökött a palotából, nem kellett sokáig gondolkoznom, hová is mehetett.

Gyorsan felkeltettem tucatnyi, leghűségesebb szolgáját, és félelmeimet elmagyaráztam nekik. Egy emberként jelentkeztek, hogy kövessük szeretett hercegnőnket vándorlása során, még akár a Szent Isshez is, vagy akár Dor völgyébe. A palotától kis távolságra rátaláltunk Dejah Thorisra. Hűséges Woola kutyája volt vele, senki más. Amikor utolértük, haragot tettetett, és visszaparancsolt minket, de ez egyszer nem engedelmeskedtünk neki. Amikor rájött, hogy nem hagyjuk őt elmenni végső zarándoklatára, sírva megölelt minket, s együtt folytattuk az éjszakai utat dél felé.

Másnap kis thoatok csordájával találkoztunk. Ezután thoatok hátán folytattuk az utat. Nagyon gyorsan nagyon messzire jutottunk. Az ötödik nap reggelén északi irányban haladó nagy csatahajóflottát vettünk észre. Ők is megláttak minket, mielőtt még búvóhelyet találtunk volna. Fekete emberek hordája fogott közre minket. A hercegnő őrsége mindvégig vitézül harcolt, de leteperték és lemészárolták őket. Csak Dejah Thoris és az én életemet kímélték meg.

Amikor Dejah Thoris rájött, hogy a fekete kalózok kezére került, megpróbálta eldobni életét, de az egyik fekete elragadta tőle törét. Azután mindkettőnket megkötöztek, s így kezünket sem tudtuk használni. Miután minket foglyul, ejtettek, folytatták útjukat észak felé. A flotta húsz nagy csatahajóból és sok kisebb cirkálóból állt. Éjjel az egyik kis cirkáló, mely messzire előrement, egy fogollyal tért vissza. Mint elmondták, a fiatal vörös nőt egy hegyláncon, három vörös marsi csatahajó orra előtt vetették rabságba.

Kihallgatott beszélgetések foszlányaiból nyilvánvalóvá vált, hogy a fekete kalózok a néhány nappal korábban tőlük elszökött foglyaikat üldözték. Abból, hogy a flotta parancsnoka oly hosszan és komolyan hallgatta ki a lányt, mikor elé vezették, nyilvánvaló volt, hogy nagyon

fontosnak tartották a lány elfogását. Később őt is megkötözték, és ugyanabba a kabinba rakták, mint amelyekben Dejah Thoris és én raboskodtunk.

Az új fogoly gyönyörű volt. Azt mondta Dejah Thorisnak, hogy sok évvel ezelőtt indult az önkéntes zarándokúira apjának, Ptarth jeddakjának udvarából. Thuvia, Ptarth hercegnője volt. Azután ő is megkérdezte Dejah Thoristól, hogy ő ki. Amikor meghallotta a választ, térdre esett, és csókokkal borította Dejah Thoris megkötözött kezét. Azt mondta, hogy reggel még John Carter és Carthoris társaságában volt.

Dejah Thoris először nem akart hinni neki, de amikor a lány elmondta különös kalandjait, melyek azóta estek meg vele, mióta John Carterrel találkozott, s beszélt azokról a dolgokról, melyeket John Carter, Carthoris és Xodar mesélt kalandjaikról az elsőszülöttek országában, Dejah Thoris megbizonyosodott róla, hogy akiről a lány beszél, senki más nem lehet, mint John Carter. “Mert ki más, mint John Carter tehette meg azokat a dolgokat, melyeket leírsz?” – mondta. Azután amikor Thuvia beszélt John Carter iránt érzett szerelméről, s arról, hogy John Carter milyen hűségesen szereti az általa választott hercegnőt, Dejah Thoris végképp letört. Sírt, átkozta Zat Arrast és a könyörtelen sorsot, mely néhány nappal imádott férjének megérkezése előtt üzte őt el Héliumból. “Nem neheztelek rád, Thuvia, azért, mert szereted őt – mondta Thuviának. – Vallomásod őszinteségéből tudom, hogy iránta érzett szereteted tiszta és mély.”

A flotta továbbra is észak felé haladt, de utolsó éjjel bizonyára felfedezték, hogy John Carter valóban elmenekült előlük, s így ismét déli irányba fordultak. Nemsokára egy ör lépett kabinunkba, és engem a fedélzetre hurcolt. “Az elsőszülöttek országában nincs hely a zöldek számára”, mondta, és iszonyúan meglökött. A lökés hatására átestem a csatahajó korlátján. Nyilván azt gondolta, hogy így szabadíthatja meg a hajót jelenlétemtől a legkönnyebben, a hogy így egyúttal meg is ölhet.

A kegyes sors azonban közbelépett, és csoda folytán zúzódásokkal megúsztam az esést. A hajó lassan haladt, s amikor leestem a fedélzetről a sötétbe, összerázkódtam a rám váró rettentő zuhanás gondolatára, mivel a flotta nappal sok ezer méter magasan repült. Micsoda meglepetés volt, hogy puha növényzetre hullottam a hajó fedélzetéről való öt-hat méter esés után. A hajó feneke bizonyára súrolta is a földet, amikor kiestem.

Egész éjjel ott feküdtem, ahová estem. Következő reggel megkaptam a magyarázatot a szerencsés véletlenre, mely rettentő haláltól mentett meg. Napkeltekor a tengerfenék és távoli hegyek széles panorámája tárult elém. A hegylánc legmagasabb csúcsán voltam. Az éjszaka sötétjében a flotta kis

híján súrolta a hegygerincet, s a fekete őr az alatt a rövid idő alatt lökött le, miként feltételezte, a halálba, míg a föld közelében lebegtünk. Néhány mérföldre keletre nagy csatorna volt. Amikor odaértem, megkönnyebbülten értesültem arról, hogy Héliumhoz tartozik. Szereztem egy thoatot, s a többit már tudjátok.

Percekig néma csend volt. Dejah Thoris az elsőszülöttek karmai között! összerázkódtam erre a gondolatra. De a lebírhatatlan önbizalom régi tüze hirtelen ismét fellángolt bennem. Talpra ugrottam, vállamat hátravettem, kardomat a magasba emeltem, és ünnepélyes esküvel fogadtam, hogy felkutatom, megmentem, és megbosszulom hercegnőmet.

Száz kard repült ki száz hüvelyből. Száz harcos pattant fel az asztalra, és kötelezték el magukat és vagyonukat az expedíció sikere mellett. Tervem készen állt. Köszönetet mondtam barátaimnak, és Carthorisra hagytam, hogy őket szórakoztassa. Visszavonultam saját csarnokomba Kantos Kan, Tars Tarkas, Xodar és Hor Vastus társaságában.

Késő éjszakáig tárgyaltuk az expedíció részleteit. Xodar biztosra vette, hogy Issus egyéves szolgálatot ró Dejah Thorisra. és Thuviára.

– Ezalatt legalább viszonylagos biztonságot fognak élvezni – mondta –, mi pedig tudni fogjuk, hol keressük őket.

A flotta felkészítése az Omeanba való behatolásra Kantos Kanra és Xodarra maradt. Kantos Kan beleegyezett abba, hogy a szükséges hajókat azonnal a szerelőcsarnokba vigyék, ahol Xodar felügyeli majd vízi propellerekkel való felszerelésüket.

Xodar sok éven át irányította az elrabolt csatahajók újjáépítését, melynek révén képessé váltak arra hogy közlekedjenek az Omeanban. Xodar tudta, hogyan kell elkészíteni a propellereket, a burkolatot és a kiegészítő berendezéseket.

Úgy becsültük, hogy hat hónapra lesz szükségünk az előkészületek megvalósítására, tekintettel arra, hogy teljesen titokban kell mindezt elvégezni, nehogy a terv Zat Arras tudomására jusson. Kantos Kan biztos volt abban, hogy Zat Arras oly nagy ambíciókat dédelgetett magában, hogy semmi más nem elégíthette ki, mint Hélium jeddakjának címe.

– Még azt is kétlem – mondta –, hogy örülne Dejah Thoris visszatérésének, mert ez azt jelentené, hogy egy olyan valaki jelenne meg a színen, aki közelebb áll a trónhoz, mint ő. Ha téged és Carthorist el teszi az útból, akkor már aligha akadályozhatja meg bármi is a jeddaki cím elnyerésében. Azt pedig egy percig se gondoljátok, hogy biztonságban vagytok, amíg az ő kezében van a fő hatalom.

– Megvan annak is a módja – mondta Hor Vastus –, hogy öt egyszer s mindenkorra félreállítsuk.

. – Mi lenne az? – kérdeztem. ő csak mosolygott.

– Itt csak suttogni merem, de egy napon a Jutalmazás szentélyének kupoláján állva fogom kikiáltani, az alatt örvendező sokaságnak.

– Mire gondolsz? – kérdezte Kantos Kan.

– John Carter, Hélium jeddakja – súgta Hor Vastus.

Társaim szeme felvillant. Az öröm és a várakozás szomorkás mosolya öntötte el arcukat. Minden szem kérdően nézett rám.

– Nem, barátaim – mondtam mosolyogva. – Köszönöm, de ez lehetetlen. Legalábbis most. Ha már tudjuk, hogy Tardos Mors és Mors Kajak soha nem térhet vissza, ha én is leszek, akkor csatlakozni fogok hozzátok, hogy arról gondoskodjunk, Hélium népe szabadon választhassa meg következő jeddakját. Akit ők megválasztanak, számíthat kardom hűségére, s én nem kérésem magamnak ezt a megtiszteltetést. Mindaddig Tardos Mors Hélium jeddakja és Zat Arras az ő helytartója.

– Ahogyan te akarod, John Carter – mondta Hor Vastus –, de... Mi volt ez? – suttogta a kertre néző ablak felé mutatva.

Alig ejtette ki ezeket a szavakat, máris kiugrott az erkélyre.

– Ott megy – kiáltotta izgatottan. – Őrség! Ott lenn! Őség!

Ekkor már mi is ott voltunk, és láttuk az emberalakot, aki gyorsan átszaladt a pázsiton és eltűnt a bokrok között.

– Amikor megláttam, itt állt az erkélyen! – kiáltotta Hor Vastus – Gyorsan! Kövessük őt!

Együtt rohantunk a kertbe, s noha az egész őrséggel órák hosszat kutattuk a terepet, semmi nyomát nem találtuk az éjszakai behatolónak.

– Szerinted mi volt ez? – kérdezte Tars Tarkas Kantos Kant.

– Zat Arras kéme – felelte Kantos Kan. – Mindig is így csinálta.

– Akkor hát lesz mit jelentenie gazdájának – nevetgélt Hor Vastus.

– Remélem, csak azt hallotta, amit a jeddakságról mondtunk – tűnődtem. – Ha kihallgatta azt is, amit Dejah Thoris megmentésére szőttünk, akkor polgárháború lesz, mert Zat Arras megpróbál majd leszámolni velünk, de most velem nem lehet leszámolni. Ebben az ügyben még Tardos Mors ellen is fellépnék, ha szükséges lenne. Még akkor is megvalósítom tervemet, ha ez egész Héliumot véres polgárháborúba viszi. Csak a halál állíthat meg. Ha netán meghalnék, barátaim, megesküdök arra, hogy végrehajtjátok a kutatást, és Dejah Thorist biztonságban visszahozzátok nagyapja udvarába?

Mindannyian esküt tettek kardjukra, hogy megteszik, amit kértem tőlük.

Megállapodtunk abban, hogy az átépítendő hajókat Hastorba, Hélium egyik délnyugaton, fekvő városába kell rendelni. Kantos Kan úgy vélte, hogy az ottani szerelőcsarnokok normális munkájuk mellett egyszerre legalább hat hajót tudnak átszerelni. Mivel ő volt a flotta főparancsnoka, egyszerű volt számára, hogy a hajókat odaküldje, s hogy az építés után a hajókat a birodalom távoli tartományába irányítsa míg készen nem állunk arra, hogy összegyűljenek és behatoljunk Omeanba.

Késő éjjel fejeztük be megbeszéléseinket, de mindannyiunkban körvonalazódott saját kötelességünk, s a terv részleteiben is megállapodtunk.

Kantos Kan és Xodar felelt a hajók átépítéséért. Tars Tarkasnak kapcsolatba kellett kerülnie a tharkokkal, és ki kellett puhatolnia, népe milyen érzésekkel fogadja visszatérését Dor völgyéből. Ha az eredmény kedvező, akkor azonnal el kell utaznia a tharkokhoz, és idejét arra szentelnie, hogy nagy sereget állítson fel a zöld harcosokból, akiknek azt a szerepet adtuk terveinkben, hogy Dor völgyébe és Issus szentélyéhez indulnak, miközben a flotta behatol Omeanba és megsemmisíti az elsőszülöttek ha jóit.

Hor Vastusra hárult az a kényes feladat, hogy titokban katonai rőt szervezzen John Carter követésére. Hatalmas feladat állt Hor Vastus előtt, mivel úgy számoltuk, hogy az ezer nagy csatahajó fedélzetén, mellyekkel Omeanba be akartunk jutni, egymillió emberre lesz szükség, nem is szólva a zöld emberek elszállításáról, és a szállítóhajókat kísérő további hajókról.

Miután elmentek, jó éjszakát kívántam Carthorisnak, mivel már nagyon fáradt voltam. Lakrészemben megfürödtem, és lefeküdtem hálóselymeimre és szőrmémre. Ez ígérkezett első nyugodt éjszakámnak, mióta visszatértem Barsoomra. De ezúttal is csalódnom kellett.

Nem tudom, mennyit alhattam. Arra ébredtem, hogy fél tucat izmos ember térdelt rajtam. Számat már felpeckelték, kezemet-lábamat szorosan megkötözték. Oly gyorsan és céltudatosan dolgoztak, hogy képtelen voltam ellenállni, míg fel nem ébredtem.

Egy szót sem szóltak, a száj pecek pedig engem akadályozott meg a beszédben. Halkan felemeltek és szobám ajtaja felé vittek. Amikor elcipeltek az ablak előtt, melyen keresztül a távoli hold szórta ragyogó sugarait; láttam, hogy elrablóim arcát selyemálcra fedi, s így senkit nem ismerhettem fel közülük.

Amikor kiértünk a folyosóra, egy titkos ajtóhoz vittek. Az ajtó mögötti járat a palota alatti pincébe vezetett. Nem hittem volna, hogy bárki házam tagjain kívül is ismerte volna ezt a titkos ajtót. A csoport vezetője azonban

egy pillanatig sem habozott. Az ajtóhoz lépett, megérintette a titkos gombot. Amikor az ajtó kinyílt, félreállt, hogy társai bevigyenek a járatba, majd bezárta az ajtót maga mögött, és követett minket.

Egyenesén a pincébe mentünk. Végighaladtunk a kanyargó folyosókon, melyeket én magam sosem kutattam fel. Oly messzire mentünk, hogy biztos voltam abban, már rég magunk mögött hagytuk palotám területét. Végül ismét a felszín felé vittek.

Megálltunk egy jeltelen faldarab előtt. A vezető kardja markolatával háromszor, gyors egymásutánban megkocogtatta a falat, szünetet tartott, megismételte a jelet, s újabb szünet után kétszer kopogtatott. A fal azonnal elfordult. Ragyogóan megvilágított szobába vittek, melyben három gazdagon öltözött ember ült.

Egyikük felém fordult. Kegyetlen ajkán kaján mosoly ült. Zat Arras volt.

SÖTÉT REMÉNYTELENSÉG

– Nahát! – mondta Zat Arras –, vajon minek köszönhetem, azt a kellemes meglepetést, hogy Hélium, hercege bejelentés nélküli látogatást tesz nálam?

Miközben beszélt, az egyik ór kivette számból a pecket, de nem feleltem Zat Arrasnak. Csendben álltam, tekintetemet mereven Zodanga jedjére vettem. Bizonyos, hogy arckifejezésemnél meglátszott a megvetés.

A szobában minden szem először rám, majd Zat Arrasra szegeződött, míg végül lassan a harag öntötte el arcát.

– Elmehtettek – mondta elrablóimnak. Amikor már csak két társa maradt velünk a szobában, fagyos hangon, lassan, eltökélten, sok szünettel, mintha óvatosan válogatná meg szavait, ismét megszólalt.

– John Carter – mondta –, szokásaink szellemében, vallásunk törvényei szerint és pártatlan bíróságunk ítélete alapján büntetésed a halál. A nép nem menthet meg, csak én egyedül tehetem ezt. Hatalmamban vagy. Azt teszek veled, amit csak akarok. Megölhetlek, szabadon engedhetlek, s ha úgy döntenék, hogy megöllek, senki nem léphetne közbe. v

Ha szabadon járhat-sz-kelhetsz Héliumban egy évig, miként halálos ítéleted haladáka rendelkezik, akkor nem kell attól tartani, hogy a nép a rád mért ítélet azonnali végrehajtását követeli.

Két percen belül szabad lehetsz, de ennek van egy feltétele. Tardos Mors soha nem térhet vissza Héliumba. Sem Mors Kajak, sem Dejah Thoris. Héliumnak új jeddakot kell választania egy éven belül. Az új jeddak Zat Arras lesz. Jelentsd ki, hogy támogatom ügyemet. Ez szabadságod ára. Szólottam.

Tudtam, Zat Arras kegyetlen szívének célja elpusztításom volt. Ha meghalok, nemigen lehet kételkedni abban, hogy könnyen Hélium jeddakja lehet. Ha kiszabadulok, folytathatom Dejah Thoris felkutatását. Ha meghalok, lehet, hogy derék társaim nem lesznek képesek végrehajtani terveinket. Ha visszautasítom Zat Arras kérését, akkor valószínűleg nemcsak nem akadályozom meg őt abban, hogy Hélium jeddakja legyen, hanem még én magam pecsételném meg Dejah Thoris sorsát – azáltal, hogy Issus arénája borzalmainak szolgáltatnám ki őt.

Egy pillanatra megzavarodtam, de csak egy pillanatra. Ezer jeddak büszke leszármazottja inkább választaná a megalázó halált, mint amit Zat Arras kínált. John Carter sem tehet kevesebbet Héliumért, mint Dejah Thoris.

Zat Arrashoz fordultam.

– Szó sem lehet szövetségről – mondtam – Hélium árulója és Tardos Mors udvarának hercege között. Nem hiszem el neked, Zat Arras, hogy a nagy jeddak meghalt.

Zat Arras vállat vont.

– Már nem kell sok idő ahhoz – mondta –, hogy nézeteid csak téged érdekeljenek, így hát a legokosabb az lenne, ha addig értékesítenéd őket, amíg lehet. Zat Arras megengedi neked, hogy elgondolkozz nagylelkű ajánlatán. A pincék csendjében és sötétjében kezded meg tünődéseidet ma éjjel, de közben tudnod kell, hogy amennyiben ésszerű időhatárokon belül nem adod áldásodat a neked felkínált ajánlatra, akkor soha többé nem kerülhetsz elő a sötétből és csendből. S azt sem tudhatod, mely pillanatban nyúl ki egy kéz a sötétből és csendből, hogy törével elvegye tőled az utolsó lehetőséget is arra, hogy valaha is visszatérj a külső világ melegébe, szabadságába, boldogságába.

Mondandója végeztével Zat Arras tapsolt egyet. Az örök újra beléptek a szobába. Zat Arras rám mutatott.

– A pincébe vele – mondta.

Ez volt minden. Négy ember vezetett ki a szobából. Rádium kézilámpájukkal világítva meg utunkat, véget nem érő alagutakon keresztül vittek egyre mélyebbre Hélium városa alá.

Egy tágas teremben állapodtunk meg. Karikák voltak a sziklafalba ágyazva. A karikákhoz láncok kapcsolódtak. Sok lánc végén emberi csontvázakat láttam. Az egyik csontvázat félrerúgva kinyitották a bilincset, mely valaha egy emberi bokát tartott, és a vaspántot az én lábamra kattintottak rá. Azután távoztak, és a lámpát magukkal vitték.

A sötétség áthatolhatatlan volt. Pár percig még hallottam fegyvereik csörgését, de ez a zaj is egyre halkabb lett, míg végül a csend is oly teljes lett, mint a sötétség. Egyedül maradtam hajmeresztő társaimmal – a halott emberek csontjaival, akiknek sorsa alighanem az enyémet vetítette előre.

Nem tudom, mennyi ideig fülelhettem a sötétben, de a csendet semmi nem törte meg. Végül leültem börtönöm kemény padlójára, fejemet, a kőfalnak, támasztottam, és elaludtam.

Bizonyára órákkal később lehetett, amikor arra, ébredtem, hogy egy fiatal férfi áll előttem. Egyik kezében lámpát tartott, másikban edényt, melyben a barsoomi rabok menüje, zabkására emlékeztető kotyvalék volt.

– Zat Arras küldi üdvözlését – mondta az ifjú –, és felszólított arra, hogy tudassam veled, hogy bár ismeri az összeesküvést, mely téged tett volna Hélium jeddakjává, nem vonja vissza neked tett ajánlatát. Ha szabadulni

akarsz, mindössze annyit kell tenned, hogy megkérsz, mondjam el Zat Arrasnak, elfogadod javaslata feltételeit.

Megráztam fejem. Az ifjú semmi mást nem mondott. Kiment a folyosóra, és a lámpát is magával vitte, miután letette az ételt mellém.

Az ifjú napjában kétszer hozott ételt cellámba, s mindig ugyanazt az üzenetet közvetítette. Hosszú ideig próbáltam más dolgokról is beszélgetni vele, de ő soha nem válaszolt, végül én is felhagytam a kísérletezéssel.

Hónapokig azon gondolkoztam, miképpen értesíthetném Carthorist tartózkodási helyemről. Hónapokig karcolgattam az engem fogva tartó erős lánc egy pontját, abban reménykedve, hogy átvághatom, és a fiút követve a kacsaringós útvesztőben olyan helyre juthatok, ahonnan már megkísérelhetem a szökést.

Megőrijtett az aggodalom: nem tudtam, hogyan áll a Dejah Thoris megmentését célzó expedíció. Úgy gondoltam, Carthoris, ha szabadon cselekedhet, nem fogja ejteni terveinket, de az is lehet, hogy ő is Zat Arras pincéiben raboskodik.

Tudtam, Zat Arras kéme kihallgatta azt, amit az új jeddak megválasztásáról beszéltünk, de csak néhány perccel azelőtt tárgyaltuk meg annak a tervnek a részleteit, hogyan fogjuk Dejah Thorist kiszabadítani. Fennállt az a lehetőség is, hogy Zat Arras ezt is pontosan tudja. Lehet, hogy Carthoris, Kantos Kan, Tars Tarkas, Hor Vastus és Xodar merénylet áldozatai lettek vagy börtönben vannak.

Elhatároztam, hogy teszek még egy kísérletet arra, hogy többet tudjak meg. Kialakított haditervemet követtem, amikor az ifjú legközelebb belépett cellámba. Észrevettem, hogy az ifjú nagyjából Carthorisszal egykorú, hozzá hasonlóan magas, jóképű katona volt. Azt észleltem, hogy toprongyos ruházata nem nagyon illett össze méltóságteljes, nemes viselkedésével.

Ezekre a megfigyelésekre alapoztam a beszélgetést, melyet következő látogatásakor vele folytattam.

– Nagyon kedvesen bánsz velem, mióta ide be vagyok börtönözve – mondtam neki. – S mivel úgy vélem, a legkedvezőbb esetben is már csak nagyon rövid ideig élhetek; azt szeretném, mielőtt még túl késő nem lesz, hogy hálám jeléül jelentős örökséget hagyjak rád, amiért rabságomat elviselhetőbbé tetted.

Mindig időben hoztad ételemet, gondoskodtál arról, hogy tiszta és elegendő legyen. Egyetlen szóval vagy tettel sem kísérelted meg, hogy védtelen helyzetemét kihasználva sértegess vagy bántalmazz. Mindig udvarias és előzékeny voltál, mindenekelőtt ez idézte elő hálámat, azt a

vágyamat, hogy valami aprósággal viszonzzam jóságodat. Palotám őrszobájában számtalan szép ruha található. Menj és válaszd ki közülük magadnak azt, amelyik leginkább megnyeri tetszésedet – és az a tied lesz. Csak annyit kérek tőled, viseld, hogy tudjam, vágyam beteljesült. Mondd, hogy megteszed.

A fiú szeme ragyogott az örömtől, miközben beszéltem. Láttam, hogy tekintete saját rongyos ruhájáról az én pompás öltözékemre vándorolt. Elgondolkozott, mielőtt megszólalt volna. Szívem közben csaknem megállt – válaszátlól oly sok minden függött.

– Ha elmennék is Hélium hercegének palotájába egy ilyen kéréssel, ott engem kinevetnének, ráadásul valószínűleg fejjel előre hajítanának ki az utcára. Sajnos, nem lehetséges, bár nagyon köszönöm az ajánlatot. Ha Zat Arras megtudná, hogy ilyen dolgot fontolgatok magamban, kitépetné szívemet.

– Nem lesz semmi baj – igyekeztem megnyugtatni a fiút. – Mehetsz palotámba éjjel is, írok majd egy cédulát fiamnak, Carthorisnak. Elolvashatod az üzenetet, mielőtt átadnád, s így megbizonyosodhatsz arról, hogy a cédula Zat Arrasra nézve semmi ártalmas dolgot nem tartalmaz. Fiam is diszkrétan fog viselkedni. Rajtunk kívül senki másnak nem kell tudni a dologról. Mindez oly egyszerű és ártalmatlan, hogy senki nem ítélné el.

A fiú ismét gondolataiba merült.

– Van még egy ékkövekkel kirakott szablyám is, melyet egy északi jeddaktól vettem el. Ha megkapod a ruhát, mondd meg Carthorisnak, hogy adja oda neked a szablyát is. Ha a tied lesz ez és az általad választott ruha, nem lesz nálad jobban öltözött zodangai harcos.

Legközelebb, ha étellemet hozod, ne feledkezz meg az íróeszközökről, s néhány óra múlva öltözéked is megfelel majd születésednek és tartásodnak.

A fiú gondolatokba mélyedve fordult sarkon, és távolodott cellámból. Nem tudhattam, mire jutott, s emiatt néhány órát aggódva töltöttem el. Ha elviszi üzenetemet Carthorisnak, az azt jelenti, hogy Carthoris életben van és szabad. Ha a ruhát és a szablyát viseli majd visszatértek, tudni fogom, hogy Carthoris megkapta üzenetemet, s tudomást szerzett arról, hogy élek. Abból, hogy az üzenetet zodangai harcos viszi, Carthoris rá fog jönni; hogy Zat Arras fogságában vagyok.

Izgatott várakozásomat alig tudtam palástolni, amikor hallottam, hogy a fiú a rendes időben cellámhoz közelít. A szokásos köszönésen kívül nem mondtam semmit. Amikor letette az étellemet mellém, íróeszközöket is helyezett a földre.

Szívem vád örömtáncba kezdett. Győztem! Egy pillanatig tettetett meglepetéssel néztem a tárgyakra, de arcvonásaim rögvest a derengő emlékezés jeleit mutatták. Felemeltem a papírt, és a tollat, és röviden utasítottam Carthorist, hogy adja át Parthaknak azt a ruhát, melyet ő választ ki, és az általam leírt szablyát. Ez volt minden. De ez oly sokat jelenthetett Carthorisnak és nekem.

A cédulát letettem a földre. Parthak felvette, és szó nélkül távozott.

Úgy számoltam, hogy ekkor már háromszáz napja voltam a pincében. Ha bármit tenni lehetett Dejah Thoris érdekében, akkor immár halogatás nélkül meg kellett tenni, mert ha még egyáltalán életben volt, akkor végzetének hamarosan el kellett következni; Issus szolgálói nem élhetnek egy évnél többet.

A következő alkalommal, amikor lépteket hallottam közeledni, alig tudtam kivárni, hogy meglássam, viseli-e Parthak a ruhát és a szablyát, s el lehet képzelni bosszúságomat és csalódásomat, amikor azt vettem észre, hogy ételemet nem Parthak hozza.

– Mi történt Parthakkal? – kérdeztem, de kérdéseimre nem kaptam választ. A katona letette az ételt, megfordult és elment.

Teltek-múltak a napok. Új foglárom végezte feladatát, de egyetlen szót sem szólt hozzám, sem válaszképpen kérdéseimre, sem magától.

Csak találgatni tudtam Parthak eltávolításának az okát, de az nyilvánvaló volt számomra, hogy valamiképpen összefüggésben állt a cédulával, melyet neki adtam. Bármennyire örvendeztem is, most semmivel sem álltam jobban, mint korábban, mert nem tudtam meg, éle még Carthoris, mert ha Parthak Zat Arras kegyeibe kívánta lopni magát, akkor pontosan azt kellett tennie, mint amit tett, hogy cédulámat gazdjához vihesse, s így bizonyítsa hűségét éji odaadását.

Harminc nap telt el azóta, hogy a cédulát átadtam a fiúnak, bebörtönzéseem óta pedig háromszázharminc. Úgy számoltam, hogy már csak harminc nap és Dejah Thoris belép az arénába Issus rítusán.

Amikor a szörnyű kép megelevenedett képzeletemben, arcomat tenyerembe rejtettem, s csak a legnagyobb nehézségek árán tudtam visszafojtani könnyeimet, melyek minden erőfeszítésem dacára szemembe szöktek. Elképzelni azt, hogy gyönyörű hercegnőmet az ocsmány fehér majmok agyari szagatják és marcangolják! Elképzelhetetlen. Ilyen rettentő esemény nem következhet be. Az eszem mégis azt mondta, hogy páratlan hercegnőmért harminc napon belül a vadállatok verekednek majd az elsőszülöttek arénájában, hogy vérező tetemét a porban és koszban

húzzák végig, s megmentett darabkáit a fekete nemesek asztalánál tálalják fel.

Azt hiszem, megbolondultam volna, ha nem hallom meg a közeledő foglár lépteinek zaját. Ez elterelte figyelmemet az elmémet betöltő rettentő gondolatokról. Új, komor elhatározásra jutottam. Emberfeletti erőfeszítést teszek a szabadulásra. Csellel megölöm fogláromat, és a sorsra bízom, hogy biztonságban kivezessen a szabad világba.

Az elhatározást azonnal tettekre váltottam. A fal mellett, kitekeredett testhelyzetben, végigvettem magam a cella földjén, mintha szenvedés vagy görcsök után állt volna be halálom. Ha az ör fölém hajol, egyik kezemmel meg kell ragadnom a torkát, a másikkal pedig erősen lesújtani rá a lánc végével, melyet jobbjommal megmarkoltam.

A végzetéhez közelítő ember egyre csak lépkedett a folyosón. Hallottam, hogy megáll előttem, fojtott hangon felkiált, és mellém lép. Éreztem, hogy letérdel mellém. Szorosan markoltam a láncot. Hozzám hajolt. Ki kellett nyitnom szemem, hogy megtalálhassam a torkát, megragadhassam, és ugyanakkor le is sújthassak rá.

Pontosan úgy történt, ahogyan terveztem. Szemem kinyitása és az ütés között oly rövid idő telt el, hogy már nem tudtam visszafogni kezemet, jóllehet, azonnal felismertem az arcot, melyet magam előtt láttam. Fiam, Carthoris arca volt az.

Ó, Istenem! Miféle kegyetlen, rosszakaratú sors tette ezt velünk! A körülmények miféle tekervényes láncolata vezetett oda, hogy fiam pontosan abban a pillanatban került mellém, amikor lesújtok és megölöm, nem tudván, hogy vele teszem. A jóindulatú, de lomha gondviselés elrejtette a világot előlem, és eszméletlenségbe süllyedtem saját fiam élettelen teste felett.

Amikor visszanyertem eszméletemet, hideg, erős kéz nyomkodta homlokomat. Nem nyitottam ki szememet azonnal. Arra törekedtem, hogy összegyűjtssem a gondolat és emlékfoszlányokat, melyek fáradt, kimerült elmémen csalogán átsuhantak.

Végül eszembe jutott a kegyetlen emléke annak, mi volt utolsó tudatos tettem. Nem mertem kinyitni szemem, mert attól féltem, fiamat, látom majd magam mellett heverni. eltűnődtem azon is, ki foglalkozhat velem. Carthorisnak bizonyára volt társa is, akit nem láttam. Egyszer úgyis szembe kell nézni az elkerülhetetlennel, hát miért ne most – és nagyot sóhajtva kinyitottam szemem.

Carthoris hajolt fölém. Homlokán, ahová a lánc lecsapott, jókora zúzódás, de Istennek legyen hála, legalább életben volt. Senki nem volt

vele. Kinyújtottam kezem és magamhoz húztam fiamat, s ha valaha valamely bolygóról felszállt forró hálaima, akkor ez a haldokló Mars pincéiből szállt a mennyekbe, amikor köszönetet mondtam az örökkévaló Rejtélynek fiam életéért.

Az a rövid idő, amíg megláttam és felismertem Carthorist, bizonyára elég volt ahhoz, hogy lefékezzem az ütés erejét. Carthoris azt mondta, egy ideig eszméletlenül hevert, de hogy mennyi ideig; nem tudja.

– Hogy jutottál ide egyáltalán? – kérdeztem, csodálkozva azon, hogy vezető nélkül idetalált.

– A te leleményességednek köszönhetően vagyok itt, mert Parthakon, a fiún keresztül tudomásomra hoztad, hogy élsz és be vagy börtönözve. Amíg el nem jött ruhájáért és szablyájáért, addig azt hittük, meghaltál. Úgy tettem, ahogy parancsoltad, amikor elolvastam üzenetedet: Parthak kiválaszhatta a ruhát az őrszobán, később megkapta az ékkövekkel kirakott szablyát is. De amint végrehajtottam azt, amit te nyilván megígértél neki, kötelezettségeim megszűntek. Faggatni kezdtem hollétedről, de nem volt hajlandó felelni. Mélyen hűséges volt Zat Arrashoz.

Végül azt mondtam neki: választhat a szabadság és a palota alatti pincék között. A szabadság ára az volt, hogy mindent elmond arról, hol vagy bebörtönözve, és arról, miképpen lehet eljutni hozzád, ő azonban makacsul kitartott. Kétségbeestem. Őt a pincébe vittem. Még mindig ott van. A kínzással és halállal való fenyegetés, a megvesztegetés, bármilyen mesés is volt, nem hatott rá. Minden követelőzésünkre azzal felelt, hogy amikor Parthak meghal, legyen az másnap, vagy ezer év múlva, senki ne mondhassa: “áruló ment el a sivatagba”.

Végül is Xodar volt, az ő már-már démoni furfangjával, aki kieszelte a tervet, mellyel kicsalogattuk az információt Parthakból. Hor Vastust felöltöztettem egy zodangai harcos ruházatába, és Parthak mellé bilincseltettem. A nemes Hor Vastus tizenöt napig bágyadozott a pince sötétjében, de nem hiába. Apránként elnyerte Parthak bizalmát és barátságát, míg végül Parthak, aki azt gondolta, hogy nemcsak honfitársával, hanem kedves barátjával beszél, ma elmondta Hor Vastusnak cellád pontos helyét.

Rövid idő alatt megtudtam, hol vannak hivatalos papírjaid között Hélium pincéjének tervrajzai. Eljönni ide kicsit már nehezebb volt. Tudod jól, hogy noha a város minden pincéje össze van kapcsolva egymással, egyetlenegy átjáró van viszont a különböző negyedek alatti pincék között, közvetlenül a felszín alatt.

Azokat a bejáratokat, melyek a szomszédos pincékből vezetnek a kormányépületek alatti pincékhez, természetesen mindig örök vigyázzák, s így jóllehet könnyedén eljutottam a Zat Arras által lakott épület alatti pince bejáratához, ott zodangai katona állt őrt. Otthagytam őt, mikor továbbmentem, de lelke közben búcsút mondott testének. És most itt vagyok, épp időben, hogy kis híján megölj – fejezte be nevetve.

Miközben Carthoris beszélt, béklyóim lakatjával foglalatoskodott, s most, amikor láncaim lehullottak, örömeben felkiáltott. Újra felállhattam, megszabadultam a durva vasaktól, melyeket már csaknem egy éve reszelgettem.

Carthoris egy kardot és egy szablyát hozott nekem. Ekképpen felfegyverkezve indultunk vissza palotámba.

Amikor elhagytuk Zat Arras pincéit, megtaláltuk az őrnek a tetemét, akit Carthoris tett el láb alól; Még nem fedezték fel, s azért, hogy lassítsuk a kutatást, és félrevezessük a jed embereit, egy darabon magunkkal vittük a hullát, és a főfolyosótól távolabb, egy szomszédos birtok alatti apró fülkébe rejtettük el.

Fél óra múlva a saját palotánk alatti pincékbe értünk. Hamarosan megjelentünk az audienciateremben, ahol Kantos Kan, Tars Tarkas, Hor Vastus és Xodar már türelmetlenül várt minket.

Nem vesztegettünk időt arra, hogy elmeséljem fogságom történetét. Azt akartam tudni, hogyan haladtak előre az egy évvel azelőtt kidolgozott terveink.

– Az egész sokkal tovább tartott, mint gondoltuk – mondta Kantos Kan.
– Súlyosan hátráltatott az a tény, hogy teljes titoktartás mellett kellett dolgoznunk. Zat Arras kémei mindenütt ott vannak. Legjobb tudomásom szerint mégsem jutottak a gazfickó fülébe valódi terveink.

Ma éjjel ezer olyan óriási csatahajóból álló flotta állomásozik a hastori dokkban, mint amilyen még soha nem szelte Barsoom egét. Mindegyik úgy van felkészítve, hogy egyaránt képes repülni és úszni az Omeanban. Minden csatahajón öt tizüléses cirkáló, tíz ötüléses és száz együléses járórhajó van, azaz összesen száztizenhat légi és vízi propellerekkel felszerelt hajó.

Tharkban állomásoznak a Tars Tarkas zöld embereit szállító hajók. Kilencszáz tágas csapatszállító, és a kísérőhajók. Hét nappal, ezelőtt teljes készségben voltak, de vártunk, mert abban reménykedtünk, hogy még időben kiszabadíthatunk téged, hogy te lehess az expedíció parancsnoka. Helyes volt várnunk, hercegem.

– Hogyan lehetséges, Tars Tarkas – kérdeztem –, hogy a tharkok nem a szokásos büntetést mérték arra, aki visszatért Iss kebeléről?

– Kiküldtek ide egy ötven törzsfőből álló tanácsot, hogy tárgyaljanak velem – felelte Tars Tarkas. – A mi népünk igazságos, és amikor elmondtam nekik a teljes történetet, egy emberként egyetértettek abban, hogy cselekedeteiket az fogja vezérelni, miképpen viszonyul majd Hélium John Carterhez. Közben, kérésükre, ismét elfoglaltam a tharkok jeddakjának trónját, hogy tárgyalhassanak a szomszédos hordákkal az expedíciós hadseregben való részvételükről. Beleegyeztem ebbe, és végre is hajtottam. Kétszázötvenezer katona gyűlt össze az északi jégsapkától a déli jégsapkáig. Száz vad harcias horda ezer különböző közösséget képvisel. Thark nagy városában vannak ma este. Készen állnak arra, hogy az elsősülöttek birodalmába utazzanak, ha kiadom a parancsot, s arra, hogy addig harcoljanak, amíg megálljt nem mondok. Csupán azt a zsákmányt kérik, melyet a harc és a zsákmányszerzés végezetéig összeszednek. Szólottam.

– Te, Hor Vastus, hogy állsz? – r kérdeztem. – Mire jutottál?

– Egymillió veterán katona Hélium nagy csatornájának környékéről lesz a csatahajók, szállítóhajók és kísérőhajók személyzete – felelte. – Mindannyian hűséget és titoktartást fogadtak. Egyetlen körzetből sem toboroztunk túl sok katonát, nehogy gyanút keltsünk.

– Pompás! – kiáltottam. – Mindenki elvégezte a feladatát. S most, Kantos Kan, indulhatunk-e azonnal Hastorba, hogy még napkelte előtt útra kelhessünk?

– Nincs vesztegetni való időnk – felelte Kantos Kan. – Hastor népe már így is kíváncsiskodik, mi lehet a katonákkal megrakott óriási flotta célja. Csodálatos, hogy a hír nem jutott el Zat Arras fülébe. Egy cirkáló várakozik a dokkod felett. A flotta induljon...

Szavaiba a palota kertjéből felhangzó sortűz vágott közbe.

Mindannyian az erkélyre rohantunk. Azt láttuk, hogy palotaőrsegem tucatnyi tagja tűnt el a távoli bokrok árnyékaiban, mintha üldöznének valakit. Közvetlenül alattunk, a skarlátvörös pázsiton, az őrség tagjai egy mozdulatlan, kiterült alak fölé hajoltak.

Miközben figyeltünk, felemelték, s parancsomra az – audienciaterembe hozták, ahol tanácskoztunk. Amikor lábaink előtt kiterítették, láttuk, hogy egy fiatal vörös férfi hullája volt, fémdíszei egyszerűek voltak, mint amelyet a katonák vagy azok hordanak, akik el akarják rejtetni kilétüket.

– Zat Arras újabb kéme – mondta Hor Vastus.

– Úgy látszik – feleltem, majd az örökhöz fordultam. – Elvihetitek a tetemet.

– Várjatok csak! – kiáltotta Xodar. – Hercegem, ha nincs ellenedre, hozatnál egy kendőt és thoatolajat?

Biccentettem az egyik katonának, aki kiment a teremből. Kisvártatva visszatért a Xodar által kért dolgokkal. A fekete letérdelt a hulla mellé, és a szövet sarkát az olajba mártva megdörzsölte a halott arcát. Mosolyogva fordult telem, és munkájának eredményére mutatott. Odanézve azt láttam, hogy ahol Xodar olajjal dörzsölte az – arcot, fehér lett, olyan, mint az enyém. Azután Xodar megragadta a tetem fekete haját, és egy hirtelen rántással letépte. Kopasz koponya került elő a paróka alól örök és nemesek tolongták a márványpadlón heverő néma tanú körül. A meglepetés és a hitetlenkedő csodálkozás sűrű kiáltásai hangzottak fel, amikor Xodar tettei megerősítették gyanúját.

– Egy thern! – suttogetta Tars Tarkas.

– Attól tartok, még annál is rosszabb – felelte Xodar. – De lássuk csak.

Ezzel kivonta törét, és felvágta a thern szíjairól lógó lelakatolt erszényt. Az erszényből ékkövel díszített kör alakú aranylapot húzott elő, az ikertestvérét annak, amelyet én vettem el Sator Throgtól.

– Szentséges thern volt – mondta Xodar. – Szerencsénk volt, hogy nem szökött el.

Az őrpapancsnok lépett be ekkor.

– Hercegem – mondta. – Jelentenem kell, hogy a másik alak elmenekült. Azt hiszem, egy vagy több kapuőr összejátszott velem. Elrendeltem az összes kapuőr letartóztatását.

Xodar átadta neki a kendőt és az olajat.

– Ezzel kiderítheted, melyik a kém közöttük – mondta.

Azonnal elrendeltem az egész városra kiterjedő titkos vizsgálatot, mivel minden marsi nemes saját titkosszolgálatot tart fenn.

Fél óra múlva az őrpapancsnok ismét jelentést tett. Legrosszabb félelmeinket erősítette meg: az éjszakai kapuórság fele vörös embernek álcázott thern volt.

– Gyerünk! – kiáltottam. – Valóban nincs vesztegetni való időnk. Irány Hastor. Ha a thernek megkísérlik elállni utunkat a déli jégsapka szélénél, akkor az könnyen jelentheti terveink kudarcát, és az expedíció teljes pusztulását.

Tíz perc múlva Hastor felé száguldottunk, eltökélten, hogy mi sújtunk le először, és Dejah Thorist megmenthetjük.

A LÉGICSATA

Éjfél tájban, két órával azután, hogy elhagytuk héliumi palotámat, Kantos Kan, Xodar és én megérkeztünk Hastorba. Carthoris, Tars Tarkas és Hor Vastus másik cirkálóval közvetlenül Thark felé indultak.

A csapatszállító hajóknak azonnal el kellett indulniuk, és lassan dél felé kellett tartaniuk. A csatahajók a második nap reggelén fogják utolérni őket.

Hastorban mindenki készültségben volt. Kantos Kan oly tökéletesen tervezte meg a hadjárat részleteit, hogy érkezésünk után tíz perccel a flotta első hajója már fel is emelkedett a dokkból, s ezután másodpercenként egy hajó szállt fel kecsesen az éjszakai égre. A hajók hosszú, vékony, mérföldekre délre nyúló vonalat alkottak.

Nem jutott eszembe, hogy megkérdezzem a dátumot, míg be nem léptünk Kantos Kan kabinjába. Mert mostanáig nem tudtam biztosan, mennyi időt töltöttem él Zat Arras pincebörtönében heverve. Amikor Kantos Kan megmondta, a rémület nyilallt belém, mivel a pince sötétjében elvitettem a számolást. Háromszázhetvenöt nap telt el – lekéstünk arról, hogy megmentjük Dejah Thorist.

Expedíciánk célja immár nem az volt, hogy elhozzuk Dejah Thorist, hanem az, hogy bosszút álljunk érte. Nem emlékeztettem Kantos Kant arra, hogy amikor reményeink szerint behatolunk Issus szentélyébe, addigra Hélium hercegnője már nem lesz az élők közt. Amennyire tudtam, már akkor is halott lehetett, mivel nem tudtam, pontosan mikor pillantotta meg Issust.

Mi értelme lett volna annak, hogy barátaimat személyes fájdalmaimmal terheljem – éppen elég volt nekik annyi, amennyit a múltban megosztottak velem. Búbánatomat ezentúl megtartom magamnak. Senkinek nem említettem, hogy elkéstünk. Az expedíció már azzal is sokat tesz, ha megmutatja Barsoom népének, milyen könyörtelenül vezették félre őket korszakokon keresztül, s ezáltal minden évben ezreket ment meg attól a rettenetes sorstól, mely rájuk önkéntes zarándoklatuk végén várt.

Már az is eredménynek fog számítani, ha megnyitja a vörös embereknek Dor szép völgyét, valamint az Otz-hegység és a jégsapka közötti elveszett lelkek országát, ahol öntözést nem igénylő hatalmas területek ígérek bőséges termést.

Itt, a haldokló világ legalján volt az egyetlen természetes termőterület. Egyedül itt volt harmat, eső és nyílt tenger; itt volt víz bőségesen. Mindez azonban vad lények kedvenc tartózkodási helye lett; gyönyörű, termékeny

térségeiről két egykor hatalmas faj gonosz leszármazottai kizárták Barsoom több millió lakosát. Ha sikerül elsöpörnem a vallásos babona által felállított korlátokat, melyek távol tartották a vörös embereket ettől az Eldorádótól, akkor ez megfelelő emlékműve lesz hercegnőm halhatatlan erényének, én pedig ismét szolgálatára lehettem Barsoomnak, és Dejah Thoris mártírsága nem volt hiába.

A második nap reggelén, a hajnal első sugarainál, megpillantottuk a szállítóhajók flottáját és kísérőiket. Hamarosan elég közel kerültünk egymáshoz, hogy jeleket válthassunk. Megemlítem itt, hogy háborús időkben ritkán vagy soha nem használnak rádiótávíratokat Barsoomon, a titkos üzeneteket pedig egyáltalán nem bízzák a rádióra, mivel amikor egy nemzet kifejleszt egy új kódot, vagy új készüléket fedez fel drót nélküli távíró céljára, szomszédai azonnal mindent megtesznek azért, hogy elfogják, és dekódolják az üzeneteket. Ez már oly régóta így van, hogy gyakorlatilag a rádiós távközlés minden lehetőségét kimerítették, és egyetlen nemzet sem meri rádió útján továbbítani a fontos üzeneteket.

Tars Tarkas jelentette, hogy a szállítóhajókon minden rendben volt. A csatahajók álltak az élre, s az egyesített flották lassan, a felszín közelében haladnak a jégsapka felett, nehogy felfedezzenek minket a thernek, akiknek országához közelítünk.

Messze előttünk az együlékes járőrhajók keskeny vonala óvott minket a kellemetlen meglepetésektől. Jobbra és balra is járőrök kísérték, hátunkat pedig valamivel kevesebb hajó vigyázta, harminc kilométernyire lemaradva a csapatszállító hajóktól. Hosszú órákig ebben az alakzatban haladtunk az Omean bejárata felé, mikor az egyik járőr visszatért, és jelentette, hogy megpillantották a bejáratot, a kúp alakú hegycsücsöt. Szinte ugyanebben a pillanatban a bal szárnyról is egy járőrhajó száguldott a zászlóshajó felé.

Sebessége az általa hozott hír fontosságáról árulkodott. Tars Tarkas és én azon az elülső fedélzeten vártunk rá, mely földi hajókon a hajóhídnak felelne meg. A pilóta alig tette le apró gépét a zászlóshajó széles leszállófedélzetén, és máris vágatott a lépcsőn, hogy felérjen a fedélzetre.

– Óriási csatahajóflotta dél-délkeletre – kiáltotta. – Több ezer hajó, s pontosan felénk tartanak.

– Nem hiába voltak a thernek kémei John Carter palotájában – mondta Kantos Kan. – Várom parancsaidat, hercegem.

– Tíz csatahajó őrizze Omean bejáratát. Ellenséges hajó se be, se ki. Ezzel eltorlaszoljuk az elsősülöttek hatalmas flottájának az útját. A többi csatahajó álljon fel V-alakban. A V hegye mutasson dél-délkeletre. A

csapatszállítók, kísérőikkel együtt, szorosan a csatahajók nyomában haladjanak. Amikor az alakzat hegye eléri az ellenségvonalát, a két szár távolodjon el egymástól, a csatahajók vad ütközetben vessék vissza az ellenséget, s az így keletkező résen keresztül a csapatszállító hajók és kísérőik maximális sebességgel száguldjanak, és foglaljanak el állásokat a thernek szentélyei és kertjei felett.

Szálljanak le, és adjanak olyan leckét a szentséges therneknek heves harcból, amelyet soha nem felejtenek el. Nem állt szándékomban mellékútra vinni a hadjáratot, de egyszer, s mindenkorra rendezni kell számlánkat a thernekkel, különben nem lesz tőlük nyugtunk, míg flottánk Dor közelében tartózkodik, és esélyeink, hogy visszatérjünk, nagyban csökkennének.

Kantos Kan tisztelgett, és megfordult, hogy átadja utasításaimat várakozó segédtszjtjeinek. Csatahajóink hihetetlen rövid idő alatt felvették az általam megadott alakzatot. Elszáguldott az a tíz hajó, melynek az Omean bejáratánál kellett örködni. Felzárkóztak a csapatszállító hajók és kísérőik, felkészülvén a kitörésre a megnyíló résen át.

Maximális sebességet parancsoltam. A flotta agárként szökkent előre a levegőben. A következő pillanatban már tökéletesen láttuk az ellenség hajóit. Mindkét oldalon végeláthatatlan sorban, egymás mögött hármásával, szakadozott vonalat alkotva közeledtek. Rohamunk oly hirtelen és váratlan volt, akár a villámcsapás derült égből; nem maradt idejük felkészülni rá.

Tervem megvalósítása ragyogóan haladt előre. Hatalmas csatahajóink keresztülrágtak magukat a thernek vonalán. Ekkor szétnyílt a V alakzat, és az így keletkezett széles nyíláson előreszökkentek a csapatszállító hajók a thernek napfényben csillogó szentélyei felé. Mire a thernek magukhoz tértek a támadás után, addigra már százezer zöld harcos özönlötte el udvaraikat és kertjeiket, miközben százötvenezer társuk az alacsony sikló szállítóhajókból kihajolva mutatta meg iszonyatos céllovő tudományát a bástyákon szolgálatot teljesítő és a szentélyeket védő thern katonáknak.

Ekkor a két nagy flotta már titáni harcot vívott egymással a thernek pompás kertjeiből felhangzó démoni csatazaj kísérőzenéje mellett. A héliumi csatahajók két vonalának végei lassan egymáshoz közelítettek, és elkezdték az ellenség vonalain belüli körözést, mely oly jellemző a barsoomi légi hadviselésre.

Kantos Kan vezetésével a hajók körbe-körbe haladtak egymás nyomában, míg végül tökéletes kört nem alakítottak. Ekkorra oly nagy

sebességgel száguldottak, hogy nem nyújtottak könnyű célpontot az ellenségnek. Amikor a hajók egyvonalba kerültek a thernekével, sortűz sortűzet követett. A thernek kísérletet tettek arra, hogy hajóink közé férközzenek, és szétverjék alakzatunkat, de ez csak annyit használt, mintha valaki puszta kézzel próbálna megállítani egy körfűrészt.

Kantos Kan mellett a fedélzeten állva láttam, amint az ellenség hajói egymás után kezdték meg iszonyatos süllyedésüket, mely a teljes pusztulás előhírnöke. A halálos körünket úgy manővereztük, hogy pontosan a thernek kertjeiben csatázó zöld harcosok felett lebegjen. Kiadtuk nekik a parancsot, hogy szálljanak vissza a hajókra. Lassan felemelkedtek a kör közepe felé.

Közben a thernek lövöldözése gyakorlatilag megszűnt. Elegük lett belőlünk. Boldogan engedtek utunkra. Menekülésünket azonban nem lehetett ennyire könnyen végbevinni, mivel alig indultunk el újra az Omean bejárata felé, amikor messze északon, a horizont szélén vastag fekete vonalat vettünk észre. Csakis hadiflotta lehetett.

Találgatni sem tudtunk, kié lehetett, vagy merre haladhatott. Mikor eléggé megközelítettek ahhoz, hogy jól kivehessenek minket, Kantos Kan rádiókezelője egy táviratot vett, melyet azonnal átnyújtott társamnak. Elolvasta, és átadta nekem, így szólt:

“Kantos Kan! Add meg magad Hélium jeddakja nevében. Nem menekülhetsz. Zat Arras.”

Nyilván a thernek is velünk egy időben vették és fejtették meg az üzenetet, mert a csatározások azonnal kiújultak, amikor a thernek rájöttek, hogy hamarosan új ellenség támad ránk.

Ismét vad csatába bonyolódunk a thern flottával, mielőtt még Zat Arras elég közel kerülhetett volna ahhoz, hogy akár egyetlenegy lövést is leadjon. Amint lőtávolságon belül került, ő is borzasztó sortűz alá vett minket. Egyik hajónk a másik után billent f el és hullott alá kerengve a minket érő irgalmatlan ágyútűzben.

Ez nem mehetett így sokáig. Elrendeltem, hogy a szállítóhajók ismét szálljanak, le a thernek kertjeiben.

– Legyen bosszútok teljes! – üzenem zöld szövetségeseinknek –, mert éjszakára már senki nem lesz, aki megtorolja majd sérelmeiteket.

Ekkor láttam meg a tíz csatahajót, melyeket az Omeanba vezető kürtő őrizetére küldtem. Teljes sebességgel száguldottak felénk, hátsó ágyúik csaknem folyamatosan tüzeltek. Ezt csak egyféleképpen lehetett értelmezni: egy másik ellenséges flotta üldözte őket. Helyzetünk ennél rosszabb se lehetett volna. Az expedíció kudarcra volt ítélve. Egyetlen

résztevője sem térhet vissza a jégsapkán túlra. Egyetlen vágyam az volt, hogy mielőtt meghalnék, Zat Arrast kardom előtt tudjam, ő okozta kudarcunkat.

Visszatérő hajóinkat nézve láttam, hogy üldözőik is gyorsan megjelentek szemhatárunkon. Újabb nagy flotta volt. Nem akartam hinni a szememnek, de végül el kellett ismernem, hogy a lehető legnagyobb csapás érte expedíciónkat, mert ez a flotta az elsősülötteké volt, melynek az Omeanban kellett volna rekednie. Micsoda sorozata a szerencsétlenségeknek és katasztrófáknak! Micsoda szörnyű sors lebegett fejem felett, hogy elvesztett szerelmem felkutatását minden oldalról ekképpen gáncsolják el! Lehet, hogy Issus átka ül rajtam! Lehet, hogy az ocsmány test mégis valami rosszindulatú isteni hatalommal rendelkezett? Nem hittem benne. Kihúztam magam, és a legénység segítségére siettem, hogy visszaverjük a hajónkat megcsákyázó thernek rohamát. A kézitusa vad izgalmában újra megszállt rettenthetetlen reménykedéseim. Amikor pedig az egyik thern a másik után hullott el kardomtól, csaknem úgy éreztem, hogy minden látszólagos kudarc dacára végül diadalmaskodni fogunk.

Megjelenésem oly mértékben fellelkesítette embereinket, hogy vadul rohantak a szerencsétlen fehérekre, és pár pillanat alatt megfordult a felállás: mi zúdultunk át az ő fedélzetükre, s elégedetten láttam, hogy parancsnokuk a vereség és megadás jeleként a hajó orráról a mélybe vetette magát.

Csatlakoztam Kantos Kanhoz. Felülről nézte, mi ment végbe a fedélzeten, s úgy tűnt, az események valamilyen ötletet adtak neki. Azonnal parancsot adott egyik tisztjének, és Hélium hercegének zászlaja bomlott ki a zászlóshajó minden pontján. Hajónk legénysége hatalmas Üdvrvialgásban tört ki, melyhez többi hajónkon is azonnal – csatlakoztak, és ők is kibontották zászlómat.

Kantos Kan ekkor tette meg vakmerő húzását. A vad csatában álló flották minden harcosa számára olvasható jelzést tüzetett ki:

“Hélium férfiai Hélium hercegéért, ellenségei ellen.”

Zat Arras egyik hajóján is kibomlott zászlóm. Majd egy másikon. Láttuk, hogy egyes hajókon hevesen küzd a héliumi legénység a zodangai katonák ellen, de végül Hélium hercegének zászlaja lengett minden hajó felett, melyek Zat Arras parancsára jöttek utánunk – kivéve a zászlóshajót.

Zat Arras ötezer hajóval jött. Három hatalmas flotta sötétítette el az eget. Hélium harcolt az egész világgal szemben, a csata számtalan egyedi

párviadalra bomlott. A zsúfolt, tűzzel teli égen a flottákkal alig lehetett valamit manőverezni.

Zat Arras zászlóshajója közel volt az enyémhez. Még vézna alakját is láttam. Zodangai legénysége sortűzekkel árasztott el minket, s mi is ugyanolyan ádázul válaszoltunk. A két hajó egyre közelebb került egymáshoz, már csak néhány méter választotta el őket. Csáklázók és ugrók sorakoztak fel mindkét hajó korlátjain. Halálos összecsapásra készültünk gyűlölt ellenfelünkkel.

Alig egy méter lehetett a két hajóóriás között, amikor az első csáklák elrepültek. A fedélzetre rohantam, hogy embereimmel legyenek, amikor átugranak. Előretolakodtam, mikor a hajók összekocantak, és elsőként ugrottam Zat Arras hajójának fedélzetére. Hélium legjobb harcosainak áradata özönlött utánam kiáltozva, ujjongva és szitkozódva. Semmi sem állhatta útjukat, lázas harci kedv büvölete alatt álltak.

Sorra hullottak a zodangai katonák a támadásunk hulláma előtt. Miközben katonáim az alsóbb fedélzeteket tisztították meg, én az orrfedélzetre, Zat Arras felé szökelltem.

– Foglyom vagy, Zat Arras! – rivalltam, – Add meg magad, és kegyelmet kapsz!

Egy ideig nem tudtam eldönteni, vajon azon gondolkozik-e, hogy engedjen felszólításomnak, vagy azon, hogy kivont karddal szálljon szembe velem. Töprengve állt, majd leengedte karját, megfordult és a fedélzet túlsó oldalára rohant. A korláthoz szaladt, majd fejest ugrott az iszonyatos mélységbe, mielőtt még elérhettem volna.

Így érte a vég Zat Arrast, Zodanga jedjét.

A különös csata folytatódott. A thernek és a feketék nem álltak össze ellenünk. Ahol a thernek hajói az elsőszülöttek hajóival akadtak szembe, nagy csata alakult ki, s én ebben láttam menekülésünk útját. Ha üzenetet lehetett küldeni úgy, hogy ellenségeink nem csíphették el, akkor azt parancsoltam, hogy minden hajónk a lehető leggyorsabban vonja ki magát az ütközetből, a küzdő felektől nyugatra és délre foglaljanak el állásokat. Járórhajót küldtettem a thernek kertjeiben harcoló zöld emberekhez is, hogy újra szálljanak hajóra, és csatlakozzanak hozzánk.

Parancsnokaimnak azt is megüzentem, hogy amikor csatába bocsátkoznak egy ellenséges hajóval, amilyen gyorsan csak lehet, vezessék ősi ellensége hajója felé, s ügyes manőverezéssel készítse a két ellenséget egymás elleni harcra, 6 maga pedig vonuljon el. Furfangom tökéletesen működött, és napszálltakor elégedetten láttam, hogy egykor hatalmas

flottám maradványai a feketék és fehérek között zajló szörnyű csata színhelyétől harminc kilométerre délnyugatra gyülekezni kezdtek.

Xodart átküldtem egy másik csatahajóra, hogy vezesse az összes szállítóhajót és ötezer csatahajót egyenesen Issus szentélyéhez. Carthoris, Kantos Kan és én a többi hajóval az Omean bejáratához indultunk.

Tervünk az volt, hogy másnap hajnalban egyesült erővel támadunk Issusra. Tars Tarkasnak a zöld harcosokkal, Hor Vastusnak a Xodar vezette vörös emberekkel kellett leszállni Issus kertjében és a környező síkságon. Közben Carthorisnak, Kantos Kannak és nekem a kisebb csapatunkat kellett Omean tengeréből elvezetni a szentély alatti pincékhez, melyeket Carthoris oly jól ismert.

Most tudtam meg, miért vonult vissza tíz hajóm az akna bejáratától. Amikor az aknához értek, az elsőszülöttek flottája félig már előjött a kürtöből. Húsz hajó már kint volt, s noha hajóim rögtön felvették a harcot, hogy megakadályozzák a többi hajó kijövetelét a fekete lyukból, a túlerő oly nagy volt, hogy menekülőre kellett fogniuk.

A sötétség leple alatt óvatosan közelítettünk az aknához. Néhány kilométerre a kürtőtől leállítottam a flottát. Carthoris ment előre egy együlékes járőrhajóval felderíteni a terepet. Talán fél óra múlva tért vissza és azt jelentette, hogy őrségnek vagy ellenségnek nyomát sem látta. Gyorsan és hangtalanul indultunk ismét az Omean felé.

Az akna pereménél megálltunk egy pillanatra, hogy minden hajó felvehesse korábban kijelölt helyét, majd a zászlóshajóval gyorsan benyomultam a fekete mélységbe, s gyors egymásutánban követett a többi hajó is.

Elhatároztuk, hogy mindent arra az esélyre teszünk fel, hogy föld alatti úton jutunk el a szentélyhez, így hát nem hagytunk őrhajókat az akna szájánál. Semmi hasznunk nem származott volna abból, ha hagytunk volna, mivel nem rendelkezünk elegendő erővel ahhoz, hogy feltartóztathattuk volna az elsőszülöttek hatalmas flottáját, ha visszatérnének.

Behatolásunk biztonságát leginkább a támadás vakmerőségére alapoztuk. Úgy véltük, beletelik majd némi időbe az őrt álló elsőszülötteknek, míg rájönnek, nem saját flottájuk, hanem az ellenség tűnik fel a föld alatti tenger kupolájában.

Így is történt. Sőt, ötszáz hajóból már négyszáz az Omean vizén ringatózott, mire az első lövés eldőrdült. A csata rövid és heves volt, de kimenetele nem lehetett kérdéses, mivel az elsőszülöttek, képzelt biztonságuk gondatlanságában csak maroknyi őserő, rozoga bárkát hagytak hátra a hatalmas kikötő őrizetére.

Carthoris javaslatára foglyainkat néhány nagyobb szigeten helyeztük el. Az elsősülöttek hajóit az aknához vontattuk, ahol közülük néhányat sikerült szilárdan beszorítani a nagy akna belsejébe, a többiben pedig bekapcsoltuk az emelősugarakat, s hagytuk, hogy maguktól felszálljanak, és, beleütközve a már ott levő hajókba, még inkább elzárják az Omeanba vezető utat.

Most úgy éreztük, eltart majd egy ideig, mire a visszatérő elsősülöttek leszállhatnak az Omeanra, s hogy bőven van időnk elindulni az Issushoz vezető föld alatti járathoz. Egyik legelső dolgom volt, hogy jókora csapattal személyesen siettem a tengeralattjáró szigetére, melyet az ott állomásozó őrség ellenállása nélkül foglaltam el.

A tengeralattjáró a kikötőben volt. Erős őrséget állítottam fel rajta és a szigeten. Magam is a szigeten maradtam, Carthoris és a többiek érkezésére várva.

A foglyok közt volt Yersted, a tengeralattjáró kapitánya. Felismert a három utazás alapján, melyeket vele tettem, míg az elsősülöttek rabságában voltam.

– Hogy ízlik – kérdeztem tőle – a feje tetejére állt világ? Milyen érzés korábbi rabod rabságában lenni?

Nagyon komor, rejtett jelentést sejtető mosolyra húzódott arca.

– Már nem tart soká, John Carter – mondta. – Vártunk rád, felkészültünk.

– Ez már abból is látszik – mondtam –, hogy készen álltatok a kardcsapás nélküli fogságba esésre.

– A flotta nyilván elvétett téged – mondta –, de vissza fog térni ide, s akkor lesz majd nemulass John Carter számára.

– Nem tudok arról, hogy a flotta eddig bármit is vétett volna nekem – feleltem, de ő természetesen nem érthette, mire gondoltam, és zavarodott pillantással nézett rám. – Sok fogoly utazik szörnyű hajódon Issushoz? – kérdeztem.

– Nagyon sok – biccentett.

– Emlékszeme közülük árra, akit Dejah Thorisnak hívnak?

– Emlékszem bizony, szépsége miatt, s amiatt, hogy ő annak a halandónak: volt a felesége, aki elsőként szökött meg Issus istenségének hosszú korszakai alatt. Állítólag Issus is jól emlékezetébe véste őt, mert felesége az egyiknek és anyja a másiknak, akik kezét emeltek az örökélet istennőjére.

A hideg futott végig rajtam arra a gondolatra, hogy alattomos bosszúját Issus az ártatlan Dejah Thorison tölthette ki fia és férje szentségtöréséért.

– Hol van Dejah Thoris most? – kérdeztem, tudva, hogy azokkal a szavakkal fog felelni, amelyektől a legjobban rettegtem, de hercegnőmet annyira szerettem, hogy nem vonakodtam, akár a legrosszabbat is halljam sorsáról, valaki olyannak a szájából, aki nemrégiben látta őt. Mintha ez közelebb hozott volna őhozzá.

– Tegnap, Issus rítusán, szokott helyén. Issus lábainál ült.

– Micsoda! – kiáltottam. – Hát nem halt meg?

– Nem – mondta a fekete. – Nincs még egy éve annak, hogy megpillantotta sugárzó arcának isteni dicsfényt...

– Nincs még egy éve? – szakítottam félbe.

– Nem, nincs – szögezte le Yersted. – Nem lehet több, mint háromszázhetven vagy háromszáznyolcvan napja.

Minden megvilágosodott. Milyen ostoba is voltam! Alig tudtam visszatartani magam túláradó örömöm kimutatásától. Hogyan feledhettem el a marsi és földi évek hosszúságának különbségét? A Barsoomon töltött tíz földi év csupán öt évnek és kilencvenhat napnak felelt meg a marsi időszámítás szerint, mivel a marsi napok negyvenegy perccel hosszabbak, mint a földi napok, és a marsi évek hatszáznyolcvanhét nappól állnak.

Még nem késő! Még nem késő! Ezek a szavak árasztották el elmémet újra meg újra, míg végül bizonyára hallhatóan is kimondhattam őket, mert Yersted megrázta fejét.

– Még nem késő megmenteni hercegnődet? – kérdezte, s anélkül, hogy megvárta volna válaszomat, így szólt:

– Nem, John Carter. Issus nem adja, ami az övé. Issus tudja, hogy jönni fogsz, s mielőtt még vandál láb léphetne Issus szentélyének területére, mielőtt még ilyen szerencsétlenség történe, Dejah Thoris olyan helyre kerül, ahonnan nincs remény kimenteni őt,

– Úgy érted, hogy megölik őt, csupán azért, hogy engem elgáncsoljanak? – kérdeztem.

– Dehogy, nem erről van szó, nem ez a végső megoldás – felelte. – Nem hallottál még a nap szentélyéről? Oda fogják vinni őt. Issus szentélye legbelső udvarán van. A szentély kicsiny, tornya magasan a nagy szentély környező tornyai és minaretjei fölé emelkedik. Alatta, a földben van a szentély fő része, mely hatszáznyolcvanhét egymás alatti, kör alaprajzú cellából áll. Minden egyes cellához folyosó vezet Issus pincéjéből, a sziklán keresztül.

A napszentély a Barsoom nap körüli keringése során évente egyszer fordul meg a nap körül, és évente egyszer kerül minden cella bejárata szembe a folyosóval, mely egyetlen kijárata a külvilág felé. Ide helyezi

Issus azokat, akikre megneheztel, de akiket nem akar azonnal kivégezni. Vagy berakathat a napszentélybe egy évre egy olyan elsőszülött nemest, akit meg akar büntetni. Az elítélttel együtt gyakran bebörtönöz te ti az ítéletvégrehajtót is, hogy a halál szörnyű formája az adott napon jöjjön el, vagy csak annyi élelmet helyeznek a cellába, mely az Issus által a lelki gyötrelmekre előírt napokra elegendő, így hát Dejah Thorisnak is meg kell halnia, sorsa akkor fog megpecsételődni, amikor az első idegen Issus küszöbére teszi lábát.

Ekképpen gáncsolnak el! Jóllehet, végrehajtottam a lehetetlent és isteni hercegnőm közelébe jutottam, mégis oly messze voltam tőle, mint amikor a Hudson partján álltam, több mint hetvenmillió kilométerre.

ÖZÖNVÍZ ÉS LÁNGTENGER

Yersted mondandója arról győzött meg, hogy nincs vesztegetni való időnk. Titokban be kell jutnom Issus, szentélyébe, mielőtt még Tars Tarkas erői támadásba lendülnek hajnalban. Biztos voltam abban, amennyiben bejutok a gyűlölt falak közé, végezni tudok Issus őrségével, és elviszem hercegnőmet, mert elegendő erő áll majd hátam mögött.

Amint Carthoris és a többiek csatlakoztak hozzánk, a víz alatti járaton keresztül azonnal elkezdtük az emberek szállítását a túloldalra, ahol a tengeralattjáró kikötőjétől vezet az út Issus pincéihez.

Sokszor kellett megtenni az utat, de végül mindannyian együtt voltunk: ötezer tapasztalt harcos Barsoom vörös embereinek legharciasabb fajtájából.

Mivel csak Carthoris tudta az alagutakon vezető titkos utat, nem oszolhattunk kisebb csoportokra, hogy több ponton támadjunk egyszerre a szentélyre, mint ahogyan a leghelyesebb lett volna. Azt határoztuk el, hogy Carthoris mindannyiunkat elvezet a szentély középpontjába, amilyen gyorsan csak lehet.

Éppen elhagyni készültünk a kikötőt, hogy belépünk a folyosóra, amikor egy tiszt felhívta figyelmemet a kikötő vizére. Először csak kavarni látszott, mintha egy nagy test mozgolódna a felszín alatt, s én arra gondoltam, egy minket üldöző másik tengeralattjáró jön a felszínre. Nyilvánvaló lett azonban, hogy a víz szintje emelkedik, nem nagyon gyorsan, de azért biztosan, s hogy hamarosan túlfolyik a kikötő oldalán, és elönti a terem padlóját.

Egy pillanatig nem fogtam fel egészen a lassan emelkedő víz rettentő jelentését. Carthoris jött rá a dolog teljes jelentésére – okára és értelmére.

– Gyorsan! – kiáltotta. – Ha nem igyekszünk, elveszünk. Leálltak Omean szivattyúi. Megfojtanak minket, mint a csapdába került patkányt. A pince felső részét a víz előtt kell elérnünk, vagy sosem jutunk oda. Gyerünk.

Parancsomra az ifjú az egyik járatba vetette magát, s a katonák kettes sorokban, rendben követték őt. Az egyes századok a dwarjuk, vagyis a kapitányuk utasítására léptek be a járatba.

Amikor az utolsó század távozott a teremből, a víz bokáig ért, az emberek láthatóan idegesek voltak. Mivel a víz – leszámítva az ivásra vagy a mosdásra elegendő mennyiséget – tökéletesen szokatlan volt számukra, a vörös marslakók ösztönösen meghátráltak az efféle, riasztóan mély és

fenyegetően mozgékony megjelenése elől. Jól mutatta bátorságukat és fegyelmezettségüket, hogy rettenthetetlenül túrték a bokájuknál örvénylő vizet.

Én távoztam utoljára a tengeralattjáró terméből. Amikor a katonák hátsó sorai után elindultam a folyosó felé, bokáig érő vízben gázoltam. A folyosón is ugyanilyen mélyen állt, mivel padlója egy szintben volt a teremmel. A folyosó egy ideig még érzékelhetően emelkedett.

A katonák mozgásának sebessége a folyosón megfelelt annak a létszámnak, mely a szűk járatban haladt, de arra már nem volt elég, hogy érezhető előnyt szerezzünk a minket üldöző áradattal szemben. Ahogy emelkedett a járat, úgy emelkedett a víz is, míg hamarosan nyilvánvalóvá nem lett számomra, aki a sereghajtó voltam, hogy nemsokára elborít minket. Az okát is értettem. Mivel a kupola csúcsa felé emelkedő víznek egyre kisebb területet kellett kitöltenie, emelkedésének gyorsasága fordított arányban állt a betöltendő tér fogyásával.

Biztosra vettem, a víz oly mennyiségben fog utánunk áradni, hogy legalább expedíciónk fele elpusztul már jóval azelőtt, hogy az utolsó sorok elérhetnék a magasabban lévő pincéket, melyek már felette vannak a veszélyes szintnek.

Amikor a lehető legtöbb, különben halálba menetelő ember megmentésének módját keresgéltem, jobbra egy meredeken emelkedni látszó elágazást vettem észre. A víz már a derekam körül kavargott. Az előttem járó emberekre gyorsan lesújtott a pánik. Valamit rögvest csinálni kell, különben előrerohannak társaik után, és az így keletkező tülekedésben százakat taposnak majd a víz alá, s végül úgy eltorlaszolja a folyosót, hogy az elől haladók nem reménykedhetnek a visszatérésben.

Amilyen hangosan csak tudtam, parancsot kiáltottam az előttem járó századoknak.

– Hívjátok vissza az utolsó huszonöt utáni – üvöltöttem. – Ebben a járatban talán megmenekülhetünk. Forduljatok vissza és kövessetek.

Harminc közeli után követte parancsaimat, s, így mintegy háromezer ember fordult meg, és dacolt az áradattal, hogy elérje azt az elágazást, melybe tereltem őket.

Amikor az első század bement a folyosóra, figyelmeztettem minden utant, hogy figyeljen utasításaimra, és semmi szín alatt ne merészkedjen a szabadba, ne induljon el a pincéből a szentélybe, amíg én is ott nem vagyok, vagy amíg “arról nem értesül, hogy meghaltam, mielőtt még odaérhettem volna.

Az emberek gyorsan haladtak el előttem és léptek be az elágazásba, mely – reméltem – biztonságos helyre vezetett. A víz már mellig ért. Egyesek megbotlottak, bukdácsoltak, és elsüllyedtek. Sokat közülük sikerült megragadnom, és ismét talpára állítanom, de ez is több volt annál, mint amivel egyedül meg tudtam birkózni. Némely katona az örvénylő víz alá merült, és soha nem bukkant fel. Végül a tizedik század utanja állt meg mellettem. Vitéz katona volt, név szerint Gur Tus. Együtt próbáltuk meg fenntartani a rend látszatát az immár teljesen pánikba esett katonák között, és okukat, akik egyébként megfulladtak volna, megmentettük.

Djor Kantos, Kantos Kan fia, az ötödik után padwarja is csatlakozott hozzánk, amikor utanja eljutott a nyíláshoz, melyen keresztül emberei menekültek. Ezek után egyetlen ember sem veszett oda abból a több százból, akiknek; még át kellett menniük a főfolyosóról az elágazásba.

Amikor az utolsó után is elhaladt előttünk, a víz már nyakunkig ért, de megfogtuk egymás kezét, és helytálltunk, míg az utolsó ember be nem jutott az új járat viszonylagos biztonságába. A járatban meredek emelkedőt találtunk. Száz méter után már szárazon lépkedtünk.

Néhány percig gyorsan mentünk fel a kaptatón, melyről azt reméltem, gyorsan elvezet minket a pince felső részébe, mely Issus szentélyében ér véget. De kegyetlenül csalódnom kellett.

Hirtelen valaki elől felkiáltott:

– Tűz van!

A kiáltást a rémület óbégatásai, a dwarok és padwarok hangos parancsszavai követték a tisztek nyilván valami súlyos veszélytől akarták embereiket elterelni. Végül hozzánk is eljutott:

– Lángokban áll a pince! Elöl tűz, hátul víz, csapdában vagyunk! Ments meg minket, John Carter, megfulladunk!

S ekkor minket is elérte a sűrű füst, mely elől botorkálva, vakon, köhögve hátráltunk.

Más úton kellett menekülni. A tűz és a füst ezerszer annyira félelmetes volt, mint a víz, így olyan járatot kerestünk, mely a minket elborító tüztől eltávolított, és felfelé vezetett.

Ismét a folyosó szélére álltam. Mintegy kétezer katona ment el futólépésben előttem, dó nem voltam biztos abban, hogy megmentettek mindenkit, aki a felénk eső folyosórészben tartózkodott, amikor a tűz fellobbant. A halványan világító – lángok irányába szaladtam a folyosón, hogy megbizonyosodjam arról, egyetlenegy szegény ördögöt sem hagytak hátra segítség nélkül a rettenetes halál martalékául.

Forró és fojtogató munka volt, de végül elértem a pontra, ahol a tűz eléggé megvilágította a folyosót, hogy lássam: nem voltak héliumi katonák köztem és a lobogó lángok között – hogy mi volt a tűzben, vagy a tűz túloldalán, azt nem tudhattam, de senki nem mehetett át az elemek forrongó poklán, hogy megtudja.

Kötelességérzetem megnyugodott. Visszafordultam, és a másik folyosó felé futottam, amerre katonáim jártak. Rémülten tapasztaltam azonban, hogy visszatérésem lehetetlenné vált. A folyosó végénél masszív acélrács állt, melyet nyilván azért eresztettek le felülről, hogy utamat elzárják.

Az előző nap minket ért támadásra gondolva nem kételkedtem abban, hogy az elsőszülöttek ismerhették fontosabb hadmozdulatainkat. Az sem lehetett merő véletlen, hogy az Omean szivattyúi oly fontos lélektani pillanatban álltak le, mint ahogy az is csak egy alaposan kidolgozott terv része lehetett, hogy a tűz azon folyosón lobban fel, melyen Issus szentélye felé meneteltünk.

Az acélkapu leeresztése, ami engem most tűz és víz közé zárt, azt látszott mutatni, hogy minden pillanatban láthatatlan szemek figyeltek minket. Milyen esélyeim lehetek Dejah Thoris megmentésére, ha arra kényszerülök, hogy magukat soha meg nem mutató ellenfelekkel küzdjek? Ezerszer is megróttam magam, hogy csapdába kerültem. Tudhattam volna, hogy ezek a pincék veszélyesek lehetnek. Most úgy gondoltam, sokkal helyesebb lett volna, ha erőinket egyesítve a völgy oldaláról támadunk Issus szentélyére, szerencsénkben és a harcban megmutatkozó képességeinkben bízva próbáljuk meg elsöpörni az elsőszülötteket és kikényszeríteni tőlük Dejah Thoris átadását.

A füst egyre hátrább szorított a folyosón a víz felé. A sötétben jól hallottam az emelkedő áradat kavargását. Embereim elvitték a fáklyákat, s ezt a folyosót nem világította meg a sziklák foszforeszkáló ragyogása, mint az alsóbb szintek járatait. Ez a tény nyugtatott meg arról, hogy nem lehetek messze a közvetlenül a szentély alatt lévő pincéktől.

Éreztem, lábam már vízben tocsog. A füst egyre sűrűbb lett mögöttem. Csakis egy dolgot tehettem, s hogy a könnyebb halált válasszam, lefelé indultam a folyosón, míg Omean hideg Vize el nem lepett. Teljes sötétségben úsztam – merre is?

Az önfenntartás ösztöne erős, még akkor is, amikor az ember nem fél, s tudja, mivel birtokában van értelmi képességeinek, hogy a visszavonhatatlan, megmásíthatatlan halál közelít hozzá. Lassan úsztam, vártam, hogy fejem megérintse a folyosó tetejét, ami majd azt jelenti, hogy

menekülésem végére értem, arra a pontra, ahol mindörökre jeltelen sírba kell buknom.

Meglepetésemre egy falhoz jutottam mielőtt még elértem volna oda, ahol a víz a folyosó mennyezetéig emelkedik. Lehet, hogy tévedtem? Körbetapogatóztam. Nem, a főfolyosóhoz jutottam, ahol még mindig volt annyi hely, hogy levegőt tudjak venni a víz felszíne és a sziklamennyezet között. Abba az irányba fordultam, amerre Carthoris és a csapatok eleje ment fél órával ezelőtt. Folytattam az úszást, szívem, minden karcsapással könnyebb lett, mert tudtam, hogy közelítek ahhoz a ponthoz, ahol az előttem lévő víz már nem lehet mélyebb, mint amilyenben most úsztam. Biztos voltam abban, hogy talpam alatt nemsokára már szilárd talajt érzek, s hogy ismét lehetőségem lesz arra, hogy eljussak Issus szentélyébe, az ott senyvedő szép feleségemhez.

Éppen akkor, amikor reményeim a legmagasabbra hágtak, hirtelen erősen bevertem fejem a sziklába. Bekövetkezett a lehető legrosszabb. Azon ritka helyek egyikénél, voltam, ahol egy marsi alagút hirtelen süllyedni kezd. Tudtam, hogy valahol a távolban persze ismét emelkedik, de mi hasznát vehettem ennek a tudásnak, mivel azt már nem tudtam, mekkora az a távolság, ameddig a folyosó teljesen a víz szintje alatt vezet.

Megragadtam az egyetlen kétségbeesett reménysugaramat. Tüdőmet levegővel szívtam tele, és alábuktam. A jeges, tintaszerű vízben úsztam egyre messzebbre a víz alatti folyosón. Néha kinyújtottam felfelé a kezem, de mindig csalódnom kellett.

Tüdöm már nem sokáig állhatta a megpróbáltatást. Éreztem, hamarosan megadom magam. Most, hogy idáig eljöttem, visszamenni már nem lehetett. A halál bámult arcomba. Soha máskor nem éreztem ilyen közéről holt ajkának jeges leheletét.

Gyorsan apadó erőmet végső, eszeveszett próbálkozásra kényszerítettem. Elgyengültem emelkedtem felfelé – elkínzott tüdöm zihált. Engedtem, hogy a különös, bódító anyagot szívjam magamba, de ehelyett az életadó, pezsdítő levegő áradt be haldokló tüdőmbe. Megmenekültem.

Néhány karcsapás után lábam leért a földre. Hamarosan teljesen kikerültem a vízből. Örülként rohantam végig a folyosón, az Issushoz vezető első ajtót keresve. Ha már Dejah Thoris nem lehet többé enyém, legalább bosszút állok, haláláért, de csakis a mérhetetlen barsoomi szenvedés okozójának, a megtestesült ördögnek halála elégíthet ki.

Hamarabb értem a szentély bejáratának látszó ajtóhoz mint vártam. A folyosó jobb oldalán volt, de valószínűleg más ajtók is nyíltak a fenti épületekbe.

Nekem ez is tökéletesen megfelelt. Tudtam is én, hová vezetnek. Nem vártam meg, hogy újra felfedezzenek és elgáncsoljanak, felrohantam a kaptatón, és belöktem az ajtót. Lassan kinyílt, beugrottam a terembe, mielőtt még rám vághatták volna. Noha a hajnal még nem jött el, a terem fényárban úszott. A szobában lévő egyetlen ember hason fekve aludt egy alacsony heverőn, a terem túlsó oldalán. A terem pazar berendezéséből arra következtettem, hogy egy papnő vagy akár Issus szobája lehet.

Erre a gondolatra vér bizsergette meg ereimet. Bárcsak annyira kegyes lenne hozzám a sors, hogy az ocsmány lény egyedül és védtelenül kerülne kezem közé. Ha túsul ejteném őt, kierőszakolhatnám minden követelésem teljesítését. Óvatosan, hangtalanul közelítettem a fekvő alakhoz. Egyre közelebb mentem hozzá, de még csak a szoba feléig jutottam, amikor az alak megmozdult, s amint ugrani készültem, felült, és rám nézett.

Először a rémület arckifejezését láttam a nő vonásain – majd a hitetlenkedő riadtságát, a reményét, a hálaadását.

Szívem dörömbölni kezdett, amikor felé indultam, könnyek szöktek szemembe, patakban áradó szavaim torkomra forrtak. Újra kitárt karomba vonhattam a nőt, akit szerettem, Dejah Thorist, Hélium hercegnőjét.

DIADAL ÉS VERESÉG

– John Carter! John Carter! – zokogta, miközben fejét a vállamra hajtotta. – Nem hiszek szememnek. Amikor Thuvia azt mondta, hogy visszatértél Barsoomra, hallgattam, de nem értettem őt, mert ekkora boldogság elképzelhetetlen annak, aki csendes magányban szenvedett hosszú évek során. Végül pedig, amikor rájöttem, hogy mindez igaz, és megismertem, milyen szörnyű helyen raboskodom, kételkedni kezdtem abban, hogy valaha is eljuthatsz ide, hozzám.

Hónap hónap után telt el úgy, hogy akár a legapróbb hírt hallottam volna rólad. Beletörődtem sorsomba. S most, amikor itt vagy mellettem, nem tudom elhinni. Egy órán keresztül csatazajt hallottam a palotában. Nem tudtam, mit jelenthet, de mindennek dacára azt reméltem, hogy héliumi katonák okozzák, akiknek élén az én hercegem áll. S hogy van fiunk, Carthoris?

– Még egy órája is együtt voltunk – feleltem. – Nyilván az emberei által okozott zajt hallottad. Hol van Issus? – kérdeztem hirtelen.

Dejah Thoris vállat vont.

– Örökkel hozatott ebbe a szobába, éppen azelőtt, hogy a csata elkezdődött volna a szentélyben. Azt mondta, hogy később hívatni fog.

Nagyon dühös, s némiképp riadt volt. Sosem láttam még ennyire bizonytalanul, s csaknem rettegve cselekedni. Most már tudom, ez azért volt, mert megtudta, közeledik John Carter, Hélium hercege, hogy elszámoljon vele hercegnője bebörtönöztetéséért.

Csatazajt, fegyverek csörgését, kiabálást, lábdobogást hallottunk a szentély különböző részeiből. Tudtam, hogy szükségük van rám, de nem mertem otthagyni Dejah Thorist, s azt sem mertem, hogy őt magammal vigyem a csata forgatagába, veszélyei közé.

Végül eszembe jutott a pince, melyből épp az imént jöttem elő. Miért ne rejtsem el őt ott, amíg vissza nem térek, és biztonságba nem helyezem hercegnőmet, távol ettől a borzalmas helytől. Elmondtam neki tervemet.

– Nem tudom elviselni, hogy akár egy percre is elváljunk egymástól – mondta. – Borzongok arra a gondolatra, hogy ismét egyedül legyek valahol, ahol ez a rettenetes lény felfedezhet. Te nem ismered őt. Senki nem képes elképzelni könyörtelen vadságát, aki nem látta mindennapos tevékenységét fél éven keresztül. Az egész idő azzal telt számomra, hogy megpróbálom felfogni a saját szememmel látott dolgokat.

– Akkor hát nem hagylak magadra, hercegnőm – mondtam.

Egy pillanatig hallgatott, majd közel hajolt hozzám, és megcsókolt.

– Menj, John. Carter! – mondta. – Fiúnk van ott, és Hélium katonái, akik Hélium hercegnőjéért harcolnak. Ahol ők vannak, neked is ott kell lenned. Most nem magamra kell gondolnom, hanem rájuk és férjem kötelességére. Nem állhatok útjukba. Rejts el a pincében, és menj!

Odamentünk az ajtóhoz, melyen át beléptem a terembe/Megöleltem kedves alakját, majd, bár szívem majdnem megszakadt belé, s a legsötétebb, baljós árnyakkal töltött el, átléptünk a küszöbön, újra megcsókoltam. Azután ismét a terembe lépve, becsuktam az ajtót.

A szobából habozás nélkül a legnagyobb zaj irányába indultam. Alig fél tucat termen mentem keresztül, amikor a heves harc színhelyére jutottam. A feketék egy nagy terem bejáratánál gyülekeztek, ahol megkísérelték elállni a vörös emberek útját a szentély belseje felé.

Mivel én belülről jöttem, a feketék háta mögött találtam magam. Keresztülrohantam a szobán, és kardommal rájuk támadtam, anélkül, hogy méricskélnem volna számukat, vagy vállalkozásom hebehurgyaságát.

Amikor először lesújtottam, felkiáltottam:

– Éljen Hélium!

Záporoztak kardom vágásai a meglepett harcosokra, s közben a kinn lévő vörös emberek fellelkesedtek hangom hallatán, és nevemet kiáltozva megkettőzték erőfeszítéseiket, s oly hatásosan, hogy a vörösök áttörtek soraikon, berobbantak a terembe, mielőtt még a feketék magukhoz térhetek volna.

Ha méltó történetíró is tanúja lett volna a teremben végbement csatának, a harcias barsoomi nép vadságának bizonyítékeként került volna be Barsoom évkönyveibe, ötszáz fekete és vörös ember küzdött meg ott egymással. Kegyelmet nem kértek és nem adtak. Úgy harcoltak, mintha ez valamilyen közös akaratot fejezne ki, mintha el akarnák dönteni egyszer s mindenkorra, melyiküknek van joga az élethez, összhangban a legalkalmasabb fennmaradásának törvényével.

Azt hiszem, mindannyian tudtuk, mindörökre e csata kimenetelétől függ a két barsoomi faj egymáshoz viszonyított helyzete. Régi és új küzdelme volt ez, de egyszer sem jutott eszembe kimenetelén tűnődni. Carthoris fiammal oldalamon a barsoomi vörös emberekért harcoltunk, teljes felszabadításukért a fojtogató babona kötelékei alól.

Ide-oda szaladgáltunk a teremben, míg végül már bokáig jártunk a vérben. A halottak oly tömegben heverték, hogy az idő nagy részében a hullákon állva vívtunk. Amikor egyszer az Issus kertjeire néző nagy

ablakhoz kerültem, olyan látvány tárult szemem elé, mely diadalérzéssel töltött el.

– Nézzétek! – kiáltottam. – Elsőszülött férfiak, nézzétek!

A csata egy pillanatra leállt, és minden szem az általam mutatott irányba fordult. Egyetlen elsőszülött sem képzelte soha, hogy az, amit most látnak valaha is bekövetkezhet.

A kert teljes szélességében az elsőszülöttek ingadozó arcvonala állt fel. Szemben velük, őket egyre hátrébb szorítva, thoatjukon ülő zöld harcosok hatalmas hordáját láttuk. Miközben szemünk rájuk szegeződött, egy, társainál vadabb és baljósabb harcos rúgta előre, s amikor megjelent, harsány parancsokat kiáltott rettentő seregének.

Tars Tarkas, a tharkok jeddakja volt az. Amikor tizenkét méter hosszú, fémvégű lándzsáját dőfésre emelte, a többiek is követték példáját. Mi is megértettük parancsát. A zöld harcosokat ekkor hat méter választotta el a feketétől. A thark újabb parancsot adott, s a zöldek hátborzongató csatakiáltással támadásba lendültek. A feketék egy pillanatig kitartottak, de csak egy pillanatig – azután a rémséges állatok, hátukon rémséges lovasaikkal, keresztültörtek rajtuk.

Mögöttük végeláthatatlan tömegben jöttek a vörös emberek utanjai. A zöldek kitörtek, hogy körülvegyék a szentélyt, a vörösök a szentély belsejébe indultak. Megfordultunk, hogy folytassuk a félbe maradt ütközetet, de ellenfeleink köddé váltak.

Első gondolatom Dejah Thoris volt. Szóltam Carthorisnak, hogy megleltem anyját. Együtt rohantunk a terem felé, ahol Dejah Thorist hagytam. Fiam mellettem robogott. A véres csatát túlélte kis csapat követett minket.

Amikor beléptem a terembe, láttam, hogy valaki járt ott, mióta távoztam. Egy selyemdarab hevert a földön. Korábban ez nem volt ott. Egy tör és fémdíszek, szétszórva, mintha viselőjéről küzdelemben tépték volna le őket. De ami a legrosszabb volt, a pincébe vezető ajtó félig nyitva állt.

Egy ugrással az ajtónál termettem. Vadul feltéptem, és berohantam. Dejah Thoris eltűnt. Hangosan kiáltoztam nevét, de semmi válasz nem érkezett. Azt hiszem, abban a pillanatban az örület szélén állhattam; Nem emlékszem, mit mondtam vagy mit csináltam, de azt tudom, hogy mániákus düh kerített hatalmába.

– Issus! – üvöltöttem. – Issus! Hol van Issus? Kerítsétek elő, de John Carteren kívül senki nem bántalmazhatja. Carthoris, hol van Issus lakrésze?

– Erre! – kiáltotta fiam, s meg sem várta, hallottam-e, amit mondott, nyaktörő sebességgel száguldott a szentély belsejébe. Bármilyen gyorsan ment, mellette rohantam én is, még nagyobb tempóra ösztökélve őt.

Végül egy faragott ajtóhoz jutottunk. Carthoris kicsivel előttem rontott be rajta. Odabenn ugyanolyan jelenetet találtunk, mint amelyet egyszer már láttunk a szentélyben: Issus trónszéke, heverő rabszolgák, katonai alakulat.

Nem adtunk nekik esélyt arra, hogy kardot rántsanak, oly gyorsan támadtunk rájuk. Egyetlen vágással kettőt intéztem el az első sorból. A maradék két soron átvitt lendületem. Felugrottam a faragott trónszék melletti emelvényre.

A visszataszító lény megrettenve kuporgott. Megpróbált elmenekülni, beugrani a mögötte lévő rejtekhelyre. De ezúttal nem járhatott túl eszemen ilyen kisstílű fortéllyal. Félig sem emelkedett fel, amikor megragadtam karját. Láttam, hogy az őrség minden oldalról, egy emberként rohan felém, erre kirántottam törömet, és hitvány kebelének szegezve visszaparancsoltam őket.

– Vissza! – rivalltam rájuk. – Vissza! Ha fekete láb lép az emelvényre, törömet Issus szívébe mártom.

Egy ideig haboztak. Azután egy tiszt visszarendelte őket. Közben a külső folyosóról a túlélők csapata nyomán ezer vörös harcos hatolt be a trónterembe Kantos Kan, Hor Vastus és Xodar vezérletével.

– Hol van Dejah Thoris? – üvöltöttem rá a kezem között tartott fürtelemre.

Issus szeme egy pillanatig vadul pásztázta a termet. Eltartott egy ideig, míg a valós helyzet hatást tett rá. Nem tudta elhinni, hogy a szentély elesett a külső emberek támadása nyomán. Amikor azután felfogta, mi történt, eljött az a kegyetlen pillanat is, hogy rájött, mit jelent ez neki. Hatalma elvesztését, megaláztatást, saját népével szembeni csalása és szélhámossága lelepleződését.

Már csak egy dologgal kellett kiegészíteni az általa látott képet. Ezt birodalmának legmagasabb rangú nemese, vallásának főpapja, kormányának miniszterelnöke tette meg.

– Issus, halál és örökélet istennője – kiáltotta –, támadj fel jogos haragod erejében, és csapd agyon káromlóidat mindenható kezed egyetlen suhintásával! Senki se meneküljön, Issus, tőled függ néped sorsa. Leánya a kisebb holdnak, hatalmad végtelen. Csak te mentheted meg népedet. Szóltam. Várunk a te akaratodra. Sújts le.

Issus ekkor megbolondult. Egy visítózó, makogó örült tekergőzött kezemben. Harapott, csipett és karmolt tehetetlen dühében. Azután

irtózatossá, vérfagyasztó nevetésre fakadt. Az emelvényen heverő rabszolgalányok riadtan sikongattak. A fürtelem nekik ugrott, villogtatta fogait, habzó szájjal köpött feléjük. Istenemre mondom, borzasztó látvány volt.

Végül megráztam, remélve, hogy ezzel egy pillanatra visszatérítem értelmét.

– Hol van Dejah Thoris? – kiáltottam újra.

A fürtelem kivehetetlenül motyogott valamit, azután hirtelenül ravasz pillantás költözött ocsmány, közel ülő szemébe.

– Dejah Thoris? Dejah Thoris? – Ismét visító túlvilági, fülhasogató nevetése hangzott fel. – Ó, igen, Dejah Thoris! Persze, tudom. És Thuvia, és Phaidor, Matai Shang leánya. Mindannyian John Cartert szeretik. Hát nem mókás? Együtt fognak meditálni a napszentélyben egy évig, de mire az év letelik, már nem lesz élelmük. Milyen isteni szórakozás! – Issus lenyalta a habot könyörtelen ajkáról. – Nem lesz semmi más élelmük, hihhi, mint egymás.

A borzalmas gondolat csaknem megbénított. Hát erre a rettentő sorsra ítélte ez a fürtelem hercegnőmet. Reszkettem a vad dühtől. Megráztam Issust, az örökélet istennőjét, mint kutya a patkányt.

– Vond vissza a parancsot! – bömböltem. – Hívd vissza az elítélteket. De fűgén, különben meghalsz!

– Már nem lehet, hihhi. – És újrakezdte a makogást, visítózást.

Mintha saját akarattal rendelkezett volna, töröm a levegőbe emelkedett Issus silány szíve felett? De valami lefogta kezem, s most már boldog vagyok, hogy így történt. Szörnyű dolog, ha az embernek saját kezűleg kell megölnie egy nőt. Ennél sokkalta méltóbb végzetet eszeltem ki a hamis istenség számára.

– Elsőszülöttek! – emeltem fel hangom, és árteremben lévő feketékhez fordultam. – Az istenek mindenhatók, ti viszont ma Issus tehetetlenségét láthattátok. Issus nem isten. Kegyetlen, gonosz vénasszony, aki korszakokon át becsapott titeket és játszott veletek. Vigyétek. John Carter, Hélium hercege nem szennyezi be vérével a kezét.

Ezzel a félrebeszélő bestiát, akit még fél órával ezelőtt is istenként imádott az egész világ, lelöktem” trónszékének emelvényéről becsapott, bosszúszomjas népének karmai közé.

Megláttam Xodart a vörös tiszték között. Szóltam neki, hogy azonnal vezessen a napszentélyhez. Meg sem vártam, milyen végzetet szabtak ki az elsőszülöttek istennőjükre. Xodar, Carthoris, Hor Vastus, Kantos Kan és még jó néhány vörös nemes társaságában kirohantam a teremből.

Xodar a szentély legbelső termein vezetett keresztül, míg a központi udvarra nem jutottunk. A kör alakú udvart finom, fehér, áttetsző márvány borította. Előttünk állt a megkapóan díszített, gyémántokkal, rubinnal, zafírral, türkizzel, smaragddal és száz más névtelen marsi drágakövel kirakott aranyszentély.

– Erre! – kiáltotta Xodar, és a szentély melletti udvarból nyíló alagút bejárata felé vezetett minket. Éppen azon voltunk, hogy elindulunk lefelé az alagútban, mikor dübörgő robbanás rázta meg Issus szentélyét, ahonnan most jöttünk ki. Djor Kantos, az ötödik után padwarja ugrott ki egy közeli kapun, és kiabált, hogy térjünk vissza.

– A feketék felgyújtották a szentélyt. Ezer helyen áll lángokban. Azonnal menjetek a külső kertbe, különben elvesztek.

Miközben beszélt, a szentély tucatnyi ablakából láttunk füstöt gomolyogni s Issus legmagasabb minaretje felett komor füstfelhő gyülekezett.

– Menjetek vissza! Menjetek vissza! – kiáltottam az engem kísérő embereknek. – Xodar! Mutasd az utat, azután te is menj vissza. Majd én eljutok hercegnőmhöz.

– Kövess, John Carter! – felelte Xodar, s válaszomat meg sem várva indult az alagútba. Xodart követve végigszaladtam féltucat folyosón, míg végül egy vízszintes padlójú folyosón haladtunk, melynek véges világos termet láttam.

Vaskos rácsok állták el utunkat. A rácsok mögött páratlan hercegnőmet pillantottam meg Thuvia és Phaidor társaságában. Amikor Dejah Thoris meglátott, a minket egymástól elválasztó vasrácsához rohant. A terem lassú forgása során már annyira elfordult, hogy a szentély bejárata már csak részben volt szemben a folyosó ráccsal lezárt végével. A nyílás lassan szűkült. Rövid idő múlva már csak egy keskeny rés marad, majd azután ez is bezárul, s a terem egy hosszú marsi évig fog forogni, hogy falának nyílása egy rövid napra ismét szembekerüljön a folyosó végével.

Közben milyen iszonyatos dolgok mennek majd végbe a cellában!

– Xodar! – kiáltottam. – Milyen hatalom állíthatja le ezt a szörnyű forgó cellát? Senki nem ismeri a rettenetes rácsok titkát?

– Senki, attól tartok, akit még időben elérhetnénk, bár azért elmegyek és próbát teszek. Várj meg itt.

Miután elment, hercegnőmmel beszélgettem. Dejah Thoris átnyújtotta kedves karját a rácsokon keresztül, hogy az utolsó pillanatig foghassam.

Thuvia és Phaidor is odajött, de amikor Thuvia látta, hogy szeretnének egyedül maradni, a terem másik végébe húzódott vissza. De nem így Phaidor, Matai Shang leánya.

– John Carter – mondta –, most látsz minket utoljára. Mondd, hogy szeretsz, s boldogan fogok meghalni.

– Csak Hélium hercegnőjét szeretem – feleltem csendesen. – Sajnálom, Phaidor, de én mindig is ezt mondtam neked.

Ajkába harapott, és elfordult, de még észrevettem sötét, csúnya pillantását, mellyel Dejah Thorisra nézett. Azután egy kicsit arrébb ment, de nem olyan messzire, mint én szerettem volna, mert sok apró bizalmas dolgot szerettem volna közölni rég nem látott szerelmemmel.

Pár percig halkán beszélgettünk. A nyílás egyre keskenyebb lett. Hamarosan oly keskeny lesz, hogy még karcsú hercegnőm sem férhet át rajta! Miért is nem siet Xodar! Felülről nagy felfordulás távoli zaját hallottuk. Fekete, vörös és zöld emberek harcoltak, hogy kijussanak az Issus szentélyében pusztító tűzből.

A szellő füstöt hozott felülről orrunkba. A füst egyre vastagabban gomolygott, miközben Xodarra vártunk. Sietős lépteket és kiáltozást hallottunk a folyosó túlsó végéről.

– Gyere, John Carter, gyere – kiáltotta egy hang. – Már a pincék is lángokban állnak.

Tucatnyi ember tört át a vakító füstön, köztük volt Carthoris, Kantos Kan, Hor Vastus, Xodar, s még néhányan. ;

– Nincs remény, John Carter – kiáltotta Xodar. – A kulcsok őrzője meghalt, és a kulcsokat valaki elvitte teteméről. Egyetlen reményünk csak az lehet, hogy eloltjuk a lángokat, és bízunk a sorsban, hogy hercegnőd egy év múlva élni fog. Elegendő élelmet hoztam nekik. Ha a nyílás bezárul, a füst nem hatolhat be hozzájuk, s biztonságban lesznek.

– Akkor hát menj, és vidd magaddal a többieket is – mondtam. – Én itt maradok hercegnőm mellett. Nem akarok élni.

Miközben beszéltem, Xodar rengeteg apró konzervet dobott be a cellába. A következő pillanatban a rés már csak egy hüvelyk széles volt. Dejah Thoris a rés közelében állt, reményt adó és bátorító szavakat sugdosott nekem.

Phaidor gyönyörű arcát eltorzította a gyűlölet. Amikor szemünk találkozott, így szólt:

– Ne hidd azt, John Carter, hogy ily könnyedén félresöpörheted Matai Shang leányának, Phaidornak szerelmét. Ne reménykedj abban, hogy Dejah Thorist ismét karodba kaphatod. Várd meg a hosszú, hosszú év

végét, de tudd, hogy amikor az év letelik, nem Hélium hercegnőjének, hanem Phaidornak karja fog üdvözölni. Nézd csak, hogyan hal meg Dejah Thoris.

Amikor befejezte mondandóját, láttam, hogy egy tört emel a magasba. Ekkor egy másik alakot is megláttam. Thuvia volt az. Amikor a tör szerelmem védtelen keble felé sújtott, Thuvia már csaknem közöttük állt. Egy füstroham takarta el szemünk elől a cellában végbement tragédiát. Egy kiáltás hangzott fel.

A füst eloszlott, a rés teljesen bezárult, s a borzalmas cella egy teljes évig fogja titkát megtartani. Sürgettek, hogy távozzam.

– Egy perc múlva már késő lesz – kiáltotta Xodar. – Már most sem nagyon valószínű, hogy élve át tudunk jutni a külső kerteken. Elrendeltem, hogy indítsák el a szivattyúkat, s a pincéket öt perc múlva víz árasztja el. Ha nem akarunk megfulladni, sietnünk kell, és az égő szentélyen át kell menekülnünk.

– Menjetek! – noszogattam őket. – Itt akarok meghalni hercegnőm mellett. Amikor egy év múlva elszállítják testét erről az iszonyú helyről, hercegének tetemét is itt találják meg.

Csak zavaros emlékeim vannak arról, hogy ezután mi történt. Mintha sok emberrel küzdöttem volna, majd felvettek a földről, és elvittek. Nem emlékszem. Soha nem kérdeztem, és senki, aki akkor ott volt, nem idézte emlékezetembe azokat a dolgokat, melyekről tudták, hogy feltépnék szívem rettentő sebét.

Csak egy dolgot szeretnék tudni, s mekkora kő gördülne le a szívemről! De azt már csak az idő fogja megmutatni, hogy a gyilkos tör melyik szép kebelre csapott le.